

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست نُسخه‌های خطی

کتابخانه آستان مقدّس حضرت معصومه علیها السلام

جلد سوم

۷۶۵-۱۰۲۶

نگارش و تحقیق: سید حسن نقیبی

ابن عباس قال قال رسول الله ﷺ:

لَوْ أَنَّ الرِّيَاضَ أَقْلَامٌ؛ وَ الْبَحْرَ مِدَادٌ؛ وَ الْجَنَّ حُسَابٌ؛ وَ الْإِنْسَ كَتَّابٌ؛ مَا أَحْصَوْا
فَضَائِلَ عَلِيٍّ بْنِ أَبِيطَالِبٍ عليه السلام^۱

رسول خدا ﷺ فرمود:

اگر همه درختان (عالم) قلم گردد؛ و دریاها مرکب شود؛ و پریان حسابگر باشند؛ و
انسان(ها) نویسنده، فضائل علی بن ابیطالب عليه السلام را شمارش نتوانند نمود.

۱. بحار الانوار: ج ۳۸ ص ۱۹۷ ح ۱۴ از «المناقب» اخطب خوارزمی

پیش درآمد

بنام آنکه جان را فکرت آموخت

چراغ دل به نور جان برافروخت

الحمد لله، ولا اله الا الله، ولا حول ولا قوة الا بالله، و الصلاة والسلام على محمد
خير خلق الله، و آله المنتجبين.

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: احْفَظُوا بُكُتِبْكُمْ، فَإِنَّكُمْ سَوْفَ تَحْتَاجُونَ إِلَيْهَا.^۱

نوشته‌های خودتان را نگهدارید، زیرا که به زودی به آنها نیازمند خواهید شد.

یکی از ابزارهای بسیار مهم پیشرفت و تعالی جوامع بشری در عرصه‌های مختلف علوم فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و... و... کتاب و رسائل و نوشته‌ها و دفاتر و دواوین آن جامعه است، آری کتاب وسیله انتقال نتیجه اندیشه‌های تابناک دانشمندان و بزرگان ادوار مختلف به نسلهای جدید می‌باشد، فرهیختگان اندیشمند سالها تلاش و کوشش نموده و محصول فکری خود را به رایگان به وسیله نوشتار به عصرها و نسلهای بعدی به ارمغان می‌گذارند.

امامان معصوم علیهم السلام به یاران و هواداران خود اکیداً سفارش می‌نمودند که علوم و

معارف را بنویسید زیرا که بدون نوشتار قادر به حفظ آن نخواهید شد.^۲

۱. اصول کافی، ج ۱، ص ۵۲، ح ۱۰.

۲. همان، ح ۹.

و نیز حضرت صادق (ع) به مفضل بن عمر فرمود: بنویس و دانش خود را میان برادرانت منتشر کن، که اگر مُردی کتابهایت را برای فرزندان به ارث گذار.^۱

بسیار جای خرسندی است که علمای هر عصر و زمان به حفظ و حراست کتاب همت گماشته و در این راه رنج‌های فراوان بردند - با همه فراز و فرود - کتابهای بسیاری را استنساخ نموده؛ و به عنوان میراث گرانسنگ به یادگار باقی گذاشتند.

همانگونه که بزرگان علم و دانش در راه تولید علم و نشان دادن صراط مستقیم الهی زحمتهای طاقت‌فرسایی را پذیرفتند.

به عنوان نمونه به گوشه‌ای از فداکاری و پذیرا شدن تلخی‌های دو نفر از دانشمندان شیفته ولایت در راستای حفظ آثار اشاره می‌کنیم:

۱- امیر سید حامد حسین هندی (۱۲۴۶-۱۳۰۶) مؤلف کتاب گرانسنگ «عقب‌ات الأنوار فی مناقب الأئمة الأطهار». این بزرگوار برای نگارش این کتاب رنج فراوان کشید تا گنجی ماندگار به ارمغان گذاشت.

خدمتکاری میر حامد حسین

داستان ذیل را از مرحوم شیخ ذبیح‌الله محلاتی که بدون واسطه از آیت الله آقا نجفی مرعشی (قدس الله سرّه) نقل می‌کند بشنویم که می‌فرماید: به بنده فرمودند: میرحامد حسین به کتابی نیازمند شد که دست‌رسی به آن نداشت. به وی گفتند: این کتاب نزد فلان عالم قریه رابوق (رابع) که بین مکه و مدینه است موجود می‌باشد، میر

حامد حسین - به وسیله پیکی - از او خواست کتاب را یا بفروشد و یا امانت دهد. آن عالم سنی هیچ یک از دو پیشنهاد را نپذیرفت. میر حامد حسین ناگزیر راه چاره‌ای اندیشید به مکه مشرف شد. مناسک حج را به جای آورد، سپس رهسپار روستای رابغ شده به گونه ناشناس بر آن عالم وارد شد. وانمود کرد که مسافر است و چند روزی می‌خواهد در رابغ بماند. عالم سنی از جریان توقف سید آگاه شده خرسند گردیده و نسبت به وی اظهار مهر و محبت کرده نزد خود نگهداشت. شب فرا رسید، میر حامد حسین گفت: من خیلی علاقه‌مندم پیش از خوابیدن مطالعه کنم تا به خواب روم، و قرآنی نیز بالای سر گذارم تا خوابهای آشفته و پریشان نبینم. آن عالم گفت: مانعی ندارد، این کتابخانه هر کتابی می‌خواهی بردار و مطالعه کن و قرآن هم بالای سر خود بگذار.

میرحامد حسین پس از آنکه چشمان اهل خانه را خواب ربود با خاطری آسوده وارد کتابخانه شد، و کتاب مورد نظر را یافت، پس از مطالعه بخشی از آن؛ لازم دید که همه کتاب را نسخه‌برداری کند، و همین کار را تا پایان کتاب انجام داد.

میر بزرگوار در خانه عالم روزها به خدمتکاری مشغول می‌شد، حتی کودک شیرخواره عالم را در بغل می‌گرفت، و گاهی کودک لباسهای سید بزرگوار را نجس می‌نمود، بدینگونه استنساخ کتاب را - شبها - به فرجام رسانید.

آن عالم شیفته کمالات علمی و ادبی و اخلاقی و عبادت سید شده بود. چون هدف فراهم شد میر حامد اجازه مرخصی خواست، عالم افسرده خاطر شد، از طرفی هم نمی‌خواست و نمی‌توانست اجازه ندهد، ناگزیر مقدمات سفر را فراهم نموده و رخصتش داد.

میر حامد حسین به هندوستان بازگشت و نامه تشکری به آن عالم سنی نگاشت و نسخه‌برداری کتاب را گزارش نمود، عالم سنی از فداکاری و تحمل رنج و شکیبایی و همت والای میر حامد شگفت‌زده شد.^۱

۲- علامه بزرگوار شیخ عبدالحسین امینی مؤلف کتاب ارزشمند الغدير، همان شخصیت ولایی و شیفته مقام والای مولایش امیر المؤمنین علیه‌السلام که هم‌اکنون که این سطور را می‌نگارم گویی قامت رسا و بلندش را با چشمانی نافذ و درشت و پر اشک می‌بینم که روبروی ضریح مقدس سرور و آقايش -امیرمؤمنان علی علیه‌السلام - ایستاده با دلی سرشار از ارادت و اخلاص به مولی، آرام آرام اشک می‌بارد، که چرا جهان بشریت از این اقیانوس ژرف بی‌ساحل دانش و معرفت آن چنانکه باید بهره نبردند؟ چرا باید بیست و پنج سال باب مدینه علم رسول خدا ﷺ خانه‌نشین شود؟ بارها علامه را در حرم این چنین دیدم، نمی‌دانم در دلش چه می‌گذشت؟ ولی می‌دیدم دستها در بغل کرده، با قامتی بلند چون سرو ایستاده چشمان درشت و روشنش چون ابر بهاری می‌بارد. به قول حافظ:

شمع این مسئله را بر همه‌گان روشن کرد که توان تا به سحر گریه بی شیون کرد
رحمت حضرت حق و فرشتگان و همه بندگان هدیه روانش باد.

آری در تاریخ ۱۳۸۲/۶/۲۹ روز شنبه پیش از ظهر علامه بزرگوار نویسنده توانا و ارادتمند خاندان رسول خدا ﷺ جناب آقای حاج شیخ باقر شریف قرشی مؤلف کتاب حیاة الحسن و ده‌ها کتاب دیگر - به کتابخانه آستان مقدس

۱. اختران تابناک، ج ۱، ص ۱۴۳ (با اندکی تغییر در عبارت).

حضرت فاطمه معصومه علیها السلام بخش فرهنگی تشریف آوردند. جلسه انسی برگزار شد، در ضمن؛ سخن از علامه امینی به میان آمد، فرمودند علامه امینی اگر پاک و تزکیه شده نبود به چنین توفیق بزرگی (نگارش الغدیر) دست نمی یافت، وی از طرف خدا و امامان علیهم السلام تأیید می شد، برای نمونه من مطالبی را که از خود علامه امینی شنیده ام، برای شما بازگو می کنم:

الف) علامه و حاکم بغداد

کتابی در بغداد نزد حاکم بود که بخشی از رسوائی های برخی از دشمنان اهل بیت در آن بود و من می خواستم در نگارش الغدیر از آن بهره ببرم. به عنوان تمهید مقدمات و ایجاد رابطه بین خود و حاکم؛ بعضی از تألیفات خود چون کتاب «شهداء الفضیله» و جز آن را برای او فرستادم، پس از مدتی به در خانه اش رفتم، او پس از آگاهی از آمدنم، به در خانه آمد، و گفت: «من می دانم تو این کتابها را برای من هدیه می فرستادی به خاطر همین کتاب بود، نه به جهت محبت به من، و من این کتاب را به شما نمی دهم و این سخن را گفت و آهنگ رفتن کرد، به قدری ناراحت شد که مرا به خانه خود هم راه نداد. (با اینکه عربها در پذیرایی مهمان شهره آفاقند) در این هنگام مادر پیر حاکم بیرون آمده رو به حاکم نموده گفت: «تو خجالت نمی کشی که عالمی از نجف حرکت کرده به در خانه ات آمده، او را به خانه ات راه نمی دهی و حاجت وی را بر آورده نمی کنی؟! سپس در را باز کرد و مرا به کتابخانه برده کتاب را نشان داد و گفت: بردار ببر. این کتاب از آن خودت باشد.

ب) کتابی در کاظمین

و نیز از علامه امینی نقل فرمودند: که اطلاع پیدا کردم کتابی (مربوط به موضوع الغدير) در کاظمین عليه السلام نزد شخصی بخیل است، برای بهره‌وری از آن به کاظمین مسافرت نموده از آن شخص کتاب را مطالبه نمودم. او نگاهی به من کرده گفت: آقای امینی! مرا می‌شناسی؟ من بخیل‌ترین فرد هستم، به احدی چیزی نمی‌دهم! ولی در تو نوری دیدم که ترا احاطه کرده بود و من این کتاب را به تو می‌دهم، و این هم کرایه برگشتن به نجف. و پول کرایه بازگشت به نجف را نیز پرداخت.

ج) داستان کتاب «الصراط المستقیم»

و همو فرمودند که علامه امینی فرمود: کتابی به نام «الصراط المستقیم»^۱ نزد شخصی در کاظمین بود و من می‌خواستم از آن بهره‌گیرم، در کاظمین نزد صاحب کتاب رفتم، او حاضر نشد کتاب را به امانت بدهد، یا اجازه دهد در منزل وی از آن نسخه‌برداری کنم، به هیچ وجه راضی نشد، من با دلی شکسته و حالی پریشان به مولای متقیان توسل جستیم که آقا جان باید اینجا شما یاریم فرمائید.

جهت زیارت به سوی حرم حضرت موسی بن جعفر عليه السلام روانه شدم. به مجرد ورود به صحن مقدس به شخصی برخوردیم به نام آقای شیخ حسن ابوالحب، او تا مرا دید، گفت: فلانی من کتابی دارم آغاز و انجامش افتاده و خطی است، شما به منزل تشریف بیاورید و ببینید چه کتابی است؟ همراه او به منزلش رفتم اولین کتابی را که برداشتم

۱. گویا کتاب «الصراط المستقیم الی مستحقّی التقدیم» نگارش شیخ زین‌الدین علی بن محمد نباطی عاملی (م ۸۷۷ ق) بوده؛ که در اثبات واجب و امامت می‌باشد و در کتاب «الذریعه» ج ۱۵، ص ۳۶ گزارش آن آمده است.

دیدم همان کتاب الصراط المستقیم است که از آن آقا خواستم و او نداد. با خوشحالی کتاب را زیر بغل گذاشتم، از من پرسید: چه کتابی است؟ من جریان را به وی گفتم. او با خرسندی گفت: کتاب را ببر و استفاده کن، کتاب هم از آن خودت باشد. کتاب را به نجف آوردم.

ذخایر گرانبها

از این رو یکی از ارزشمندترین موارث فرهنگی هر ملت، کتاب و فرآورده‌های علمی و ذخایر گرانبهای دانش آن ملت است.

بدین جهت از دیرباز دانشمندان بویژه علمای اسلام به این امر مهم همت گماشته و در تألیف و تصنیف و جمع‌آوری و استنساخ و استکتاب کتب و رسائل تلاش فراوان نموده و گنجینه‌های سودمندی فراهم آورده‌اند که از آن همه، اندکی به زیور طبع آراسته شده و بسیاری به صورت خطی باقی مانده است.

بهره‌برداری از این بخش، نیازمند فهرست‌نویسی دقیق و مفیدی است تا محققان را در پژوهش بکار آید.

کتابخانه آستان مقدس حضرت فاطمه معصومه علیها السلام (با همه تحولات و صدمه‌هایی که در طول تاریخ دیده) از این قاعده مستثنی نیست.

اواخر نیمه قرن حاضر فهرستی از نسخ خطی موجود به کوشش استاد محمدتقی دانش‌پژوه نگارش یافته و چاپ شده است.

پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران به رهبری قائد اعظم امام راحل علیه السلام

کتب جدید خطی و چاپی دیگری خریداری شد که قهراً نیاز به شناسایی و فهرست‌نویسی داشت.

آستان مقدس قم افتخار تدوین فهرست نسخه‌های خطی خریداری شده اخیر را به نگارنده ارزانی داشت و اینجانب نیز در انجام این خدمت نخست چندین فهرست کتب خطی را به دقت مورد مطالعه قرار داده و با یکدیگر سنجیدم تا بهترین و مفیدترین روش را از میان آنها برگزینم.

سرانجام شیوه «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه عمومی مرحوم آیه‌الله نجفی مرعشی» به نظر سودمندتر آمد و همان اسلوب را بکار گرفتم که در ذیل توضیح داده می‌شود:

مشخصات هر کتاب در دو بخش خواهد آمد: بخش اول کتابشناسی با حروف درشت، بخش دوم نسخه‌شناسی با حروف ریز و سطرهای کوتاه‌تر، بدین تفصیل:

بخش اول

۱- شماره کتاب وسط سطر که با همین شماره می‌توان کتاب را از کتابخانه دریافت نمود.

۲- نام کامل کتاب و لغت و موضوع آن.

۳- نام کامل مؤلف و لقب مشهور وی با تاریخ درگذشت یا عصر وی با رمز حرف «ق».

۴- خصوصیات کتاب و اینکه در چند فصل یا باب می‌باشد و به کدام شخصیت اهداء شده و جز اینها که در شناخت کتاب اهمیت دارد.

۵- مختصری از آغاز و انجام کتاب.

۶- چنانچه کتابی در فهرست معرفی شده، از تکرار توصیف خودداری و به شماره پیشین ارجاع شده است.

۷- روی برگ با رمز «ر».

۸- پشت برگ با رمز «پ».

بخش دوم

۱- نوع خط (نسخ، نستعلیق، شکسته نستعلیق و غیره).

۲- نام کاتب.

۳- تاریخ کتابت.

۴- آرایش کتاب، حواشی، بلاغ، تملک و جز آنها که در نسخه دیده می‌شود.

۵- نوع جلد و رنگ آن.

۶- شماره برگها به رمز «گ» و شماره سطرها به رمز «س» و درازا و پهنای صفحه کتاب به رمز «سم».

در پایان، فهرست مفصل کتابهای توصیف شده، مؤلفان، کاتبان، جای‌ها با شماره صفحه‌ها آمده است.

طبیعت کار بگونه‌ای است که از لغزش و خطا گزیری نیست، از بزرگان علم و ادب و پژوهشگران و محققان پیشاپیش پوزش خواسته و انتظار داریم با بزرگواری اشتباهاتمان را یادآور شوند.

این نکته را یادآور می‌شوم که این فهرست جلد سوم می‌باشد و ۲۶۲ نسخه را

شامل و ۳۶۴ کتاب و رساله را در بر دارد. جلد اول دربرگیرنده ۴۰۰ نسخه به وسیله اینجانب نگارش یافته و چاپ و منتشر شد.

جلد دوم: توسط برادران گرامی آقایان صدرائی خوئی و ابوالفضل حافظیان در برگیرنده ۳۶۴ نسخه نگارش یافته منتشر شد.
در خاتمه بحکم آنکه:

نشان ناشناسی ناسپاسی است شناسائی حق در حق شناسی است
لازم می‌دانم از بزرگوارانی که بگونه‌ای در پدید آمدن این اثر سهمی داشتند تشکر نموده و امتنان قلبی خود را تقدیم دارم.
بویژه استاد دکتر احمد عابدی مدیریت پژوهشی آستان مقدس حضرت فاطمه معصومه علیها السلام و جناب آقای محسن زند که در تنظیم فهرست این اثر تلاش فراوان نمودند».

و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت

و هو حسبی و نعم الوکیل

سید حسن نقیبی همدانی

اسفند ۱۳۸۸

الزّوْضة البهیّة فی شرح اللمعة الدّمشقیة (فقه - عربی)

از: شهید دوم زین الدّین بن علی عاملی (۹۹۶)

به شماره (۴) مراجعه شود. نسخه حاضر جلد اول می باشد.

نستعلیق، محمد بن محمد رحیم بن محمد بن محمد علی طالقانی، روز
پنجشنبه، بیستم ربیع الثانی، ۱۲۶۲، در شهر طالقان روستای مرجان،
عنوان و نشان سنگرف، وقف خاص حاج علی افضل تاجر رشتی در تاریخ
ربیع الاول ۱۲۶۶، به تولیت آخوند ملا معین و اولاد، مهر مربع یا معین و دو
مهر ناخوانای دیگر بر پشت برگ آغازین دیده می شود، حاشیه نویسی دارد،
اهدائی آقای عباس مدرسی تهرانی به کتابخانه آستانه در ۱۳۵۷، جلد
تیماج حنائی سیر.

۱۳۲ گ، ۲۹ س، ۲۲ × ۳۵ سم.

﴿ ۷۶۶ ﴾

(تفسیر - عربی)

الضّافی

از: ملا محسن، محمد بن مرتضی، فیض کاشانی (۱۰۹۱)
به شماره (۴۵۴) مراجعه کنید. نسخه حاضر جلد اول و تا پایان سوره نحل می‌باشد.

نستعلیق و نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان مشگی و شنگرف، مهر بیضی «قال انّی عبداللّٰه» در حاشیه برگ ۳۴۳ دیده می‌شود، وقف ماه جمادی الاول ۱۲۷۳ با کتاب‌های دیگری که پشت برگ اول نامشان آمده است، جلد تیماج ضربی سوخته‌ای.
۳۴۷ گ، سطرها مختلف، ۲۰ × ۳۰ سم.

﴿ ۷۶۷ ﴾

(تاریخ - فارسی)

جلاء العیون

از: ملا محمد باقر ابن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱)
به شماره (۱۳۳) مراجعه کنید.
نسخه حاضر از فصل دوم باب پنجم در بیان فضائل و مناقب حضرت امام حسین علیه‌السلام تا فصل دوم از باب ۱۳ در تاریخ شهادت امام حسن علیهما السلام می‌باشد.
نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، آغاز و انجام افتاده، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج مشگی یک لنگه فرسوده.
۳۴۶ گ، ۲۱ س، ۱۹ × ۳۰ سم.

﴿ ۷۶۸ ﴾

سرور الشیعه

(تاریخ - فارسی)

از: ملا عبدالله بن علی بن مهدی بروجردی.

زندگانی و فضائل و معجزات و شهادت چهارده معصوم علیهم السلام و ستمگران زمان آنان را در یک مقدمه و چهارده باب که هر باب چند فصل را در بر دارد گزارش نموده و در پایان خاتمه‌ای در معاد و عالم برزخ و دمیدن صور آورده است. ذریعه نام مؤلف را ملا عبدالله بن ملکه جهان آورده است.

آغاز: «بسمله، حمد و ثنای بیحد و بیعدد معبودی را سزد که به افاضه انوار وجود مکنونات ظلمات عدم را به عرصه ظهور آورده».

انجام: «نگه دار از من بدِ روزگار زهر بد که باشد مرا دور دار.

نستعلیق، عربی نسخ خوش، محمد علی بن محمد جعفر لواناتی، ۱۲۷۱،

عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای روشن، مالکیت میرزا حسن

کاشانی فی شهر جمادی الثانی ۱۳۱۰ پشت برگ اول دیده می‌شود.

۲۸۲ گ، ۲۹ س، ۲۱ × ۳۱ سم.

آقا نجفی ج ۱۸ ص ۲۱۶، ذریعه ج ۱۲، ص ۱۷۴.

﴿ ۷۶۹ ﴾

من لا یحضره الفقیه

(حدیث - عربی)

از: شیخ صدوق، محمد بن علی بن بابویه قمی (۳۸۱)

به شماره (۷۰) مراجعه شود.

نسخه حاضر از آغاز طهارت تا پایان کتاب (باب نوادر) می‌باشد، مشیخه را نیز دارد.

نسخ، محمد علی اسفراینی بن حسن علی، روز دوشنبه، صفر، ۱۰۶۶، در اسفراین.

بخش مشیخه: به خط محمد نبی بن حسن علی استرآبادی، آخر ذیقعه سال ۱۰۹۴، عنوان و نشان شنگرف، حاشیه نویسی دارد، اهدایی حمید رضا یاسری به کتابخانه آستانه در ۱۳۵۹، مالکیت محمد مهدی واعظ کرمانی بن حسین کاتب کرمانی با مهر مربع «هذا من المهدی ۴۴» روی برگ اول و تاریخ تولد چند نفر پشت برگ پایانی (پیش از مشیخه) آمده است، بلاغ مقابله و تصحیح همان جا از محمد رضا بن علی بافقی سال ۱۰۹۰ در مشهد رضوی دیده می‌شود، جلد: تیماج مشگی، ضربی.

۳۹۰ گ، ۲۴ س، ۱۹/۵ × ۳۱ سم.

﴿ ۷۷۰ ﴾

(حدیث - عربی)

نهج البلاغه

از: سید شریف رضی، محمد بن حسین موسوی (۴۰۶)

به شماره (۵۴۳) مراجعه شود.

نسخ معرب، علاء بن حسین بن علی، حافظ سبزواری، روز سه شنبه، ۱۴ جمادی الثانی، سال ۸۷۱، در مدت هیجده روز کتابت کرده، عنوان و نشان زرین یا درشت صفحات مجدول به مشگی و زرین، دارای سر صفحه آراسته به لاجورد، زر و قهوه‌ای و شنگرف، حاشیه صفحه دوم آبی تیره طلا پاش، وقف عباس میرزا نواب به توسط جمشید خان متولی و قوللر آغاسی (رئیس غلامان) در ماه جمادی ۱۰۷۷ با کتاب‌های دیگر بر طلبه‌های قم - جلد تیماج مشگی، ضربی، مهرهای بیضی «محمد امین الله» و «حسین الطباطبایی» و دائره‌ای «الله، محمد علی» و چند مهر ناخوانای دیگر پیرامون وقفنامه دیده می‌شود.

۱۹۸ گ، ۱۵ س، ۲۱ × ۳۰ سم

مجموعه

۱ - حاشیه المطول (بلاغت - عربی)

از: محی الدین، حسن بن محمد، چلبی، فناری (۸۸۶)
به شماره (۲۸۵) مراجعه کنید.

۲. عقود الدرر فی حلّ ابیات المطول و المختصر (معانی و بیان - عربی)

از: شیخ حسین بن شهاب الدین حسین بن محمد بن حیدر عاملی کرکی (۱۰۷۶)

همان گونه که خود در دیباچه گفته در بیشتر ابیات نخست شاهد را می‌آورد، سپس گوینده شعر و پس و پیش آن را، و بعد از آن لغت و اعراب و معنی و محل شاهد و در پایان برخی از ویژگی‌های بلاغت بیت را بیان می‌کند.

آغاز: «یا من اطلع فی سماء بیان بدیع البراعة اهله المعانی، و قرن دلائل الاعجاز باسرار البلاغة من آیات المعانی».

انجام نا تمام مانده: «والشاهد فيه الاحتراس (کذا) بقوله غير مفسدها، قال الأهل أتاها و الحوادث جمّة».

نسخ، نام کاتب با حروف ابجد نا منظم آمده، تاریخ ماه شعبان، ۱۲۲۹، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج مشگی، اهدائی آیه الله نجفی به کتابخانه آستانه سال ۱۳۷۷.

۱۷۹۰ گ، ۲۵ س، ۲۱ × ۳۰ سم.

ذریعه ج ۱۵، ص ۳۰۲. آقا نجفی، ج ۲۳، ص ۱۷۸. دانش پژوه، ص ۱۹۲.

(اصول - عربی)

القوانين المحکمة

از: میرزا ابوالقاسم بن حسن گیلانی (۱۲۳۱)

به شماره (۳۸۵) مراجعه شود.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده، عنوان و نشان شنگرف، جلد

تیماج سوخته‌ای یک لنگه، اهدائی آیه الله نجفی به کتابخانه آستانه،

حاشیه نویسی دارد.

۲۳۹ گ، ۲۳ س، ۲۰ × ۳۰ سم.

﴿ ۷۷۳ ﴾

منية اللّیب فی شرح التّهذیب (اصول - عربی)

از: سید مرتضی ضیاء الدین عبدالله بن مجد الدین ابی الفوارس محمد بن علی بن

الاعرج حسینی حلّی (ق ۸)

به شماره (۵۳۹) مراجعه کنید.

نسخه حاضر هر دو جلد اول و دوم را در بر دارد.

أغاز: «اللهم انّی احمّدک حمداً لا یقدّر حصره و لا تحصی (کذا) قدره و لا ینسی

ذکره».

انجام: «انجام همان شماره».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد تیماج - قهوه‌ای روشن، ضربی،

عطف و گوشه‌ها مرمت شده.

۱۷۲ گ، ۲۳ س، ۲۰/۵ × ۳۰ سم.

آقا نجفی: ج ۱، ص ۲۳۱؛ ذریعه: ج ۲۳، ص ۲۰۷.

﴿ ۷۷۴ ﴾

حياة القلوب

(تاریخ - فارسی)

از: ملا محمد باقر بن ملا محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱)

به شماره (۱۸۹) مراجعه شود: نسخه حاضر جلد اول می‌باشد.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی،

تک لنگه.

۲۳۰ گ، ۱۹ س، ۲۰ × ۲۹/۵ سم.

﴿ ۷۷۵ ﴾

قواعد الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام

(فقه - عربی)

از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن المطهر (۷۲۶)

به شماره (۱۹۲) مراجعه شود.

نسخه حاضر از اوائل کتاب نکاح است تا پایان دیات.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد. جلد: ندارد، نشان شنگرف،

عنوان درشت‌تر، برخی برگ‌ها وصالی.

۱۷۴ گ، سطور مختلف، ۲۰ × ۲۹ سم.

﴿ ۷۷۶ ﴾

انوار القلوب

(تاریخ - فارسی)

از: سید میرزا محمد باقر بن سید محمد موسوی ملا باشی شیرازی (۱۲۴۰)

زندگانی چهارده معصوم علیهم السلام را با عباراتی شیوا و شیرین و ادیبانه و مسجع در سه جلد، و چهارده مقصد و هر مقصدی در سه منهج و هر منهج دارای انواری نگاشته است.

جلد اول: در زندگانی پیامبر صلی الله علیه و آله و حضرت علی علیه السلام و فاطمه زهرا علیها السلام و امام حسن علیه السلام.

جلد دوم: در زندگانی امام حسین علیه السلام و حادثه جانسوز کربلا و زندگانی امام سجاد علیه السلام و امام محمد باقر علیه السلام.

جلد سوم (که مقصد هشتم تا چهاردهم را در بر دارد): در زندگانی امام جعفر صادق علیه السلام و بقیه امامان علیهم السلام. نسخه حاضر جلد دوم است.

آغاز افتاده: «و مذمت نمایم علی را بر حق خواهم بود، نه و الله؛ چه می توانم گفت در حق او، و از مثل من کسی قباحث ندارد که سخن بی پای بگویم، و خود را رسوا کنم».

انجام: «در معجزات آن حضرت هر چند بسیار و از حد شمار بیرون بود به جهت اختصار بهمین قدر اکتفا نمود».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، اهدائی

آیه الله مرعشی نجفی به کتابخانه آستانه مقدسه، مهر مربع: «عبد سید

محمد الموسوی» روی، برگ آخر دیده می‌شود، جلد تیماج مشگی.

۱۸۰ گ، ۲۶ س، ۲۰ × ۳۰ سم.

ذریعه: ج ۲، ص ۴۳۸، کتاب‌های چاپی مشار، ج ۱، ص ۵۸۵.

﴿ ۷۷۷ ﴾

تفصیل وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه (حدیث عربی)

از: شیخ محمد بن الحسن حر عاملی (۱۱۰۴)

به شماره (۷۴) مراجعه شود.

نسخه حاضر فهرست جزء اول و دوم می‌باشد.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد ندارد، اهدائی مرحوم سید

مصطفی خوانساری به کتابخانه آستانه مقدسه. عناوین نانوشته.

۶۳ گ، ۳۵ س، ۲۱/۵ × ۳۰ سم.

﴿ ۷۷۸ ﴾

ریاض المسائل فی تحقیق الاحکام بالدلائل (الشرح الکبیر) (فقه عربی) از:

میر سید علی بن محمد علی طباطبائی (۱۲۳۱)

به شماره (۴۲) مراجعه شود.

نسخه حاضر کتاب زکوة و خمس و صوم و اعتکاف می‌باشد. که آن را شب

دوشنبه، ۲۶ ربیع الاول سال ۱۱۹۶ هجری قمری، به پایان برده است.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، مهر مستطیل نما (کثیر الاضلاع ۶ ضلعی) «قد وقف الكتاب عزیز الله الحسینی» در چند جای کتاب دیده می‌شود. کتابت به جهت ... آقا سید عزیز الله، جلد: ندارد، عنوان و نشان شنگرف، اهدائی آقا سید مصطفی صفائی خوانساری به کتابخانه آستانه مقدسه.

۸۶ گ، ۲۷ س، ۲۰ × ۲۹/۵ سم.

﴿ ۷۷۹ ﴾

الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية (فقه عربی)

از: شهید دوم زین الدین بن علی عاملی (۹۶۶)

به شماره (۴) مراجعه کنید.

نسخه حاضر جلد اول می‌باشد.

نسخ، یونس بن محمد بن یحیی بن عسکر عسکری حسینی، روز پنجشنبه، آخر ربیع الاول، ۱۲۶۱، جلد ندارد، مالکیت صفائی خوانساری در ماه رمضان ۱۲۸۵ و مهر بیضوی (مصطفی الحسینی) روی برگ اول دیده می‌شود.

۱۴۸ گ، ۲۶ س، ۲۱/۵ × ۳۰ سم.

﴿ ۷۸۰ ﴾

الحدائق الناضرة فی احکام العترة الطاهرة (فقه عربی)

از: شیخ یوسف بن احمد بن ابراهیم درازی بحرانی (۱۱۸۶)

فقه استدلالی گسترده‌ای است در چندین جلد، با این که بیش از کتاب وصیت را نوشته در ۶ جلد بزرگ آمده است ۱. طهارت ۲. صلاة ۳. زکاة ۴. حج ۵. متاجر ۶. نکاح.

نسخه حاضر جلد پنجم می‌باشد و کتاب‌های تجارت، دین، رهن، شفعه، حجر و... تا وقف و صدقات را در بر دارد.

آغاز این جلد: «بسمه حمد له،..... و فيه مقاصد، اعلم انه قد استفاضت الاخبار بالحث على طلب الرزق و الکسب الحلال، ولا سیما بطریق التجارة». انجام: «فالاقتصار على ما ذکره لیس بجید؛ و عموم الأدلة متناول للجمیع، و خصوصها خال من جمیع ما ذکره: أنتهی».

نسخ، نستعلیق؛ ۲۶ محرم سال ۱۲۰۰، بدون نام کاتب عنوان مشکگی یا نا

نوشته، جلد تیماج مشکگی، اهدائی علی کاشانی در ۱۳۵۰، به کتابخانه

آستانه مقدسه.

۲۶۴ گ، ۳۵ س، ۱۹/۵ × ۳۰ سم.

ذریعه، ج ۶ ص ۲۸۹؛ دانش پژوه، آستانه، ص ۱۱۰.

﴿ ۷۸۱ ﴾

البهجة المرضية في شرح الالفية (نحو عربی)

از: جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی (۹۱۱)

به شماره (۵۲۸) مراجعه شود.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، مالکیت محمد تقی فرزند علینقی اولیاء تاجر قزوینی روز شنبه ۲۶ محرم ۱۲۴۹ پشت برگ پیش از کتاب، مهر مربع (محمد تقی) و مالکیت وی در ۱۲۴۷ و مهر مربع دیگری (العبد صفر علی...) در پایان دیده می شود، جلد تیماج مشگی، حاشیه نویسی دارد.

۱۴۱ گ، ۱۲ س، ۲۰ × ۲۹/۵ سم.

﴿ ۷۸۲ ﴾

الكافی (اصول) (حدیث عربی)

از: ثقة الاسلام، محمد بن یعقوب کلینی (۳۲۸)

به شماره (۱۴۱) مراجعه کنید. نسخه حاضر جلد اول می باشد.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد. جلد ندارد. اهدایی سید مطفی خوانساری به کتابخانه آستانه مقدسه، ۱۳۴۵، عنوان نانوشته. ۱۰۵ گ، ۲۹ س، ۲۰ × ۳۰ سم.

﴿ ۷۸۳ ﴾

ابواب الجنان

(اخلاق فارسی)

از: میزا رفیع الدین، محمد بن فتح الله واعظ قزوینی (۱۰۸۹)

به شماره (۱۸۱) مراجعه شود. نسخه حاضر جلد اول می‌باشد.

نستعلیق خوش، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف،

جلد ندارد، اهدایی زائری، ناشناس به کتابخانه آستانه، صفحات مجدول به

مشگی و زر و شنگرف، عربی نسخ معرب.

۲۲۵ گ، ۲۱ س، ۱۹ × ۲۹ سم

﴿ ۷۸۴ ﴾

روضة الصفا فی سيرة الانبياء و الملوك و الخلفاء

(تاریخ فارسی)

از: میر خواند، محمد بن خاوند شاه بن محمود خوارزمشاه (۹۰۳)

به شماره (۵) مراجعه شود. نسخه حاضر جلد اول می‌باشد.

نستعلیق تحریری، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده، عنوان و نشان

شنگرف، جلد ندارد، اهدایی آقا نجفی به کتابخانه آستانه، برخی برگها

وصالی عربی نسخ معرب.

۲۰۹ گ، ۳۴، ۳۲ س، ۱۹ × ۲۸ سم.

﴿ ۷۸۵ ﴾

زاد المعاد

(دعا فارسی)

از: ملا محمد باقر بن ملا محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱)

به شماره (۱۰۷) مراجعه شود.

نسخ خوش، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده، صفحه‌ها مجدول به شنگرف، عربی معرب، جلد: تک لنگه، تیماج مشگی، وقف فرج الله تبریزی، معروف به امیر خیابانی در ۱۴ صفر ۱۳۴۹ کتاب را بر آستانه و مهر مربع «یوسف بن فتاح الحسینی» و اهدایی آیه الله نجفی به کتابخانه آستانه روی برگ اول دیده می‌شود، در حاشیه برگ‌های پایانی نام: تألیفات مجلسی دوم آمده است.

۳۳۱ گ، ۱۶ س، ۱۸ × ۲۸ سم.

﴿ ۷۸۶ ﴾

سلاح المؤمنین

(دعا فارسی)

از: میر محمد ابراهیم بن میر محمد معصوم بن میر فصیح بن میر اولیاء حسینی

تبریزی (۱۱۴۹)

کتاب دعائی بوده در ادعیه و آیات و حرزها و تعویذهای مجرب ولی نا مرتب که فرزند وی احمد حسینی آن را فهرست نویسی و مرتب نموده بر یک مقدمه و دو قسم به قرار ذیل:

مقدمه در: شرایط استجابت دعا و آداب آن.

قسم اول: دوازده باب را در بر دارد:

باب ۱ در ادعیه استجابت دعا

باب ۲ در قضای حوائج

باب ۳ و آن چهار فصل دارد.

فصل اول در: حفظ از شر اشرار و ایمنی از مخاوف و بلیات عموماً.

فصل دوم در: حفظ از بأس سلطان خصوصاً.

فصل سوم در: حفظ از دزدان خصوصاً.

فصل چهارم در: تعویذ از شرّ اعدای و حفظ از بلیات.

باب ۴ عدم تأثیر شمشیر و نجات یافتن از قتل.

باب ۵ و آن مشتمل است بر سه فصل:

فصل اول در: دفع مکاره و آفات و انواع شدائد و بلیات.

فصل دوم در: دفع همّ و غمّ و امراض و تب و تسکین اوجاع.

فصل سوم در: دفع ظلم ظلمه و کید اعداء و خلاصی از زندان.

باب ۶ در: دفع مظالم و تکفیر سیئات و حصول سعادات.

باب ۷ در: دعا‌هایی که در وقت نزول بلا و شداید باید خواند.

باب ۸ در: فتح مهمات و کفایت آن و حصول فرج.

باب ۹ در: وسعت رزق و ادای دین.

باب ۱۰ در: شکستن و پراکنده نمودن دشمنان و ظفر یافتن بر آنها.

باب ۱۱ در: احتجاب از چشم دشمنان و هلاک کردن و مستأصل ساختن و انتقام کشیدن از ایشان.

باب ۱۲ در: ظهور عجایب و خضوع متمرّدین.

قسم دوم: مشتمل است بر آیات و ادعیه مشهورة الفوائد که مسمی می‌باشد هر یک به اسمی.

آغاز پس از تنظیم: «الحمد لله وحده و الصلاة و السلام على من لا نبی بعده... و بعد چون کتاب سلاح المؤمنین از جمله مجموعات و مولفات.... والداین فقیر». آغاز اصل: «بسمه، الحمد لله رب العالمین... اما مقدّمه بعرض برادران دینی می‌رساند محمد ابراهیم بن محمد معصوم الحسینی که شرایط استجابات دعا بسیار و آداب آن بشمار است».

انجام: «و اذا مرضت شفیتنی، و اذا دعوت اجبتنی، یا سیدی ارض عنی فقد ارضیتنی».

نسخ زیبا، عربی معرب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، صفحات مجدول به زر و مشگی و لاجورد، عنوان و نشان سنگرف، دارای سر صفحه آراسته به زر و لاجورد و نارنجی، و زرد و سرخ. وقف سید احمد پروین چی به کتابخانه آستانه. جلد: شمیز دو رو روغنی رو قهوه‌ای روشن دارای گل و بوته، پشت حنائی دارای گل و بوته، عطف تیماج. مقابله و تصحیح شده پس از پایان: چند دعا و ختم آمده است.

۱۴۵ گ، ۱۴ س، ۱۸ × ۲۷/۵ سم

الذریعة، ج ۱۲، ص ۲۰۹

﴿ ۷۸۷ ﴾

(فقه عربی)

ارشاد الالذهان الی احکام الایمان

از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (۷۲۶)

به شماره (۳۵۶) مراجعه شود.

نسخه حاضر از المطلب الثانی فی زکاة الغلات است تا «البحث الثانی فیما یتبث به

الدعوی» از کتاب حدود می باشد.

نسخ، آغاز و انجام افتاده، عنوان و نشان شنگرف، ملکیت صفائی

خوانساری در سال ۱۳۸۵ بر فراز برگ اول با مهر بیضوی «مصطفی

الحسینی» و مهر در آخرین صفحه دیده می شود، حاشیه نویسی دارد،

اهدایی سید مصطفی صفائی خوانساری. جلد گالینگور قهوه‌ای.

۱۷۵ گ، ۱۵ س، ۱۹ × ۲۷ سم

﴿ ۷۸۸ ﴾

(فقه عربی)

ارشاد الالذهان الی احکام الایمان

از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (۷۲۶)

به شماره (۳۵۶) مراجعه شود.

نسخه حاضر جز قطعه کوچکی از برگ پایانی کامل است.

نسخ، نام کاتب افتاده، شوال ۱۰۶۸، ملکیت حسن الرضوی و ملکیت و

مهر بیضوی صفائی خوانساری و اهداء وی دیده می شود، عنوان و نشان

شنگرف، جلد ندارد، حاشیه نویسی دارد.

۱۳۵ گ، سطور مختلف، ۱۷ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۷۸۹ ﴾

حاشیة الشرح الجديد للتجريد و حواشی الدوانی (کلام عربی)

از:؟

حاشیه‌ای است گسترده بر شرح تجرید علاء الدین علی بن محمد قوشچی (۷۸۹) و حاشیه‌های ملا جلال الدین دوانی با عنوان‌های «قوله و قال المحقق و قال الشارح و قوله فی الحاشیه و قال المصنف» گاهی بر متن تجرید الاعتقاد نیز نظر دارد.

آغاز افتاده: «حدیث الجزم و الشک لا یساعده، فانهم کما یجزمون بثبوت الشیء علی صفة یجزمون بعدم ثبوت الموصوف فی نفسه، کما هو الظاهر من حالهم».

انجام افتاده: «و کیف یقول به عاقل ولو فرض انّ المراد کان إدراکها مع ادراک الوجود الخارجی».

نستعلیق تحریری، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان

شنگرف یا نانوشته، جلد ندارد.

۲۷۰ گ، ۲۷ س، ۱۶ × ۲۶/۵ سم.

﴿ ۷۹۰ ﴾

الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية (فقه عربی)

از: شهید دوم، زین الدین بن علی عاملی (۹۶۶)

به شماره (۴) مراجعه شود. نسخه حاضر هر دو جلد را دارد.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد. عنوان و نشان شنگرف، مهر مربع

«العبد المذنب محمد جعفر» و «واقف هذا الكتاب محمد جعفر» در چند جای

کتاب دیده می‌شود، جلد یک لنگه، تیماج سوخته‌ای، فرسوده.

۴۹۸ گ، ۲۲ س، ۱۸ × ۲۷ سم.

﴿ ۷۹۱ ﴾

الدروس الشرعية فی فقه الامامیه (فقه عربی)

از: شهید اول، محمد بن مکی عاملی (۷۸۶)

فقه مختصر فتوائی است که گاهی اشاره به معنی ادله و اقوال نیز می‌کند، و

عناوینش «درس، درس» و از کتاب طهارت شروع نموده و به رهن ختم می‌شود. بقیه

کتاب‌های فقهی را تألیف نکرده است، در ذریعه ۱۴۵/۸ گوید: بنا به گفته صاحب

ریاض در سال ۷۸۰ شروع به تألیف این کتاب شده و جلد اول آن آخر روز چهارشنبه،

۱۲ ربیع الاول ۷۸۴ به پایان رسیده است.

ولی به گفته خود در مقدمه مؤلف این کتاب را پس از دو کتابش «ذکری» و «بیان»

بنا به خواهش فرزندانش ابو طالب محمد و ابوالقاسم علی نگاشته است. و ذریعه

۴۰/۱۰ نگارش ذکری را در ۲۱ صفر ۷۸۴ می‌داند.

آغاز: «الحمد لله الذي انطق السنتنا بحمده و الهم قلوبنا بشكر رفته، و اطلق جوارحنا للقيام بورده».

انجام: «و لو اختلفا في تقديم العيب حلف الراهن الا مع قرينة الحال بتقدمه فلا يمين عليه، او مع قرينة الحال بتاخير، فيحكم به من غير يمين الراهن، و هذان الفرعان مع اشتراط الرهن في البيع».

نسخ، رجبعلی بن عزیز، روز سه شنبه، ۲۹ رجب، سال ۱۲۲۶ در مدرسه چهار باغ به نام شاه سلطان حسین، در اصفهان، عنوان و نشان سنگرف صفحه آغازین و دو برگ پایانی نو نویسی شده. حاشیه دارد، جلد تیماج مشگی، فرسوده، اهدایی علی کاشانی در ۱۳۵۰ به کتابخانه آستانه قم.

۳۱۸ گ، ۱۹ سطر، ۱۹ × ۲۵/۵ سم.

آقا نجفی، ج ۲، ص ۱۰۴.

﴿ ۷۹۲ ﴾

المطول فی شرح تلخیص المفتاح (بلاغت عربی)

از: سعد الدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳)

به شماره (۳) مراجعه شود.

نستعلیق تحریری، ۱۴ جمادی الثانی، ۱۲۶۰ برای ملا مسیح طالقانی.

نام کاتب نیامده، عنوان و نشان سنگرف، فراز متن‌ها خط مشگی یا

شنگرف، حاشیه نویسی دارد، جلد: تیماج قهوه‌ای، ضربی، روغنی.

۲۵۸ گ، ۲۰ س، ۱۴ × ۲۶ سم.

﴿ ۷۹۳ ﴾

حاشیه شرح الشرایع (فقه عربی)

از: شیخ علی بن ابی جعفر، محمد بن الحسن بن زین الدین شهید دوم (۱۱۰۴)
حاشیه مختصر و مفیدی است بر مسالک الافهام جدش، شهید دوم زین الدین بن
علی (۹۶۶) که آن هم شرحی است بر شرایع الاحکام محقق حلی، ابوالقاسم جعفر بن
سعید (۶۷۶).

شیخ علی این حواشی را بنا به تقاضای برخی از برادران، جهت شرح مطالب
مشکل و مبهم مسالک نگاشته است.

و به گفته ذریعه ۱۰۷/۶ یک جلد بزرگ تا پایان صلاة المسافرين بیرون آمده است.
نسخه حاضر جزء اول تا مقداری از صلاة العیدین را دارد.

آغاز: «الحمد لله الم محمود لآلائه، المشكور لنعمائه، المعبود لکماله.... و بعد فان
احق الفضائل بالتعظیم، و احراها باستحقاق التقديم... هو العلم بالاحکام الشرعیه و
الوظائف الدینیة».

انجام: «لکن الراوی و هو ابوبصیر مشترک بین الثقة و الضعیف... اما الخروج قبل
الفجر فقال فی التذکرة انه جایز اجماعا».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت را ندارد، عنوان و نشان شنگرف، جلد: تک

لنگه، تیماج سوخته‌ای، اهدایی علی کاشانی به کتابخانه آستانه قم در سال

۱۳۵۰، حاشیه نویسی دارد.

۲۰۳ گ، ۲۵ س، ۱۸ × ۲۵ سم.

﴿ ۷۹۴ ﴾

مغنی اللیب عن کتب الاعاریب (نحو عربی)

از: جمال الدین عبدالله بن یوسف معروف به ابن هشام انصاری نحوی (۷۶۲)

به شماره (۶) مراجعه فرمایید.

نسخه حاضر اول و آخرش افتاده است.

نسخ، عنوان و نشان شنگرف، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد. موریانه به

کتاب آسیب رسانده، جلد: تک لنگه تیماج مشگی، فرسوده.

۳۶۲ گ، ۲۰ س، ۱۱ × ۲۴ سم.

﴿ ۷۹۵ ﴾

من لا یحضره الفقیه (حدیث عربی)

از: شیخ صدوق، محمد بن علی بن بابویه قمی (۳۸۱)

به شماره (۷۰) مراجعه شود.

نسخه حاضر یک دوره کامل است. جز این که بخشی از مشایخ پایانی افتاده است.

نسخ، عنوان و نشان شنگرف، وقف آقا شیخ محمد اولیایی، کناره برگها

آسیب دیده و خطها سالم است.

۶۵۳ گ، ۱۷ س، ۱۹ × ۲۴ سم

﴿ ۷۹۶ ﴾

الاستبصار فیما اختلف من الاخبار (حدیث عربی)

از: شیخ الطائفة محمد بن الحسن بن علی طوسی (۴۶۰)

روایت‌هایی را که ظاهراً با یکدیگر اختلاف دارند و بین آن‌ها منافات دیده می‌شود گرد آورده و چگونگی جمع بین آن‌ها را نشان می‌دهد.

استبصار یکی از کتاب‌های چهارگانه‌ای است که شیعه به آن‌ها اهمیت می‌دهد، و در اصل دارای سه بخش است: اول و دوم در عبادات و بخش سوم در بقیه ابواب فقه، و روی هم رفته ۹۲۵ باب و مجموع حدیث‌های آن بنا به گفته مؤلف ۵۵۱۱ و بنا به گفته بعضی دیگر ۶۵۳۱ حدیث می‌باشد.

آغاز: «الحمد لله ولی الحمد و مستحقه، و الصلاة علی خیرته من خلقه محمد و آله الطاهرین من عترته و سلم تسلیماً».

انجام: «یشتمل علی خمسة آلاف و خمس مائة و أحد عشر حدیثاً، حصرتها لتأیقع فیها زیاده أو نقصان، و الله اعلم بالصواب».

نسخه حاضر کتابهای: طهارت، صلاة، صوم، زکوة، خمس، نکاح و طلاق را در بر دارد و همه آن‌ها افتاده دارند.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف یا نا نوشته،

جلد ندارد، اهدایی سید مصطفی صفائی خوانساری به کتابخانه آستانه قم،

به سال ۱۳۴۵ خورشیدی.

۱۶۱ گ، سطور مختلف، ۱۹ × ۲۵ سم.

آقا نجفی، ج ۲، ص ۱۵۸؛ ذریعه، ج ۲، ص ۱۴.

﴿ ۷۹۷ ﴾

الکافی

(حدیث عربی)

از: ثقة الاسلام محمد بن یعقوب کلینی (۳۲۸)

به شماره (۱۴۱) مراجعه شود.

نسخه حاضر بخش اصول و از آغاز تا پایان کاب العشرة می باشد.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، بلاغ قرائت

چندین جای کتاب دیده می شود، حاشیه نویسی دارد، جلد: گالینگور جدید

قهوه ای، اهدایی آقای عباس مدرسی تهرانی، در سال ۱۳۵۷ خورشیدی.

پیش از کتاب پنج صفحه آیات و روایات و مطالبی در موضوع حق والدین از

افادات مولا محمد باقر سبزواری آمده است.

۴۱۹ گ، ۱۹ س، ۱۹ × ۲۵/۵ سم.

﴿ ۷۹۸ ﴾

اکمال الدین و تمام النعمه

(حدیث عربی)

از: شیخ صدوق، محمد بن علی بن بابویه قمی (۳۸۱)

به شماره (۵۶۶) مراجعه شود. نسخه حاضر کامل است.

نسخ، نام کاتب را پاک کرده اند، تاریخ کتابت ظهر چهارشنبه، هفتم

جمادی الاول، سال ۱۰۸۲. عنوان و نشان شنگرف، جلد: تیماج قهوه ای با

لب گردان، وقفنامه میرزا محمد علی فرزند حاج ملا محمد رضا محرّر در

سال ۱۳۳۵ با مهر بیضوی «محمد علی معین الاسلام» بر صفحه آغازین و
مهر مربع «محمد الطباطبایی» و یادگاری وی در روز سه شنبه بیستم رجب
۱۲۲۷ روی برگ پایانی دیده می‌شود. مهر اهدایی به کتابخانه آستانه به
سال ۱۳۴۹ (خورشیدی) و بلاغ تصحیح و عرض در چند جای کتاب رؤیت
می‌شود.

۱۹۱ گ، ۲۱ س، ۱۹ × ۲۴/۵ سم.

﴿ ۷۹۹ ﴾

(حدیث عربی)

الکافی

از: ثقة الاسلام، محمد بن یعقوب کلینی (۳۲۸)

به شماره (۱۴۱) مراجعه شود.

نسخه حاضر بخش فروع کافی است و کتاب‌های طهارت، صلوة، زکوة را در بر

دارد.

نسخ محمد کاظم بن عباس قلی، روز یکشنبه، ۸ محرم سال ۷۷۱، وقف:

گل افشان خانم زوجه حاج عباس خیام، بدون تاریخ، اهدایی آقا فخری

برقعی کتاب فروش حکمت قم به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۵۰

خورشیدی، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن فرسوده.

۳۱۲ گ، ۱۷ س، ۱۹ × ۲۵ سم.

﴿ ۸۰۰ ﴾

ارشاد الازدهان الی احکام الایمان (فقه عربی)

از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (۷۲۶)

به شماره (۳۵۶) مراجعه شود.

نسخه حاضر از اول کتاب صوم است تا پایان دیات.

نسخ، شمس الدین بن سید محمد بن هاشم حسینی جبل عاملی، ظهر

شنبه، هفدهم ذیقعد، ۹۸۰، وقف آقا نجفی مرعشی به کتابخانه آستانه،

جلد: یک لنگه، تیماج، مشگی.

۱۹۹ گ، ۱۴ س، ۱۸/۵ × ۲۵ سم.

﴿ ۸۰۱ ﴾

جنگ؟ (حدیث عربی)

از: محمد صادق بن ابی الحسن بن محمد (ق ۱۴)

آیات و احادیث و حکایات اخلاقی است که از قرآن و کتابهای کافی، مجالس

مفید و ارشاد دیلمی و مصباح الشریعه، و مجمع البحرین و جز آنها گرد آورده با

توضیحات مطالبی در هر باب با عنوانهای «و اعلم ایها الطالب لسبیل الهدایه و

الرشاد» و جز آن، در چند جلد نگاشته و گاهی مطالب را به فارسی آورده است.

آغاز: «بسمله، الحمد لله غیر مقنوط من رحمته، و لا مخلو من نعمته، و لا مأیوس

من مغفرته، و لا مستنکف عن عبادته».

انجام: «و انّ شاهد الزور يدلّع لسانه كما يدلّع الكلب لسانه في الاناء».

نستعلیق تحریری، به خط مؤلف، ذیحجه ۱۳۰۴، جلد: تیماج، نارنجی

روشن، پیش و پس از کتاب برگ‌های سفید، اهدایی عباس مدرسی تهرانی

به کتابخانه آستانه مقدسه قم به سال ۱۳۵۰ خورشیدی.

۲۶۵ گ، ۱۸ س، ۱۷/۵ × ۲۲ سم.

﴿ ۸۰۲ ﴾

جنگ؟

(حدیث عربی)

از: محمد صادق بن ابی الحسن بن محمد (ق ۱۴)

به شماره (۸۰۱) مراجعه شود. نسخه حاضر جلد دیگری است.

نستعلیق تحریری، به خط و اسلوب شماره پیشین، جلد: تیماج خنایی.

۲۹۴ گ، ۱۸ س، ۱۸ × ۲۳ سم.

﴿ ۸۰۳ ﴾

جنگ

(حدیث عربی)

از: محمد صادق بن ابی الحسن بن محمد (ق ۱۴)

به شماره (۸۰۱) مراجعه شود. نسخه حاضر جلد سوم می‌باشد.

نستعلیق تحریری، به خط و روش همان شماره، در میان برگ‌ها سفید

دارد، جلد تیماج حنایی.

۱۶۰ گ، ۱۸ س، ۱۸ × ۲۳ سم.

﴿ ۸۰۴ ﴾

مجموعه

۱- مسکن الشَّجُونِ فی حکم الفرار من الوباء و الطَّاعون

(۱ پ ۴۹ پ) (حدیث عربی)

از: سید نعمت الله بن عبدالله بن محمد جزائری موسوی حسینی (۱۱۱۲)

در سال ۱۱۰۲ در عراق و پیرامون آن وبائی آمد که عده زیادی از علما و نیکان را از دست گرفت، گروهی فرار از وبا را تجویز نموده و عده زیادی آن را ممنوع دانستند، و دسته دیگری توقف نموده فتوایی بر جایز بودن و نبودن ندادند.

سید جزائری در همان سال این اثر را در تحقیق این مسئله نگاشته و در شوشتر روز جمعه ۱۷ رجب ۱۱۰۳ آن را به پایان برده است، که پنج باب و یک خاتمه دارد: الباب الاول: فی الكشف عن الموت و بیان جملة من عجایبه.

الباب الثانی: فی مبادئ الطاعون و اسبابه.

الباب الثالث: فی حکم الفرار منه.

الباب الرابع: فی تحقیق الاجل.

الباب الخامس: فی واجب الحکام و العلماء و امثالهم عند نزول هذه البلیا.

الخاتمه: فی نوادر متفرقة و احادیث و حکم فائقه.

أغاز: «بسمله، الحمد لله الذى جعل الموت سعادة للمؤمنين يتوصل بها الى اعالى الجنان، و عذابا معجلاً للكافر بوروده النيران».

انجام: «فقال: يا على! دعنى و اعدائك، فأنه ما ابغضك احد الا و قد شركته فى ماله و اهله و ولده، و اما محبوك و شيعتك فليس لى عليهم سبيل، قال(ع) فضحكت و قمت من فوق صدره».

۲- تظلم الزهراء من اهراق دماء آل العباء (۵۰ پ ۲۲۹ ر) (تاریخ عربی)

از: ملا رضى الدين بن نبي قزوینی (۱۱۲۷)*

در زندگانی و حالات و سوگواری حضرت امام حسین (علیه السلام) و شرح مانندی است بر کتاب «اللاهوف» سید بن طاووس، به همان ترتیب در سه مقدمه و سه مسلک و یک خاتمه بدین قرار:

المقدمة الاولى: فى نبذة من معجزاته و كراماته و جميل اخلاقه و احتجاجاته.

المقدمة الثانية: فى نبذة مما ورد فى فضل البكاء و التباكى عليه و عليهم، صلوات الله عليهم.

المقدمة الثالثة: فى نبذة من احاديث فيها آداب المآتم سيما فى التأسوعا و العاشوراء، و فيها فضل التفقه فى محبته عليه السلام، و ان مصيبيته اعظم المصائب.

المسلک الاول: فى الامور المتقدمة على القتال و فيه ستة مجالس.

المسلک الثانى: فى وصف القتال و ما يقرب من تلك الحال، و فيه اربعة مجالس.

المسلک الثالث: فى ما ورد على البقية المستخلفه الى ان وردوا الكوفة و شامات و فيه اربعة مجالس.

*. در ذریعه ۲۰۲/۴ آمده است: المتوفى بعد ۱۱۳۴.

خاتمة فیها: خمسة مجالس و اثنتا عشر فائدة.

و بنا به گفته مؤلف - در پایان - به سال یک هزار و یک صد و اندی شرح را نگاشته بود تا نسخه‌ای از بحار و منتخب المراثی به دستش آمد و در تکمیل شرح از آن‌ها بهره جست و سال ۱۱۱۸ به پایانش برد.

آغاز: «یا من لا یخفی علیه أنباء المتظلمین و یا من لا یحتاج فی قصصهم الی شهادات الشاهدین».

انجام: «و علی آله الغرّ الکرام التّحیّة و الاکرام، صلاتا متتابعة علی مرّ الکرو و الاعوام، ماناح القمری و صاح الحمام».

نسخ، محمد مهدی اصفهانی بن ملا محمد کاظم خوانساری، کتاب اول در سوم محرم ۱۳۰۱، و دوم در اول شوال سال ۱۲۹۹ در زنجان هنگام تبعید، عنوان و نشان شنگرف یا نانوشته، جلد تک لنگه مرمت شده، اهدایی سید احمد پروین چی به کتابخانه آستانه در ۱۳۵۸ خورشیدی.
۲۹۹ گ، ۲۱ س، ۱۱ × ۲۲ سم.

آقا نجفی ۲۲۸ / ۹ و ذریعه ۱۹ / ۲۱ (کتاب اول) آقا نجفی ۱۲۰ / ۱۳ و دائرة المعارف تشیع ۴۲۴ / ۴ و ذریعه ۲۰۴ / ۴ (کتاب دوم)

﴿ ۸۰۵ ﴾

کلمات مکنونه

(عرفان عربی)

از: ملا محسن، محمد بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱)

یکصد کلمه از کلمه‌های عرفانی است در اصول اعتقادی و اخلاق و آداب اسلامی که با دید عرفان توضیح داده و با حدیث و روایاتی از معصومان و اشعاری از خود و دیگران مطالب را آمیخته.

و بیشتر این روایات در کتاب‌های روایی صحیح نیامده است و بیشترین آن‌ها در کتاب‌های ابن ابی جمهور احسائی و مشارق انوار الیقین حافظ رجب بررسی آمده است.

این کتاب را مولف به سال ۱۰۵۷ برابر نام آن «کلمات مکنونه» به پایان برده است. آغاز: «الحمد لله الاول فی آخريته، الآخر فی اوليته، الباطن فی ظاهريته، الظاهر فی باطنيته، عرف بجمعه بین الاضداد، منه المبدأ و الیه المعاد».

انجام: «يقولون: ربنا أتمم لنا نورنا و اغفر لنا انك على كل شيء قدير». انجام نسخه افتاده: اگر چه کرو بیان ملأ اعلی در مقام لودنوت متوقفند، و مقربان حضرت علیا به قصور ما عرفناک معترف، و کریمه لا تدرکه الابصار هر بیننده را شامل است».

نستعلیق، محمد رضایی، ۱۶ محرم سال ۱۲۳؟ (۱۱۲۳)

عنوان و نشان شنگرف، جلد ندارد، اهدایی آیه الله نجفی به کتابخانه

آستانه قم در سال ۱۳۴۳ خورشیدی.

۸۲ گ، ۲۱ س، ۱۵ × ۲۱ سم.

آقا نجفی ج ۱۵، ص ۲۰۹.

﴿ ۸۰۶ ﴾

شرح المختصر النافع (الشرح الصغير) (فقه عربی)

از: میر سید علی بن محمد علی الطباطبایی حائری (۱۲۳۱)

به شماره (۱۲۳) مراجعه شود.

نسخه حاضر جلد اول می باشد و تا پایان کتاب شهادت را در بر دارد.

نسخ، غلامعلی بن علی رضا ابرقوئی، روز دوشنبه ۹ جمادی الاول، سال

۱۲۱۵، عنوان و نشان شنگرف یا نا نوشته، در برگ پایانی مهر بیضوی، کاتب

«المتوکل علی الله عبده غلامعلی» و مهر مربع مالک کتاب «یا امام حسین»

دیده می شود، جلد ندارد.

۳۲۶ گ، ۲۴ س، ۱۵ × ۲۱ سم.

﴿ ۸۰۷ ﴾

ریاض المسائل فی تحقیق الاحکام بالدلائل (الشرح الكبير) (فقه عربی) از:

میر سید علی بن محمد علی طباطبایی (۱۲۳۱)

به شماره (۴۲) مراجعه شود.

جلد حاضر جلد اول و از کتاب صلوٰة تا صلاة المسافر می باشد و در اواخر دهه

سوم صفر ۱۱۹۴ آن را به پایان برده است.

نستعلیق تحریری، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

نشان: خط مشگی بر فراز متن، اهدایی حمید رضا یاسری به سال

۱۴۰۰ق به کتابخانه آستانه مقدسه جلد تیماج، قهوه‌ای ضربی، روغنی.

۱۶۶ گ، ۲۳ س، ۱۷ × ۲۱/۵ سم.

مجموعه

۱- زبدة منتخب مصباح المنیر (۱ پ ۲۲ ر) (لغت عربی)

از:؟

بخشی است از گزیده «مصباح المنیر فی غریب الشرح الکبیر» احمد بن محمد بن علی مقری فیومی (۷۷۰) به همان اسلوب، و تا کتاب الثاء مع المیم و ما یثلاثهما می‌باشد.

آغاز: «بسمه، الحمد لله رب العالمین، و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین، هذا زبدة منتخب من کتاب مصباح المنیر (کذا) فی غریب الشرح الکبیر للشیخ المحقق».

انجام نا تمام: «و الاستثناء استفعال من ثنیت الشی أثنیه ثنیاً من باب رمی اذا عطفته ورددته، و ثنیته مراده اذا صرفته».

۲- حاشیه حاشیه الیزدی علی تهذیب المنطق (۲۳ پ ۹۸ پ) (منطق عربی)

از: ملا محسن بن طاهر قزوینی (زنده در ۱۱۲۸)

به شماره (۲۷۰) مراجعه شود.

۳- حاشیه معالم الاصول (۹۹ پ ۱۶۲ پ) (اصول عربی)

از: ملا میرزا محمد بن حسن شیروانی (۱۰۹۸)
به شماره (۲۷۲) مراجعه شود، نسخه کامل است.
۴- حاشیه البهجة المرضیه (۱۶۳ پ ۱۶۹ پ) (نحو عربی)

از: محمد هاشم بن محمد حسین بن محمد رضا حسینی شطائنی (؟)
حاشیه‌ای است متوسط بر البهجة المرضیه جلال الدین سیوطی (۹۱۰) که به گفته
خود - در دیباچه - برای حل مشکلات آن این تعلیقات را نگاشته است، و به مناسبت
احکام را نیز آورده است. نسخه حاضر دیباچه ابن مالک را هم به پایان نبرده است.
آغاز: «تحمّدک اللّهم یا من تنزّه عن النّحو و البدل و المثل، و نشکرک یا من
یتمسک باسمائه المتنافیه (کذا) فی مبادی الاقوال».
انجام افتاده: «و متعلّق اصلی محذوف لدلالة المذكور علیه و لا یرد الاشکال فی
تعدیته».

۵- حاشیه مختصر المعانی (۱۷۰ پ ۲۱۶ پ) (معانی بیان عربی)
از: ملا عبدالله بن شهاب الدین حسین یزدی (۹۸۱)
حاشیه‌ای است بر حاشیه نظام الدین عثمان بن عبدالله خطائی (۹۰۱) بر مختصر
المعانی (که خطائی تا مسندالیه به ضمیر را نگاشته است).
این حاشیه با عنوان‌های «قوله، قوله» می‌باشد، و در مدرسه منصوریه شیراز در
هفدهم ذیحجه، سال (۹۲۶) آن را به پایان رسانده است.*

آغاز: «حمداً لمن خلق الانسان و علّمه البيان و شكراً لمن علّمه بدائع المعاني فى روايع البیان».

انجام: «و الحمد لله على الاتمام، و السلام على سيد الانام، و آله و عترته الغرّ الكرام».

۶- زبدة الاصول (۲۱۷ پ ۲۳۴ پ) (اصول عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱)

به شماره (۵۵) مراجعه شود.

کتاب اول نسخ و نستعلیق، عنوان و نشان شنگرف، چهارم نستعلیق، بدون تاریخ و نام کاتب، دوم و پنجم: نستعلیق، ششم: نسخ، هر سه به خط حیدر بن علی در روستای طرزک رامند قزوین، رمضان ۱۲۵۰، پنجم: عناوین نانوشته، ششم: عنوان و نشان شنگرف، جلد: تیماج حنائی بدون مقوا تملک و مهر مستطیل و مهر دیگری بیضوی «یا علی ۱۲۵۲» چند جای کتاب دیده می‌شود.

۲۳۴ گ، سطرها مختلف، ۱۵ × ۲۱/۵ سم.

﴿ ۸۰۹ ﴾

شرح الاسباب و العلامات (طب عربی)

از: شیخ برهان الدین، نفیس بن عوض بن حکیم کرمانی (۸۴۲)

شرحی است مزجی و مهم بر کتاب «الاسباب و العلامات» نجیب الدین محمد بن

علی عمر سمرقندی (۶۱۸)

این شرح را در سمرقند اواخر صفر به سال ۸۲۷ و به نام سلطان الغ بیگ بن شاه رخ گورکان نگاشته است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین.... قال المصنف رحمه الله.... الصداق الم وهو خروج من حالة طبیعیة».

انجام: «فانها تشد العضو و تنشف الرطوبات، و الله اعلم، و الحمد لله بجميع محامده، ما علمنا منه و ما لا نعلم....».

آغاز نسخه افتاده: «و هی انه بارد منضج للأخلاق، مستفرغ للمتحرقة منها، منق للمعدة، سهل النفوذ الى جميع البدن».

انجام نسخه افتاده: «و لأنه عند انعصاره و انقباضه يرجع جزء يسير من الدم و الروح منه الى القلب».

نسخ خوانا، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف یا نانوشته، فراز متن خط مشکی مهر بیضوی «الراجی اسد الله بن الحسین» بر صفحه آغازین و پایانی دیده می شود، اهدائی حمید رضا یاسری به کتابخانه آستانه در سال ۱۴۰۰ ق ۱۳۵۹ ش جلد تیماج مشکی ضربی، بعضاً حاشیه نویسی دارد.

۲۶۲ گ، سطرها مختلف، ۱۵/۵ × ۲۱ سم.

ذریعه: ۱۳ / ۸۲، آقا نجفی: ۳ / ۲۳۷، کشف الظنون: ۷۷/۱.

﴿ ۸۱۰ ﴾

قواعد الاصول؟

(اصول عربی)

از:؟

قاعده‌های اصولی را با عناوین (قاعدة، تنبيه، الباب) و جز آن‌ها آورده است، در هر موضوع احتمالات و گفته‌های دیگران را می‌آورد و با نقض و ایراد و بیان گزیده خود با استدلال، نسبتاً بحث را به گونه گسترده ادامه می‌دهد.

نسخه حاضر از بحث اخبار تا تعارض مرجحات را دارد.

آغاز افتاده: «الباب الثانی فی الاخبار، و فیه مقدمه و قواعد، اما المقدمة فیذکر فیها معانی بعض الالفاظ و هو السنّة و الحدیث و الحدیث القدسی و القرآن».

انجام افتاده: «و ان کان احد هما معلوم التاريخ و الآخر مجهول التاريخ، فنعمل بمجهول التاريخ، لما مر من الحكم بكونه ناسخا لاصالة تأخر الحادث».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده، اهدائی آیه الله صفائی

خوانساری، عنوان و نشان مشگی، گاهی شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای

روشن بدون مقوا.

۱۹۰ گ، ۲۶ سطر، ۱۶ × ۲۲ سم.

﴿ ۸۱۱ ﴾

المختصر النافع

(فقه عربی)

از: محقق حلی، جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید (۶۷۶)

به شماره (۱۷۲) مراجعه شود. آغاز نسخه حاضر افتاده است.

نسخ، عنوان و نشان شنگرف، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، نام مالک را پاک نموده‌اند، تاریخ تملک ۱۲۳۲، جلد تیماج مشگی خشگ، اهدائی حمید رضا یاسری به سال ۱۴۰۰ ق، ۱۳۵۹ ش، سه برگ پایانی نو نویسی شده است، گاهی حاشیه نویسی دارد.

۲۱۴ گ، ۱۱ س، ۱۵ × ۲۱ سم

﴿ ۸۱۲ ﴾

لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار (منطق عربی)

از: ملا قطب الدین محمد بن محمد بویه‌ی رازی (۷۶۶)

شرح مشهور و مهمی است بر بخش منطق کتاب «مطالع الانوار» قاضی سراج الدین محمود بن ابوبکر ارموی (۶۸۲) با عنوان‌های «قوله اقول» که به نام غیاث الدین امیر محمد وزیر نگاشته است.

این شرح اهمیت بسیار دارد و دانشمندان منطق بر آن حاشیه‌های فراوانی نوشته‌اند، نسخه حاضر از آغاز کتاب تا پایان القسم الاول فی التصورات را دارد.

آغاز: «الحمد لله فیاض ذوارف العوارف، و ملهم حقایق المعارف، و اهب حیاة العالمین، و رافع درجات العالمین، و الصلوة علی خیر برّیته».

انجام: «وکل میسر لما خلق له و لنقنع بهذا القدر من الکلام حامدین لله علی الاتمام موجهین الی الحضرة النبویه افضل الصلاة و السلام».

انجام نسخه: «و الاعرف واجب التقديم فی نظر التعلیم، و فیه ما عرفت، و لنقتصر

على هذا القدر من الكلام فى قسم التصورات، حامدين لمفيض الكمالات». نستعليق خوب، نام کاتب و تاریخ کتابت نیامده است، عناوین نانوشته، حاشیه نویسی دارد، مهر بیضوی «نیر طالع ارشد صالح طلوع کرد» در آغاز و انجام کتاب دیده می‌شود، پیش از کتاب مناجاتی فارسی مانند مناجات خواجه عبدالله انصاری آمده است، اهدایی آقای علی کاشانی در سال ۱۳۵۰ ش به کتابخانه آستانه، جلد تیماج مشگی خشک، فرسوده.

۱۳۰ گ، سطرها مختلف، ۱۳ × ۲۴ سم

آقا نجفی: ج ۵، ص ۲۰۶، ذریعه ۳۵۹/۱۸

﴿ ۸۱۳ ﴾

جنگ

(تاریخ فارسی)

از؟

موضوعاتی اخلاقی و تاریخی و مطالبی در فضائل و مناقب و سوگواری معصومین علیهم‌السلام به ویژه حضرت ابی‌عبدالله و شهداء کربلا را به گونه مجالسی کوتاه گرد آورده، با اشعاری مناسب در سوگ شهیدان آمیخته، با عباراتی نسبتاً ادیبانه نگاشته است ولی مطالب سست نیز دارد.

آغاز: «اول (مجلس ظاهراً) مصیبتی که بر پا شد آن است که وحی شد به قلم: اکتب على اللوح ان الحسين، يقتل، قال القلم: و من يقتله؟ قال الله: يزيد لعنه الله، فجرى القلم على اللوح بلعنه».

انجام: «سهل می‌گوید: نفرین کردم آن قصر خراب شد، و آن پنج زن به جهنم واصل شدند، به روایتی ام کلثوم علیها السلام نفرین کرد چنان شد».

نستعلیق، نام مؤلف و تاریخ ندارد، اهدایی آیه الله نجفی مرعشی به کتابخانه آستانه، جلد مقوا روکش پارچه، عطف تیماج.

۱۲۵ گ، سطور مختلف، ۱۷ × ۲۲ سم.

﴿ ۸۱۴ ﴾

المناهل فی الفقه (فقه عربی)

از: سید محمد بن سید علی طباطبایی معروف به مجاهد (۱۲۴۲)

به شماره (۱۸۸) مراجعه شود. نسخه حاضر جلد طهارت از منهل جواز غسل الاعضاء فی الغسل الترتیبی تا منهل تنجس الاناء بموت الجرذ فیہ می‌باشد.

نستعلیق خوش، سید محمد باقر بن محمد حسین حسینی نسابه لاری، روز شنبه، نیمه ربیع الآخر سال ۱۲۶۵، عنوان و نشان شنگرف، جلد ندارد.

۲۵۲ گ، ۲۱ س، ۱۵/۵ × ۲۱/۵ سم.

﴿ ۸۱۵ ﴾

تحریر القواعد المنطقیه فی شرح الشمسیه (منطق عربی)

از: قطب الدین محمد بن محمد رازی (۷۶۶)

به شماره (۲۳۶) مراجعه شود. نسخه حاضر کامل می‌باشد.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف یا مشگی،

حاشیه نویسی دارد، جلد تیماج مشگی فرسوده، کوتاهتر از برگها، تاریخ امر خیری در شب جمعه پنجم رمضان ۱۲۳۲ پشت برگ پایانی آمده است.

۱۲۳ گ، ۱۵ س، ۱۲ × ۲۲ سم.

﴿ ۸۱۶ ﴾

(اصول عربی)

شرح تجرید الاصول

از: ملا احمد بن ملا مهدی بن ابی ذر نراقی (۱۲۴۵)

شرح گسترده‌ای است - در هفت جلد که همه مباحث اصول را در بر دارد - بر

تجرید الاصول پدر و استادش ملا مهدی نراقی (۱۲۰۹).

نسخه حاضر جلد اول و در مبادی لغویه اصول از آغاز تا پایان مباحث مشتق

می‌باشد، و آن را ظهر روز نهم محرم ۱۲۱۶ به انجام رسانده است.

آغاز: «بسمه، خیر الکلام حمد الملک العلام، الذی خلق الانام، و شرّع لهم

الشرايع و الاحکام، و بین لهم مسائل الحلال و الحرام، ثم الصلاة على رسوله....».

انجام: «و هذا قرينة و اضحة على انهم يفهمون منها الحصر، و ذلك يوضح ثبوت

التبادر عندهم ايضاً».

نستعلیق، محمد تقی بن علی محمد محلاتی، شب یکشنبه، ششم ربیع

الاول، ۱۲۳۴، در روستای نیمور، عنوان نانوشته، نشان مشگی، مهر بیضوی

«اسد الله بن الحسين» در آغاز و انجام رؤیت می‌شود. اهدایی آقای حمید

رضا یاسری در سال ۱۳۵۹ ش به کتابخانه آستانه. جلد دو رو تیماج روغنی،

رو مشگی و زرین، ضربی، پشت نارنجی زر ریز.

۲۲۶ گ، ۲۱ س، ۱۴/۵ × ۲۱ سم.

﴿ ۸۱۲ ﴾

مجموعه

۱- رساله جعفریه صغیره (۱ پ - ۶ ر)

(فقه عربی)

از:؟

رساله کوتاهی است با عنوانهای «اصل، فصل» و جز آن دو، که در آغاز اصول پنجگانه ایمان «توحید، عدل، نبوت، امامت، معاد» را به گونه فشرده آورده است و سپس عبادات و از جمله نماز و مقدمات هفتگانه آن: وضوء، غسل، تیمم، تطهیر، نجاسات، ستر عورت، وقت، مکان، ما یصح السجود علیه، قبله، و افعال هشتگانه نماز، و اقسام نماز را توضیح داده است*.

آغاز: «بسمله، حمدله، یجب علی کل مکلف حرّ و عبد، ذکر و انشی ان یعرف الاصول الخمسة التي هي ارکان الایمان، و هي التوحید و العدل و النبوة و الامامة و المعاد بالدلیل لا با التقلید».

انجام: «و من اخلّ بشيء منه استحق العقاب فی الدارين، و الحمد لله رب العالمين

*. این رساله «رساله جعفریه» محقق کرکی: علی بن عبدالعال عاملی (۹۴۰) نیست که در ذریعه ۱۱۰/۵ و آقا نجفی ۵۳/۱ نشان داده شده است.

اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً».

۲- الرعايه فى شرح بداية الدرايه (۷ پ ۵۴ پ) رجال عربى

از: شهيد دوم، زين الدين بن على عاملی (۹۶۶)

شرح مزجى مختصرى است بر متنى كه خود شهيد دوم در درايه حديث به نام «بداية الدرايه» نگاشته است. در برخى از نسخه‌ها شرح را شب سه شنبه ۵ ذیحجه ۹۵۹ به پايان برده است.

آغاز: «نحمدك اللهم على حسن توفيق البدايه فى علم الدرايه و الروايه، و نسئلك حسن الرعايه فى جميع الاحوال الى النهايه».

انجام: «فانه قد بلغ ذلك الغايه، وفق الله تعالى لاكماله، بمحمد و آله، و الله تعالى الموفق للسداد، و الهادى الى سبيل الرشاد، و هو حسبنا و نعم الوكيل».

۳- شرح سورة زبور (۵۵ ر ۵۷ پ) عرفان عربى

از:؟

سى و يك بيت شعر است كه به گفته مؤلف ابن عباس آن را از زبان سريانى به عربى برگردانده است، و شاعرى (يا همان مؤلف) مضامين آن را به شعر فارسى برگردانده است.

آغاز: «انا المطلوب فاطلبنى تجدنى

فان تطلب سوائى لم تجدنى

منم مطلوب اى طالب كجائى؟

چرا در حضرت ما مى‌نيائى

انجام: أحییت کلّ وقت یا حبیبی

من اللطاف فاطلبنی تجدنی

کتاب اول: نسخ خوب، ناصرالدین احد بن محمد بن حسن بن محمود
امامی، صفر ۹۱۸، دوم نسخ و نستعلیق محمد علی، به سال ۱۲۴۶، سوم
عربی نسخ به شنگرف فارسی نستعلیق تحریری شکسته، عنوان و نشان
شنگرف جلد تیماج مشگی، بی مقوا، وقفنامه حاج ملا اسماعیل ترک کتاب
را به آقا شیخ محمد صادق و اولاد او، در ماه ربیع الاول ۱۲۹۸ روی برگ ۷
دیده می شود، بعضی از برگ ها وصالی، اهدائی عباس مدرسی تهرانی به
کتابخانه استانه در سال ۱۳۵۷ ش.

۵۷ گ، سطرها مختلف، ۱۵/۵ × ۲۱ سم

آقا نجفی: ۱ / ۱۴۳ و ذریعه: ۱۲۴/۱۳ کتاب دوم.

﴿ ۸۱۸ ﴾

رسالة مفردة فی البرائة والاحتیاط

(اصول عربی)

از: شیخ مرتضی ابن محمد امین انصاری شوشتری (۱۲۸۱)

در صورتی که مکلف تکلیف واقعی خود را نداند، و به ندانستن نیز توجه داشته

باشد وظیفه او از نظر ادله شرعی و قواعد اصولی چیست؟

شیخ در این رساله به طور گسترده این بحث را پی گرفته است.

آغاز: «بسمله، حمد له، و بعد فیقول العبد الراجی رحمة ربّه الباری مرتضی بن

محمد امین انصاری: هذه رسالة مفردة فى البرائة و الاحتياط.

انجام نا تمام: «فعليک بمراجعتها و مراجعة الفروع المذكورة سابقا فيها، ثمّ اجرائها فى هذا المقام، مستمداً للتوفيق من الملك العلام. المقام السادس فيما اذا دار الامر بين المتباينين».

نسخ نستعلیق مانند، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد مقوا، آبی،

کوچکتر از کتاب، عطف پارچه، اهدای محمد موسوی جزائری.

۵۵ گ، ۱۶ س، ۱۶ × ۲۱ سم.

﴿ ۸۱۹ ﴾

یوسف و زلیخا

(عرفان فارسی)

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۹۸)

به شماره (۳۵۰) مراجعه کنید.

نستعلیق خوب، عنوان و نشان شنگرف، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

وقف حاج میرزا باقر حکمت کتاب را بر کتابخانه آستانه مقدسه، به سال

۱۳۵۸ ش برابر با ۱۴۰۰ ق، جلد: مقوا روکش پارچه.

۱۴۵ گ، ۱۴ س، ۱۳/۵ × ۲۰/۵ سم.

﴿ ۸۲۰ ﴾

حاشیه شرح مختصر الاصول (اصول عربی)

از: محقق خوانساری، آقا جمال الدین محمد بن حسین بن جمال الدین (۱۱۲۵)
ابن حاجب، عثمان بن عمر (۶۴۶) کتابی در اصول فقه به نام «منتهی السوال و
الامل فی علمی الاصول و الجدل» نگاشت، و سپس خود آن را خلاصه نمود و به
«مختصر الاصول» مشهور شد و چون کتاب مختصر و مفیدی بود گروهی از بزرگان
دانش آن را شرح کردند، به کشف الظنون ۲ / ۱۸۵۳ مراجعه شود.

از جمله شارحان قاضی عضد الدین عبدالرحمن بن احمد ایجی (۷۵۶) می باشد،
و آقا جمال بر شرح عضدی حاشیه های سودمندی به عنوان: «قال الشارح» در چند
جلد نگاشت. نسخه حاضر مبحث اجماع و خبر را در بر دارد.

آغاز: «الشارح استدلل الشافعی علی حجیة الاجماع بقوله تعالى و من يشاقق
الرسول من بعد ماتبين له الهدى، الشقاق: الخلاف مع العداوة، و شق العصا ای فارق
الجماعة».

انجام افتاده: «وثانياً بانّ المراد بامّته (كذا) فی التعریف علی ما یشمله علی سبیل
التغلیب وح فلا یصدق الاّ علی الاتفاق المذكور».

نستعلیق تحریری خوب، عبدالرسول ساروی مازندرانی، سال ۱۲۲۴ در
اصفهان، هنگام درس و بحث کتاب (۵۲ ر) عناوین نا نوشته، بعضاً حاشیه
منه دارد. اهدایی آیه الله نجفی مرعشی به کتابخانه در ۱۷ محرم ۱۳۷۲،
جلد تیماج قهوه ای بی مقوا، عطف فرسوده.

۶۱ گ، سطرها مختلف، ۱۴/۵ × ۲۰/۵ سم
آقا نجفی، ج ۳، ص ۲۴، ذریعه، ج ۶، ص ۱۳۰.

﴿ ۸۲۱ ﴾

المختصر النافع (فقه عربی)

از: محقق حلی، جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید (۶۷۶)
به شماره (۱۷۲) مراجعه شود. آغاز و انجام نسخه حاضر افتاده است.
نسخ خوانا، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، جلد:
تیماج مشگی، فرسوده.

۲۱۹ گ، ۱۵ س، ۱۴/۵ × ۲۰ سم.

﴿ ۸۲۲ ﴾

مجموعه

۱- خزينة الحقایق (۱ پ ۱۲ ر) (اعتقادات فارسی)

از: شیخ مهدی بن میرزا علی رضا بن کاظم اشعری، قمی، طباطبایی (ق ۱۴)
مطالبی متفرقه از اصول دین و مدح و اخلاقیات و معما به نظم و نثر از خود و
دیگران گرد آورده و آن را روز دوشنبه، دوم ذیقعد سال ۱۳۱۹ به پایان برده است.
شیخ مهدی تاریخ تولد خود را در چند جای کتاب به نظم و نثر روز جمعه بیستم
جمادی الثانی ۱۲۹۵ قمری برابر بیستم ماه سرطان (تیر) ۱۲۵۷ شمسی آورده است.

آغاز: بسم الله تعالى شأنه العزيز.... چون در این اوان ماه شعبان ۱۳۱۵ وقت مراجعت از دارالخلافة طهران صانها الله عن الحدثن اول ريعان شباب و خلطه با شيخ و شاب».

انجام: «سال نظم این کتاب مستطاب گفت مهدی بید ماغ و دل کباب بعد هجرت سال ظلم بیحد است نوزده بعد از هزار و سیصد است ۲- خزينة الفنون (۱۳ پ ۸۰ ر) (متفرقه فارسی)

از: شيخ مهدی بن میرزا علیرضا بن کاظم اشعری قمی طباطبایی (ق ۱۴) حکایات، دعا، معما، مطالب ادبی، فکاهیات، اندرز، جفر و جز اینها، کشکول مانند فراهم نموده و بدون نظم و ترتیب نگاشته است.

آغاز: «بسمله، الحمد لله الكبير المتعال، و الشکر للمتصف بصفات الجمال و الکمال الذی لا یدرک ذاته اهل الزمان، و لا یعرب حقیقة صفاته الاذهان بقیل و قال». انجام: «بلی اشتغال به شغل و هنری که موجب سرور نفس و موافق طاقت بدن باشد کاملاً مفید و باعث انصراف از غم خواهد بود».

نسخ خوب در شب پنجشنبه، ۷ ذیحجه به آن آغاز، و تا ۱۳۵۶ ادامه

یافته است، تاریخ تولدهایی که گویا از فرزندان و نوادگان مؤلف باشد روی

برگ اول آمده است، جلد شمیم سفید، عطف پارچه.

۸۰ گ، سطرها مختلف، ۱۸ × ۲۲/۵ سم.

﴿ ۸۲۳ ﴾

مجموعه

۱- صرف میر (۱ پ ۴۱ ر) (صرف فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد گرگانی (۸۱۶)

مهمترین مسائل علم صرف را آورده و توضیح داده است، سومین کتاب جامع المقدمات می‌باشد که در گذشته جزو برنامه درسی طالبان علوم حوزوی بود.
 آغاز: «بدان ایدک الله تعالی فی الدارین که کلمات لغت عرب بر سه قسم است، اسم است و فعل است و حرف».

انجام: «بدانکه الف فاعل و سین استفعل گاه باشد که فعل لازم را متعدی کنند چون سارزید و سایر ته، و خرج زید و استخراجته».

۲- العزّی فی التصریف (۴۲ پ ۶۱ پ) (صرف عربی)

از: عزالدین ابراهیم بن عبدالوهاب بن ابراهیم زنجانی (۶۵۵)

مختصری است مشهور: به نام «التصریف» معروف، چهارمین کتاب جامع المقدمات که در سابق جزو برنامه درسی دانشجویان علوم دینی قرار داشت.
 آغاز: «اعلم أنّ التصریف فی اللغة التّغییر، و فی الصّناعة تحویل الاصل الواحد الى امثلة مختلفه».

انجام: «و الفعلة بالكسر لنوع من الفعل، تقول هو حسن الطّعمة و الجلسة».

۳- شرح التصریف (۶۲ پ ۱۴۲ پ) (صرف عربی)

از: سعد الدین، مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳)

شرح مزجی مشهوری است بر رساله (العزّی فی التصریف) زنجانی که معروف است به کتاب «التصریف».

آغاز: انّ اروی زهر تخرج فی ریاض الاکمام، و ابهی خبر تحاک بینان البیان و اسنان الاقسلام، حمد لله سبحانه.

انجام: «و انطلاقه واحده للمره، و حسنة او قبیحة او غیرهما للنوع، و كذلك البواقی».

نسخ، اول در روز دوشنبه، شانزدهم جمای الاول اول و دوم در سال ۱۲۳۴، عنوان و نشان شنگرف، سوم: نسخ و نستعلیق، علی محمد بن کربلایی کریم، روز دوشنبه، نهم ذیحجه ۱۱۶۴، گاهی حاشیه نویسی دارد، جلد: تیماج مشگی تک لنگه، هدایی علی کاشانی.

۱۴۲ گ، سطرها مختلف، ۱۶ × ۲۱ سم.

آقا نجفی ۱ / ۲۹ و ۱۳۶ (دوم و سوم) ذریعه ۴۰/۱۵ (اول)

﴿ ۸۲۴ ﴾

المختصر «فی شرح التلخیص» (معانی بیان عربی)

از: سعد الدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳)

به شماره (۴۷۶) مراجعه فرمایید. انجام نسخه حاضر افتاده است.

نسخ خوب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج مشگی بی مقوا، هدایی آیه الله مرعشی نجفی به کتابخانه آستانه به

تاریخ چهارم جمادی الاول سال ۱۳۷۳ قمری.

۹۱ گ، سطرها مختلف، ۱۴/۵ × ۲۰ سم.

﴿ ۸۲۵ ﴾

معالم الاصول

(اصول عربی)

از: شیخ حسن بن زین الدین شهید ثانی (۱۰۱۱)

به شماره (۵۶) مراجعه شود. نسخه حاضر ناقص است.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف یا مشگی،

جلد تیماج مشگی بدون مقوا، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی به کتابخانه

آستانه مقدسه در تاریخ چهارم جمادی الاول سال ۱۳۷۳ قمری.

۹۱ گ، سطور مختلف، ۱۴/۵ × ۲۰ سم.

﴿ ۸۲۶ ﴾

معالم الاصول

(اصول عربی)

از: شیخ حسن بن زین الدین شهید دوم (۱۰۱۱)

به شماره (۵۶) مراجعه کنید. آغاز نسخه افتاده است.

نسخ، نام کاتب ندارد، روز جمعه، ربیع الثانی، سال ۱۲۴۲، جلد تیماج

مشگی بی مقوا، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی به کتابخانه آستانه مقدسه،

در سال ۱۳۷۸، گاهی حاشیه نویسی دارد.

۸۸ گ، ۱۳ س، ۱۶ × ۲۱ سم.

﴿ ۸۲۷ ﴾

معالم الاصول

(اصول عربی)

از: شیخ حسن بن زین الدین شهید دوم (۱۰۱۱)

به شماره (۵۶) مراجعه شود. آغاز و انجام نسخه افتاده است.

نسخ خوب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف،

اهدایی آیه الله صفایی خوانساری به کتابخانه آستانه به سال ۱۳۴۲ ش، جلد

تیماج قهوه‌ای بدون مقوا.

۷۶ گ، ۲۰ س، ۱۵ × ۲۱ سم.

﴿ ۸۲۸ ﴾

مفتاح الکرامه فی شرح قواعد العلامه

(فقه عربی)

از: سید محمد جواد بن محمد بن محمد حسینی عاملی (۱۲۲۶)

شرحی است بسیار مهم و علمی با عنوان‌های «قوله قوله» بر قواعد الاحکام.

علامه حلی (۷۲۶)

این شرح نا تمام مانده و در مدت نزدیک سی سال به پایان آمده، و در نگارش آن

ترتیب کتاب‌های فقهی رعایت نشده است.

نسخه حاضر کتاب شفعه را در بر دارد، و شب جمعه ۲۸ ربیع الثانی سال ۱۲۲۳ آن

را به انجام رسانده است، سالی که ماه جمادی الاخر آن سعود بن عبدالعزیز وهابی از

نجد با بیست هزار یا بیشتر جنگجو به نجف و حله آمده، چون ساکنان این دو شهر

هشیار و آماده بوده‌اند، بدون پیکار برگشته، و روز روشن کربلا را محاصره نموده و کشتاری بی‌امان به راه انداخته است.

آغاز: الحمد لله، كما هو اهله رب العالمين.... المقصد الثاني في الشفعة، و هي استحقاق الشريك انتزاع حصّة شريكه».

انجام: «اما الاول فلأنه اذا نفى الملك عنه فقد نفى البيع فلا شفعة، و اما الثاني فلحصول المقتضى لثبوتها، و الحمد لله كما هو اهله، و الشكر لله و الشكر طوله».

نسخ خوانا، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، از مولف به ابوالقاسم بن حسن (میرزای قمی) منتقل شده، و پس از مرگ وی به ابوطالب حسینی قمی طاهری، و او هم آن را وقف نموده است، جلد: مقوا روکش کاغذ کادویی مشگی، عطف تیماج حنایی.

۱۰۱ گ، ۲۱ س، ۱۶ × ۲۱/۵ سم

﴿ ۸۲۹ ﴾

حاشیه المطول

(معانی بیان عربی)

از: سید میر شریف علی بن محمد (۸۱۶)

به شماره (۳۶۱) مراجعه شود. انجام نسخه افتاده است.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف یا مشگی، جلد مقوا نازک، سفید، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی در ۱۳۴۲ ش به کتابخانه آستانه مقدسه.

۸۴ گ، ۱۵ س، ۱۷/۵ × ۲۲ سم.

﴿ ۸۳۰ ﴾

حاشیه تحریر القواعد المنطقیه (منطق عربی)

از: میر سید شریف علی بن محمد کرگانی - (۸۱۶)

به شماره (۲۳۱) مراجعه شود. نسخه حاضر کامل است.

نستعلیق، کاظم بن حسن گیلانی از محال فومن کلید کوری، اول ماه

مبارک سال ۱۲۳۳، عنوان و نشان مشگی، جلد تیماج مشگی، ضربی بدون

مقوا حاشیه نویسی دارد.

۹۷ گ، ۱۷ س، ۱۵/۵ × ۲۱/۵ سم.

﴿ ۸۳۱ ﴾

حاشیه تهذیب المنطق (منطق عربی)

از: نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی (۹۸۱)

به شماره (۹۴۵) مراجعه شود. آغاز نسخه افتاده است.

نسخ خوانا، محمد علی بن کربلای قربان علی خبوشانی (قوچائی)، عصر

روز یکشنبه، هشتم رجب، سال ۱۲۶۰، عنوان و نشان شنگرف، جلد: تیماج

مشگی، ضربی، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی به کتابخانه آستانه در سال

۱۳۴۲ ش.

۴۴ گ، ۱۵ س، ۱۲ × ۲۱/۵ سم.

﴿ ۸۳۲ ﴾

مجموعه

۱- اثبات الواجب (۱ ر ۱۵ پ)؟ (کلام عربی)

از:؟

حدود هشت برگ از کتابی است در مسائل فلسفی که گویا اثبات الواجب محمد بن سعد الدین اسعد دوانی (۹۰۸) باشد.

عنوان‌ها چنین است: بحث تفصیلی، تحقیق عرشی، حکمة مشرقیه، الاشراق الثانی فی الواحد و الكثير، الاشراق الثالث فی التقابل، حکمة مشرقیه، الوحدة لیست عرضاً من الاعراض اللاحقه.

آغاز افتاده: «وقد استشكل هذا بان اجزاء الزمان لا اتصاله متشابهة الحقيقة، فكيف يكون بعضها لذاته متقدما، وبعضها لذاته متأخراً؟».

انجام افتاده: «واجود من هذين، ما ذكره استادنا الشریف، سید اکابر المحققین ادیمت ظلاله: من انه لما كان نفس قوام المهيّة».

۲- حاشیة حاشیة تهذیب الکلام الیزدیه (۹ ر ۱۱۶ پ) (منطق عربی)

از:؟

حاشیه‌ای است با عنوان‌های «قوله اقول» بر حاشیه ملا عبدالله یزدی (۹۸۱) بر تهذیب المنطق تفتازانی.

آغاز افتاده: «نسبة الافتتاح على التسميه في نظر الطلاب اجلى و اظهر من نسبته على التحميد، افاد المحشى اولاً ما خفى، اعراضاً عما...».

انجام: «هذا بالمقاصد اشبه، و الالفی مقاصد للمنطقی، هذا آخر ما اوردها، و لله

الحمد اولاً و آخراً، و الصلاة على رسول الله و الميامين من آله...».

کتاب اول نستعلیق، عنوان و نشان شنگرف، دوم نستعلیق، نشان متن

مشگی، ۲۹ شعبان، سید مهدی بن آقا میر قاسم موسوی گیلانی، وقف شیخ

محمد وحید خورگامی رشتی در سال ۱۳۱۸، جلد: مقوا.

۱۱۶ گ، سطرها مختلف، ۱۷ × ۲۲ سم.

﴿ ۸۳۳ ﴾

شرح الفوائد الصمدیه (الصغیر) (نحو عربی)

از: سید صدرالدین علی بن نظام الدین احمد دشتکی شیرازی معروف به سید علی

خان مدنی (۱۱۲۰)

شرح مزجی است بر «الفوائد الصمدیه» شیخ بهاء الدین عاملی (۱۰۳۱)

مدنی شرح گسترده دیگری را به نام «الحدایق الندیة فی شرح الفوائد الصمدیه» و

شرح سومی متوسط بر همان دارد.

آغاز: «بسمله، احسن کلمة یتبدء بها الکلام.... و تشمل علی خمس (کذا) حدایق

اولها فی تعریف الفن و بیان موضوعه و فائده و غيرها مما یقرب من المقدمه».

انجام: «و نقول کما قال المصنف ره: اللهم اشرح صدورنا بانوار المعارف، و نور

قلوبنا بحقایق اللطائف، و اجعل ما اوردناه فی هذه الوریقات خالصاً لوجهک الکریم».

انجام نسخه افتاده: «و من هنا جاز لم یکن زید فی العام الماضي بمسافر ثم سافر،

و لا یجوز فی لما، لعدم اتصال النفی بالحال».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، نشان متن شنگرف یا بی‌نشان،

گاهی حاشیه نویسی دارد، جلد: تیماج قهوه‌ای، ضربی، روغنی.

۱۵۷ گ، ۱۲ س، ۱۳ × ۲۲ سم

﴿ ۸۳۴ ﴾

(طب عربی)

القانون

از: شیخ الرئيس، ابو علی حسین بن عبدالله بن سینا (۴۲۸)

مهمترین کتابی است در طب قدیم که به طور گسترده نگاشته شده و انواع بیماری‌ها و داروها و تشخیص‌ها و چگونگی توانبخشی را تشریح نموده است.

این کتاب بر پنج بخش تقسیم شده است:

۱. در کلیات طب

۲. در ادویه مفرد

۳. در بیماری‌های ظاهری و باطنی هر یک از اعضاء بدن از سر تا پا

۴. در بیماری‌های جزئی بدن که به عضوی اختصاص ندارند

۵. چگونگی ترکیب داروها.

کتاب قانون مورد توجه دانشمندان پزشکی قرار گرفته، و بر آن شروح و حواشی و

تلخیص و ترجمه‌های فراوانی نگاشته‌اند، و بارها به چاپ رسیده است.

قانون تا اواخر قرن سیزدهم و اوائل قرن چهاردهم هجری قمری، در دانشگاه‌های

مهم کشورهای غربی مهمترین کتاب درسی طبی سستی بود.

نسخه حاضر مقاله اول از فن اول از کتاب چهارم در حمیات «تبها» تا فی عضّ
الکلب می باشد.

آغاز: «الحمد لله حمد يستحق بعلو شأنه و سبوغ احسانه، و الصلوة على نبیه
المصطفی محمد و آله الطیبین الطاهرین».

آغاز نسخه: «بسمه، حمد له، المقالة الاولى من الفن الاول من الكتاب الرابع من
كتاب القانون فی الحمیات، کلام کلی فی الحمیات».

انجام: «القوا بوسین ثلاث اواق، ثمانیه او بولو اربعة و عشرين قیراطاً، تمّ کتاب
الاقربادین من کتاب القانون».

انجام نسخه: «و يتناول البصل و القودنج فی عضّة القردیجذف سمیته اولاً، ثم
یضمّد برماد و خلّ و بصل و غسل، و یسکن ورمه بمردار سنج».

نسخ خوش، نام کاتب نیامده است، نشان فیروزه‌ای یا نا نوشته، ظهر روز
چهارشنبه، ششم ربیع الثانی سال ۱۲۸۴، جلد تیماج مشکّی، بخشی از
برگ‌ها و صالی.

۳۲۶ گ، ۲۱ س، ۱۳ × ۲۱ سم.

کشف الظنون ۲ / ۱۳۱۱، ذریعه ۱۷ / ۲۴، آقا نجفی ۴ / ۱۳۱

﴿ ۸۳۵ ﴾

الفصول الغرویة فی الاصول الفقہیة (اصول عربی)

از: شیخ محمد حسین بن محمد رحیم اصفهانی (۱۲۵۵)

به شماره (۲۵۴) مراجعه شود.

نسخه حاضر تا اواخر فصل: «اذا قال العدل حدثني فلان او قال فلان او فلان عن

فلان می‌باشد».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان مشگی یا نانوشته،

اهدائی آقای حمید رضا یاسری، سال ۱۳۵۹ خورشیدی برابر ۱۴۰۰ قمری

به کتابخانه آستانه مقدسه قم، جلد: تیماج مشگی، ضربی، مهر بیضوی

«الراجی اسد الله بن الحسین» در چند جای کتاب دیده می‌شود.

۲۷۰ گ، ۲۳ س، ۱۵ × ۲۱/۵ سم.

﴿ ۸۳۶ ﴾

البهجة المرضیه فی شرح الالفیه (نحو عربی)

از: جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی (۹۱۱)

به شماره (۵۲۸) مراجعه شود. آغاز نسخه حاضر افتاده است.

نسخ، نام کاتب نیامده است، سال ۱۱۲۷، عنوان و نشان شنگرف، حاشیه

نویسی دارد، جلد ندارد.

۱۷۸ گ، ۱۴ س، ۱۷ × ۲۱ سم

﴿ ۸۳۷ ﴾

مجموعه

۱- عوائد الايام من مهمات ادلة الاحكام (۱ ر ۱۸۸ پ) (اصول عربی)

از: ملا احمد بن محمد مهدی ابن ابی ذر نراقی کاشانی (۱۲۴۵)

در بیان قواعد استنباط احکام شرعی است و ۸۸ عائده را در بر دارد که عائده پایانی آن در تراجم و ضبط راویان حدیث است بر حسب حروف الفباء. آغاز کتاب: «الحمد لله على ما انعم، والشكر على ما هم، و الصلاة على باعث ايجاد العالم، محمد سيد العرب و العجم، و على المعصومين من اهل بيته سادات الامم».

آغاز نسخه افتاده: «عائدة قد اشتهرين الاصحاب ان الاحكام تابعة للاسماء قيل: معناه انه ينتفى الحكم من جهة الاسم بانتفاء الاسم». انجام: «الשלماغاني بالشين و الغين المعجمتين، يعرف بابن العزاقر بالعين المهلة و الزاء المعجمه و الراء».

۲- شرح الوافيه (۱۸۹ ر ۲۴۰ پ) (اصول عربی)

از: سيد صدرالدين محمد بن مير باقر رضوی قمی همدانی (۱۱۶۰)

شرحی است با عنوان «قوله قوله» بر «الوافيه في اصول الفقه» ملا عبدالله بن محمد بشروی تونی (۱۰۷۱)

آغاز: «بسمله، و الاستيفاق منك يا عزيز (كذا) يا عليم، الحمد لله الذي اوضح لنا منهاج الدين، بمصباح الحق، بمشكات اليقين».

آغاز نسخه افتاده: «المعلوم انه لا يكون الحق في جهتين اذا كان صادرا من خبرين مختلفين».

انجام نسخه افتاده: «قال السيد ره: اقول يدل كلامه على ان القبيح من حيث هو ليس محظوراً، بل بشرط...».

نسخه حاضر بحث دوم (حجتیه خبر واحد) از فصل سوم در سنت تا قسم چهارم از باب چهارم از بحث چهارم است.

نستعلیق محمد مهدی الازمنی، استرآبادی، در مدرسه میرزا جعفر جنب صحن شریف رضوی، جمادی الآخر سال ۱۱۲۶، عنوان نا نوشته، اهدای آقا نجفی به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ خورشیدی، جلد: مقوا.

۲۰۴ گ، ۲۲ ۱۸ س، ۱۶ × ۲۲ سم

ذریعه ۳۵۴/۱۵ و آقا نجفی ۲۹۱/۱۸ (عوائد)

ذریعه ۱۶۶/۱۴ (شرح الوافیه)

(صرف عربی)

شرح مراح الارواح

از: حسن بن علاء الدین اسود (۱۰۲۵)

به شماره (۳۸۱) مراجعه شود. آغاز و انجام نسخه افتاده است.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده است، عنوان و نشان شنگرف یا

مشگی، جلد: تیماج مشگی، دو عدد مهر بیضوی «یأتی من بعدی اسمہ

احمد» بر فراز صفحه آغازین رؤیت می‌شود، اهدائی آقا نجفی مرعشی به

کتابخانه آستانه در ۱۳۴۳ خورشیدی.

۱۰۲ گ، ۱۹ س، ۱۴ × ۲۰ سم

﴿ ۸۳۹ ﴾

الانسان الكامل فی معرفة الاواخر و الاوائل (عرفان عربی)

از: شیخ عبدالکریم بن ابراهیم جیلی صوفی (۸۳۲)

در مبدأ و معادشناسی به روش کشف و شهود و با اصطلاحات عرفا و صوفیان و مطالبی راجع به قرآن و کتاب‌های آسمانی، عرش، کرسی، قلم اعلا، لوح محفوظ، سدره المنتهی، روح القدس، روح، قلب، فکر، نفس، موت، برزخ، میزان، صراط، جنت، نار، اعراف، زمین، آسمان، عناصر، کواکب، فرشتگان، معنی عبادت و اسرار آن، ادیان و مذاهب بزرگ و جز این‌ها در یک مقدمه و شصت و سه باب آمده است. آغاز: «الحمد لمن قام بحمده اسم الله، فتجلی فی کل کمال استحققه و اقتضاه، و حصر بنقطة خال جلاله حروف الجمال و استوفاه».

انجام: «و لانه له كان البدء فی الوجود، فلا بد ان يكون له الختام علیه الف الصلاة و

السلام».

نسخ خوش، نام کاتب ندارد. ۲۳ ذیحجه سال ۱۳۴؟، عنوان و نشان

شنگرف، بیشترین برگ‌ها نونویسی شده است. برخی دیگر وصالی، جلد:

مقوا، عطف و گوشه‌ها تیماج، اهدای آقای حمید رضا یاسری به کتابخانه

آستانه مقدسه در ۱۴۰۰ قمری برابر ۱۳۵۹ خورشیدی، در حاشیه تصحیح شده است.

۱۶۰ گ، ۲۱ س، ۱۵ × ۲۱ سم.

آقا نجفی ۱۸ / ۱۲۷

﴿ ۸۴۰ ﴾

الفوائد الحائریه القدیمه (اصول عربی)

از: ملا محمد باقر بن محمد اکمل مشهور به وحید بهبهانی (۱۲۰۶)

به شماره (۱۱۶) مراجعه شود.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف یا مشگی یا نا نوشته، حاشیه نویسی و بلاغ تصحیح و مقابله دارد. مهر بیضوی «علی مع الحق و الحق مع علی» روی برگ اول دیده میشود، جلد تیماج قهوه‌ای.

۳۴ گ، ۲۱ س، ۱۷ × ۲۱ سم

﴿ ۸۴۱ ﴾

تحریر القواعد المنطقیه فی شرح الشمسیه (منطق عربی)

از: قطب الدین محمد بن محمد رازی (۷۶۶)

به شماره (۲۳۶) مراجعه شود.

خطبه کتاب از نسخه حاضر نانوشته است.

آغاز نسخه: «قال و رتبته علی مقدمة و ثلاث مقالات و خاتمه، اما المقدمة فیها بحثان».

نسخ، شعبان بن خلیل، شب هفتم صفر، سال ۱۰۹۳، عنوان و نشان
شنگرف، جلد: مقوا عطف تیماج، حاشیه نویسی دارد، مالکیت مصطفی ابن
محمد صادق از میری در ۱۲۲۶ روی برگ اول و مالکیت و مهر بیضوی
«عبدالجبار» در برگ آغازین و پایانی دیده می‌شود، صفحات مجدول
به شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است.
۲۱۵ گ، ۱۳ س، ۱۲/۵ × ۱۲ سم.

﴿ ۸۴۲ ﴾

الارشاد فی معرفة حجج الله علی العباد (تاریخ عربی)

از: شیخ مفید، محمد بن محمد بن نعمان بغدادی (۴۱۳)

به شماره (۲۹۹) مراجعه شود. آغاز نسخه افتاده است.

آغاز: الحمد علی ما الهم من معرفته، و هدی الیه من سبیل طاعته، و صلواته علی
خیرته من بریته، محمد سید انبیاء و صفوته».

انجام: «و فیما رسمناه من موجز الاحتجاج علی امامة الائمة علیهم السلام و
مختصر من اخبارهم کفایة فیما قصدناه، و الله ولی التوفیق، و هو حسبنا و نعم
الوکیل».

نسخ، نام کاتب محو شده، ظهر روز یکشنبه ۱۷ رمضان، سال ۹۵۸،
مالکیت محمد طاهر بن محمد اسماعیل و مهر بیضوی «محمد طاهر» روی
برگ آخر دیده میشود، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج مشکی، خشک و
فرسوده، و کوچکتر از کتاب، پس از کتاب چهار صفحه از مولوی آمده است.
۲۰۰ گ، ۲۳ س، ۱۱/۵ × ۲۰/۵ سم

﴿ ۸۴۳ ﴾

اللهوف علی قتلی الطفوف (تاریخ عربی)

از: رضی الدین علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن طاووسی حسینی (۶۶۴)
به شماره (۲۹۹) مراجعه شود.
نسخه حاضر کامل می‌باشد و در آن نام کتاب «الملهوف» به جای اللهوف آمده
است.

نسخ علی یحیی علی حدید حسینی؟، صفر ۱۰۹۶، ملکیت محمد رضا
بن حاج حمزه کاظمی در ۱۲۲۶ و مهر بیضوی «محمد رضا» پس از پایان
کتاب، و مهر بیضوی «الراجی اسد الله بن الحسین» در آغاز و پایان دیده
می‌شود، برخی برگها نونویسی شده و برخی دیگر وصالی، جلد تیماج مشکی
روغنی، و با تیماج حنائی مرمت شده است، اهدائی آقای حمید رضا یاسری
در سال ۱۳۵۹ خورشیدی.

۷۹ گ، سطرها مختلف، ۱۳ × ۲۰/۵ سم.

﴿ ۸۴۴ ﴾

شرح اصول کشف الغطاء (اصول عربی)

از: شیخ حسن بن جعفر نجفی کاشف الغطاء (۱۲۶۲)

به شماره (۵۵۲) مراجعه فرمائید. آغاز و انجام نسخه حاضر افتاده است.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده است، عنوان و نشان متن شنگرف،

جلد ندارد، و در حاشیه تصحیح شده است.

۸۶ گ، ۲۵ س، ۱۵ × ۲۱ سم.

﴿ ۸۴۵ ﴾

الفیه بن مالک (الخلاصة فی النحو) (نحو عربی)

از: ابن مالک، محمد بن عبدالله جیانی طائی (۶۷۲)

به شماره (۴۰۸) مراجعه فرمایید.

انجام نسخه افتاده است.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده، عنوان و نشان شنگرف، مهر

بیضوی «الوائق بالله الغنی عبده محمد علی» بر فراز برگ دوم و مهر بیضوی

دیگری «جواد الموسوی» و مهر مربع «شرف بر انبیاء دارد محمد» در میان

برگها دیده میشود، اهدائی آیه الله نجفی مرعشی بر کتابخانه آستانه مقدسه

در سال ۱۳۴۳، گاهی حاشیه نویسی دارد، جلد تیماج مشکی.

۴۳ گ، سطرها مختلف، ۱۶ × ۲۰ سم.

﴿ ۸۴۶ ﴾

مجموعه

۱- حاشیه حاشیه تهذیب یزدی (۱ پ ۴۴ ر) (منطق فارسی)

از: ملا علی رضا بن کمال الدین حسین اردکانی شیرازی (تجلی) (۱۰۸۵)
حاشیه‌ای است سودمند بر حاشیه ملا عبدالله یزدی بر تهذیب المنطق تفتازانی با
عناوین «قوله، قوله» که هنگام تدریس شاگردش میرزا ابراهیم خان آن را نگاشته است.
آغاز: «بسمله، حمد له، این قیودی است سودمند از باب تعلیم و تعلم را که حین
مذاکره.... بر زبان خامه حقیر جاری گشت».

انجام: «اما حق این است که حینیه مطلقه است».

انجام نسخه نا تمام: «و حکم به فعلیه نسبت محمول از برای موضوع شده است،
و هرگاه حکم (به فعلیت) صادق باشد، البته صادق».

۲- حاشیه تحریر القواعد المنطقية (۴۵ پ ۱۵۸ ر) (منطق عربی)

از: میر سید شریف علی بن محمد گرگانی (۸۱۶)

به شماره (۲۳۱) مراجعه شود.

۳- مثلثات منظوم (لغات مثلثه) (۱۵۹ پ ۱۶۳) (لغت فارسی)

از: بدیعی (ق ۱۰)

منظومه‌ای است در بحر رمل و حدود ۹۵ بیت که پایان هر بیت به حرف نون
«نونه» ختم می‌شود، و لغات‌های عربی را که بافتح و کسر و ضمّ نخستین حرف آن
معنی ویژه‌ای دارد گردآورده و با معنی فارسی آن به نظم در آورده است.

آغاز: «پس از حمد خداوند زمین و آسمان

در لغت نظمی کنم همچون لئالی عمان

انجام: «عشر شین ساکنه ده عشر اشترکو خورد

بعد ده روز آب، عشر است ده یکی آید ز کان

۴- نظم شکیات (۱۶۴ ر ۱۶۴ پ) (فقه فارسی)

از: ؟

بیست و سه بیت است در احکام شکیات صحیح نماز که در آغاز حکم

شک‌های باطل را نیز - چون شک مسافر و شک در نماز صبح و مغرب و نماز چهار

رکعتی که پای یک در میان باشد - آورده است.

آغاز: «گر شکی واقع شود بهر مسافر در سفر

هر نمازش باطل آمد نیست هرگز معتبر

انجام: «غیر این شقین شقوق دیگر باطل بدان

حکم او ظاهر شده از قول خلاق جهان

نستعلیق، عناوین نسخ یا نانوشته، کتاب اول در مدرسه حاج ملا صالح،

روز دوشنبه هفتم جمادی الثانی، بعد از ظهر، بی‌نام کاتب و سال، دوم رضا

بن علی محمد اسکوری (چنین) از روستاهای دسکوولایت. سوم: حسن

علی مدی؟ حاشیه نویسی دارد، وقف ابوالقاسم بن هادی مشهور به آقا

جان، سال ۱۳۳۲ ق، مهر دایره‌ای «الواثق ابوالقاسم بن هادی» روی برگ

اول دیده می‌شود.

جلد: تیماج مشگی، روغنی.

۱۶۴ گ، سطرها مختلف، ۱۶ × ۲۱ سم

﴿ ۸۴۷ ﴾

(نحو عربی)

العوامل

از: ملا محسن بن محمد طاهر قزوینی (ق ۱۲)

به شماره (۲۲۹) مراجعه شود.

نسخ زیبا، سعادت قلی رضا آبادی، ششم رمضان سال ۱۲۸۸، حاشیه

نویسی دارد، جلد: تیماج مشگی، بی‌مقوا، مهر بیضوی «احمد» پشت برگ

پایانی دیده می‌شود.

۳۵ گ، ۷ س، ۱۶ × ۲۱/۵ سم.

﴿ ۸۴۸ ﴾

مجموعه

(نحو عربی)

۱- الفیة بن مالک (الخلاصة فی النحو) (۱ پ ۳۹ ر)

از: ابن مالک، محمد بن عبدالله جیانی، طائی (۶۷۲)

به شماره (۴۸۰) مراجعه شود.

(منطق فارسی)

۲- الکبری فی المنطق (۴۰ پ ۵۶ پ)

از: میر سید شریف علی بن محمد گرگانی (۸۲۵)

به شماره (۲۲۶) مراجعه شود.

(نحو عربی)

۳- حاشیة شرح العوامل (۵۶ پ ۸۰ پ)

از: محمد علی کاشانی (ق ۱۳)

حاشیه‌ای است به گونه شرح مزجی بر شرح العوامل فی النحو که شرح العوامل
المأة شیخ عبدالقاهر جرجانی (۴۷۱) می‌باشد.

کاشانی این حاشیه را برای محصلین مبتدی که رساله معروف العوامل را
می‌خوانند نگاشته است. تا درک مطالبش بر آنان آسان گردد.

آغاز: «نحمد لله على عظمة جلاله، و نصلى على محمد و آله على وجه كماله».
انجام: «قال الكوفيون: العامل فيه خلوه عن العوامل الناصبه و الجازمه، امر معنوى و
كذا».

۴- الأجر ومیه (المقدمه) (۸۱ ر ۸۶ پ) (نحو عربی)

از: ابو عبدالله محمد بن محمد بن داود صنهاجی معروف به ابن آجروم (۷۲۳)
متن مختصر و مفیدی است در نحو که ابن آجروم آن را برای مبتدیان در مکه
مکرمه نگاشته است، و دانشمندان نحو اهمیت فراوانی به آن داده و شرح بسیاری
نگاشته‌اند.

آغاز: «اما بعد بسم الله الرحمن الرحيم، الكلام هو اللفظ المركب المفيد بالوضع، و
اقسامه ثلاثة، اسم وفعل وحرف جاء لمعنى».

آغاز نسخه افتاده (از باب معرفة علامات الاعراب): «مواضع فى الاسم المفرد
مطلقا، و جمع التكسير مطلقا، و جمع المؤنث السالم، و الفعل المضارع الذى لم يتصل
بآخره شىء».

انجام: «و القسم الثانى نحو قولك ثوب حرير و باب ساج و خاتم حديد و ما اشبه
ذلك».

نسخ، عنوان و نشان شنگرف یا نا نوشته، نام کاتب نیامده است. کتاب
اول معرب، روز شنبه ۱۸ ذیقعد، دوم: روز چهار شنبه ۲۲ ذیقعد، سوم:
۱۲ ذیحجه به سال ۱۲۷۳، چهارم: روز سه شنبه ۷ ربیع الاول ۱۲۷۴، حاج
مهدی حداد کتاب را روز ۷ ربیع الثانی ۱۳۳۵ در اصطهبانات به.... بخشیده
است. جلد: تیماج مشگی، روغنی، ضربی، فرسوده.
۸۴ گ، سطور مختلف، ۱۵ × ۲۲ سم.

﴿ ۸۴۹ ﴾

مجموعه

۱- الکافیه (۱ پ ۶۱ ر) (نحو عربی)

از: ابو عمرو، عثمان بن عمر معروف به ابن حاجب (۶۸۴)
به شماره (۲۲۶) مراجعه کنید. نسخه آغاز و انجام دارد.

۲- نکاتی زبده (۶۲ پ ۶۶ ر) (نحو عربی)

از: ؟

گزیده‌هایی است ادبی و مختصر پیرامون برخی از آیات قرآن از مجمع البحرین
طریحی و جز آن با عنوان‌های «قوله تعالى، قوله تعالى».
نخست پاره‌ای از آیه را می‌آورد، و سپس جهت ادبی آن را بیان می‌کند.
آغاز: «بسمله، و فی المجمع قولهم لم افعله اصلاً ای قط، و فی قوله تعالى: و امرآته
حمالة الحطب، حمالة منصوب علی قطعه الصفیة».

انجام: «قوله تعالى يا ابت انى قد جائنى من العلم ما لم يأتك فأتبعنى اهدك، قوله اهد: متكلم وحده من المضارع، اصله اهدى، انما وقع فى جواب ما لم يأتك التى يكون جحدا، فمجزوم بان الشرطيه المضمرة».

نسخ و نستعليق، عنوان و نشان شنگرف، کتاب اول: محمد نصیر بن محمد کاظم محلاتی، ۱۵ رجب ۱۲۶۰، دوم: در ۱۲۶۲ مهر بیضوی «نعم المولى و نعم النصير» و بیضوی دیگری «محمد نصیر» در چند جای کتاب دیده می‌شود، حاشیه نویسی دارد، جلد: تیماج، نارنجی سیر، بدون مقوا، هدایی آقای حمید رضا یاسری به کتابخانه آستان مقدس قم در سال ۱۳۵۹ خورشیدی

۶۶ گ، ۲۳ س، ۱۱ × ۲۰ سم.

﴿ ۸۵۰ ﴾

الوافیه فی شرح الکافیه (نحو عربی)

از: رکن الدین حسن بن محمد بن شرفشاه استرآبادی (۷۱۷)
به شماره (۶۳۲) مراجعه شود. آغاز نسخه افتاده است.

نسخ زیبا، امت بن مرحمت؟ ماه رجب سال ۹۳۳، عنوان و نشان شنگرف، جلد: ندارد، هدائی آقا نجفی مرعشی به کتابخانه آستانه مقدسه، حاشیه نویسی فراوان دارد، پس از پایان کتاب به «الکلمة لفظ وضع لمعنی مفرد» ده اشکال وارد کرده است.

۱۳۵ گ، ۱۷ س، ۱۵/۵ × ۲۱ سم

﴿ ۸۵۱ ﴾

مجموعه

۱- شرح تجرید الکلام الجدید (۱ پ ۵۴ ر) (کلام عربی)

از: علاء الدین علی بن محمد قوشچی (۸۷۹)

به شماره (۱۲۱) مراجعه کنید. نسخه حاضر بخش الهیات را در بر دارد.

۲- حاشیه شرح تجرید الکلام الجدید (۵۵ پ ۷۷ پ) (کلام عربی)

از: ؟

حاشیه‌ای است نسبتاً مبسوط بر بخش الهیات شرح تجرید قوشچی با عناوین

«قوله، قوله».

آغاز: «قال الشارح: المقصد الثالث اه، لَمَّا كان علم الکلام هو العلم بامور يقتدر معه

على اثبات العقائد الدينية بايراد الحجج و دفع الشبه».

انجام افتاده: «و اجيب بان مع مخالفته الظاهره، المخالفة للظاهر كثير فى القرآن

العزیز لا يدفع بها الاعتراض».

نسخ، احمد بن يوسف عبادى، روز دوشنبه، هفتم رجب سال ۱۰۲۱،

عنوان و نشان شنگرف یا نانوشته، حاشیه نویسی دارد، جلد تیماج مشگی

فرسوده، وقف آقا شیخ محمد خورگامی رشتی در ۱۳۸۱ قمری.

۷۷ گ، ۲۳ س، ۱۵ × ۵ / ۲۰ سم

﴿ ۸۵۲ ﴾

الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیہ (نحو عربی)

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۹۸)

به شماره (۲۰۹) مراجعه شود.

نسخ خوانا، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، نشان متن مشگی، جلد:

تیماج مشگی فرسوده، حاشیه نویسی دارد، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی

به کتابخانه آستانه.

۱۴۵ گ، ۲۱ س، ۱۵ × ۲۰ سم.

﴿ ۸۵۳ ﴾

الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیہ (نحو عربی)

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۹۸)

به شماره (۲۰۹) مراجعه شود.

نسخه حاضر بخش پایانی و کمتر از یک سوم اصل کتاب می باشد.

نسخ خوب، نام کاتب ندارد، چهارم محرم ۱۲۵۸، اهدایی آقا نجفی به

کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ شمسی، نشان متن مشگی، جلد تیماج

مشگی بی مقوا

۵۲ گ، ۱۶ س، ۱۵ × ۵.۱۹ سم.

﴿ ۸۵۴ ﴾

(فلسفه عربی)

شرح هدایة الحکمة

از: کمال الدین حسین بن معین الدین منطقی، میبدی (۹۱۱)

به شماره (۶۵۸) مراجعه شود. نسخه کامل است.

نستعلیق، محمد بن شاه نظر، ظهر روز جمعه سال ۱۰۳۹، عنوان و نشان
شنگرف، حاشیه نویسی دارد، حاشیه برخی صفحات بریده شده، جلد:
تیماج مشگی، بی‌مقوا، پس از پایان کتاب در هفت صفحه مقدمات
هفتگانه‌ای در شناخت قوس قزح به زبان عربی آمده است. مهر بیضوی
«عبدہ الراجی کاظم» در صفحه پایانی و بیضوی دیگر «افوض امری الی الله
عبدہ محمد علی» در برخی صفحه‌ها دیده می‌شود.

۱۲۴ گ، ۱۲ س، ۱۶/۵ × ۱۹ سم.

﴿ ۸۵۵ ﴾

(دعا فارسی)

جامع الادعیه

از: ؟

دعاها و احضار پریان و فالنامه و مطالب دیگری این گونه سُست و واهی را بدون
بیان مأخذ و منبعی گرد آورده و به زبان فارسی و گاهی به آذری نگاشته است.
و ما جهت امانت در بازگویی و آوردن محتوی، مهمترین عناوین آن را در چند
بخش و برای هر بخش عنوانی داده و آغاز و انجام آن را نیز نگاشته و بقیه را به دنبال
آن می‌آوریم.

۱- احضار اجنه (۱ پ ۴۹ پ)

تفأل به قرآن، معرفت جهت رجال الغیب، کشف قلوب، دعا‌هایی جهت بیماریها، دانستن ستاره نحس سگز اولدوز، طالع بینی، اسامی سال‌ها به نام حیوانات، معایب زنانی که نازایند، دیوانه، طالع بینی.

آغاز: «فصل هر کس که خواهد اجنه را احضار کند بیارد (چنین) گربه سیاه».

انجام: «و جعلنا من بین ایدیهم سداً و من خلفهم سداً».

۲- رساله‌ای در شرح سوره یس (۵۱ ر ۷۵ پ)

ویژگی‌هایی برای خواندن سوره یس در نیازمندیها و گرفتاری‌ها و آمال و آرزوها بیان داشته، و به دنبال آن: باب دیوانه، سبب نازائی زنان و عزیمت آنان، جن نامه، دعا‌های مختلف برای حوائج و بیماری‌ها آورده است.

آغاز: «بدانکه این رساله‌ای است در شرح سوره یس و القرآن الکریم».

انجام: «و برای هر کسی که دهان یا چشم او کج شود؛ نوشته برگردن او آویزند».

۳- کتاب جن نامه حضرت سلیمان (۷۶ پ ۱۰۸ ر)

باب گروه پریان، کتاب طاس، برخی دعاها، حرز ابی دجانه، دعای مصروع، دعای دیوانه، ابطال سحر، دعا‌هایی برای بعضی از بیماری‌ها، دعای امامان علیهم السلام، عزائم دعا جهت حاملگی زنان، معجون‌ها.

آغاز: «کتاب جن نامه حضرت سلیمان علیه السلام، یا عبدالرحمن پادشاه جنیان و دیوان و

پریان حاضر گردان».

انجام: «یا دیان ذالجلال و الاکرام».

۴- تیغ بند (۱۰۸ ر ۱۴۴ ر)

دعای نور، حرز ابی دجانه، ابطال سحر، دعای جند، دعا‌هایی جهت دردهای اعضا، دعای امان، مطالبی در موضوع طب سنتی با عنوان‌های «بخیه، بخیه» و معجون‌های مختلف.

آغاز: «در شرح دعای تیغ بند است، بسند معتبر روایت شده که شخصی را شاه سلطان محمود حکم به قتل آن نموده بود».

انجام: «در خاتمه کار و انجام کلام تعریف این انجمن که بهر سطر رنگینش گلدسته باغ خاصان را چراغ».

نسخ و نستعلیق، عربی‌ها معرب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و

نشان شنگرف، جلد: تیماج قهوه‌ای روغنی، ضربی.

۱۴۴ گ، سطرها مختلف، ۱۴ × ۱۹/۵ سم.

﴿ ۸۵۶ ﴾

رسالة فی الطهارة

(فقه عربی)

از:؟

مختصری است در طهارت‌های سه گانه (وضوء، غسل، تیمم) در یک مقدمه و چندین مسئله، مطالب فقهی را فشرده و گذرا آورده و سپس گفته‌های بزرگان را از کتاب‌هایی چون: ذکری، بیان، نهاییه، معتبر، مهذب، دروس، سرائر، مختلف، قواعد،

شرح ارشاد و جز آن‌ها بیان کرده و سپس گزیده خود یا استادش را با اشاره به دلیل ذکر کرده است.

آغاز افتاده: «بلطفه الخفی و کرمه السنی، و قد بیّتها علی مقدمة و مسائل امّا المقدمة ففی بیان أقسام المیاه و أحكامها، و الاقسام ثلاثة: مطلق و مضاف و سؤر». انجام: «و الوجه الاستیناف مع التمكن من التحفظ و الاستمرار، لامعه، و لا فرق بین الغایط و الريح فی ذلك، و المستحاضة كصاحب السلس».

نسخ خوب، خلیفه نجفی ابن یوسف، ۱۲ ذیحجه سال ۱۱۰۶، عنوان و نشان شنگرف، ملکیت سید مصطفی حسینی خوانساری در صفحه پایانی و مهر بیضوی «مصطفی الحسینی» در آغاز دیده می‌شود، گاهی حاشیه نویسی دارد، جلد: تیماج مشگی، اهدایی سید مصطفی حسینی در سال ۱۳۴۰ ش.

۷۱ گ، ۱۹ س، ۱۳ × ۱۹ سم.

﴿ ۸۵۲ ﴾

صحیفه سجادیه (دعا عربی)

از: حضرت سجاد، علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب علیه السلام (شهادت ۹۵) به شماره (۱۱۵) مراجعه شود.

آغاز این نسخه در رجال روایت با شماره مزبور تفاوت دارد.

انجام افتاده: «و کان من دعائه علیه السلام فی يوم الاضحی و يوم الجمعة... یا

عظیم یا عظیم یا کریم یا کریم صل علی محمد و آل محمد و عد علی برحمتک».

نسخ، عربی معرب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، چند برگ آغازین نو نویس، ترجمه زیر نویس نستعلیق شنگرف، عنوان و نشان شنگرف، وقف حاج لشکر علی فرزند حاج غلامعلی اشتهاردی بر همه شیعیان امیرمؤمنان علیه‌السلام در صفر ۱۲۶۶، جلد: تیماج، ضربی روغنی، اهدایی آقای آقا فخری برقی کتابفروشی حکمت قم به کتابخانه آستانه مقدسه قم، در سال ۱۳۵۰.

۱۷۱ گ، ۱۸ س، ۱۱/۵ × ۱۸/۵ سم

﴿ ۸۵۸ ﴾

الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة (نحو عربی)

از: نورالدین، عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۹۸)

به شماره (۲۰۹) مراجعه فرمایید.

انجام افتاده: «فطلب التخفيف لفظا بحذف التنوين من موصوفه، و خطا بحذف

الف ابن و كذلك».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج مشگی بی‌مقوا، متن گاهی به حاشیه رفته است، اهدایی آقای آقا شیخ محمد خورکامی به کتابخانه آستانه مقدسه قم، مهر بیضوی «رفیع بن

سعید...» در برگ ۵۱ دیده می‌شود.

۲۰۹ گ، ۱۵ س، ۱۴ × ۲۱/۵ سم

﴿ ۸۵۹ ﴾

المختصر فی شرح التلخیص (معانی بیان عربی)

از: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳)

به شماره (۴۷۶) مراجعه شود.

انجام افتاده: «وورد للإتفاق معنی فقط مثلاً واحداً، اشارتاً الى انه يمكن تطبيقه

على قسمين».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، نشان شنگرف، جلد: تیماج

سوخته‌ای و یک لنگه، مالکیت و اهدایی سید مصطفی صفایی خوانساری و

مهر بیضوی «مصطفی الحسینی» و مهر بیضوی دیگری: «عبد...» بر صفحه

آغازین کتاب، و نیز مهر مربع «حسین منی و انا من حسین» روی برگ ۴۵

دیده می‌شود.

۹۶ گ، ۱۷ س، ۱۶ × ۲۳ سم

﴿ ۸۶۰ ﴾

البهجة المرضیه فی شرح الالفیه (نحو عربی)

از: جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی (۹۱۱)

به شماره (۵۲۸) مراجعه شود.

نسخ، محمد فرزند ملک حسین دامغانی، روز جمعه ۲۱ شهر محرم الحرام، سال ۱۲۵۵، جلد تیماج سوخته‌ای، چند مهر مستطیل «شرف شمس شد قمر سلطان بزرگ ۱۲۶۹» پیش از کتاب و مهر بیضوی «الراجی محمد» در پایان دیده می‌شود. عنوان و نشان شنگرف، اهدایی آقای عباس مدرسی تهرانی به کتابخانه آستانه مقدسه قم به سال ۱۳۵۷.

۱۴۱ گ، ۱۴ س، ۱۵ × ۲۰/۵ سم.

﴿ ۸۶۱ ﴾

(منطق عربی)

تحریر القواعد المنطقیه فی شرح الشمسیه

از: قطب الدین محمد بن محمد رازی (۷۶۶)

به شماره (۲۳۶) مراجعه شود.

نستعلیق، نام کاتب پاک شده، محرم الحرام سال ۱۲۰۲، کاغذ سفید و آبی، پیش و بعد از کتاب اشعار و یادداشتهایی آمده است. مهر مربع «کلید گنج سعادت بود عبدالله» و مهر بیضوی «عبدالراجی محمد مهدی» بر فراز صفحه آغازین و برخی از جاهای دیگر آمده است. جلد تیماج سوخته‌ای ضربی، اوائل حاشیه نویسی دارد.

۱۲۰ گ، ۱۵ س، ۱۵ × ۲۱ سم

﴿ ۸۶۲ ﴾

البهجة المرضيه في شرح الالفية (نحو عربی)

از: جلال الدين عبدالرحمن بن ابی بكر سيوطی (۹۱۱)

به شماره (۵۲۸) مراجعه شود.

آغاز نسخه افتاده: «و الواقع قبل فعل معرب او قبل مبتدا اعرب وجوبا عند البصريين».

نسخ خوب، محمد بيرجندی قائی، در روز سوم رمضان ۱۲۲۵، عنوان و

نشان شنگرف، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن، هدایای آیه الله نجفی مرعشی

به کتابخانه آستانه مقدسه قم در سال ۱۳۴۳ شمسی.

۹۰ گ، ۱۷ س، ۱۳ × ۲۱ سم

﴿ ۸۶۳ ﴾

تهذيب الوصول الى علم الاصول (اصول عربی)

از: علامه حلی، حسن بن يوسف بن المطهر (۷۲۶)

به شماره (۹۵) مراجعه کنید.

آغاز افتاده: «و لا يدل على التكرار لأن قول الطبيب لا تاكل الرمان وقول لا تشتر اللحم لا يقتضيه».

انجام افتاده: «البحث الثالث في ان الشبه ليس دالاً على الوصف (كذا) الذي لا

يناسب عليه الحكم».

نسخ، عنوان شنگرف، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده، جلد تیماج
سوخته‌ای، حاشیه نویسی دارد، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی در سال
۱۳۴۳ شمسی.

۱۰۱ گ، ۸ س، ۱۵ × ۲۰ سم

﴿ ۸۶۴ ﴾

ارشاد الالذهان الى احكام الايمان (فقه عربی)

از: علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر (۷۲۶)

به شماره (۳۵۶) مراجعه کنید.

انجام افتاده: «و مع تعدد الجنایات يتعدد الديات و ان اتحد الجانی، فلو سرت
جنایاته».

نسخ، عنوان شنگرف، جلد: تیماج حنائی ضربی، حاشیه نویسی دارد،
اهدایی آیه الله مرعشی به کتابخانه مقدسه حضرت معصومه علیها السلام در سوم
جمادی الثانی ۱۳۷۲، بر فراز برگ چهارم چنین آمده است: «واقف حاجی
میرزا محمد موقوف علیهم طلاب مدرسه عراق، تولیت با حضرت مستطاب
حجة الاسلام سرکار آقای آقا نورالدین».

۲۵۵ گ، ۱۷ س، ۱۵/۵ × ۲۰ سم

﴿ ۸۶۵ ﴾

المجموعه

۱- البهجة المرضیه فی شرح الألفیه (۱ پ ۹۲ ر) (نحو عربی)

از: جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی (۹۱۱)

به شماره (۵۲۸) مراجعه شود.

۲. الکبری فی المنطق (۹۳ ر ۱۰۴ پ) (منطق فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (۸۲۵)

به شماره (۲۲۶) مراجعه کنید.

۳. حاشیة تهذیب المنطق (منطق عربی)

از: نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی (۹۸۱)

به شماره (۴۹۵) مراجعه فرمایید.

انجام افتاده: «و ان لم یکن واسطة فی الثبوت ایضا، لم یکن علة للنسبة فی نفس

الامر، فالبرهان (ح) یسمی برهان الان».

نسخ، نام کاتب ندارد، دوم در ۲۴ ربیع الثانی، سال ۱۲۳۶، عنوان و نشان

شنگرف یا مشگی، اهدایی آیه الله نجفی مرعشی در ۱۳۴۳ شمسی، جلد:

مقوا پارچه پوش سبز.

۱۳۰ گ، سطور مختلف، ۱۷ × ۲۰/۵ سم

﴿ ۸۶۶ ﴾

مجموعه

۱- حاشیه المطول (۱ پ ۱۱۸ پ) (بلاغت عربی)

از: سید میر شریف علی بن محمد گرگانی (۸۲۵)

به شماره (۳۶۱) مراجعه فرمایید.

أغاز افتاده: «قوله و بهذا يظهر أنّ ما ذهب اليه من ان اللام فى الحمد لتعريف الجنس دون الاستغراق. اقول يريد ان اختصاص جنس الحمد بالله تعالى». انجام افتاده: «و الفرق ظاهر فصح ما ادّعاه ذلك البعض، و اما قوله و انه كان الخطاب.... فانما يرد عليه».

۲- حاشیه شرح العضدی علی مختصر ابن الحاجب (۱۱۹ ب ۱۹۰ پ) (اصول

عربی)

از: ؟

حاشیه‌ای است مختصر، با عنوانهای «قوله، قوله» بر شرح قاضی عضدالدین ایجی بر «مختصر منتهی السؤل» ابن حاجب.

أغاز: «قوله الحمد لله اردف التسميه بالتحميد فى مفتتح الكلام، إقتفاء لماورد فى الاخبار، و اقتداء بطريقة الاخبار».

انجام: «ورد اما بان يعمل شرط من شروط الانتاج، كما تقدم بيانه و الله اعلم بالصواب».

انجام افتاده: «و الى هذه النکته اشار، حيث قال لا قوم رسول، و لم يقل لا رسول قوم، كما يتبادر اليه الوهم و يفهم من كلام غيره».

نستعليق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان نا نوشته، جلد: گالینگور، عطف و گوشه‌ها تیماج، وقف میرزا ابوطالب قمی، مالکیت محمد علی ولد ملا حسن بن نظر علی در سال ۱۱۶۲، و ابوالقاسم و پس از آن ابوطالب حسینی قمی روی برگ اول آمده است.

۱۹۰ گ، ۲۱ س، ۱۲/۵۴ × ۲۰ سم

آقا نجفی، ج ۱۱، ص ۲۱۵

﴿ ۸۶۷ ﴾

مجموعه

۱- نظمه نحو (۱ پ ۱۰ ر) (نحو- فارسی)

از: سید ابوالقاسم قاری (زنده تا ۱۰۸۳)

حدود دویست بیت است که مهمترین مسائل نحو را بیان کرده است.

آغاز: «این رساله نظمه نحو است و سهل اندر مرام

بر سماعیه است بیش یا قیاسیه تمام

ناظمش سید ابوالقاسم به قاری مشتهر

أعطه الله ما يعطاه عبدا مفتقر

انجام: «ساز در تاکید نونین مؤکد را سبب

فعل مستقبل چو باشد دال بر نفی و طلب

ایکـــه بـــــر لؤلؤ شـــــدن کـــــوشی...

ور خطا بینی در آن به اصلاح از کرم در کش قلم

۲- نصاب الصبیان (۱۱ پ ۶۷ ر) (لغت فارسی)

از: ابونصر مسعود بن ابی بکر فراهی (۶۴۰)

به شماره (۲۸) مراجعه کنید.

۳- شرح امثله (۶۸ پ ۸۷ پ) (صرف فارسی)

از:؟

همان شرح امثله سید میر شریف علی بن محمد گرگانی (۸۱۶) است که با

تغییراتی اندک در عبارات و مطالب آورده است.

شرح امثله سید میر شریف پس از تعریف مصدر، اصل، کلام، ماضی، مضارع،

اسم فاعل، اسم مفعول، امر، نهی، نفی، جحد، استفهام از نظر معنی لغوی و

اصطلاحی همه صیغه‌های ماضی، مضارع، و غیره را تا پایان بیان کرده است.

این رساله دومین «کتاب جامع المقدمات» نخستین کتاب درسی دانشجویان دینی

در گذشته است.

آغاز: «قال رسول الله صلى الله عليه و اله و سلم: اول العلم معرفة الجبار و آخر العلم

تفویض الامر الیه».

انجام: «هل نضرب شد یعنی آیا می‌زنیم ما دو مردان یا دو زنان یا جماعت مردان

یا جماعت زنان در زمان آینده».

۴- مثلثات منظوم (لغت مثلثه) (۶۸ پ ۷۳ ر) (لغت فارسی)

از: بدیعی (ق ۱۰)

به شماره (۸۴۶) مراجعه شود.

این کتاب در حاشیه شرح امثله آمده است.

۵- رساله مختصری در اصول و فروغ (۸۷ پ ۹۶ پ) (فقه فارسی)

از: عبدالحمید بن ملا محمد رضا تفریشی (۱۲۶۵)

رساله‌ای است فشرده در بیان شرائط تکلیف و اصول دین و احکام و نماز و... از فتوای حاج سید محمد باقر فرزند محمد نقی معروف به حجة الاسلام شفتی (۱۲۶۰)

آغاز: «بسمله، حمد له اما بعد مکلف کسی را گویند که چهار چیز در او باشد، اول بلوغ، دویم عقل، سیم علم چهارم قدرت».

انجام: «این چند کلمه در مقدمات و مقارنات و شکایات و سهویات و صوم و صلاة و خمس و زکوة به فرموده سرکار شریعتمدار... اللهم طول عمره بمحمد وآله».

۶- رساله تنبیهیه؟ (۹۷ پ ۱۲۰ پ) (اخلاق فارسی)

از: ملا عبدالحمید بن ملا محمد رضا تفریشی

رساله مختصری است در اخلاق، زمانی که مؤلف در تهران بوده آن را در یک مقدمه و هشت باب و یک خاتمه نگاشته است. بدین قرار:

مقدمه در: غرض از خلقت بندگان.

باب اول در: اثبات صانع عالم.

باب دوم در: بیان صفات واجب.

باب سوم در: عدل.

باب چهارم در: نبوت.

باب پنجم در: امامت.

باب ششم در: معاد.

باب هفتم در: ترقی نفس و طریقه ریاضت.

باب هشتم در: بیان اهل حق و باطل و تمییز عالم و جاهل.

خاتمه در: رجعت.

آغاز: «بسمله، و حمد له، و بعد عبدالحمید بن محمد رضا تفریسی چنین یافت که اکثر ناس از جاده صواب خارج و سالک مسالک باطل گشته، تنبیه و تذکر آنها لازم است».

انجام: «و باقی می مانند مردم چهل روز در هرج و مرج، و بعد اسرافیل صور می دمد نفحه صبق (کذا) اللهم احینی حیات محمد و آل محمد و امتی مماتهم بمحمد و آل محمد ﷺ».

۷- ترجمه رساله‌ای در علم قرائت (۱۲۱ پ ۱۲۵ ر) (تجوید فارسی)

از: عبدالحمید بن محمد رضا تفریسی

رساله‌ای را که شیخ احمد احسائی در تجوید به عربی نگاشته به زبان فارسی ترجمه نموده است و آن بر شش فصل و یک خاتمه می باشد.

آغاز: «بسمله، جناب شیخ احمد احسائی اعلی الله مقامه رساله‌ای در علم قرائت

نوشته بودند حقیر عبدالحمید بن محمد رضا آن را ترجمه نمود، تا اغلب ناس از آن انتفاع یابند».

انجام: «پس زبانش تلفظ می‌کند و قلبش غافل است، افلايتد برون القرآن ام علی قلوب اقبالها... و اغفر لنا ما اسلفنا و اعصمنا فیما استقبلنا انک علی کل شیء قدير».

۸- رسالة الفرائض و السنن؟ (۱۲۶ پ ۱۳۱ ر) (اعتقادات عربی)

از: منسوب به امام هشتم علی بن موسی الرضا علیه السلام (شهادت ۲۰۳)

مأمون خلیفه عباسی فضل بن سهل ذور الریاستین را به خدمت حضرت امام رضا علیه السلام فرستاده آن حضرت را به حضور طلبید، و از وی خواست که همه اصول دین و حلال و حرام و فرائض و سنن را جمع آوری کند، حضرت قلم و کاغذ خواسته این رساله را نوشت.

آغاز: «بسمله، اول الفرائض شهادة ان لا اله الا الله وحده لا شریک له، الها و احداً».

انجام: «و کتمان الشهادة و الاستحقار لاولیاء الله و الاشتغال بالماهی التي تصد

عن ذکر الله، و الاصرار علی الصغایر من الذنوب».

نسخ، کتاب اول خط سید عبدالله حسینی ابن میر ابوالمفاخر در سال

۱۸۲۷؟ چهارم در حاشیه نا تمام، کتاب پنجم و ششم و هفتم به خط

عبدالحمید بن محمد رضا تفریسی در بروجر، ربیع الاول سال ۱۲۵۴،

هشتم در چهارم ذیقعدة ۱۲۷۱، که دو مهر بیضوی «ابوالقاسم در پایان آن

دیده می‌شود که گویا کاتب باشد، در حاشیه ششم گزیده‌هایی از مثنوی،

دفتر اول، و پس از کتاب عقدنامه‌ها و مصالحه نامه و یادداشت‌های شعری و
جز آن آمده است.

جلد تیماج قهوه‌ای، ضربی.

۱۳۵ گ، سطور مختلف، ۱۶ × ۲۱ سم.

﴿ ۸۶۸ ﴾

(صرف عربی)

مراح الارواح

از: احمد بن علی بن مسعود (ق ۷)

به شماره (۳۸۱) مراجعه فرمایید.

انجام افتاده: «و هو مشتق من يضرب لمناسبة بينهما فادخل الميم مقام الزوايد
لتعذر حروف الله، فصار مضروب».

نسخ، عنوان و نشان شنگرف، اول رجب ۱۱۲۳، نام کاتب ندارد، مهر

بیضوی «محمد رفیع» روی برگ ۱۹ دیده می‌شود، اهدایی آقای علی کاشانی

در سال ۱۳۵۰ ش به کتابخانه آستانه مقدسه، حاشیه نویسی دارد، جلد:

گالینگور، عطف و اطراف تیماج.

۳۳ گ، ۹ س، ۱۶ × ۲۱/۵ سم.

﴿ ۸۶۹ ﴾

جنگ منبری

(تاریخ فارسی)

از: ؟

احادیث و تاریخ و اخلاقیات و مطالبی را که در مجالس سوگواری بیان می شود در زندگانی امامان پاک علیهم السلام و برخی پیامبران گذشته از کتاب های مختلف فراهم آورده و آن ها را در زیر عنوان های کوچک نگاشته است. بسیاری از مطالب را به شعر آورده است. گویا ۶۳ منبر می باشد.

آغاز: «بسمله، الحمد لله الذی جعلنا من اولیاء امام (کذا) الذی حبه حبّ الله، و بغضه بغض الله، سعد من والاه، و شقی من عاداه».

انجام: «یعنی ای خواهر بیاور نزد من طفل شیرخوار مرا تا او را وداع کنم، و بیوسم او را، پس جناب علیا مکرمه زینب علیها السلام قنداقه علی اصغر را گرفته به نزد برادر آورد الخ».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد تیماج مشگی. عنوان و نشان

شنگرف، در پایان اشعاری در مصیبت و سینه زنی دارد، اهدایی آیه الله

نجفی مرعشی به کتابخانه آستانه.

۱۱۶ گ، ۱۸ س، ۱۴ × ۲۱ سم.

﴿ ۸۷۰ ﴾

ضوء المصباح (شرح المصباح) (نحو عربی)

از: تاج الدین محمد بن محمد اسفراینی (۶۸۴)

المصباح از کتاب‌های نحوی مهم و مشهوری است که آن را ناصرالدین بن عبدالسید مطرزی (۶۱۰) نگاشته است. در پنج باب بدین قرار:

الباب الاولی فی: الاصطلاحات النحویه.

الباب الثانی فی: العوامل اللفظیة القیاسیة.

الباب الثالث فی: العوامل اللفظیة السماعیة.

الباب الرابع فی: العوامل المعنویة.

الباب الخامس فی: فصول من العربیة.

شارح چون بر این کتاب شرحی نوشته بود طولانی به نام «المفتاح فی شرح المصباح» به دستور استادش برهان الدین نسفی آن را در این کتاب تلخیص نمود. آغاز اصل: «ان احق ما یتوشح بذکره صدور الکتب و الدفاتر، و یتوفر علی نشره البادی و الحاضر».

آغاز نسخه افتاده: «و خبراً، و انشد غیره و بعد غدٍ یا لهف نفسی من غد * اذا راح اصحابی و لست برایح».

انجام اصل: «نحو عندی راقود خللاً، فالابهام هنا فی الرّاقود لا غیر، فارتفع بقولک خللاً ما یرفع الابهام عن احدطر فی النسبة».

انجام نسخه افتاده: «ثم انّ اللّهم قد یرفع مرفوعاً بفعل مضمر یفسره الظاهر، و قد یرفع مرفوعاً ایضاً، امّا المرفوع».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده، جلد تیماج قهوه‌ای، عنوان و نشان شنگرف، اهدایی آیه الله سید مصطفی صفایی خوانساری به کتابخانه آستانه مقدسه در ۲۳ رمضان سال ۱۳۷۴ ق، مهر بیضوی «مصطفی الحسینی» روی برگ اول و مهر مربع «المتوکل علی الله عبده عبد الصمد» و مهر بیضوی «ابراهیم الحسینی ۱۲۷۳» پیش از کتاب دیده می‌شود، حاشیه نویسی دارد.

۱۲۳ گ، ۱۳ س، ۱۵/۵ × ۲۱ سم

﴿ ۸۷۱ ﴾

جامع عباسی

(فقه فارسی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰)
 کتابی است فقهی فتوایی که بیشتر مسائل مهم مورد نیاز مردم را با عباراتی ساده و قابل درک همه به دستور شاه عباس صفوی گرد آورده است.
 این کتاب بنا بر تقسیم مؤلف دارای بیست باب می‌باشد که شیخ بهاء پنج باب اول را فقط در طهارت و نمازها و زکات و روزه و حج نگاشت و در گذشت.
 پس از مرگ وی شاگردش نظام الدین ساوجی باقی باب‌ها را به پایان آورد.
 این نسخه همان پنج باب نخستین است که از خود شیخ بهاء الدین می‌باشد.
 آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد چون توجه خاطر ملکوت، ناظر اشرف اقدس کلب آستان علی بن ابیطالب علیه السلام شاه عباس الحسینی الموسوی الصفوی».

انجام: «و اگر فوت بعد از احرام و داخل شدن حرم باشد در باقی افعال چیزی به جا نیاورده و آن چه به فعل آورده کافی است و احتیاج به نایب دیگر نیست».

نسخ و نستعلیق، برگ‌ها آبی و کاهی و کمی در هم ریخته و صحافی شده، جلد تیماج مشگی، نام کاتب نیامده، در روز پنجشنبه ۲۳ شهر جمادی الثانی، سال ۱۲۴۱، اهدایی آقا نجفی مرعشی.

۲۳۴ گ، سطرها مختلف، ۱۶/۵ × ۱۹ سم

آقا نجفی، ج ۱۳، ص ۲۵۶.

﴿ ۸۷۲ ﴾

مجموعه

۱. حاشیه تهذیب المنطق (۱ پ ۶۰ پ) (منطق عربی)

از: نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی (۹۸۱)

به شماره (۴۹۵) مراجعه کنید.

انجام نسخه افتاده: «و فی ذکر الاستاذ فی بعض رسائله انه ینبغی تأخره فی زماننا هذا عن تعلم قدر صالح من العلوم».

۲. شرح ایساغوجی (۶۱ ر ۸۸ ر) (منطق عربی)

از: حسام الدین حسن کاتی (۷۶۰)

به شماره (۷۳) مراجعه شود.

نستعلیق، گاهی نسخ محمد قلی ساوجی، روز جمعه، ششم جمادی

الاول سال ۱۲۲۸، عنوان و نشان شنگرف، جلد: تیماج مشگی بی مقوا،

اهدایی علی جهانبانی به کتابخانه آستانه مقدسه، حاشیه نویسی دارد.

۸۸ گ، ۱۵ س، ۱۶/۵ × ۲۰ سم

﴿ ۸۷۳ ﴾

(دعا عربی)

المزار

از:؟

کتاب متوسطی است در زیارات معصومین علیهم السلام و اعمال برخی مساجد شریف، در

دو باب، و هر بابی در چند فصل و خاتمه، بدین ترتیب:

باب اول در: زیارت معصومین علیهم السلام در هشت فصل و یک تتمه و یک خاتمه.

الفصل الاول فی: زیارة النبی صلی الله علیه و آله و فاطمة الزهراء علیها السلام.

الفصل الثانی فی: زیارة الائمة الاربع بالبقیع.

الفصل الثالث فی: زیارة امیر المؤمنین علیه السلام.

الفصل الرابع فی: زیارة ابی عبد الله الحسین علیه السلام.

الفصل الخامس فی: زیارة موسی بن جعفر الکاظم علیه السلام.

الفصل السادس فی: زیارة مولانا ابی جعفر محمد بن علی الجواد علیه السلام.

الفصل السابع فی: زیارة ثامن الائمة الاطهار.

الفصل الثامن فی: زیارة السیدین الامامین ابی الحسن علی بن محمد الهادی و ابی

محمد الحسن بن علی العسکری علیه السلام.

تتمه: فی زیارة سيدنا و مولانا حجة الله الخلف الصالح.

الخاتمه ففيها فصول:

الفصل الاول في: زيارة مختصرة جامع.

الفصل الثاني في: زيارة سلمان رحمة الله عليه.

الفصل الثالث في: زيارة قبور الشيعة.

الفصل الرابع في: ما يقول الزائر عن غيره، و ما يقوله عن اخيه تطوُّعاً.

الباب الثاني ففيه: فصول سبعة و خاتمة.

الفصل الاول في: العمل عند ورود الكوفة.

الفصل الثاني في: ذكر العمل بالمسجد الجامع بالكوفة.

الفصل الثالث في: فضل مسجد السهلة.

الفصل الرابع في: فضل مسجد صعصعة.

الفصل الخامس في: فضل مسجد غنى و الصلاة فيه.

الفصل السادس في: فضل مسجد جعفي.

الفصل السابع في: فضل مسجد بنى كاهل و يعرف بمسجد امير المؤمنين عليه السلام.

الخاتمه ففيها فصول:

الفصل الاول في: زيارة مسلم بن عقيل.

الفصل الثاني في: زيارة هانى بن عروة.

الفصل الثالث في: زيارة المختار رضى الله عنه.

أغاز افتاده: «و اشهد أنّ محمداً عبده و رسوله، و انه سيد الاولين و الاخرين و انه

سيد الانبياء و المرسلين».

انجام افتاده: «یا من رضی عنه النبی المختار، و قسیم الجنة و النار، و کاشف الكرب و الغمه قائما مقاما لم یصل الیه احد من الناس».

این کتاب گویا المزار شیخ مفید (۴۱۳) باشد که در ذریعه ۳۲۵/۲۰ و آقا نجفی ۱۰۰/۲ گزارش شده است.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج حنائی، ضربی، اهدایی آقای عباس مدرسی تهرانی در سال ۱۳۵۷ به کتابخانه آستانه دستورها به فارسی در حاشیه ترجمه شده است.
۱۷۸ گ، ۱۲ س، ۱۲ × ۱۹ سم.

﴿ ۸۷۴ ﴾

مجموعه

۱- جامع الاخبار (۱ ر ۱۲۱ ر) (حدیث عربی)

از: شیخ تاج الدین محمد بن محمد الشّعیری (ق ۶)
به شماره (۲۹۲) مراجعه شود.

۲- اربعون سورة من التوراة (۱۳۱ پ ۱۴۶ پ) (حدیث عربی)

از: منسوب به حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام (شهادت ۴۰ ق)
چهل سوره است از تورات در پند و اندرز که به زبان عبری بوده، و به گفته عبدالله بن عباس آنها را حضرت امیرالمؤمنان علیه السلام برگزیده و به زبان عربی برگردانده است. و به نامهای «صحایف اربعون» و «الاحادیث القدسیه» نیز نامیده می شود.

آغاز: «عجبت لمن ايقن بالموت كيف يفرح، و عجبت لمن ايقن بالحساب كيف يجمع».

انجام سوره چهلّم در اين نسخه: «فلا تعزّونكم الحياة الدنيا و يغفرّكم بالله الغرور».

نسخه حاضر دارای مقدمه‌ای اینچنین: «بسمله، هذه فائدة جليّله، و موعظة بليّغه، و هي اربعون سورة منتخبة من التوراة».

نسخ، نام کاتب نیامده، روز پنجشنبه سال ۱۲۳۶، عنوان و نشان

شنگرف، بین دو کتاب حدیث تفسیر ناقوس و سخن گفتن مرده‌ای با

حضرت سلمان و مواقف و احوال قیامت و جز آن آمده است.

جلد تیماج قهوه‌ای سیر فرسوده.

۱۴۶ گ، ۱۶ س، ۱۳ × ۱۹ سم.

آقا نجفی ۲۰/۱، ذریعه ۲۷۸/۱.

﴿ ۸۲۵ ﴾

(فقه عربی)

النّخبه

از: ملا محسن بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱)

مختصری است در مسائل مهم طهارت، صلاة، صوم، احکامی که دلیل آن‌ها روشن

و از ظن و رأی خالی است (و در واقع رد بر اصولیین) و تنها از کتاب و سنت استفاده

شده است.

این رساله مقدمه‌ای دارد در نکوهش از فتوی برای، و در سال ۱۰۵۰ برابر جمله «ختمی تمام» پایان یافته است، و به آن نخبه العلوم نیز گفته شده است.

آغاز: «الحمد لله الذي اوضح بأئمة الهدى من اهل بيت النبوة عن دينه القويم، و ابلج بانوارهم بانوار آثارهم في ظلمات البدع و...».

انجام: «و ذوالرأسین بالانتباه و العلم عند الله، هذا آخر ما اردنا ذكره في هذا الكتاب».

نسخ، ملا یار احمد فرزند استاد حسن طباخ قمی، تاریخ کتابت ندارد، جلد تیماج حنائی، روغنی، ضربی، عنوان و نشان شنگرف، اهدایی زائری ناشناس به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۵۳ شمسی، روی برگ اول مهر بیضوی «مهدی بن محمد باقر الحسینی» و چند مهر دیگر دیده می‌شود، این یک جلد از جمله یکصد و شصت جلد کتابی است که در سال ۱۲۳۰ به طلاب علوم دینی دارالسلطنه اصفهان وقف شده است، و صورت وقفنامه روی برگ اول آمده است. ۱۲۲ گ، ۱۴ س، ۱۲/۵ × ۱۹ سم

آقا نجفی ۲۰/۱/۱۵، الذریعه ۹۶/۲۴

﴿ ۸۷۶ ﴾

حاشیة شرح حکمة العین

(فلسفه عربی)

از: ملا میرزا محمد بن حسین شیروانی (۱۰۹۸)

اصل حکمة العین در فلسفه الهی و طبیعی است که ابوالحسن علی بن عمر مشهور

به دبیران کاتبی قزوینی (۶۷۵) شاگرد خواجه نصیرالدین طوسی آن را نگاشته است، و میرک بخاری آن را شرح کرده است. و این حاشیه‌ای است استدلالی با عنوان‌های قوله، قال الشارح و اقول، ردّ بر شارح و گاهی بر اصل کتاب.

آغاز اصل: «قال الشارح: الحکمة استکمال الخ الاستکمال مصدر و المصادر قد يطلق و يراد بها معانيها الحديثه، و قد يطلق و يراد بها الاسم الحاصل بالمصدر». انجام اصل: «هذا آخر ما تيسر لي في الابحاث المتعلقة بمباحث الامور العامه، و الحمد لله مفيض الخير و الكرامة».

آغاز نسخه افتاده: «و هي كلّها من جانب الشرع، و بعض المسائل التي خالفت الشريعة انما زادت بتلاحق افكار المتفلسفه».

انجام نسخه افتاده: «و اما قول الشيخ فليكن الموجود السابق، او وليكن المعاد الذي حدث فلم يحمل على انه قليل مستقل لانّ».

نستعليق، عنوان و نشان شنگرف، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، در حاشیه تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای کم‌رنگ، اهدایی آیه‌الله نجفی به کتابخانه آستانه مقدسه، مهر بیضوی «محمد حسین بود ختم نور ۱۲۳۰» در آغاز و انجام دیده میشود، حاشیه نویسی دارد.

۷۲ گ، ۲۱ س، ۱۰/۵ × ۱۹ سم

آقا نجفی ۱۴/۱۴، ذریعه ۱۲۲/۶

﴿ ۸۷۷ ﴾

(صرف عربی)

المفراح فی شرح مراح الارواح

از: حسن بن علاء الدین اسود (۱۰۲۵)

به شماره (۳۸۱) مراجعه شود.

از آغاز یک صفحه افتاده است.

نسخ خوانا، عنوان و نشان شنگرف، روز چهارشنبه ربیع الاول؟، نام

کاتب ندارد، جلد تیماج قهوه‌ای سیر متمایل به سرخی، بی‌مقوا، اوائل در

حاشیه تصحیح شده است.

۱۳۰ گ، سطرها مختلف، ۱۳ × ۱۸/۵ سم

ذریعة ۳۵۹/۲

﴿ ۸۷۸ ﴾

(دعا عربی)

صحیفه سجادیه

از: حضرت سجاد علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب علیه السلام (شهادت ۹۵)

به شماره (۱۱۵) مراجعه شود.

این نسخه ملحقات را نیز دارد.

نسخ زیبا، اسد الله قراجه داغی فرزند کربلابی مهدی خان، صفر ۱۲۴۳،

عنوان و نشان شنگرف، خطوط مجدول، ترجمه زیر نویس به شنگرف، جلد

تیماج بی‌مقوا، تک لنگه، قهوه‌ای، مهرهای بیضوی «عبدہ الراجی عباسعلی»

و «غلام شاه مردانست عباس» بر صفحه آغازین و جاهای دیگر کتاب دیده

می‌شود. صفحات مجدول به مشکی و زرین.

۲۳۵ گ، ۱۶ س، ۱۲/۵ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۸۷۹ ﴾

حاشیه لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار (منطق عربی)

از: میر سید شریف علی بن محمد گرگانی (۸۱۶)

اصل مطالع در منطق و فلسفه است که سراج الدین محمود بن ابی بکرار موی (۴۸۹) آن را نگاشته، و ملا قطب الدین محمد بن محمد رازی (۷۶۶)، شاگرد علامه حلی و شهید اول بخش منطق آن را به نام غیاث الدین وزیر شرح نموده و لوامع الاسرار نامیده است.

این نسخه حاشیه‌ای است بیشتر با عناوین «قوله، قوله» بر آن شرح.

آغاز: «قال وحید زمانه تغمّد الله بغفرانه الحمد لله فیاض ذوارف العوارف،

الفیاض: الوهاب، من فاض الماء فیضا و فیوضه اذا کثر حتی سال».

انجام: «و فیضانه المترتب علی الاستعداد الحاصل من الاحساسات المتعلقة

بجزئیّاته اقرب فیکون اعرف، و هذا جار فی الذاتی و العرضی اذا کان افراده

محسوسة».

نستعلیق، سال ۸۷۶، در مدرسه لرمیان، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن،

روغنی، ضربی، نشان شنگرف، چند برگ اول بازنویسی شده است، اهدائی

حمید رضا یاسری به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۵۹ شمسی.

۱۸۸ گ، ۲۳ س، ۱۲/۵ × ۱۸/۵ سم

آقا نجفی ۳۲/۴، ذریعه ۱۳۳/۶

﴿ ۸۸۰ ﴾

معالم الدین و ملاذ المجتهدین (اصول عربی)

از: شیخ حسن بن زین الدین شهید ثانی (۱۰۱۱)

به شماره (۵۶) مراجعه شود.

آغاز افتاده: «و المرسل بالارشاد و الهدایه رحمة للعالمین صلی الله علیه وآله

الهداة المهدیین، و عترته الکرام الطیین».

نستعلیق، عنوان و نشان شنگرف، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد

تیماج قهوه‌ای، بی‌مقوا، اهدایی آیه الله مرعشی نجفی به کتابخانه آستانه

مقدسه، حاشیه نویسی دارد، مهر مربع «العبد عبدالوهاب بن محمد علی»

پشت برگ پایانی دیده می‌شود.

۱۲۵ گ، ۱۵ س، ۱۷×۱۰ سم

﴿ ۸۸۱ ﴾

مفاتیح الشرایع (فقه عربی)

از: ملا محسن محمد بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱)

به شماره (۵۰) مراجعه شود.

نسخه حاضر جلد دوم است.

انجام افتاده: «مفتاح، المشهور انه لا تقدير في قيمة شيء من اعضاء الدابة، بل يرجع الى الارش تضعيفا للاخبار المقدّره و قول الشيخ».

نسخ، عنوان و نشان سنگرف، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد تیماج

مشگی، فرسوده، اهدایی آقای علی کاشانی در سال ۱۳۵۰ به کتابخانه

آستانه مقدسه، برگ‌ها و صالی، در حاشیه تصحیح شده.

۱۱۹ گ، ۲۱ س، ۱۲ × ۱۷/۵ سم.

(دعا فارسی)

مناجات

از: خواجه عبدالله فرزند ابی منصور هروی انصاری (۴۸۱)

دو صفحه از این کتاب که در راز و نیاز با خدای بی‌نیاز است به زبان

فارسی با الفاظی موزون و شیرین به خط زیبای نستعلیق آقای رضا قلی

ادیب، ظاهراً تبریزی در سال ۱۳۱۸ در دارالسلطنه اصفهان نوشته شده و

هر دو صفحه مجدول به مشگی و زرین و لاجوردی می‌باشد، صفحه آغازین

به سر صفحه ظریف و زیبا آراسته شده است، جلد تیماج مشگی، اهدایی

آقای حمید رضا یاسری در سال ۱۴۰۰ ق به کتابخانه آستانه مقدسه.

دو صفحه مجموعاً ۸ سطر، ۱۰/۵ × ۱۶/۵ سم.

﴿ ۸۸۳ ﴾

جنگ منبری

(تاریخ فارسی)

از: عبدالحسین فرزند عباس تبریزی (ق ۱۴)

مطالب تاریخی در موضوع سوگواری حضرت ابی‌عبدالله الحسین (ع) و اشعار ترکی مصیبت را از منابع گوناگون گردآوری نموده، و آنها را در این دفتر از دو طرف بر عکس یکدیگر بین سال‌های ۱۳۱۷ و ۱۳۳۱ هجری قمری نوشته است.

آغاز: «بسمله، هو العزیز و به نستعین و علیه التکلان، پیش واقعه عباس:

فریاد او وقتدن که هجوم ایتدی اهل شام

عباس نامدار دن آلسونلار انتقام

انجام: «فسمع الدیرانی ذلک و قال: ائی وجدت فی الکتاب ان فی آخر الانبیاء من

یفسر ما یقول الناقوس».

نستعلیق و گاهی نسخ، در تاریخ‌های مختلف و در تهران و کوک چای و

بادکوبه نوشته شده است، کاتب همان گردآورنده است، یادگار آقا میرزا

حسن خوئی در ۱۴ ذیحجه ۱۳۲۸ و در کوک چای پشت برگ ۳۲ آمده است،

جلد: تیماج قهوه‌ای مجدول، اهدایی مرحوم آیه الله نجفی مرعشی در ۴

جمادی الثانی ۱۳۷۲ به کتابخانه آستانه مقدسه قم، در میان؛ برگ‌های

سفیدی دارد.

۱۴۲ گ، سطور مختلف، ۱۱ × ۱۸ سم.

﴿ ۸۸۴ ﴾

مختصر المبادی

(فقه و اصول فارسی)

از:؟

رساله‌ای است به گفته مؤلف سهل و آسان برای مبتدیان که نخست در مقاصد ثلاثه فقه (موضوع، غایت، تعریف) بحث کرده و سپس به همان مقاصد سه‌گانه اصول پرداخته است.

پس از آن قواعد فقهی را با استدلال‌های متوسط بیان کرده است.

آغاز: «بسمله، و له الحمد، و علی خیر خلقه محمد و آله افضل الصلوات و التحیات الزاکیات. اما بعد چون علم فقه اشرف و اعلا از جمیع علوم است». انجام: «بعثک الامه بشرط ان تکون باکرتاً او نحو ذلک، فیقال له ثبوت وصف ملحوظ است، مقصود بالاصاله ثبوت خیار است».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت نیامده است.

در آغاز و انجام مهر بیضوی «محمد جعفر» دیده می‌شود که گویا همان

مؤلف و کاتب باشد، جلد تیماج قهوه‌ای سیر، اهدایی آقا نجفی مرعشی در

سال ۱۳۴۴ ش.

۲۱۸ گ، سطور مختلف، ۱۲ × ۱۸ سم

﴿ ۸۸۵ ﴾

مجموعه فی الاحادیث المتفرقه (حدیث عربی)

از: ؟

روایات و احادیثی در موضوع اخلاق، برخی گناهان، برتری دانش، نماز، کیفر آزار رساندن به مؤمن، و موضوعات مختلف دیگر را گردآوری کرده، و بدون عنوان و نظم و ترتیب آن‌ها را در این مجموعه آورده است.

عنوانی که آورده شد بر فراز برگ ۱۶ آمده است.

آغاز: «بسمه، قال رسول الله ﷺ: انا مدينة العلم و علی بابها. فلما سمع الخوارج هذا الحديث حسدوا علی علی علیه السلام».

انجام: «و عجبت لمن يعلم انه يموت و يدخل فی القبر وحده، و يحاسب وحده، کیف یستانس بالناس، و یقول الله تعالی: لا اله الا الله حقا حقا محمد عبدي و رسولی».

نسخ، بدون عنوان، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد تیماج مشگی

بدون مقوا کوچکتر از کتاب، اهدایی مرحوم آیه الله نجفی مرعشی به

کتابخانه حضرت فاطمه معصومه علیها السلام در جمادی الثانی ۱۳۷۲، چهار برگ

نانوشته، در پایین آخرین برگ پس از کتاب، مهر مربع «عبد المتوکل علی

الله» دیده می‌شود.

۱۴۸ گ، ۱۰ س، ۱۱ × ۱۸ سم

﴿ ۸۸۶ ﴾

المختصر النافع

(فقه عربی)

از: محقق حلی، جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید (۶۷۶)

به شماره (۱۷۲) مراجعه فرمایید.

آغاز و انجام دارد.

نسخ، موسی ناصر بن هادف قطیفی، عصر روز چهار شنبه ۱۳ ربیع الآخر ۹۸۱، ملکیت محمد ابراهیم فرزند محمد علی در حاشیه برگ پایانی و تاریخ وفات آخوند ملا اسماعیل فرزند حاج محمد حاج مختار بنارانی روز دوشنبه ۲۳ شعبان سال ۱۲۹۱ و کشته شدن طالب مهری و رضا سلیم زاده به دستور ظل السلطان پسر ناصرالدین شاه در اصفهان در تاریخ دوشنبه ۲۵ رجب همان سال پس از کتاب آمده است. و مهر بیضوی «عبدہ الراجی اسماعیل» دیده می‌شود. کتاب را موریانه خورده ولی خطوط سالم است. جلد: تیماج،

مشگی، خشک فرسوده، عناوین شنگرف یا نانوشته اهدایی مرحوم آقا نجفی مرعشی به آستانه، مهر بیضوی دیگری «عبدہ محمد سلیم» پشت آخن برگ دیده می‌شود.

۲۱۰ گ، سطرها ۱۳ - ۱۵، ۱۳ × ۱۸ سم

﴿ ۸۸۲ ﴾

شرح هدایة الحکمة (فلسفه عربی)

از: کمال الدین حسین بن معین الدین میبدی (۹۱۱)

به شماره (۶۵۸) مراجعه شود.

آغاز و انجام دارد. در برخی نسخه‌ها تاریخ پایان آن شوال ۸۸۰ آمده است.

نسخ خوانا، محمد معصوم، در دهه آخر ربیع الثانی سال ۱۰۸۶، عنوان و

نشان متن شنگرف یا مشگی در حاشیه، جلد: تیماج، مشگی، بی‌مقوا،

حاشیه نویسی دارد، تصحیح شده و دارای بلاغ نیز می‌باشد.

۱۲۳ گ، ۱۴ س، ۱۱/۵ × ۱۸/۵ سم

﴿ ۸۸۸ ﴾

الوافی (حدیث عربی)

از: ملا محسن محمد بن مرتضی، فیض کاشانی (۱۰۹۱)

به شماره (۷۱) مراجعه شود.

نسخه حاضر جزء ۱۴ و روضه می‌باشد. که ابواب خطب و رسائل و مواعظ و

قصص و نوادر و جزاین‌ها را در بر دارد.

آغاز و انجام دارد و گویا اواخر افتادگی (در میان) دارد.

آغاز: «بسمه، الحمد لله و الصلاة و السلام علی رسول الله ثم علی اهل بیت رسول

الله، ثم علی رواة احکام الله، ثم علی من انتفع بمواعظ الله».

انجام: «ثم اری فی قلبه من حبّ الدنیا ذرّة، او سمعتها او ریاستها او حلّیها او زینتها، لا یجاورنی فی داری، و لانز عنّ من قلبه محبّتی، و علیک سلامی و رحمتی و الصلاة و السلام علی....».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، برگ‌های سفیدی در میان دارد، عنوان و نشان شنگرف یا نانوشته، جلد: تیماج حنائی سیر، روغنی، مرمت شده، روی برگ اول آمده: «کتبه عبدالله الخوانساری فی سنه ۱۳۱۰» و نیز همان جا ملکیت مهدی بن علی رضا بن کاظم اشعری شریف رضوی طبائی در ۵ رجب سال ۱۳۶۴ دیده می‌شود، اهدایی آقای علی جهانبانی در سال ۱۳۴۰ خورشیدی، در اول فهرست ابواب دارد.

۱۳۳ گ، ۱۷ س، ۱۲/۵ × ۱۹ سم

مجموعه

۱- مسائلی از منطق؟ (۱ پ ۵ ر)

(منطق فارسی)

از؟

چند مسأله مختصری است در موضوعات منطق با عنوان‌های «فصل، فصل» که بسیار فشرده مطرح شده است.

آغاز: «بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين. بدان که هر چه در ذهن در آید اگر خالی از حکم باشد آن را تصور خوانند، چون انسان، و اگر با حکم باشد آن را تصدیق خوانند».

انجام: «هذا العدد اماً زوج و اماً فرد. لكنه فرد، فليس بزواج، لكنه زوج فليس بفرد، لكنه ليس بزواج فهو فرد، لكنه ليس بفرد فهو زوج».

۲- شرح عوامل ملا محسن (۷ ر ۵۵ ر) (نحو عربی)

از: ؟

شرحی است مزجی بر کتاب عوامل ملا محسن بن محمد طاهر فزونی (ق ۱۲) با آوردن مثال و شرح و توضیح بعضی فروع مسائل نحوی، تا اواخر اسم التفضیل می باشد، و در پایان چند جمله به فارسی آمده است.

آغاز افتاده: «وقد يستشهد لا بن جنى بقول امير المؤمنين عليه السلام فى الخطبة المشهورة حيث قال فان لم يحل ان الله سبحانه فى الاشياء فيقال هو فيها كائن حيث ذكر المتعلق».

انجام نا تمام: «بلکه مراد این است که سرمه چشم رجل بهتر از سرمه چشم زید نیست پس احسن بحسب معنی سرمه است. و چون سرمه در این مقام هم مفضل».

۳- الهدایة (۵۶ پ ۷۹ پ) (نحو عربی)

از: ابو حیان محمد بن یوسف نحوی اندلسی (۷۴۵)

قواعد نحوی را به روش کتاب (الکافی) ابن حاجب به طور مختصر در یک مقدمه و سه مقاله و یک خاتمه تنظیم نموده است، و هر یک از آن ها دارای فصولی می باشند. نسبت این کتاب به ابوحیان مورد تردید است.

آغاز: «بسمه، الحمد لله رب العالمین، و العاقبة للمتقین، و الصلاة و السلام على خير خلقه محمد و آله اجمعین. اما بعد فهذا مختصر مبطوط فى علم النحو جمعت فيها مهمّات النحو».

انجام: «فلم یک علی الاصل و ان ابقوها ساکنه، فیلزم التقاء الساکنین علی غیر حده فهو غیر حسن».

کتاب اول و دوم نستعلیق، سوم نسخ عنوان و نشان مشگی یا نانوشته،
اول به خط مهدی اشعری، سال ۱۳۱۱، دوم و سوم کاتب و تاریخ کتابت
ندارد. سوم در حاشیه تصحیح شده است، جلد: مقوا سیمانی.

۷۹ گ، سطور مختلف، ۱۱/۵ × ۱۷ سم

آقا نجفی ۱۲۵/۲، الذریعه ۱۶۵/۲۵

﴿ ۸۹۰ ﴾

مجموعه

۱. الکبری فی المنطق (۱ ر ۱۵ پ) (منطق فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد گرگانی (۸۲۵)

به شماره (۲۲۶) مراجعه شود.

چند سطر از آخر ناتمام است.

۲. الفوائد الصمدیه (۱۶ ر ۶۸ ر) (نحو - عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰)

قواعد علم نحو را به طور مختصر و با روشی زیبا در پنج حدیقه جهت برادرش
عبدالصمد عاملی نگاشته است. این کتاب آخرین بخش جامع المقدمات معروف
می‌باشد.

آغاز: «احسن کلمة یبتدء بها الکلام، و خیر خبر یختتم به المرام حمدک اللهم علی جزیل الانعام، و الصلاة و السلام علی سید الانام و آله البررة الکرام».

انجام: «اللهم اشرح صدورنا بانوار المعارف، و نور قلوبنا بحقایق اللطائف، و اجعل ما اوردناه فی هذه الورقات خالصا لوجهک الکریم...».

کتاب اول نستعلیق دوم نسخ محمد مهدی فرزند حاجی محمد خلیل، ۲۴ ذیقعدة الحرام، سال ۱۲۴۶، عنوان و نشان شنگرف، حاشیه نویسی دارد، جلد تیماج قهوه‌ای ضربی، روغنی، پس از کتاب ۱۶ برگ به خط نستعلیق حسن در سال ۱۳۱۵ در موضوع‌های تاریخی چون وفات سلمان مسائل قیصر از عمر، فضائل و سوگواری و جز آن‌ها آمده است.

۶۸ گ، ۱۴ - ۷ س، ۱۱/۵ × ۱۸/۵ سم

﴿ ۸۹۱ ﴾

مجموعه

۱- الجداول؟ (۱ پ ۱۷ ر) (نجوم فارسی)

از؟

جدول‌هایی است در خواص بودن ماه در بروج دوازده گانه و اختلاجات اعضاء. خوابنامه از قول امام جعفر صادق، رؤیت هلال، زلزله، رعد، خواب در ماه‌های عربی، احکام حجامت از گفتار حکماء در ماه‌های ترکی و جز آن‌ها که از کتاب‌های ستاره‌شناسی برگزیده و در این مجموعه نوشته است.

آغاز: «جدول معرفة الاختيارات على كون القمر في البروج اثنا عشر (كذا)، الحمل، الثور، الجوزاء، السرطان، الاسد، السنبلة، الميزان، العقرب، القوس، الجدى، الدلو، الحوت».

انجام:

«هر که خواند پنج سوره وقت پنج هر چه خواهد جمله یابد غیر رنج

صبح یس، ظهر عم، عصر نوح واقعہ مغرب، عشا الملک گنج».

۲- منتخب السور و الادعیه (۱۸ ر ۱۱۵ پ) (دعا عربی)

از:

سوره‌هایی چون: الصافات، یس، الدخان، الفتح، الرحمن، الواقعة، الجمعة، و جز آن‌ها را و همچنین دعا‌هایی چون: دعای صباح، مناجات حضرت امیر المؤمنین علیه السلام، دعاء رؤیة الالهة، شرح زیارة المعصومین علیهم السلام فی ایام الاسبوع، دعای عدیلہ، و جز آنها را برگزیده و با ترجمه زیر نویس فارسی در این مجموعه آورده است.

آغاز: «بسمله، سورة الصافات: و الصافات صفًا، فالزاجرات زجرًا، سوگند فرشتگان صف زدگان صف زدنی، پس به حرمت منع کنندگان منع کردنی».

انجام: «طلب روزی: الحمد لله الذي عرفني نفسه، و لم يتركني عميا القلب... و معدن لطفه محمد و آله المعصومين الاجمعين».

کتاب اول نستعلیق، دوم نسخ، عنوان و نشان شنگرف، نام کاتب و تاریخ

کتابت ندارد، جلد: تیماج قهوه‌ای سیر، عطف پارچه، روغنی، مجدول و

دعائی به خط زیبا نسخ بر حاشیه آن نوشته شده است، اهدایی زائر

ناشناس در سال ۱۳۵۶ شمسی به کتابخانه حضرت، ترجمه کتاب دوم به

خط نستعلیق و شنگرف می‌باشد. دو عدد مهر بیضوی «عبده الواثق بالله الغنی...» و «افوض امری الی الله» در برگ‌های آخری دیده می‌شود. پس از کتاب نیز جدول‌هایی در صورت اقالیم هفت گانه با ستارگان هفتگانه و اختیارات ساعات و جز آن‌ها آمده است. و در پایان وصیتنامه ابراهیم بیک فرزند احمد بیک آمده است، و مورخ به غره ربیع الثانی ۱۲۶۵ می‌باشد.

۱۱۹ گ، سطور مختلف، ۱۰/۵ × ۱۷ سم

﴿ ۸۹۲ ﴾

مجمع البحار (تفسیر فارسی)

از: میرزا محمد تقی، مظفر علی شاه نعمة اللهی کرمانی فرزند محمد کاظم طبیب (۱۲۱۵)

مؤلف چون «بحر الاسرار» را در تفسیر به نظم در آورد به مناسبت مقام و مقال مطالبی آورده بود که برای مبتدیان ضرورتی نداشت، همان تفسیر منظوم را در این رساله به نثر نگاشت و مطالبی را که لازم نبود انداخت.

این رساله که در تفسیر سوره فاتحه به روش عرفانی است در تاریخ شب یکشنبه ۱۵ رجب ۱۲۰۸ به پایان آمده است و یک مقدمه و دو مقصد و یک خاتمه را در بر دارد.

بدین تفصیل:

مقدمه در: شرح امهات بحار وجودی.

مقصد اول در: کیفیت انشعاب بحور دهگانه.

مقصد دوم در: تقسیم بحور اکوان.

خاتمه در: شرح حدیث «انا نقطة تحت الباء».

آغاز: «الحمد لله رب العالمين، الرحمن الرحيم، مالك يوم الدين، و الصلاة من آتاه الله (كذا) سبعا من المثاني و القرآن العظيم، و على اخيه المرتضى المشار اليه بقوله و انه في ام الكتاب لدينا لعلّ حكيم».

انجام: «و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً، يا على وفقني».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، از روی نسخه مؤلف نوشته

شده است، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن، بی‌مقوا، اهدایی آقای حمید رضا

یاسری به کتابخانه آستانه مقدسه در سال ۱۴۰۰ قمری برابر با ۱۳۵۹

شمسی، مهر بیضوی «یا امام موسی کاظم» روی برگ اول دیده می‌شود.

۹۲ گ، سطور مختلف، ۱۱ × ۱۷ سم

آقا نجفی ۲۳/۱۴، ذریعه ج ۲۰ ص ۲۱.

﴿ ۸۹۳ ﴾

قواعد الحساب

(حساب و هندسه فارسی)

از: ابراهیم بن ابراهیم کرمانی (ق ۱۳)

مؤلف چون دید که بسیاری از علوم و معاملات محتاج به علم حساب می‌باشد

برای فارسی زبانان این رساله را نگاشت و آن را بر یک فاتحه و چهار باب و یک خاتمه

مرتب ساخت، ولی در عمل به ده باب رسیده است، بدین صورت:

فاتحه: در تعریف حساب به طریق صواب، و در بیان موضوع علم حساب.

باب اول: در بیان حساب عددهای صحیح.

باب دوم: در حساب کسور.

باب سوم: در استخراجات مجهولات باربعة مناسبات او ثلثه.

باب چهارم: در استخراجات مجهولات بحساب الخطائین.

باب پنجم: در استخراجات مجهولات به عکس.

باب ششم: در مساحت.

باب هفتم: در آن چه تابع مساحت است.

باب هشتم: در استخراجات مجهولات به طرق جبر و مقابله.

باب نهم: در قواعد شریفه و فوائد لطیفه.

باب دهم: در مسائل متفرقه به طریقهای مختلفه.

خاتمه: در مسائل مشکل.

آغاز: «بسمله، سپاس خداوندی را سزااست که نمی داند نسبت قطر را به محیط و

جذر عدد اصم را مگر او و احاطه نمی نماید به جمع کردن نعمت های او عددی».

انجام: «هفتم مجذوری است که هرگاه زیاد کنی بر آن جذر آن را و دو درهم را، یا

کم کنی از آن جذر آن را و دو درهم را، خواهد بود از برای مجتمع در صورت اول یا از

برای باقی در صورت دوم جذر این».

نسخ شبیه نستعلیق، نام کاتب ندارد، احتمالاً به خط مؤلف باشد، و روز

جمعه دوم شعبان ۱۲۴۷ در مسجد جامع محلات، جلد: تیماج حنائی،

ضربی، روغنی، بی‌مقوا، اهدایی آقای حمید رضا یاسری به کتابخانه آستانه
مقدسه، در سال ۱۴۰۰ ق برابر با ۱۳۵۹ شمسی.
۶۵ گ، سطور مختلف، ۱۱ × ۱۶/۵ سم

﴿ ۸۹۴ ﴾

حاشیه تحریر القواعد المنطقیه
(منطق عربی)
از: میر سید شریف علی بن محمد گرگانی (۸۱۶)
به شماره (۲۳۱) مراجعه شود.
انجام افتاده است.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج مشگی، یک لنگه،
ضربی، عنوان و نشان مشگی، حاشیه نویسی دارد، روی برگ اول دو عدد
مهر بیضوی «یا اشرف من کل شریف» دیده می‌شود.
وقف: آقای شیخ محمد وحید خورگامی رشتی سال ۱۳۸۱ ق.
۱۵۷ گ، ۱۳ س، ۱۱/۵ × ۱۸ سم

﴿ ۸۹۵ ﴾

شرح الکافیه

از: ؟

شرحی است متوسط با عنوان‌های «قوله، قوله» بر رساله «الکافیه» ابن حاجب

نحوی (۶۴۶) که پس از قوله مقداری از متن را آورده و سپس آن را شرح و توضیح داده است.

آغاز افتاده: «فتعرض له بقوله لم يشبه مبنی الاصل. و لقائل ان يورد عليه النقض بنفس مبنی الاصل، لا متناع مشابهة الشیء بنفسه».

انجام: «لم يعلم انه يدل على النون او المحذوف المردود، و لیکن هذا آخر الكلام فی هذا الكتاب، و الحمد لواجب الوجود و التکیر لمفیض الخیر و الجود المستحق للعبادة و السجود».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف یا نانوشته، جلد: تیماج حنائی سیر، روغنی ضربی، دارای لب گردان حنائی روشن تر، هدایی مرحوم آیت الله صفائی خوانساری به کتابخانه حضرت در ۲۳ رمضان ۱۳۷۴ ق برابر ۲۵ / ۲ / ۱۳۳۴ شمسی در پایان دو عدد مهر مستطیل «یا امام النقی» و «علی نقی بغیر خدا التجاء نبرد» دیده می شود که گویا کاتب باشد.

۲۲۶ برگ، سطور مختلف ۱۲/۵ × ۱۸ سم

﴿ ۸۹۶ ﴾

مجموعه

۱- زندگانی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم؟ (۱ پ ۶۱ پ) (تاریخ فارسی)

از: میرزا رضا صدیق الدوله نوری مازندرانی، لله باشی مظفرالدین میرزا (حدود

۱۲۵۱ در نیمه اول قرن سیزدهم).

مؤلف پس از تحصیل فلسفه و عرفان و اندیشه در آن احساس می‌کند که جز اصطلاحات چیزی نفهمیده، به فکر راه نجات می‌افتد، و زندگانی پیامبر ﷺ را بهترین راه می‌داند، و برای معرفی؛ اقدام به نگارش زندگانی آن حضرت از ولادت تا ورود به مدینه و جنگ بدر می‌نماید.

آغاز: «بسمله، خدمت ارباب عقل و دانش، که به مقتضای عقل در امور آفرینش، تأمل و تفکر و تعقل می‌فرمایند، معروض می‌دارد که نگارنده این اوراق». انجام: «و باقی قریش از برق و باد سرعت سیر عاریت گرفته به جانب مکه گریختند، و السلام علی من اتبع الهدی».

۲- پولتیک به دولتیان؟ (۶۲ ر ۵۸ پ) (اخلاق فارسی)

از: میرزا رضا صدیق الدوله نوری مازندرانی، لله باشی مظفرالدین میرزا در موضوع پند و اندرز، برگرفته از آیات و روایات و مطالبی عرفانی خطاب به مسئولین کشور و بر حذر داشتن از رشوه‌گیری و غیره این رساله را نگاشته است، و نیز برای برخورد با کشورهای همسایه راهنمایی‌هایی دارد.

آغاز: «بسمله، در جهان شاهی و ما غافل

در قـدح جرعه‌ای و ما هوشیار
سرمایه عمر عزیز را بسی به تلف دادیم، و زمان فرصت را بسیاری به تیر بطلالت
هدف نمودیم».

انجام: «و برای این که چرا باید دیر شد صدمات از مأمورین انجام این کار ببینند،
و السلام علی من اتبع الهدی».

نستعلیق زیبا، به خط مؤلف، کتاب اول در ۲۵ شهر جمادی الثانی

۱۳۰۱، دوم در اول ماه رجب سال ۱۳۰۱ نام‌هایی که بر دو کتاب آوردیم از ما بود، و مؤلف مطالب هر دو کتاب را بدون نام و عنوان باب یا فصل یا چیز دیگر آورده است، از برگ ۶۷ به بعد در شناخت مؤلف و نام کتاب دوم بهره بردیم. جلد: تیماج قهوه‌ای روشن، بدون مقوا، بر فراز برگ اول مهر فشرده غلام حسین ۱۲۹۰ و مهر بیضوی دیگری «رضا صدیق...» دیده می‌شود. اهدایی آقای حسن ارجمندی خالیدی در سال ۱۳۵۸ به کتابخانه حضرت، مولف در سال ۱۲۷۰ به نگارش آن پرداخته (پشت برگ ۷)، پس از پایان باز مطلب را یک صفحه و نیم ادامه داده است.

۱۱۹ گ، ۱۱ س، ۱۱ × ۱۷/۵ سم

با مداد: شرح حال رجال ایران ۹/۲

﴿ ۸۹۷ ﴾

شرح نصاب الصبیان

(لغت فارسی)

از: ؟

شرحی است نسبتاً مبسوط بر نصاب الصبیان ابو نصر فراهی (۶۴۰) که کلمات عربی را از نظر حرکات و وزن و معنی توضیح داده است، گاهی به توضیح قواعد نحوی نیز پرداخته است، اول اشعار اصلی را آورده و شرح نموده و پس از آن ملحق را بیان کرده است.

چون آغاز کتاب افتاده است، شارح شناخته نشد، بنگرید به فهرست نسخه‌های

خطی فارسی ۱۹۹۳ر۳.

آغاز افتاده: «و سکون میم، و تاء تأنیث عربی است به معنی زمین بلند و مرتفع، و جمعش امات به همزه و الف، و اموت به ضم است، خبار به فتح خاء ثخَذ، و تخفیف باء ابجد».

انجام: «تعال به فتح تاء قرشت، و تخفیف عین سعفص و فتح لام عربی است به معنی بیا و آن فعل امر است از تعالی از باب تفاعل به معنی بیامدن، و سکون لامش از جهة وزن شعر است».

عنوان‌ها و اشعار نصاب نسخ، شرح: نستعلیق زیبا، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده است، جلد ندارد، اهدایی آقای ابوالقاسم سحاب به کتابخانه حضرت، مهر بیضوی زیبا «ابوالقاسم در برگ آخر دیده می‌شود، نشان شنگرف یا مشگی».

۱۹۲ گ، ۹ س، ۱۱/۵ × ۱۸ سم

﴿ ۸۹۸ ﴾

(منطق فارسی)

الابحاث علی الحاشیه

از: شیخ موسی یکاولنگی، هزاره‌ای (؟)

حاشیه‌ای است بر حاشیه تهذیب المنطق ملا عبدالله یزدی (۹۸۱) با عنوان‌های «قوله، قوله» هر جا نیاز به توضیح بوده است توضیح داده است. و در برخی جاها اشکال هم نموده، در بعضی جاها که به عربی آورده از نظر ادبی اشتباه روشنی دیده می‌شود. این حاشیه تا بخشی از قضایا را دارد.

آغاز: «بسم الله، الباء فی بسم الله اما متعلق بمتلبس او بأستعین، و این باء بسم الله

اختلاف است بر این که بعضی علماء قائل است که این ظرف لغو است متعلق است باستعین».

انجام نا تمام: «پس نقیضان متساویان باطل، وقتی که این باطل شد پس ثابت می شود مدعای ما که کلاما صدق علیه نقیض الاخص صدق علیه نقیض الاعم».

نستعلیق، غلام عباس ساکن قلبا قوف قره باغ غزنی، روز جمعه، در تابه خانه معلم اسماعیل در سال ۱۳۲۶ شمسی برابر ۱۳۶۶ قمری، جلد تیماج، ضربی روغنی.

۶۵ گ، ۲۱ - ۱۹ گ، ۱۱ × ۱۷ سم

﴿ ۸۹۹ ﴾

کتاب النور فی الامام المستور (اعتقادات عربی)

از: شیخ محمد باقر فرزند جعفر بهاری همدانی (۱۳۳۳)

مؤلف در موضوع حضرت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه) روایات و گفته‌هایی را که در کتاب‌های اهل سنت بوده در این اثر گرد آورده، و چگونگی دلالت و استدلال را بیان کرده، و ثابت نموده که مهدی موعود همان دوازدهمین امام از امامان شیعه علیهم السلام است.

آن مرحوم پیش از این در همان موضوع دو اثر به نام‌های «ابهی الدرر» و «عقد الدرر» را به طور مختصر نگاشته بود.

این اثر گرانقدر در یک مقدمه و چندین باب و خاتمه و ملحق آن در نجف اشرف نگارش یافته و در دوم صفر ۱۳۱۶ به پایان آمده است.

آغاز: «بسمله، حمد له، و بعد فيقول العبد الفاجر الى ربه الغافر محمد المدعوّ
ببقرابن الراجي عفو ربه الاكبر محمد المدعو بجعفر ابن الواصل الى رحمة ربه الوافي
محمد المدعوّ بكافي».

انجام: «لهذا الكتاب متمم في الجواب عن الاشكالات على استدلال (كذا)
بحدیث فدک، جمعناه على انفراده فليعلم».

نسخ، به خط مؤلف در دوم صفر ۱۳۱۶، در نجف اشرف (ص ۵۰۴) پیش
از کتاب تقریظی شیرین و جالب از مرحوم آیت الله سید حسن صدر
(۱۳۵۴) فرزند مرحوم سید هادی، به تاریخ اول رمضان ۱۳۱۷ آمده است که
کتاب را بسیار ستوده است. عنوان و نشان سنگرف، جلد تیماج حنائی،
حاشیه نویسی دارد.

۲۵۴ گ، ۱۷ س، ۱۱ × ۱۷/۵ سم

نقباء البشر ۲۰/۱

(دعاء فارسی)

ادعیه و حرزها؟

از:

دعاهایی را که به گفته گرد آورنده برای مرضهای مختلف در کتاب بوده، چون تب
لرز، آسانی وضع حمل، رها شدن از گرفتاری، فروش متاع، دفع موش، سرفه، گشودن
بسته، برکت کیسه، سر درد، آفت مزرعه، عقرب گزیدگی، وبا، گریه کودکان و زیاد
شدن شیرگاو و گوسفند، و احکام حجامت، ناخن گرفتن، بانگ کردن مرغ، ساعات

استخاره، دعای جن و پری، طالع بینی و امثال آن‌ها را از جاهایی، بدون ذکر منبع جمع آوری کرده و در این کتابچه نوشته است.

آغاز: «جهت تب لرز:..... ذکر کرده‌اند که به خط شریف امام رضا علیه السلام دیدم که بنویس از جهت تب لرز بر سه پارچه کاغذ».

انجام: «دعاء ماه شعبان، بسم الله الرحمن الرحيم، ما شاء الله توجهها الى الله. ما شاء الله استكانتاً لله،.....، لا حول ولا قوة الا بالله».

نستعلیق، نام کاتب نیامده، به تاریخ روز شنبه، ربیع الآخر ۱۳۱؟، عنوان و نشان مشگی، جلد تیماج مشگی کوتاهتر از کتاب، هدایی آیت الله آقا نجفی مرعشی به کتابخانه آستانه.

۶۹ گ، سطرها مختلف، ۱۲ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۹۰۱ ﴾

شرایع الاسلام (فقه عربی)

از: محقق حلی، جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید (۶۷۶)

به شماره (۳۳) مراجعه شود.

نسخه حاضر کتاب الطهاره تا کتاب الصوم می‌باشد.

انجام: «الرابعة: اذا أفطر زمانا نذر صومه على التعین كان عليه القضاء و كفارة كبرى مخیره، و قيل كفارة يمين و الاول اظهر، الخامسة الكذب على الله و رسوله».

نسخ خوانا، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، جلد

تیماج مشگی، بدون مقوا، اهدایی مرحوم آیت الله نجفی مرعشی به کتابخانه حضرت در ۲۷ جمادی الثانی سال ۱۳۷۲، در پشت برگ پایانی مهر بیضوی «محمد رسول الله» و بیضوی دیگری «محمد رسول الله و علی ولی الله» دیده می‌شود.

۷۶ گ، ۱۵ س، ۱۲/۵ × ۱۸

﴿ ۹۰۲ ﴾

(اصول عربی)

حاشیة معالم الاصول

از: خلیفه سلطان سید حسین بن محمد مرعشی آملی (۱۰۶۴) به شماره (۱۱۹) مراجعه فرمایید.

انجام نسخه: «اعتراض علیه بان ورود هذا النقل بعد حکم الاصل لیس نسخ... انتهائه و الفسخ هو رفع الحكم الشرعی، و ایضا لو جعلنا المقرر».

نسخ و نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان مشگی، یا نانوشته، جلد: تیماج قهوه‌ای، اهدایی مرحوم آیت الله نجفی مرعشی به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۳ خورشیدی، مهر بیضوی ناخوانا در چند جا دیده می‌شود.

۷۰ گ، سطور مختلف، ۱۱/۵ × ۱۷ سم

﴿ ۹۰۳ ﴾

شرح تجرید الکلام (الجدید) (کلام عربی)

از: علاء الدین علی بن محمد قرشچی (۸۷۹)

به شماره (۱۲۱) مراجعه شود.

نسخه حاضر مقصد اول را که در امور عامه است در بر دارد، و از آغاز قسمت بیشتر مقدمه افتاده است.

نستعلیق، متن گاهی نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، نشان شنگرف یا مشگی، از آن مهدی بن علی رضا بن کاظم قمی اشعری در سال ید شع غسل، جلد: مقوا، عطف و گوشه‌ها تیماج قهوه‌ای، اهدایی آقای جهانبانی به کتابخانه آستانه مقدسه در سال ۱۳۴۰ شمسی، در میان کتاب برگ‌های سفید نانوخته موجود است.

۱۵۹ گ، سطرها مختلف، ۱۱ × ۱۷ سم

﴿ ۹۰۴ ﴾

مجموعه

۱- اثنا عشریه صلاتیه (۱ پ ۸ ر) (فقه عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن الحسین العاملی (۱۰۳۰)

به شماره (۸۹) مراجعه کنید.

۲- رساله درج المضامین (۹ پ ۱۶ ر) (تجوید فارسی)

از: مختار اعمی اصفهانی معروف به «قاری صغیر» «مختار القراء» (زنده در ۹۴۹) به شماره (۴۱۶) مراجعه شود.

۳- مختار حروف (۹ ر ۱۳ ر) (تجوید فارسی)

از: ابن عماد (ق ۹)

در حدود یک صد و چند بیت است در احکام تجوید که پس از حمد و سپاس خدای متعال به بیان نعت پیامبر ﷺ پرداخته، و پس از آن در بیان ترتیل و تعریف حروف سروده است، مخارج حروف و قسمت دندان‌ها را به دنبال آن‌ها آورده است.*

آغاز: «ای به نام تو افتتاح کلام در ثنایت زبان رسیده به کام

انجام: «در بیان مخارج این ابیات گفته شد با صفات مشهورات

که غریق بحار رحمت باد ناظم این رساله ابن عماد».

۴- رساله تجوید (۱۸ ر ۲۲ پ) (تجوید فارسی)

از: محمد علی بن عبدالعظیم (؟)

احکام تجوید را در یک مقدمه و سه باب و یک خاتمه بدین ترتیب نگاشته است: مقدمه در: بیان مخارج حروف.

باب اول در: بیان مدّ و قصر.

باب دوم در: بیان نون ساکن و تنوین و میم ساکن.

باب سوم در: بیان راءات و لامات و ألفات و تفخیم و ترقیق و تلفظ آن‌ها.

خاتمه در: بیان رموزی که در مصحف وضع کرده‌اند.

*. مرحوم تهرانی در ذریعه ۱۶۴/۲۰ فرموده است که: ابن عماد این رساله را در سال ۸۹۹ تألیف کرده است.

آغاز: «بسم الله وخير الاسماء، الحمد لله على كل حال و شكر و نعمة الرزاق. لم يزل ولا يزال، الملك اليوم لله الواحد القهار، و الصلاة و السلام.... و على وصيه و وزيره و ابن عمه على قانع الكفار».

انجام: «و چون در آیه‌ای در میان کوفی و بصری اختلاف واقع شود، تب علامت بصری است و لب علامت غیر بصری است».

۵- نظم اللّٰه فی تجوید کلام المتعالی یا لؤلؤیه

(۲۳ پ ۲۸ پ)

(تجوید فارسی)

از: سید ابوالقاسم قاری (ق ۱۱)

به مشاره (۴۱۶) مراجعه شود.

۶- مخارج حروف (۲۸ ر ۳۴ پ)

(تجوید فارسی)

از: ابن عماد (ق ۹)

در همین مجموعه به شماره (۳) توصیف شد.

۷- رساله تجوید کلام الله ربانی (۳۳ ر ۴۹ ر)

(تجوید فارسی)

از: ؟

احکام تجوید را در یک فاتحه و چهارده باب و یک خاتمه به نگارش در آورده است .

آغاز: «بسمه، حمد له، و الصلاة و السلام على سيد الاولين و الآخرين محمد و آله الطاهرين اما بعد این رسالت در تجوید کلام الله ربانی».

انجام: «در شماره حروف جمل نیست، زیرا که الف و لام هر دو را شمرده‌اند، و مراد از استعفال اماله نمودن حرف است».

کتاب اول و دوم نسخ، عنوان و نشان شنگرف، سوم نستعلیق در حاشیه
دوم، چهارم نسخ به خط مؤلف در شب پنجشنبه سال ۱۲۰۲، پنجم و ششم
نستعلیق، هفتم نسخ، چند عدد مهر ناخوانا در صفحات دیده می‌شود. جلد:
تیماج قهوه‌ای سیر، وقف سید احمد پروین چی به کتابخانه آستانه مقدسه
حضرت در ۱۹ / ۹ / ۵۸ شمسی.

۴۹ گ، سطرها مختلف، ۱۱ × ۱۷ سم

﴿ ۹۰۵ ﴾

زیارتنامه حضرت امام رضا علیه السلام (دعا عربی)

از: یحیی بن محمد شفیع اصفهانی (۱۳۲۵)

اصفهانی در سال ۱۳۰۳ به زیارت حضرت ثامن الائمه علیه السلام مشرف می‌شود، و
زیارت مخصوص آن حضرت را که معلوم الاسناد به ائمه علیهم السلام باشد نمی‌یابد، جز
زیارت امین الله و زیارت جامعه کبیره و صغیره. از این رو این زیارت نامه را از کلمات
امامان و آیاتی که در فضیلت اهل بیت علیهم السلام بوده فراهم آورده است که مجموع آیات
حدود یک صد و ده آیه است.

آغاز: «این بنده رو سیاه یحیی بن محمد شفیع اصفهانی به عرض برادران دینی
می‌رساند که چون در سال ۱۳۰۳ هجری به زیارت حضرت ثامن الائمه علیه و علی
آبانه».

انجام: «یا در بالای سر مطهر دو رکعت یا چهار رکعت یا شش رکعت نماز کنی،

چنانچه در روایت وارد شده است، و بعد از آن هر دعا که خواهی کن، و ادعیه بالای سر بسیار است».

نسخ خوب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج حنائی بدون مقوا، اهدایی مرحوم آیت الله مرعشی نجفی به کتابخانه حضرت معصومه علیها السلام در سوم جمادی الثانی سال ۱۳۷۲.
 ۲۴ گ، ۱۲ س، ۱۱ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۹۰۶ ﴾

شرح قطر النداء بل الصدا (نحو عربی)

از: جمال الدین عبدالله بن یوسف بن هشام نحوی (۷۶۱)
 به شماره (۲۷) مراجعه فرمایید.

نسخ، علی اکبر در مدرسه فاضل خان در تاریخ دهه دوم جمادی الاول سال ۱۲۳۵، جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده، اهدایی مرحوم آیت الله مرعشی به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ خورشیدی، برخی عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف، حاشیه نویسی دارد.

۱۴۴ گ، سطرها مختلف، ۱۰/۵ × ۱۶/۵

﴿ ۹۰۷ ﴾

الفوائد الصمدیه (نحو عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱)

قواعد علم نحو را به طور بسیار مختصر و باروش زیبایی در پنج حدیقه به جهت برادرش عبدالصمد عاملی گرد آوری کرده است. و این آخرین کتاب جامع المقدمات (کتاب درسی) طلاب می‌باشد.

آغاز: «بسمه، احسن کلمه یبتهء بها الکلام. و خیر خبر یختم به المرام، حمدک اللهم علی جزیل الانعام.

انجام: «اللهم اشرح صدورنا بانوار المعارف، و نور قلوبنا بحقائق اللطایف، و اجعل ما اوردناه فی هذه الوریقات خالصا لوجهک الکریم...».

نسخ خوانا، احمد بن شیخ سلمان در ظهر ۲۲ ذیحجه الحرام سال ۲۲۲۶؟، عنوان و نشان شنگرف.

جلد: تیماج مشگی، بدون مقوا، هدایی مرحوم آیه الله مرعشی در سال ۱۳۴۳ شمسی به کتابخانه آستانه مقدسه، پس از کتاب مطالبی در خداشناسی و پیامبرشناسی و آداب نماز شب آمده است. در اوائل حاشیه نویسی دارد.

۵۸ گ، ۸ س، ۱۱/۵ × ۱۶/۵ سم.

﴿ ۹۰۸ ﴾

(معانی بیان عربی)

حاشیة مختصر المعانی

از: نظام الدین عثمان بن عبدالله خطائی (ق ۱۰)

به شماره (۶۳۹) مراجعه شود.

آغاز و انجام نسخه حاضر افتاده است.

بعضی عقیده دارند که این حاشیه از جلال الدین اوبهی شاگرد تفتازانی است. که این سخن با تاریخ کتابت نسخه شماره ۱۹۶۹ کتابخانه آقا نجفی سازگارتر می باشد^۱.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای، جلد و قسمتی از برگ‌ها را موربانه خورده است، اهدایی مرحوم آیه الله آقا نجفی به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۳ خورشیدی، گاهی حاشیه نویسی دارد، برگ‌ها وصالی شده است، تصحیح شده و دارای بلاغ می باشد.

۷۴ گ، ۲۱ س، ۱۱ × ۱۷ سم

صحیفه سجادیه (دعا عربی)

از: حضرت سجاد، علی بن الحسین بن علی ابیطالب علیه السلام (شهادت ۹۵)

به شماره (۱۱۵) مراجعه فرمایید.

از آغاز و انجام مقداری افتاده است.

نسخ، معرب، محمد رفیع قاینی، روز دوم شوال ۱۰۷۲، صفحه اول طلا کاری شده، همه صفحات مجدول به طلائی و لاجورد و مشکی، در حاشیه تصحیح شده و دارای بلاغ سماع می باشد. عنوان و نشان شنگرف، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن، روغنی، ضربی، اهدایی آقا حمید رضا یاسری در سال ۱۴۰۰ قمری برابر ۱۳۵۹ شمسی به کتابخانه آستانه.

۱۹۵ گ، ۱۱ س، ۱۰ × ۱۶/۵ سم

۱. آقا نجفی ۱۱۳/۱.

﴿ ۹۱۰ ﴾

المطالع؟

(اخبار عربی)

از: ؟

روایات و مطالبی را درباره امام زمان (عج) و علامت‌های ظهور آن حضرت با عنوان‌های «المطلع، المطلع» گرد آورده است. بخش زیادی از مطالب به کتاب‌های شیخیه و یا بابیه‌ها بیشتر شباهت دارد.

أغاز: «الناحية المقدسه، ذكر للموحدين و نقمة للمفترين الذين يدعون الحكم بغير حق و اولئك هم الكافرون، و هو هذا، بسمله، اتانى كتابك ابقاك الله». انجام افتاده: «و ای مال يعدل بشأن علم باطن القرآن، الله يعلم حق ذلك و لكن...».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد ندارد، وقف آقای شیخ محمد

وحید خورگامی رشتی سال ۱۳۸۱ قمری.

۱۷۶ گ، ۱۰ س، ۱۱ × ۱۷ سم

﴿ ۹۱۱ ﴾

الفیة بن مالک، الخلاصة فی النحو

(نحو عربی)

از: ابن مالک، محمد بن عبدالله طائی جبائی (۶۷۲)

به شماره (۴۰۸) مراجعه شود.

انجام افتاده است.

حواشی توضیحی بسیاری پیوست اشعار یا در برگ‌های جداگانه به فارسی آمده است.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، توضیحات نستعلیق، جلد تیماج
مشگی خشک، اهدایی آقای اسدالله، مالکیت و مهر مربع «لا اله الا الله
الملك الحق المبين، عبده محمد قاسم» بر روی برگ اول دیده می‌شود.
۶۱ گ، سطرها مختلف، ۱۰/۵ × ۱۶/۵ سم

﴿ ۹۱۲ ﴾

صحیفه سجادیه

(دعا عربی)

از: حضرت سجاد، علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب علیه السلام (شهادت ۹۵)
به شماره (۱۱۵) مراجعه فرمایید.
آغاز و انجام دارد.

نسخ خوب، نام کاتب و تاریخ کتابت نیامده است. عنوان و نشان زرین،
دارای سرلوحه لاجورد و زر و شنگرف و گل و بوته زیبا، دو صفحه آغازین
دارای گل‌های طلایی، همه صفحات کتاب مجدول به شنگرف و لاجورد و
زرین و مشگی، جلد: تیماج مشگی، در حاشیه تصحیح شده است، داخل
جلد: روغنی، قهوه‌ای روشن، وقف کسی که نام و مشخصات آن را پاک
کرده‌اند، در تاریخ هیجدهم شعبان سال ۱۲۶۳، اهدایی زائر ناشناس به
کتابخانه آستانه مقدسه در فروردین ۱۳۴۸.

۲۱۴ گ، ۹ س، ۱۰ × ۱۶/۵ سم

﴿ ۹۱۳ ﴾

شرح الأجرومیة

(نحو عربی)

از: شیخ جبرائیل؟

شرحی مزجی است بر رساله معروف به «الأجرومیة» ابو عبدالله محمد بن محمد
صنهاجی معروف به ابن الأجروم (۷۲۳)

آغاز «بسمله، الحمد لله الذي هدانا لمعرفة الادب و فهمنا اسرار لسان العرب، و
اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له بشهادة ادخرها ليوم الحشر».
انجام افتاده: «و قد مثله.... غلام زيد ای غلام لزيد، واللام في.... و كذلك باب
الدار و جلّ الفرس ای باب...».

در فهرست نسخه‌های خطی آقا نجفی ۲۷۰/۱۱ نسخه‌ای را که آغاز آن اندک
اختلاfi با آغاز نسخه حاضر دارد از: ابو زيد عبدالرحمن بن علي بن صالح مكدودي
فاسی (۸۰۷) می‌داند، ولی در آغاز این نسخه نام شیخ جبرائیل آمده است.
نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، نشان متن مشکگی و گاهی شنگرف،
برگ آخر و صالی شده، رطوبت بر حاشیه صفحات اثر گذاشته است، جلد
تیماج مشکگی خشک، ضربی، مهر ضربی دائره «یا حافظ» روی هر دو لنگه
جلد دیده می‌شود.

اهدایی آقا نجفی به کتابخانه آستانه مقدسه در سال ۱۳۴۳ شمسی.

۱۱۸ گ، ۱۷ س، ۱۱ × ۱۶ سم

﴿ ۹۱۴ ﴾

جامع عباسی

(فقه فارسی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱)

به شماره (۱۰۹) مراجعه شود.

این نسخه گزیده بسیار اندکی است از جلد اول کتاب که به بخشی از چیزهایی که به شخص جنب مکروه است آغاز گشته و در شکایات خاتمه یافته است.

آغاز افتاده: «خواندن و بعضی از مجتهدین مطلق قرآن خواندن را بر جنب حرام می‌دانند. سیم مصحف بر داشتن خواه در دست خواه در بغل و خواه در گردن».

انجام افتاده: «و آن چه در نظر حقیر دور نیست این است که در صورت موافقت نماز احتیاط یا نقص نماز به نحوی که در شرع وارد شده حکم به صحت کنیم، و بگوئیم که نماز احتیاط را تمام کند».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج مشگی، بدون مقوا،

فرسوده. عنوان و نشان شنگرف. اهدایی مرحوم آیت الله آقا نجفی به

کتابخانه آستانه مقدسه در سال ۱۳۴۲ شمسی. عربی معرب.

۶۹ گ، ۱۲ س، ۱۶ × ۱۲ سم

﴿ ۹۱۵ ﴾

الاعتقادات

(عقائد عربی)

از: شیخ صدوق، ابوجعفر محمد بن علی بن بابویه قمی (۳۸۱)

به شماره (۲۲۷) مراجعه شود.

نستعلیق تحریری، مهدی بن علی رضا بن کاظم قمی اشعری، شب

شنبه ۲۵ رجب سال ۱۳۲۴ قمری، عناوین نسخ، مشگی، اهدایی آقای علی

جهانبانی به کتابخانه آستانه مقدسه، بدون جلد.

۴۸ گ، سطور مختلف، ۱۱ × ۱۵/۵ سم

﴿ ۹۱۶ ﴾

مجلّة الدعوات؟

(دعاء فارسی)

از:؟

مختصری است در دعاء که از کتاب‌ها برگزیده شده است، و دعاهاى روزهای هفته و تعقیبات نمازها، و عدیله کبری و صغری و عشرات و دیگر دعاها را در بر دارد، و در آغاز سوره مبارک یس را آورده است.

آغاز: «یس * و القرآن الحکیم * الخ».

انجام: «هر کس خواب پریشان ببیند، این دعا را بخواند، اعوذ بربّ موسی و

عیسی.... و سألت من خیرها و خیر ما فیها».

دعا، نسخ و معرب تزئینی نستعلیق، محمد ابراهیم حسینی، در ۱۸

ذیحجه ۱۳۵۷، صفحات مجدول به مشگی، صفحه اول و دوم گل و بوته

آراسته به اکلیل، جلد: تیماج حنائی سیر، ضربی روغنی، اهدایی زائر

ناشناس به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۵۰ شمسی، عنوان و نشان مجدول

به مشگی.

۹۳ گ، ۷ س، ۱۰ × ۱۷ سم

﴿ ۹۱۷ ﴾

مجموعه

(دعاء فارسی)

۱- مشکوٰۃ الانوار (۱ ر ۱۳۵ پ)

از: ملا محمد باقر بن ملا محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱)

رساله‌ای است در فضیلت قرآن و سوره‌های آن، و آداب تلاوت و شرایط قلبی و فضیلت بعضی از ذکرها و دعاها و تعقیبات که در چند کوکب و باب و فصل و تنویر قرار گرفته و به نام سلطان سلیمان موسوی صفوی نگارش یافته است.

آغاز: «حمدی بسان نعمتهای بخشنده وجود و حیات بی‌انتهای و سپاسی چون رحمت‌های مفیض جمیع خیرات و کمالات بیرون از حدّ و احصاء او را معبود نیاز».

انجام: «دیگر نمازها و دعاها و اعمال بسیار است از کتب مبسوط (چنین) علماء طلب می‌باید نمود، تا اینجا ختم می‌کنم این رساله را، و الحمد لله و...».

۲- اصول دین (۱۳۶ ر ۱۸۰ ر)

(عقاید فارسی)

از: میرزا حسن بن عبدالرزاق لاهیجی (۱۱۲۱)

مختصری است در اصول اعتقادات در پنج فصل اصلی و چند اصل و پنج مطلب

فرعی بدین قرار:

فصل اول: در توحید

فصل دوم: در عدل

فصل سوم: در نبوت

فصل چهارم: در امامت

فصل پنجم: در ذکر تفصیل دوازده امام

آغاز: «بسمله، حمد له، بدان که اصول یعنی چیزهایی که دین بر آنها است. که اگر یکی از آنها نباشد، یا رخنه و قصوری در آن به هم رسد دین باطل و زایل می‌شود». انجام: «اما چون مرتبه او قابلیت آن ندارد و لذت و شوق آن مرتبه را ندارد...».

۳- معراجنامه (۱۸۰ پ ۲۲۶ ر) (عقائد فارسی)

از: محمد حسینی، صالح (ق ۱۳)

در حدود پانصد و پنجاه بیت است که در موضوع معراج رفتن حضرت رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله سروده است، و در جاهای مناسب به صورت مناجات و نیایش و راز و نیاز به درگاه حضرت حق جل و علی بیان کرده، و تخلص شعری خود را صالح آورده است.

آغاز: «ای خدا نطق بسته‌ام و اکن در ثنای رسول گویا کن

دل شوریده را صفائی ده صیقل سینه را صفائی ده»

انجام:

«نویسنده را ای خدای کریم رهایی به محشر ز هول جحیم

تو خواننده را نیز رحمت کنی مقامش به فردوس جنت کنی»

کتاب اول و دوم نسخ و نستعلیق، سوم نستعلیق، عنوان و نشان

شنگرف، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج قهوه‌ای روغنی، مقوا، در پایان اول تاریخ تولد امّ لقمان دختر میرزا محمد فندرسکی، روز یکشنبه ۱۱ شوال ۱۲۶۵، و تولد ام کلثوم در شب چهارشنبه اول جمادی الاول ۱۲۳۵، و پس از دوم تاریخ تولد میرزا محمد هادی فرزند میرزا فتاح معمار باشی مریخ شاه طلوع صبح دوشنبه، سوم جمادی الثانی سال ۱۲۴۳ آمده است.

۲۲۷ گ، ۱۵ س، ۱۱ × ۱۵ سم

مجموعه

- ۱- الکبری المنطق (۱ ر ۱۲ پ) (منطق فارسی)
از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (۸۲۵)
به شماره (۲۲۶) مراجعه فرمایید.
آغاز افتاده: «نیز بر دو قسم است، یکی ضروری که آن را احتیاج به نظر و فکر نباشد چون تصدیق به آن که آفتاب روشن است و آتش گرم است».
- ۲- آداب المتعلمین (۱۴ ر ۲۳ ر) (اخلاق عربی)
از: «خواجه نصیرالدین، محمد بن محمد بن حسن طوسی (۶۷۲)
به شماره (۴۹۳) مراجعه شود.
- ۳- صیغ مشکله (۲۳ ر ۳۰ پ) (صرف فارسی)
از: ؟

رساله کوتاهی است در بیان برخی صیغه‌های مشکل صرفی و طرز ساختن آن‌ها. آغاز: «بسمله، حمد له، اما بعد بدان که این مسودّه‌ای است در حل بعضی از صیغ مشکله به جهت یادگار (چنین) نوشته شد، تخ امر است از باب رباعی مزید فیه و باب تفعّل».

انجام نا تمام: «فعل ماضی موضوع از برای مفرد مذکر غائب از باب افعللال، مجردوی ولول، نقل به باب افعللال کردیم او لنول شد، فتحه واو را نقل کردند بما قبل که نون است».

۴- الالفیه (۳۲ ر ۴۶ ر) (فقه عربی)

از: شهید اول، محمد بن مکی عاملی (شهادت ۷۸۶)

به شماره (۲۲۶) مراجعه شود.

آغاز افتاده: «تحقیقا او تقدیرا و المزیل للعقل و الحیض و الاستحاضه و النفساء (کذا) مس میت الآدمی نجساً و تیقن الحدث و الشک فی الوضوء».

۵- الشافیه (۴۶ پ ۷۴ پ) (صرف عربی)

از: ابو عمرو، عثمان بن عمر مشهور به ابن حاجب (۶۴۶)

به شماره (۲۲۴) مراجعه فرمایید.

نسخ، عنوان و نشان شنگرف یا نانوشته، کتاب اول و دوم محمد ابراهیم

بن محمد علی روز سه شنبه، چهاردهم جمادی الثانی ۱۲۷۳، چهارم به

خط همو در روز سه شنبه، چهارم ربیع الثانی ۱۲۷۳ جلد: تیماج قهوه‌ای،

مهر بیضوی «المتوکل علی الله عبده محمد ابراهیم» روی برگ ۴۶ دیده

می‌شود، اهدایی مرحوم آقا نجفی به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۳ شمسی.

۷۴ گ، ۱۴ س، ۱۱ × ۱۶ سم.

﴿ ۹۱۹ ﴾

مجموعه

۱- امثله (۱ ر ۶ ر) (صرف فارسی)

از:؟

گویا همان امثله علی بن محمد میر شریف گرگانی (ق ۹) است که با تعریب برخی قسمت‌ها و توضیح دادن صیغه‌ها آن را به فارسی آورده است.

أغاز: «اعلم ان المصدر اصل الكلام، و يصدر منه تسعة اوجه، الماضي و المستقبل و اسم الفاعل».

انجام نا تمام: «و فی نهی الحاضر لا تضرب لا تضربا لا تضربوا، لا تضربی لا تضربا لا یضربن».

۲- شرح العوامل فی النحو (۷ ر ۲۴ پ) (نحو عربی)

از:؟

عوامل را بر همان ترتیب شیخ عبدالقاهر گرگانی (۴۷۱) پی ریزی نموده و شرح کرده است.

أغاز: «بسمله، العوامل فی النحو علی ما ألفه الشيخ الفاضل عبدالقاهر بن عبد الرحمن.... وجعل الجنة مثواه مائة عامل، لفظية و معنوية».

انجام نا تمام: «و استفهاما نحو این کنت، والفرق بین متی و این انّ متی سؤال من السؤال (کذا، الظاهر من الزمان) و این من المكان، و حیثما و اذما علی ما قبلها من اخواتها».

۳- نصاب الصبیان (۲۷ ر ۴۵ ر)

(لغت فارسی)

از: ابو نصر مسعود بن ابی بکر فراهی (۶۴۰)

به شماره (۲۸) مراجعه فرمایید.

آغاز افتاده: «به بحر تقارب نهی پا درون

به تقطیع وزنش چنین کن برون

فَعُول، فَعُول، فَعُول فَعُول

زهی دولت رافلک ره‌نمون

نسخ، عنوان و نشان شنگرف یا مشگی، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد،

جلد: تیماج مشگی بی‌مقوا، مهر بیضوی «یا امام حسن ادرکنی» در چند

جای کتاب سوم دیده می‌شود، پیش از کتاب مهر بیضوی ناخوانا و در برگ

۲۵ مالکیت شیخ احمد فرزند شیخ حسن شیخ سلمان مورخ سال ۱۲۶۵ و

چند تاریخ وفات رؤیت می‌شود، در میان؛ ۳۵ برگ نانوشته وجود دارد،

اهدایی مرحوم آقا نجفی در سال ۱۳۴۳.

۴۵ گ (جز نانوشته‌ها)، سطور مختلف، ۱۰ × ۱۵ سم.

(متفرقه عربی)

جنگ

از:؟

مطالبی گوناگون: عرفانی، اخلاقی، سوگواری، اصولی‌گری، اخباری‌گری و جز

اینها را از کتاب‌های مختلف چون: الانسان الكامل فی معرفة الاواخر و الاوائل شیخ عبدالکریم بن ابراهیم صوفی جیلی (۸۳۲) و کتاب‌های دیگر بر حسب ذوق و سلیقه خود برگزیده و با خط بسیار زیبا نوشته است، برخی مطالب را به فارسی نگاشته است.

آغاز: «الحمد لمن قام بحمده اسم الله فتجلی فی کل کمال استحققه و اقتضاه، و حصر بنقطة خال جلاله حروف الجمال».

انجام: «کما قال سلطان العارفين على الرضا عليه السلام و روحی له الفدا کنه تفريق بينه و بين خلقه و... اقول فعموم رحمته الواسعة المحيطة الباهرة و القاهرة انما هو».

نستعليق، عناوين نسخ، نام کاتب نیامده است، برگ ۳۳ - ۳۶ به انشاء و

خط محمد جواد فرزند محمد طاهر قزوینی جلد شمیم سبز، عطف تیماج،

برگ‌های نانوشته در میان وجود دارد.

۵۵ گ، سطور مختلف، ۱۱ × ۱۵/۵ سم

﴿ ۹۲۱ ﴾

جنگ دعا

(دعا عربی)

از:؟

دعاهایی را چون ادعیه * السّر که بخشی از احادیث قدسی است که خداوند متعال

در شب معراج به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم خطاب فرموده است. دعوات هفته که برای هر روز از

*. این دعاها در بحار ج ۹۵، ص ۳۰۶ از بلد الامین آمده است.

ایام هفته چهار بخش دعاء با عنوان‌های دعاء، تسبیح، ورد و عوذ آورده است، و نیز دعای مشلول و اعتصام و اختتام الحزب دعاهایی از صحیفه سجادیه و جز آن‌ها را در این جنگ گردآوری کرده است.

آغاز افتاده: «و یقین المتوکلین بک، و توکل المؤمنین علیک، اللهم اجعل رغبتی فی مسئلتی مثل رغبة اولیائک فی مسائلهم».

انجام: «و احصی عدد الاحیاء و الاموات، صل علی محمد و آل محمد خیر البریات، و افعل بی کذا و کذا، صل علی محمد و آلہ اجمعین الطیبین الطاهرین».

نسخ معرب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، جلد:

تیماج مشگی، روغنی، آراسته به حنائی، اهدایی مرحوم آیت الله آقا نجفی

مرعشی به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ شمسی، در برخی جاها توضیح

دعا به فارسی آمده است.

۷۵ گ، ۱۲ س، ۱۰ × ۱۵ سم

﴿ ۹۲۲ ﴾

ادعیه و زیارات

(دعاء فارسی)

از:؟

دعاها و زیارتنامه‌های معروفی است که در بیشتر کتاب‌های ادعیه آنها را آورده‌اند چون دعای کمیل، عدیله، زیارت مطلقه (حضرت علی در نجف اشرف)، روز مبعث، کیفیت بستن چله مولودی، زیارت حضرت امیر علیه السلام در روز غدیر، امین الله، زیارت

مولود پیغمبر صلی الله علیه و آله، زیارت حضرت امیر در ایام شریفه، روز شهادت، اعمال مسجد کوفه، اعمال مسجد سهله، زیارت اول رجب، نیمه شعبان و...
 آغاز: «هذا دعاء عظیم الشأن کمیل رحمہ اللہ، بسملہ، اللہم انی استلک برحمتک الّتی وسعت کل شیء».

انجام افتاده: «و در حدیث معتبر دیگر منقول است که حضرت محمد باقر علیه السلام این دو شب را احیاء می کرد، و در نصف اول شب مشغول دعا».

نسخ معرب، گاهی توضیحات فارسی و نستعلیق، عنوان و نشان
 شنگرف، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج مشگی، ضربی یک
 لنگه، برگ پایانی به احتمال زیاد کنده شده است، در صفحه آغازین «وقف
 اولاد ذکور حاج ملا اسماعیل ترک» آمده است. اهدایی آقای عباس مدرسی
 تهرانی در سال ۱۳۵۷ شمسی به کتابخانه آستانه مقدسه قم، مهر مربع
 ضربی «یا علی (۱۲۳۱) پشت برگ ۱۷۴ و مهر بیضوی «المتوکل علی الله عبده
 خان محمد (۱۲۰۴) بر فراز برگ ۱۸۸ دیده می شود.

۱۸۸ گ، ۱۱ س، ۸ × ۱۵ سم

﴿ ۹۲۳ ﴾

رسالة فی دلالة النّهی علی الفساد و فی العام و الخاص و المطلق و

(اصول عربی)

المقید

از:؟

مختصری است در سه عنوان فوق که هر عنوان مورد بحث را نخست از نظر لغت معنی کرده، و سپس معنی اصطلاحی آن را توضیح داده، و گفته‌های دیگران نیز می‌آورد، و پس از آن نظریه خود را بیان می‌کند.

مؤلف در اول محرم سال ۱۲۴۵ به نگارش آن پرداخته، و در روز ۱۶ صفر همان سال آن را به پایان رسانده است.

آغاز: «بسمله، اعلم انّ العلماء قد اختلفوا فی دلالة التّهی علی الفساد علی اقوال شتی سیجیء... یستدعی تمهید مقدمات. الاولى».

انجام: «الاول انه يجوز ان لا يكون المقصود بالذات من عقد هذا المبحث حکم المثبتين (کذا) من المطلق و المقيد، و يكون ذکر ما عدا هما من الاقسام الثلاثة الاّ (کذا) من باب الاستطراد».

نستعلیق، عناوین نسخ مشگی، نام کاتب نیامده است و ظاهراً به خط

مؤلف باشد، ۱۶ صفر ۱۲۴۵، جلد: تیماج مشگی، بی مقوا، اهدایی مرحوم

آیه الله نجفی مرعشی به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۲ شمسی.

۱۸۴ گ، ۱۲ س، ۱۰/۵ × ۱۵ سم

﴿ ۹۲۴ ﴾

مجموعه

۱- زاد المسافرین (۱ ر ۱۲۵ پ) (طب فارسی)

از: محمد مهدی بن علی نقی شریف طبیب (ق ۱۲)

شخصی به نام میرزا محمد اسماعیل که در اثر فتنه‌ها و گرفتاری‌ها (از جمله فتنه افغان) مسافرت‌های زیاد می‌نمود از مؤلف در خواست نمود کتابی در طب برای مسافران بنگارد که بدون مراجعه به پزشک بتوانند از آن بهره‌مند شوند، او نیز این کتاب را در دو مطلب نگاشت:

مطلب اول در تدبیر مسافر و قوانین حفظ صحت ایشان، و تدابیر اموری که مسافر را غالباً اتفاق می‌افتد.

مطلب دوم در معالجه صنفی چند از بعضی امراض که بدون مراجعه به طبیب توان معالجه نمود.

آغاز: «سپاس افزون از خواهش بیماران به شفاء و ستایش متجاوز از شوق دردمندان به لقاء، نثار بارگاه طبیبی است مهربان که زبان حال خسته دلان را به مقال و اذامرضت فهو یشفین گویا».

انجام: «و با خود داشتن تریاقات که مذکور شد این اثر دارد، و مار از دارنده زمرّد و عقرب از دود کردن گوگرد می‌گریزد، واللہ اعلم بحقایق الامور....».

۲- فصول مستفاده من مجالس النظر للشیخ الرئيس

(۱۲۷ پ ۱۶۰ ر) (طب عربی)

از:؟

رساله مختصری است در بیان مسائل مربوط به نفس و نبض و قلب و کبد و معده و جز آن‌ها، و داروهایی که جهت درمان بیماریها به ویژه بیماری قلب و معده سودمند است.

عنوان یاد شده در آغاز رساله آمده است، ولی در منابع اثری به نام مجالس النظر برای شیخ الرئيس نیافتیم.

آغاز: «فصل فی منفعة النفس و النبض. قال: خلق القلب و ما ينبعث منه من العروق الضواریب و عاء للروح (کذا) و مکان تواردها».

انجام: «التنبط الكرب الايرسا اصل السوسن الاسمانجونى العرطيتا الاوزيون الدوقو بذر الجزر البرى السيناليوس بذر السداب الجبلى».

۳- المفيد الخاص فى علم الخواص (۱۶۱ پ ۲۰۳ پ) (طب سنتى عربى)

از: ابوبکر محمد بن زکریا رازى (۳۱۱)

رساله‌ای است در خواص داروها و درمان‌ها و پزشکی اعضاء و شناخت زهرهایی که در خوراک و پوشاک و نوشیدنی وجود دارد و از راه دست زدن و نگاه کردن و خوردن و پوشیدن و نوشیدن و چشیدن و جز آنها انسان مسموم می‌شود. و نیز درمان زهر مارها و عقرب‌ها و دفع حشرات موزی و دانش فراست و کشاورزی و طرز کاشتن حبوبات و گل‌ها و شکار حیوانات صحرائی و دریایی و جز آنها.

نسخه حاضر جزء دوم کتاب می‌باشد، و در آن چنین آمده که رازی آن را برای پادشاه مازندران نگاشته است.

آغاز: «و هو کتاب جلیل القدر، کثیر المنفعة.... صفت بخور یهرب منه الحیات و العقارب و الذباب و الطیار (کذا) و الجراده و الزنابیر و الرتیل و جمیع الهوام و کل دابة لها سم».

انجام: «فافتح الکوی قلیلا و یكون قد عملت الخلیا و هیئة و وضعها (کذا) فی مکان قریب من البیت فافتح الکوی کلها و باب البیت».

۴- الادویة القلبیة (۲۰۴ ر ۲۴۹ پ) (طب سنتی عربی)

از: شیخ الرئيس ابو على حسين بن عبدالله بن سينا (۴۲۸)

مباحثی است در چند فصل آمیخته از طب و فلسفه در موضوع روح و رابطه جسد با قلب، و منشأ لذتها و دردها و سلامت قلب، که به درخواست شریف ابوالحسین علی بن الحسین حسینی نگاشته شده است.

أغاز: «ان الله سبحانه خلق التجويف الايسر من تجويف القلب خزانة للروح، و مقدّما لتواردها، و خلق الروح مطبّة للقوى النفسانية».

انجام: «فهذا ما اختصرنا من الكلام في الادوية القلبية على اقصى ما يمكن من الاختصار و قد حان لنا ان نتمّ المقال، حامدين لواهب العقل على تميمها، و له الحمد و الشكر بلا نهاية».

۵- اسرار الرجال (۲۰۴ ر ۲۶۲ پ) (طب سنتی عربی)

از: منسوب به جالينوس پزشک یونانی (حدود ۲۱۰ میلادی)

رساله مختصری است در موضوع رحم زن و حالات و عوارض مختلف آن، که بنا به درخواست ملکه قیلاقوس آن را نگاشته است.

أغاز افتاده: «الهدهد محرقه. اصل شجرة الجواشیر، قثاء الحمار سوس یابس تاخذ من ايها ما شئت وزن درهم يسحق ان لم يكن محرقا، يعجن بنصف وزنه زنبق خالص».

انجام: «قال جالينوس قبلت ذلك على ان لا تفشى امر كتاب الملكة الى احد، فكان هذا سبب عمل جالينوس هذا الكتاب. تم كتاب اسرار الرجال بعون الله و حسن توفيقه».

کتاب اول نسخ و نستعلیق، در اول ذیحجه سال ۱۱۹۹ نام کاتب نیامده است. بقیه کتابها نستعلیق، عنوان و نشان شنگرف، دوم و پنجم بی‌تاریخ و بدون نام کاتب، سوم در دهم جمادی الثانی سال ۱۰۵۸ در اصفهان، چهارم نیز همان سال و در همان جا، جلد: تیماج مشگی، ضربی، فرسوده، کتاب اول دارای فهرست.

۲۶۴ گ، سطرها مختلف، ۱۱ × ۱۴/۵ سم

ذریعه ۱۰/۱۲ و ۳۷۲/۲۱ و ۴۰۳/۱

آقا نجفی ۵۳/۵ و ۱۴۵/۱۳

﴿ ۹۲۵ ﴾

مجموعه

۱- مختصر فی الاصول (۱ پ ۶۸ ر) (اصول عربی)

از:؟

گروهی از یاران به طور مکرر از مؤلف درخواست نمودند در علم اصول کتابی مختصر که مطالب مهم آن علم را در برگیرد بنگارد، او نیز خواسته آنان را پاسخ گفته، و این رساله را در ده باب نگاشته و آن را روز شنبه هفتم ذیقعد سال ۱۲۴۸ به پایان برد.

آغاز: «بسمله، احمد الله على سابغ نعمه و سابغ عطيته، كما اشكره على جليل هبته و جمیل هدایته، حمد معترف بکمال قدرته».

انجام: «و مع وجود النص لا اعتبار بغيره، فعلى هذا النهج يكون احتجاجك ما يرد عليك من هذا الباب، والله العاصم...».

۲. زیده الاصول (۶۹ پ ۱۴۶ ر) (اصول عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱)

به شماره (۵۵) مراجعه کنید.

کتاب اول نستعلیق، دوم نسخ، کاتب هر دو سید محمد علی فرزند محمد اسماعیل حسینی، اولی را در روز شنبه، هفتم ذیقعد سال ۱۲۴۸، و دومی را در روز جمعه ۲۲ ماه شوال همان سال در مدت دو روز برای خود نوشته است، عنوان و نشان شنگرف، دومی حاشیه نویسی دارد، جلد: ندارد، مهر بیضوی «عبد محمد علی بن محمد اسماعیل الحسینی» در پایان اول و دوم و مهر بیضوی دیگری «الراجی اسد الله بن الحسین» در صفحه آغازین و پایانی مجموعه دیده می شود. احتمال دارد مؤلف کتاب اول همان کاتب باشد، اهدایی آقای حمید رضا یاسری به کتابخانه آستانه در سال ۱۴۰۰ قمری برابر سال ۱۳۵۹ ش.

۱۴۶ گ، ۱۴ س و ۷ س، ۱۰/۵ × ۱۵ سم

﴿ ۹۲۶ ﴾

(منطق عربی)

حاشیه تحریر القواعد المنطقیه

از: میر سید شریف علی بن محمد گرگانی (۸۱۶)

به شماره (۲۳۱) مراجعه کنید.

نستعلیق، حاجی محمد فرزند کربلای ابراهیم خان گیلانی، عنوان و نشان شنگرف، در روز پنجشنبه ماه شعبان در مشهد مقدس، سال و روز و ماه ندارد، جلد: تیماج قهوه‌ای، ضربی، روغنی.
حاشیه از سید علی و مطهر و دیگران دارد. از کتب موقوفه مرحوم شیخ محمد وحید خورگامی رشتی، سال ۱۳۸۱، پس از کتاب در یک صفحه فرق بین جزء و جزئی و کل و کلی آمده است. برگ‌های سفید پیش و پس از کتاب دارد. اهدایی مرحوم آیت الله نجفی به آستانه در سال ۱۳۴۳ خورشیدی، مهر مربع «محمد بن محمد» بر فراز برگ دوم دیده می‌شود.

۱۱۱ گ، سطرها مختلف، ۱۱ × ۱۵/۵ سم

﴿ ۹۲۷ ﴾

(صرف عربی)

شرح التصریف

از: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳)

به شماره (۸۲۳) مراجعه فرمایید.

انجام نسخه حاضر افتاده است.

نسخ، نام کاتب افتاده است، عنوان و نشان شنگرف، جلد: تیماج مشگی، بی مقوا، اهدایی آیت الله نجفی به کتابخانه آستانه در سال ۱۳۴۳ شمسی، در حاشیه تصحیح شده، از آن حاج یحیی فرزند حاج محمد زمان کوشکی آباده‌ای و غلام رضا فرزند ملا احمد رئیس آباده‌ای، مهر بیضوی «آنا نبش‌رک بغلام اسممه یحیی» در چند جای کتاب دیده می‌شود.

۶۶ گ، ۱۷ س، ۱۱ × ۱۵ سم

﴿ ۹۲۸ ﴾

جنگ آداب و سنن؟

(حدیث فارسی)

از:؟

ترجمه روایات و احادیث اخلاقی و تربیتی و مستحبات و مکروهات را از رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم و امامان پاک علیهم السلام بیشتر بدون عنوان آورده است. آغاز افتاده: «و اما آن گناهانی که به شکم است: خوردن مال یتیم است از روی ظلم، و خوردن ربا و اما آن گناهانی که بفرج است: زنا و لواط است». انجام افتاده: «هزار ساله طاعت در دیوان اعمال او نویسد، و هزار ساله گناهانش محو کنند، چون از گور برخیزد رویش چون ماه تابان باشد».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان (در یکی دو مورد) و

نشان شنگرف، جلد: تیماج مشگی، روغنی، ضربی، بی مقوا، نام محمد

ابراهیم فرزند اسد الله بختیاری از طایفه کزی و قیمت گندم در برگ ۲۵ به تاریخ سال ۱۲۸۷ و نام محمد باقر فرزند اسد الله در برگ ۸۴ به تاریخ چهار شنبه چهارم ربیع الثانی سال ۱۳۳۶ و گرانی گندم آمده است. اهدایی آقا نجفی به کتابخانه آستانه.

۱۴۲ گ، ۱۲، ۱۴ گ، ۱۲ × ۱۵/۵ سم

﴿ ۹۲۹ ﴾

جنگ ادعیه

(دعا فارسی)

از؟:

سوره‌هایی چند از قرآن مجید چون: کهف، یس، فتح، جمعه، ملک، نبأ، رحمن، نوح، مدثر، دخان و غیره را با دعاهایی که بیشتر مورد بهره برداری واقع می‌شوند، چون دعای دوازده امام به نثر و نظم، و گشایش کارها و رزق و دعا‌های ایام هفته و سدرۃ المنتهی و صاحب الزمان (عج) و رفع جمیع بلاها، و جهت ادای وام و جز آن‌ها را گردآوری نموده است.

آغاز افتاده: «حسنًا * ما کتین فیہ ابدًا * و ینذر الذین قالوا اتخذ الله ولداً». انجام افتاده: «اللهم انی استلک باللعة علیهم، و بالبرائة منهم فی الدنیا و الآخرة».

عربی نسخ و معرب، فارسی نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت افتاده

است، عنوان و نشان شنگرف، جلد: تیماج مشگی، فرسوده، روکش کاغذ.

۱۶۹ گ، ۱۰ س، ۹ × ۱۵ سم

﴿ ۹۳۰ ﴾

جنگ ادعیه

(دعا فارسی)

از:؟

برای هر یک از روزهای هفته از جمعه تا پنجشنبه به طور جداگانه دعاء و ورد و تسبیح و عود و زیارت یک یا چند نفر از معصومین علیهم السلام را آورده است، که جمعه را به زیارت امام زمان علیه السلام آغاز نموده، و روز پنجشنبه را به زیارت امام حسن عسکری به پایان رسانده است.

پس از آن دعاها: اعتصام، صباح حضرت امیرمؤمنان علیه السلام، علی بن موسی الرضا علیه السلام دعاء عشرات و شرح ثواب آن، دوازده امام خواجه نصیر طوسی، دعاها: ساعت‌های روز از مفتاح الفلاح شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱) و دعاها: سودمند دیگر را در این جنگ گرد آورده است.

آغاز: «هذا دعای یوم الجمعة، بسملة مرحبا بخلق الله الجديد.... و شاهدین رحمکم الله.... و لا اله الا الله وحده لا شریک له».

انجام افتاده: «هذا دعاء سحر.... اللهم انی اسئلك بجلالک کله، اللهم».

نسخ، معرب توضیح دعاها نستعلیق، برخی ادعیه ترجمه زیر نویس به شنگرف دارد، کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف جلد: تیماج حنائی سیر، ضربی، بی‌مقوا، صفحه‌ها مجدول به شنگرف و سبز و زرد و احیاناً طلائی.

۱۲۴ گ، ۱۱ س، ۹/۵ × ۱۵ سم

﴿ ۹۳۱ ﴾

بیاض ادعیه و زیارات؟ (دعا -)

از:؟

دعاهایی است چون: دعای کمیل، علقمه، جوشن کبیر، جوشن صغیر، سمات، صنمی قریش، عدیله، صباح، مشلول، رؤیت هلال، سحر و دعاهای روزهای ماه مبارک رمضان و جز اینها و نیز زیارتهایی است چون: زیارت امیرمؤمنان (علیه السلام) و جامعه کبیره و امام رضا (علیه السلام) و صاحب الامر (عج) و... که در این بیاض گردآوری شده است. آغاز: «دعای خضر علیه السلام مشهور به کمیل، بسمله، اللهم انی استلک برحمتک الّتی وسعت کل شیء». انجام: «دعای بزرگوار حضرت صاحب الامر (عج).... حتّی ألین به کلّ صعب و اذلل به کل منیع، بقوّتک یا ذالقوّة المتین».

نسخ خوب، عربی معرب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، صفحات
مجدول به مشکی و طلائی، عنوان‌ها گاهی شنگرف، روی برگ اول ملکیت
محمد باقر الحسنی در ۲۱ رمضان ۱۳۳۶، جلد تیماج قهوه‌ای سیر، دارای
لب گردان و دگمه زر و ماده (که ماده آن افتاده است) کتاب: به صورت
بیاض.

۳۲۵ گ، ۱۰ س، ۱۵ × ۷ سم

﴿ ۹۳۲ ﴾

زبده تجوید

(تجوید فارسی)

از: محمد سعید فرزند شاه محمد کرمانی (ق ۱۲)

رساله کوتاهی است در تجوید که آن را در پانزده باب به قرار ذیل نگاشته است:

باب اول در: فضیلت قرآن و قاری آن و ثواب قرآن (خواندن).

باب دوم در: آداب قرآن خواندن.

باب سوم در: نام دندان‌ها.

باب چهارم در: مخارج حروف.

باب پنجم در: صفات حروف.

باب ششم در: رعایت حروف.

باب هفتم در: نام قراء سبعة و مولد ایشان.

باب هشتم در: بیان مدّ و قصر.

باب نهم در: بیان وقف و وصل.

باب دهم در: اقسام ادغام.

باب یازدهم در: احکام نون ساکنه و تنوین.

باب دوازدهم در: احکام میم ساکنه.

باب سیزدهم در: را آت.

باب چهاردهم در: احکام ألفات.

باب پانزدهم در: هاء کنایه.

آغاز: «بسمله، حمد له، اما بعد چنین گوید مؤلف این رساله ابن شاه محمد کرمانی محمد سعید که این مختصری است در علم تجوید کلام الله مجید».

انجام: «مگر در فیه مهانا در سوره فرقان که به قرائت عاصم اشباع است، و در یرضه لکم که در سوره زمر به قرائت عاصم اختلاص است.

نستعلیق خوب، نام کاتب ندارد، شاید به خط مؤلف باشد، ماه جمادی الثانی ۱۳۷؟ (ظاهراً ۱۱۳۷) پشت برگ‌ها سطرها چلیپا نوشته شده است.

جلد: تیماج مشگی، ضربی (در کارگاه هنری آستانه مقدسه ساخته شده است).

۶گ، سطور مختلف، ۱۳ × ۲۰/۵ سم

﴿ ۹۳۳ ﴾

(سوگواری ترکی)

دیوان

از: محمد باقر خلخالی قرا بلاغی

اشعاری است در موضوع سوگواری امامان پاک علیهم‌السلام به ویژه شهدای والا مقام کربلا به صورت نوحه، سینه زنی و مرثیه خوانی و زبان حال و غیره.

احتمال می‌رود که صاحب دیوان همان ناظم ثعلبیه مشهور باشد که در سال ۱۳۱۶ در گذشته است.

آغاز افتاده: (گوزی قالب یولومیزده خدیجه با جیمزون

ایدو بدی هجری غمی قامتین کمان حارث

قول ادینه بزی سات آه کسمه باشمیزی
سنه و یرورق وارنه قدر جان حارث».

انجام:

«نولدی علی اکبرون اوخلاندی غنچه اصغرون
یکسر داغولدی لشگرون گیتدی الیندن یاورون

نستعلیق، عنوان‌ها مشکگی، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، بیشتر برگ‌ها
مرمت شده به طوری که خط‌ها نیز آسیب دیده، جلد: شمیم، عطف تیماج
قهوه‌ای، در پایان لغزی است که آقای خلخالی به اسم آقا سید صالح به زبان
عربی در سه صفحه ساخته است.

۸۸ گ، سطور مختلف، ۱۶ × ۲۲ سم

﴿ ۹۳۴ ﴾

اسرار الحکمة فی بیان الخلقه؟ (حدیث عربی)

از: سید علی اکبر بن سید محمد بن سید دلدار علی نقوی لکنهوی (۱۳۲۶)؟
کتابی است اخلاقی که از آغاز خلقت انسان و فرشتگان تا مرگ و برزخ و رستاخیز
و بهشت و دوزخ و احوالات و عوارضی که پیش می‌آید، همه را بر مبنای احادیث از
ابن عباس و پیامبر صلی الله علیه و آله و... با عناوین باب، باب بیان کرده است.
عنوان آغازین بدین قرار است:

باب فی تخلیق آدم، باب فی تخلیق الملائکه، باب فی تخلیق الموت، باب فی ذکر ملک الموت انه کیف يأخذ الارواح، باب فی ذکر جواب الروح.

أغاز افتاده: «ان الله تعالى خلق شجرتاً و لها اربعة اعضاء، فسمها شجرة اليقين، ثم خلق نور محمد ﷺ فی حجاب من درّة بيضاء».

انجام افتاده: «قد جئت من عند عصاة امتك الذين يعذبون بالنار، و هم يقرؤن عليك السلام، و يقولون اعلم ما اسوأ حالنا».

نستعليق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف، جلد: تیماج حنائی فرسوده، روکش کاغذ سیمانی، کتاب با ترجمه فارسی و زیرنویس.

۱۲۶ گ، بدون ترجمه، ۹ س، ۱۶ × ۲۲ سم

﴿ ۹۳۵ ﴾

مستدرک الالفین (اعتقادات عربی)

از: شیخ محمد جرار حسین فرزند شیخ محمد مصطفی حسین طاهر

(۱۳۰۵ - ۱۳۶۹ ق)

مؤلف چون کتاب «الالفین» علامه حلی حسن بن یوسف (۷۲۶) را دید که در موضوع امامت است، و از آیات قرآن برای امامت امیرمؤمنان (علیه السلام) دلیل آورده است او نیز به پیروی علامه در همان موضوع از آیات قرآن بهره گرفت و در بیستم صفر ۱۳۶۱ نگارش آن را به پایان برده است.

ولی روش استدلال وی جز روش استدلال علامه می باشد.

آغاز: «بسمه، الحمد لله الذی دلّ علی وجوب وجوده کل موجودات (کذا) و علی ازلیته بدء کل مخلوقات، و علی ابدیته نهایه کل محدثات، الذی کتب علی نفسه الرحمة».

انجام: «و اذا ثبت بهذه السورة وجود المعصومین، و لا نعلمهم فیجب علیه تعالی ان يجعل منهم اماماً و هو الصواب، و الحمد لله رب العالمین و... محمد و آله الطاهرین».

نستعلیق، سید صابر حسین کاظمی موسوی، الله آبادی، پسر خواهر
مصنف، دریویی هندوستان، سال ۱۴۰۰ قمری، جلد: نایلون جدید، اهدایی
آقا سید ضیاء فرزند سید صابر حسین از کراچی پاکستان در ۶ جمادی
الثانی، ۱۴۲۰ به آستانه مقدسه حضرت معصومه علیها السلام دارای فهرست مطالب،
کتاب در دو نسخه نوشته شده و به وسیله شیخ محمد نجفی به پیوست
نامه ای خدمت مرحوم آیت الله مرعشی فرستاده می شود، و چون آن
مرحوم از دنیا رفته کتاب را به آستانه هدیه می دهند.

۲۰۱ گ، سطور مختلف، ۱۵ × ۱۹ سم

تشکر و قدردانی

چون مرحوم آقای حاج محمد علی کوکرم معروف به خوشدل چند
هزار جلد کتاب چاپی خود را در زمان حیات به کتابخانه آستان مقدس
حضرت معصومه علیها السلام اهداء کرده اند، و در میان آنها چند جلد دفتر و

امثال آن خطی بود، جهت قدردانی و یادبود آن بزرگوار خطی‌ها را
اینجا می‌آوریم.

﴿ ۹۳۶ ﴾

(ادب فارسی)

قصیده میلادیه

از: شمس اصطهباناتی، شیدا؟

قصیده‌ای است در میلاد با سعادت حضرت امیرمؤمنان علیه السلام در ۳۰ بند چهار بیتی،
که مجموعاً ۱۲۰ بیت می‌باشد و قصیده دیگری مخمس در ۲۷ بیت در ولادت مبارک
حضرت ابی عبدالله الحسین علیه السلام.

آغاز میلادیه اول: «امشب که چهر آسمان دارد صفای دیگری

آورده با خود قرص مه الحق نکوتر منظری».

انجام آن: «امیدوارم از کرم شاها بگیری داد من

زانانکه از پستی تمیز ندهند گوهر از خزف

آغاز میلادیه دوم: «دوش از فراق دلبری نیکو ادا شیرین زبان

مانند هر شب داشتم زاینده رود از دیدگان

انجام آن: «جایی که باشد نام تو مصباح عرش کبریا

جایی که باشد نام تو سی جز و قرآن خدا

شیدا بدین بی‌مایگی گوید مدیحت را چه سان؟».

نستعلیق، تاریخ کتابت ندارد، ظاهراً به خط خوشدل باشد، جلد: شمیز

آبی، عطف پارچه، بیشتر برگ‌ها سفید، اهدایی مرحوم خوشدل، جدول ۱۵
 × ۱۵ سوره حمد: سبع المثانی به خط نستعلیق محمد علی قمی در تاریخ
 ۲۳ / ۱۰ / ۲۲ پیوست می‌باشد.
 ۷ گ، ۱۸ س، ۱۸ × ۲۲ سم.

﴿ ۹۳۷ ﴾

(ادب فارسی)

غزلیات شرر

از: شرر (؟)

حدود یکصد و نود و شش بیت غزل است در مطالب عرفانی. (و به ظاهر بیان
 عشق و شیدایی).

آغاز افتاده:

«قاصر بود از دامن اوتات که دستی است

کوته بود از درگه اوتات که پایی است

دردا که بر هر کس از این قصه سرودیم

گوید که شرر شاعر بیهوده سرائی است

انجام افتاده:

«جز مدح ملک زاده اعظم که زبانش

بر هر چه بود گنج هنر آمده مفتاح

کاوس شدی دل عالم که ز خاطر

او مهر هنر آمد و عالم همه اشباح».

نستعلیق تحریری، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: ندارد، در آخر هر

بند تخلص به شرر را گنجانده است.

گویا غزلها در مدح شخصیتی است به نام ملک زاده.

۸ گ، ۱۲ س، ۱۳ × ۲۱ سم.

﴿ ۹۳۸ ﴾

(ادب فارسی)

جنگ اشعار

از:؟

اشعاری را از شاعران مختلف در مدح و مصیبت و ولادت امامان معصوم علیهم‌السلام و در پند و اندرز به صورت غزل و غیره جمع آوری نموده است. گویا این دفتر چک نویس بوده و آنها را در جای دیگر پاکنویس می‌نموده است.

آغاز: «در توسل به حضرت ثامن امام رضا علیه السلام

نسیم قدسی دمی گذر کن * بیارگاهی که لرزد آنجا * خلیل را دست

ذبیح را دل * مسیح رالب کلیم را پا».

انجام: «سر من باد خاک پای شما

دست من دامن ولای شما».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، در پشت برگ ۳۴ نام: علی

کلباسی آمده است. جلد تیماج روغنی، قهوه‌ای، بیشتر اشعار از صفا

می‌باشد.

۷۱ گ، سطور مختلف، ۱۱ × ۱۸ سم

﴿ ۹۳۹ ﴾

(ادب فارسی)

دفتر بوستان دانش

از: محمد علی قمی مداح (؟)

اشعاری است در مدح معصومین علیهم السلام از شاعرانی چون: شیخ بهاءالدین عاملی، عارف، رسا، صبا، واعظ، شریف الواعظین، منصوری، شمس اصطهباناتی.

آغاز: «اوراق ما به صفحه گیتی نشان ماست

از بعد ما نگاه به آثار ما کنید».

انجام: «منصور یا طریق طلب پیشه کن که پیر

سازد مس وجود تو را کیمیای عشق».

نستعلیق خوانا، محمد علی قمی، تاریخ کتابت ندارد. برگ‌های سفید

پس از اشعار دارد، جلد: گالینگور، عطف پارچه.

۹گ، سطور مختلف، ۱۱ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۹۴۰ ﴾

جزوه‌ای از اشعار میرزا ابوالحسن: یغمای جندقی (۱۲۷۰) (ادب فارسی)

از: گرد آورنده محمد علی خوشدل قمی (؟)

در حدود ۷۵ بیت غزلیات و ۷ رباعی از یغما، هزلیات و مضحکاتی چند از سعدی است که در این جزوه گرد آورده است بیشتر هزلیات از دایره ادب و عفت خارج می‌باشد.

آغاز: «منم آن مرغ که در باغ سرکوی بتان

خارها بر جگر از غارت گلچین دارد

کی شود مرحم زخم جگر دلریشان

آنکه صد کان نمک در لب شیرین دارد».

انجام: «هر جور جفا که بینم آنگاه

بـارت بکشم که نـازنینی

شک نیست که من ترا نسیم

گر خود همه کوه آهنینی».

نستعلیق خوانا، حاج شیخ محمد علی خوشدل قمی، سال ۱۳۰۲ هجری

قمری، جلد: مقوا سفید.

۹ گ، سطور مختلف، ۱۳/۵ × ۱۷ سم

﴿ ۹۴۱ ﴾

اشعار متفرقه

(ادب فارسی)

از: گرد آورنده محمد علی قمی (۹)

اشعاری است چند از شاعران معاصر و غیره در مدح معصومین علیهم السلام و

توسل به آن مقربان درگاه حضرت حق و گاهی به صورت مولودنامه.

آغاز:

«بعد اصحاب، حیدر کرار گشت بر دین مصطفی سالار

ای سنائی بقوت ایمان مدح حیدر بگو پس از عثمان».

انجام:

«لیکن تو ای شمس شمس هستی انیس هر نفوس

ای پادشاه ارض طوس، سلطان عشاقان رضا».

نستعلیق خوانا، کاتب گردآورنده، تاریخ کتابت ندارد، بیشتر خطوط در

اثر گذشت زمان کمرنگ شده است، جلد: ندارد.

۱۶ گ، سطرها مختلف، ۹/۵ × ۱۵/۵ سم.

﴿ ۹۴۲ ﴾

بیاض نوحه؟

(ادب فارسی)

از:؟

اشعار در نوحه و سینه زنی به وزنهای مختلف و لحنهای گوناگون در موضوع

عزاداری امامان معصوم علیهم السلام به ویژه شهدای کربلا سلام الله علیهم اجمعین.

آغاز:

«نوحه آتش زدن خیام، دو طفل، دو نور چشم حضرت زهرا

به پای داری رفته از دنیا»

انجام:

«چشم ملایک رود رود، افلاک لرزانست شام غریبانست

نستعلیق، محمد علامه یا علامی، تاریخ کتابت ندارد، جلد پارچه، شعرها
همانند سایر بیاضها به صورت چلیپا، برخی به رنگ آبی و برخی به رنگ
مشگی نوشته شده است.

۱۶۰ گ، سطرها مختلف، ۱۲ × ۲۲ سم

﴿ ۹۴۳ ﴾

(مختلف فارسی)

بیاض گزیده؟

از: ؟

موضوعاتی را که برای خود لازم دیده و به آنها نیاز داشته در این بیاض گرد
آورده است چون: دعای سحر، زیارت حضرت امام حسین علیه السلام (عاشورا)،
زیارت حضرت امام رضا علیه السلام، وارث و نوحه سینه زنی و اشعاری سوگواری.
آغاز افتاده: «بالقدرة التي استطلت بها على كل شيء و كل قدرتك مستطيلة».

انجام: «ای شیر بیا یاری ما تشنه لبان کن

یک چاره به احوال دل غمزدگان کن».

عربی نسخ، فارسی نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج

بی مقوا، قهوه‌ای، اهدایی مرحوم آقای حاج شیخ محمد علی کوکرم،

خوشدل به کتابخانه آستانه.

۳۳ گ، سطور مختلف، ۱۱ × ۱۶ سم

﴿ ۹۴۴ ﴾

(ادب فارسی)

بیاض سوگواری و شادی؟

از: ؟

اشعاری در سوگواری معصومین علیهم السلام را که به صورت نوحه و مرثیه و پیش
واقعه و زبان حال و مولود نامه و مدایح و غیره بوده گرد آوری نموده است.

آغاز افتاده: «... گاه گردی تیشه و کشتی بسازی بهر نوح

گه شوی ارّه ببرّی مقفر پیغمبری»

انجام: «... تمام فکر ابوالفضل آب برد

برای اهل حرم با شتاب و آه برد»

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج مشگی، کوتاه‌تر از

کتاب ، بی‌مقوا، بیاض از دو طرف نوشته شده است.

۹۸ گ، سطور مختلف، ۱۰/۵ × ۲۱/۵ سم

﴿ ۹۴۵ ﴾

(ادب فارسی)

بیاض نوحه و سینه زنی

از: گرد آورنده، یحیی ابوطالبی (ق ۱۴)

بیاض کوچکی است در نوحه و سینه زنی برای شهدای کربلا، چون حضرت علی
اکبر، حضرت قاسم و غیره. و همچنین زبان حال حضرت رقیه و زینب و ام کلثوم و
غیره سلام الله علیهم و علیهنّ.

آغاز: «اندر میان دشت کین چون شاه مظلومان

نعل جوانش را بدید در خاک و خون غلطان»

انجام: «اشرف به سر دست عزا میزند از غم

گوید بسوزد دفترم آمانا یا زهرا»

نستعلیق، یحیی ابوطالبی، ۲۰ ذیحجه ۱۳۵۱، مطابق ۱۳۱۲/۱/۲۷

شمسی. برخی صفحات به صورت چلیپا نوشته شده است. جلد: مقوا سفید،

یک لنگه، فرسوده.

۳۲ گ، سطور مختلف، ۶/۵ × ۱۱ سم

﴿ ۹۴۶ ﴾

(ادب فارسی)

بیاض نوحه و سینه زنی؟

از: گرد آورنده محمد فرزند حسن نوری ناجحی (زنده در ۱۳۱۸ ق)

این نیز نوحه و سینه زنی‌هایی را در مصیبت کربلا در بر گرفته است.

آغاز: «وقت جدایی آمد ای غم پرورم زینب

ای خواهرم زینب، ای مادرم زینب»

انجام: «الهی تو فقیران را غنی کن

شفیع جمله ایشان را علی کن»

نستعلیق، محمد بن الحسن نوری ناجحی، در محرم الحرام، سال ۱۳۱۸،

جلد: تیماج، قهوه‌ای، بی‌مقوا، گویا برای شخصی به نام شیخ لطف الله

کتابت شده است. برخی جا به خط عبدالحسین در سال ۱۳۱۶ نوشته شده است. مهرهایی بیضوی شکل «عبدۀ علی اصغر» و «محمد صادق» و مهر دیگری مربع «یا ابا عبدالله» در وسط برگ‌ها دیده می‌شود.

۸۷ گ، سطور مختلف، ۱۰/۵ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۹۴۷ ﴾

(ادب فارسی)

دفتر نوحه و سینه زنی

از: گرد آورنده محمد علی (ق ۱۴)

نوحه و سینه زنی‌های گوناگون را برای مصیبت‌های مختلف حادثه جانسوز کربلا گرد آوری نموده است.

آغاز: «زینب محزونه به غم مبتلا، گشت چو وارد به صف کربلا
قافله غمزدگان بلا، شدند وارد به صف کربلا»
انجام: «گمانم آن که جان دادند با خواری بن خاری
به زیر خار گلهای نبوت را تماشا کن»
نستعلیق، محمد علی، ۸ شهریور ۱۳۳۸، دوشنبه مطابق ۲۵ صفر، جلد:
تیماج قهوه‌ای روشن. بی‌مقوا، اهدایی مرحوم خوشدل به کتابخانه آستانه.

۷۹ گ، سطور مختلف، ۸/۵ × ۱۸/۵ سم

﴿ ۹۴۸ ﴾

(ادب فارسی)

دفتر نوحه و سینه زنی

از: گردآورنده محمد علی عسکری قمی (ق ۱۴)

بیاضی است کوچک که بر حسب ذوق و سلیقه خود نوحه سینه زنی‌هایی را برگزیده و در آن با دقت نوشته است.

آغاز: «بهشت اگرطلبی گریه کن به شاه شهیدان

که غیر گریه کسی در بهشت راه ندارد»

عزای خسرو لب تشنه کی رود از یاد؟

هنوز اشک محبان به فکر طوفان است»

انجام: «عزادارت گروهی شیعیانند

زخوف خصمت اکنون در نهانند

چو طاهر حاضر اندر بذل جانند

ای غریبم ای تقی جان»

نستعلیق خوب، محمد علی عسکری قمی، جلد: تیماج، نارنجی، مقوا، با

جوهر آبی کمرنگ نوشته شده است، اهدایی مرحوم شیخ محمد علی کوکرم

خوشدل تهرانی به کتابخانه آستانه.

۴۵ گ، سطور مختلف، ۹ × ۱۵ سم

﴿ ۹۴۹ ﴾

(ادب فارسی)

بیاض نوحه و سینه زنی

از: گردآورنده محمد علی عسکری قمی

نوحه و سینه زنی‌های دیگری است که در این بیاض گرد آورده است.

آغاز: «نوحه حضرت ابوالفضل علیه السلام»

وا اسفا بی‌کس و یاور شدم، بی‌برادر شدم

یکه و بیچاره و مضطر شدم، بی‌برادر شدم»

انجام: «نادبا آن که بود از ره احسان به قیام

شافع جمله گنه کار جواد است جواد».

نستعلیق، محمد علی عسکری قمی، روز پنجشنبه، ۵ بهمن، ۱۳۲۶،

جلد: تیماج مشگی، بدون مقوا، اهدایی مرحوم شیخ محمد علی خوشدل

تهرانی به کتابخانه آستانه.

۵۸ گ، سطور مختلف، ۸/۵ × ۱۴/۵ سم

پایان خطی‌های خوشدل

﴿ ۹۵۰ ﴾

نظریات علما؟

(اعتقادات فارسی)

از: فراهم کننده آقای سید اشرف الدین کیانی طالقانی (ق ۱۴)

کلاسه‌ای که ۵ پوشه را در بر دارد. و نسبتاً مطالب فقهی و اعتقادی را به قرار ذیل

مشمول است.

۱- استفتاءهایی از آیات عظام: گلپایگانی، اراکی، مدنی کاشانی در موضوعات

مختلف فقهی و فتوکی وقفنامه سه هزار جلد کتاب حاج هاشم مجتبی کشفای تهرانی به کتابخانه مدرسه فیضیه قم.

۲- علل اعراض مردم کوفه از امام حسین علیه السلام و پاسخ مرحوم شهید دستغیب شیرازی، تغزیه خوانی و نظر مرحوم امام راحل، چند استفتاء از مرحوم آیت الله میلانی و پاسخ‌های وی.

۳- پرسش و پاسخ و مطالبی درباره روح، خواب دیدن، و شجره نامه سادات طالقان و جز آن‌ها.

۴- پرسش‌هایی چند در موضوع ولایت تشریعی و تکوینی معصومین علیهم السلام از آیات عظام: میرزا باقر آشتیانی و کمره‌ای و علامه طباطبایی و میلانی و پاسخ هر یک و مسائل دیگری چون سنی بودن غزالی به نظر مرحوم طباطبایی و سؤالاتی از مرحوم شهید دستغیب و طباطبایی و پاسخ‌های آن‌ها.

۵- استفتاءهایی از آیات بزرگوار: خوئی، گلپایگانی، مدنی کاشانی و از آیت الله ناصر مکارم شیرازی، فرمایش مرحوم آیت الله نجفی مرعشی درباره امامزاده حسین بن علی بن موسی الرضا علیه السلام و پرسش در موضوع برخی امامزادگان و پاسخ بعضی از بزرگان و پرسش و پاسخ‌هایی از این قبیل.

۶- به نظر آیات بزرگ: مدنی کاشانی، سید مصطفی خوانساری، گلپایگانی، مرعشی نجفی، دعای عدیله از امامان علیهم السلام وارد نشده است.

﴿ ۹۵۱ ﴾

مجموعه: در بر دارنده:

۱- القول الاسد در ترجمه یا علی مدد (کلام اردو)

از: سید کلب باقر فرزند سید کلب حسین انصاری (ق ۱۴)

اصل کتاب از مؤلفات سید کلب حسین انصاری است در عقائد کلامی به ویژه مباحث شیعه و سنی که فرزند وی آن را از زبان اردو به فارسی برگردانده است در ردّ اشکالات وهابیان بر شیعه.

۲- تقویم (گاه شماری اردو)

مربوط به سال ۱۹۰۵ میلادی می باشد.

۳- تاریخ روم (تاریخ اردو)

از: ؟

تاریخ مختصری است از سلاطین عثمانی و جز آنها

۴- مجله معالم (عقائد فارسی و اردو)

این چهار شماره چاپی می باشند که بدین جهت به گزارش مختصری از آنها بسنده کردیم.

۵- جواهر الانصاف (کلام فارسی)

از: لسان العلماء محمد باقر فرزند حاج محمد اسماعیل یزدی کرمانی (ق ۱۴)

مباحث کلامی را با عناوین: جوهر، جوهر و بیان، و اعلان، اعلان به رشته تحریر در آورده، و آن را در مولد خاتم الاوصیاء عجل الله تعالی فرجه سال ۱۳۴۳ به جهت

اشتغال به تألیف جواهر اللسان و جواهر المناسک به عنوان جلد اول به پایان برده است.

آغاز: «حمد و ستایش خداوند مالک الملوک یگانه منفرد قدیم ازلی ابدی با قدرتی را سزااست».

انجام: «هزارها کفار داخل در اسلام و ایمان شوند، الحمد لله اولاً و آخراً، و ظاهراً و باطناً».

نسخ، به خط مؤلف، نیمه شعبان ۱۳۴۳ ق، جلد تیماج ضربی، مشگی.

۱۲۷ گ، ۲۳ - ۲۶ س، ۱۶ × ۲۶ سم

﴿ ۹۵۲ ﴾

(کلام فارسی)

فصول الحق

از: محتشم بن عمید بن محمد شهنشاه درخجی (؟؟؟)

مؤلف گوید: که مدت مدیدی در بلاد عجم و دیار عرب و بعضی مضافات ولایات روم و ماوراء النهر و ترکستان گردیدم و با اعالی و اهای طوایف صحبت داشتم....».

بالاخره برای تعیین فرقه ناجیه از هفتاد و سه فرقه امت پیامبر ﷺ این کتاب را با عناوین فصل، فصل نگاشته است.

آغاز: «بسمله، سپاس بی‌قیاس واجب الوجودی را که اصناف امم را دلالت به صراط مستقیم و دین قویم به دلائل واضحه و براهین لایحه نمود».

انجام: «اگر دعوتم رد کنی ور قبول

من و دست و دامن آل رسول

اللهم احشرنا مع الائمة المعصومين.... يا ارحم الراحمين».

نستعليق زیبا، عنوان و نشان شنگرف، تاریخ کتابت و نام کاتب نیامده

است، جلد تیماج مشگی، ضربی، تملک و مهر مستطیل با سجع «لا اله الا

الله الملك الحق المبين محمد على الشريف» با تاریخ ۱۲۴۹ در اول و آخر

آمده است. در ذریعه ج ۱۶، ص ۲۴۰ رقم ۹۵۴ فرماید: «که در انساب

النواصب که در ۱۰۷۶ تألیف شده از فصول الحق نقل شده».

آیا این همان است؟ و الله العالم. در پایان مناظره فضال بن حسن با

ابوحنیفه در سه صفحه آمده است.

۱۱۳ گ، ۱۸ × ۲۳ سم

﴿ ۹۵۳ ﴾

جواهر الانصاف فی شرح اسماء الرحمن لفظاً و مرآتاً (کلام فارسی)

از: لسان العلماء ابو جعفر حاج شیخ محمد باقر بن حاج محمد اسماعیل یزدی،

کرمانی (ق ۱۴)

مؤلف گوید: «چون بحول و قوه الهی چند اسم از اسماء لفظی حق تعالی را با

تطبیق به اسماء مرآتی او- جل شأنه و عظم برهانه- بر محمد و آل محمد الخ».

در جلد دوم که نسخه حاضر است چند جوهر دیگر را در بیست منبر به رشته

تحریر در می آورد.

از صفحه ۲۳۹ به بعد حدود ۲۶ خواب از خود و بستگانش نقل می‌کند و نتیجه‌های مختلف می‌گیرد.

این جلد را سال ۱۳۴۱ آغاز نموده و در ۱۲ ربیع الاول - چند سال پس از آن - به پایان برده است (در صفحه ۲۶۲ خواب سال ۱۳۴۵ را نقل می‌کند که مسلماً پایان رسیدن کتاب پس از آن بوده است).

و در پایان چهارده زیارت کوتاه که لعن بر دشمنان اهل بیت را در بر دارد نگاشته است.

آغاز: «الحمد لله الذی جعل معرفته مفتاحاً لجنته، و النجاة من نار جحیمه فی محبته».

انجام: «و صلی الله علی محمد و آل محمد صلاة کثیرة، دائمة، باقیة، ازلیة، ابدیة».

نسخ به خط مؤلف، جلد تیماج، مشگی، ضربی، ۱۲ ربیع الاول، سال ندارد.

۲۲۲ گ، سطور مختلف، ۱۹ - ۲۲، ۱۷ × ۲۱/۵ سم

﴿ ۹۵۴ ﴾

جواهراللسان در شرح اسماء حسناى حضرت رحمان (کلام فارسی)

از: لسان العلماء محمد باقر فرزند حاج محمد اسماعیل یزدی، کرمانی (ق ۱۴)
چند منبر دیگری است در شرح اسماء حسناى خداوند و تطبیق آن‌ها بر

امیرمؤمنان علیه السلام و شرح فضائل و مناقب آن بزرگوار که از دو اسم مقدس کریم و اکرم شروع نموده، و به اسم اعظم بودن الف پایان رسانده است.

نسخه حاضر جلد سوم و ظاهراً نا تمام می باشد.

آغاز: «الحمد لله الذی یدرک الابصار، و لا تدركه الابصار، و یدرک الاوهام و لا تدركه الاوهام».

انجام افتاده: «اول قبول قرآن مجید که کلام ربّ مجید است. دوم قبول ولایت و نبوت و رسالت و امامت و خاتمیت اسم اعظم خدا محمد بن عبدالله».

نسخ، خط مؤلف، بی جلد، عناوین و حاشیه مشکی، تاریخ کتابت ندارد.

۹۳ گ، سطور ۲۳، ۱۷/۵ × ۲۳ سم

﴿ ۹۵۵ ﴾

گزیده‌ای از دیوان شمس مغربی (ادبیات فارسی)

از: شمس الدین محمد شیرین بن عزالدین بن یوسف مغربی (۸۰۹ ق)

مشمول بر غزلیات و رباعیات وی می باشد.

آغاز: خورشید رخس چو گشت پیدا

ذرات دو کـون شد هـویدا

نور رخ او چه سایه افکند

زان سایه پدید گشت اشیاء».

انجام: «ای حسن تو در کل مظاهر ظاهر

وی جسم تو در جمله مظاهر ظاهر

از نور رخ و ظلمت زلفت دایم

قومی همه مؤمنند و قومی کافر

نستعلیق زیبا، ۱۳ صفر ۱۲۹۰، نام کاتب نیامده است، کاغذ: رنگ‌های

مختلف: آبی کمرنگ، سبز کمرنگ، سفید، زرد، سرخ کم رنگ، صورتی،

نارنجی، جلد: تیماج بی‌مقوا، حنائی، ضربی، جلد مال تجوید بوده است. از

آن محمد رضا اصولی فقیه میرزایی فرزند لسان العلماء حاج شیخ محمد

باقر در سال ۱۳۴۶.

۱۰۲ گ، سطور مختلف، ۱۲ - ۸، ۱۳ × ۲۰ سم

﴿ ۹۵۶ ﴾

مجموعه

۱- شرح بخشی از اشعار گلشن راز شبستری (۱ ر ۶۰ پ) (عرفان فارسی)

از:؟

برخی از اشعار گلشن راز محمود شبستری را با عباراتی عرفانی و ذوقی شرح

نموده، و منظور وی راهنمایی ناظران و مطالعه کنندگان به توحید نظری و عملی بوده

است.

آغاز افتاده: «به انواع صنایع و بدایع و از سایر مصنفات این صاحب کمال و

خوب‌تر و مشهورتر و مقبول‌تر واقع شده است».

انجام: «الهی جمال آن شاهدان را از دیده نامحرمان مصون دار، الهی ناظران را توفیق خواندن و عمل کردن عطا فرما، که آن‌ها هم به فیض مقامات جان فزا برسند.

۲- دوازده بند (۶۲ ر ۸۱ پ) (ادبیات فارسی)

از: میرزا محمد آصفی شیرازی (ق ۱۳)

اشعار مصیبتی است به همان سبک دوازده بند محتشم کاشانی که در جواب محتشم سروده است، و پس از دوازده بند، قصیده‌ای از همو در آفرینش پس از آن دوازده ترجیع بند از میرزا محمد حیرت و رباعیاتی در غدیر و جز آن.

آغاز دوازده بند: «ای آسمان چه شد که حسین قد خمیده

برگوبدوش باز چه محنت کشیده».

انجام دوازده بند: «مگرخدای بود صاحب عزای کنون

اساس تعزیه در عرش کبریا بر پاست».

آغاز قصیده: «چو مشیت راز جیب عیب سر بر کرده‌اند

بزم عشق از شمع نور آن منور کرده‌اند».

انجام قصیده: «باد این دولت چنان باقی که گوید چرخ سبز

عطف دامانش یقین دامن محشر کرده‌اند».

آغاز دوازده ترجیع بند: «از فروغ تجلی اول

شد چو روشن جهان به صبح ازل

نفس کلی ز پرده رخ بنمود
عقل اول چو رخ نمود اول
انجام: «معدوم ز خودم گشتم و موجود به حق
تا نیست شدم ز خود شدم هست علی».
محمد علی، تاریخ کتابت نیامده، جلد تیماج، مشگی، ضربی، بدون مقوا،
۸۱ گ، سطور مختلف، ۲۰ - ۱۲، ۱۲ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۹۵۷ ﴾

مجموعه

۱- مختصر السنن (۱ پ ۶۱ پ) (احکام فارسی)

از: ؟

مختصری است در آداب و سنت‌های اسلامی و ادعیه و وظائف مستحبی یک
مسلمان در مناسبت‌های مختلف، در چهارده باب بدین قرار:
باب اول: در آن چه تعلق به پوشیدن دارد.
باب دوم: در آن چه تعلق به گرمابه رفتن دارد.
باب سوم: در آن چه تعلق به شانه کردن دارد.
باب چهارم: در آن چه تعلق به موی گرفتن و ناخن چیدن دارد.
باب پنجم: در آن چه تعلق به دیدن (نگریستن به آئینه) دارد.
باب ششم: در آن چه تعلق به شنیدن دارد.

باب هفتم: در آن چه تعلق به اکل و شرب (خوردن و آشامیدن) دارد.

باب هشتم: در آن چه تعلق به تجارت و بیع و شراء دارد.

باب نهم: در آن چه تعلق به مناکحت و مباشرت دارد.

باب دهم: در آن چه تعلق به مولود و ولادت دارد.

باب یازدهم: در آن چه تعلق به خفتن و بیدار شدن دارد.

باب دوازدهم: در آن چه تعلق به حال سفر دارد.

باب سیزدهم: در انواع فوائد و آداب متفرقه.

باب چهاردهم: در چیزهای جامع که کتاب بدان ختم کرده شود.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين و الصلاة على خير خلقه محمد و اله اجمعين

الطيبين الطاهرين».

انجام: «و اسانيد آن بيفکندم تا به تطويل نينجامد، و خواننده را ملال نگیرد، و

السلام على من اتبع الهدى».

۲- آداب العارفين (۶۲ پ ۱۲۷ پ) (عرفان فارسی)

از: آقا نجفی شیخ محمد تقی فرزند حاج شیخ محمد باقر مسجد شاهی (۱۳۳۲)

ترجمه‌ای است از کتاب مصباح الشریعه منسوب به حضرت صادق علیه السلام در صد

باب، باب اول در معنی اسرار عارفین. باب دوم در بیان تقسیم دلها، باب سوم در

رعایت دل، باب چهارم در نیت. باب پنجم در ذکر الخ و این کتاب چاپ سنگی است،

و تا آغاز باب ۸۶ دارد.

۳- هدایة الطالبین فی اصول الاخلاق والدين (۱۲۷ پ ۱۵۷ پ) (کلام فارسی)

از: محمد تقی ابن محمد باقر

مختصری در اصول دین و ایمان و اصول اخلاق لازمه اهل ایقان، و مشتمل است بر دو مقصد، مقصد اول در اصول دین، مقصد دوم در اخلاق و هر کدام دارای چند فصل، مقصد، بحث و جز آن‌ها از عناوین این کتاب نیز چاپ سنگی است.

کتاب اول: نسخ و نستعلیق، عناوین شنگرف، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد. دوم چاپ سنگی تا باب هشتاد و ششم، نستعلیق، سوم نیز چاپی نسخ به خط احمد بن محمد علی اصفهانی، سال ۱۲۹۳، جلد تیماج، مشگی، بی‌مقوا، در پایان مالکیت حاج آقا شیخ محمد باقر لسان العلماء.

۱۵۲ گ، سطور مختلف ۱۱ × ۲۷ سم

﴿ ۹۵۸ ﴾

(دعا عربی)

صحیفه سجادیه

از: امام سجاد حضرت علی بن الحسین علیه السلام

به شماره (۱۴۰) مراجعه کنید.

نسخ، معرب زیبا، به خط علی فرزند ملا محمد کرمانی، روز سه شنبه، پنجم جمادی الثانی، ۱۲۶۷، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای روشن، ضربی، بی‌مقوا، دارای سر صفحه استخاره،

۹۴ گ، سطور ۱۴، ۱۱ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۹۵۹ ﴾

شبستان نکات و گلستان لغات (فارسی)

از: ملا یحیی بن سبیک نیشابوری متخلص به فتاحی (۸۵۲)

در اصول اخلاق با نثری پر استعاره و حکایاتی شیوا و ابیاتی از شعر، و عناوین «نکته، نکته» در هشت باب و هر کدام دارای چند فصل بدین تفصیل:

باب اول: در ایمان.

باب دوم: در ذکر ملوک و اعوان آنان.

باب سوم: در علم و تعلیم و تعلم.

باب چهارم: در زهد و عبادت.

باب پنجم: در اطباق اخلاق و اجناس مردم.

باب ششم: در مستلذات.

باب هفتم: در مشتهیات.

باب هشتم: در اسنان عمر.

آغاز: «حمد خدای را که چشمه میم حمدش دریایی است در حد کمال. و دایره

میم نعمتش سفره‌ای است در نعت نوال قدم».

انجام: شب ظلمت از روی او دور دار

ستان آنگهش از قبول نظر».

نستعلیق خوب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج مشگی، مقوا،

صفحات مجدول به طلائى، عناوین: طلائى، دارای سر صفحه بوده از بین

رفته است.

۶۲ گ، سطور ۱۵، ۱۵/۵ × ۱۰ سم

﴿ ۹۶۰ ﴾

مجموعه

۱- تیر شهاب در راندن باب خسران مآب (۱ پ ۴۳ ر) (کلام فارسی)

از: کریم ابن ابراهیم کرمانی (۱۲۸۵ ق)

رساله مختصری است در رد سید علی محمد باب که خود را باب امام زمان و سپس پیامبر ﷺ و سرانجام ادعای خدایی نمود، و در نتیجه این خدای بدبخت اعدام شد محمد کریم خان این رساله را به خواهش آقا محمد شریف کرمانی اناری در یک مقدمه و چند فصل و در تاریخ ۱۲ ربیع الاول ۱۲۶۲ به رشته تحریر در آورده است.

آغاز: «ستایش خداوندی را سزااست که پروردگار عالمیان است، و درود پیغمبری را رواست که مهتر جهانیان است».

انجام: «قد فرغ من تسویده العبد الاثیم کریم بن ابراهیم فی الساعة الثالثة.... حامدا مصليا مستغفرا مستقیلا».

۲- رساله‌ای در نصایح و دروس کریم خان (۴۴ پ ۹۵ پ) (عقائد فارسی)

از: محمد اسماعیل فرزند محمد ابراهیم اصفهانی

مطالبی است از کریم خان فرزند ابراهیم خان کرمانی که اصفهانی در سنه ۱۲۸۶ در آن سامان بوده و آنها را در مجالس نامبرده از وی شنیده و به رشته تحریر در آورده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... و چون فرمایشی که مولای معظم و مقتدای مکرم روحی له الفداء و مدّ الله ظله علی رؤس من والاه در مجالس محض صحبت فرمایش می‌فرمایند».

انجام افتاده: «و جمیع کتاب تکوینی را قرائت کرده، و همچنین چون حضرت سلمان».

کتاب اول نسخ، محمد الحسینی، ذی القعدة الحرام سنه ۱۲۷۳، دوم
نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عناوین نانوشته، جلد: تیماج
قهوه‌ای روشن، بی‌مقوا، ضربی، اهدایی فقیه میرزایی به آستان مقدس.
۹۵ گ، سطور مختلف، ۱۳، ۱۴، ۱۰ × ۱۶/۵ سم

﴿ ۹۶۱ ﴾

(نجوم فارسی)

اختیارات ایام

از: محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱)

رساله‌ای است در سعادت و نحوست ایام هفته و ماه و نوروز که از احادیث معتبره معصومین علیهم‌السلام در چهل و دو فصل و چند خاتمه گرد آورده است و این اختیارات ایام جز اختیارات ایامی است که مجلسی آن را در همین موضوع در سه فصل گرد آوری نموده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین، و الصلاة و السلام علی سید المرسلین و آله الطاهرین و بعد چنین گوید: احقر عباد الله الغنی محمد باقر بن محمد تقی».

انجام: «و یکی بر نام آن معصوم باید گذاشت و کشید تا هر دو به هم رسند، پس به درستی که آن خانه غره آن ماه است، باقی و الله يعلم».

نستعلیق، علی بن محمد، بیست و ششم ربیع الثانی سنه ۱۲۶۸،

عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف، جلد: تیماج، مشگی مرمت شده، ضربی

فرسوده، ۱۳۲ گ، سطور ۱۵، ۱۱ × ۱۵/۵ سم

الذریعه، ج ۱، ص ۳۶۷، فهرست کتاب‌های فارسی ۱۹۰/۱

﴿ ۹۶۲ ﴾

مجموعه

۱- آب حیات (۱ پ ۵ پ) (عقائد فارسی)

از: بعضی از شاگردان فاضل ملا محمد جعفر اسد آبادی (۱۲۶۳)

اصول پنجگانه دین و مذهب را که استاد به نثر به رشته تحریر در آورده است، شاگردش به نظم کشیده است.

آغاز: «هر که را بر سر هوای لؤلؤ لا لا بود

باید این سلک گهر را طالب و جويا بود

انجام: «نسخه آب حیات این است اگر جوئی به کام

رشحه‌ای از قلزم تألیف مولانا بود

از جلال علم و فضل و رأفت حق نام وی

چار حرف آمد که جیم و عین و فاو را بود

اشاره به نام استادش: جعفر می‌باشد

قاریا چون زین مراتب بهره‌ور گردی به گوی

جای قاری در ریاض جنت مأوا بود

۲- اصل الاصول (یا شاخه نبات) (۶ ر ۲۶ ر)

از: ملا محمد جعفر بن بن سیف الدین شریعتمدار استر آبادی (۱۲۶۳)

رساله مختصری در اصول دین که اول به گونه فشرده اصول دین و مذهب پنجگانه

را آورده، سپس مقداری بیشتر هر یک را توضیح داده است.

آغاز: «الحمد لله علی نواله.... اما بعد چنین گوید خادم بساتین مذهب جعفری از

مذاهب شرع محمد صلی الله علیه و آله و سلم محمد جعفر استر آبادی».

انجام: «و با تقصیر مخلص در آتش جهنم است، چون جماعتی از حکماء قاصرین.

شریعتمدار این رساله را روز پنجشنبه، هفتم محرم الحرام سنه ۱۲۶۱ به پایان برده

است.

برخی فهرست‌ها این رساله را: وصل الفصول نامیده است.

۳- صیغ العقود و الايقاعات (۲۶ پ ۳۰ ر) (فقه عربی)

از: گویا از ملا محمد جعفر شریعتمدار باشد.

الفاظی را که هنگام اجرای عقد یا ایقاع باید خوانده شود به گونه فشرده و با

تعریف فقهی هر یک در این رساله گرد آورده است.

آغاز: «صیغه بیع: يقول البایع: بعتك هذا المتاع او الشيء المعلوم بهذا المبلغ

المعلوم او بالمبلغ المعلوم».

انجام افتاده: «و اما الجماله فهی عقد جائز من الطرفين، و ثمرتها استحقاق المال المجمعول و المقدر شرعاً او عرفاً».

۴- ترجمة العقائد (۳۱ پ ۵۸ ر) (اعتقادات فارسی)

از: ملا محسن بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱)

رساله مختصری است در بیان اعتقادات حقه شیعه که از قرآن کریم و گفته‌های اهل بیت علیهم السلام بهره گرفته است، نه از روش متکلمان.

این رساله در هشت باب می‌باشد چون باب‌ها و درهای بهشت بدین قرار:

۱. در وجود واجب ۲. در وحدانیت واجب ۳. در صفات واجب ۴. در نبوت ۵. در امامت ۶. در حشر ۷. در احوال محشر ۸. در بهشت و دوزخ.

آغاز: «حمد بی حد و ثنای بی عدّ خداوند جهان آرای دل گشای را که صوامع قدس آسمان را مزین ساخت».

انجام: «گر تو ز شراب می‌شوی مست

ساقی من زار زار باید از دست»

۵- الاعتقادات (۵۸ پ ۷۳ پ) (عربی عقائد)

از: ملا محمد باقر بن ملا محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ ق)

اعتقادات شیعه دوازده امامی را به گونه فشرده در این رساله در دو باب گرد آورده است و صوفیان را بسیار نکوهش کرده، و پدر خود را از آنها جدا می‌نماید.

آغاز: «الحمد لله الذی سهّل لنا سلوک شرایع الدین و اوضح اعلامه، و بین لنا مناهج الیقین، فأکمل بذلك علينا أنعامه».

انجام افتاده: «انّ لكلّ عبادة روحا و جسدا، و ظاهرا و باطنا، فظاهرها و جسدها الحركات المخصوصة، و باطنها الاسرار المقصودة منها و الثمرات المترتبة عليها». چون مجلسی این رساله را در یک شب اواخر محرم سال ۱۰۸۶ در مشهد مقدس نگاشته است آن را لیلیّه نیز گویند.

۶- الاحادیث المنبّهة من الغفلة؟ (۷۴ پ ۱۸۷ پ) (عربی حدیث)

از؟

احادیثی که در ابطه با مرگ، عالم برزخ، فرشتگان حفظه، حقوق مؤمنین و جز آن‌ها را از امامان معصوم علیهم السلام و رسول خدا صلی الله علیه و آله گرد آورده و به طور پراکنده نگاشته است.

آغاز: «قال الرضا علیه السلام: ما من عبد زار قبر مؤمن فقرأ نا انزلناه فی ليلة القدر سبع مرات الا غفر الله له و لصاحب القبر».

انجام نا تمام: «قال العلامة المجلسی رحمته الله: لعلّه تعالی خلق صورتیهما فی جهنم

لتعین مکانهما، و تصویر شقاوتهما للملأ الأعلی و لمن سمع الخبر من غیرهم».

نستلعیق، کتاب دوم در یوم پنجشنبه بیست و هفتم شهر محرم الحرام

سنه ۱۲۶۱، کتاب چهارم: تاریخ تصنیف: «ترجمة بالتائبین، تاریخ تحریره

سنه ۱۲۶۱ بین پنجم و ششم اشعاری از خیام و جز او در یک صفحه پس از

کتاب ششم حدیث پرسش‌های سه نفر یهودی از خلیفه دوم و ارجاع وی

آن‌ها را به حضرت علی علیه السلام سرانجام اسلام آوردن آنان آمده است.

جلد تیماج سرخ سیر بی‌مقوا، ضربی.

۱۹۶ گ، سطور مختلف ۱۷ ۱۴، ۱۱ × ۱۵/۵ سم.

﴿ ۹۶۳ ﴾

(عربی (بلاغت)

المختصر فی شرح التلخیص

از: سعد الدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳ ق)

به شماره ۴۷۶ مراجعه فرمایید.

نسخ، نام کاتب ندارد، ذی الحجه سنه ۱۱۹۲ کتابت به پایان رسیده، جلد

تیماج مشگی بی‌مقوا، وقف شهید محمد باقر حبیبی، عنوان و نشان

شنگرف، حاشیه نویسی دارد.

۲۶۱ گ، سطور ۱۷، ۱۰/۵ × ۱۴ سم

﴿ ۹۶۴ ﴾

(فارسی عربی دعاء)

بیاض دعاء؟

از: ؟

دعاهای مختلفی است از جمله دعای کمیل، حاجت، شکیات نماز، تعقیبات و

احکام نماز از مقدمات، مقارنات و جز آن‌ها را در این بیاض گرد آورده است.

آغاز افتاده: «صَلِّ يَا رَبِّ عَلَى شَمْسِ الضُّحَى

اَحْمَدُ الْمَخْتَارُ نُورُ الثَّقَلَيْنِ

وَعَلَى نَجْمِ الْعَلَى بِدْرِ الدَّجَى

مَنْ إِلَيْهِ الشَّمْسُ رَدَّتْ مَرَّتَيْنِ»

انجام افتاده: «انگشت بر آن گذاشته، و قرار چنین است جوف پائینی پائین

نویسند و بالائیها بالا».

نسخ و نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد تیماج مشگی بدون

مقوا فرسوده

۴۴گ، سطور مختلف، ۱۰ × ۱۷ سم

﴿ ۹۶۵ ﴾

بیاض دعاء؟

(فارسی عربی دعاء)

از؟

دعاهای مختلفی است از جمله: دعای حاجت (الحمد لله الذی علا فقهر)

دعای سمات، مرجان، کمیل، عدیله، زیارت دوازده امام خواجه نصیر طوسی رحمته الله،

توسل و دعاهایی از صحیفه سجادیه علیه السلام و جز آن‌ها را در این بیاض نوشته است.

آغاز افتاده: «یعنی حاجت خرد هم در دست خدا است، چنان که حاجت بزرگ در

ید قدرت او است».

انجام افتاده: «و علی مرضی المؤمنین و المؤمنات بالشفاء و الصّحة».

نسخ زیبا، جلد و کاتب و تایخ کتابت ندارد، صفحات مجدول به شنگرف

و مشگی، برخی از دعاها و مناجات صحیفه ترجمه و زیرنویس به شنگرف

دیده می‌شود.

۱۴۰گ، سطور ۱۲، ۷/۵ × ۱۸ سم

﴿ ۹۶۶ ﴾

(فقه فارسی)

رساله جنّه

از: محمد ابراهیم اصفهانی فرزند محمد حسین خراسانی (ق ۱۳)

رساله مختصری است در چند مقصد و هر مقصد دارای چند مبحث در مسائل فقهی به گونه رساله عملیه، بدون اشاره به دلیل یا ادله. مقصد اول در طهارت که آن را در یوم پنجشنبه دوم ماه رمضان سنه ۱۲۴۸ به پایان برده است.

آغاز: «بسمله، حمد و ثنای بی حد و احصاء مخصوص بارگاه کبریایی است که جوهر بحار معرفتش کنز الفوائد آمال و امانی را جامع و....». انجام: «و در مابین آنها به قدر هشت فرسخ می‌نباشد باید تمام نماید، علاوه نمودن قصر است».

نستعلیق، جلد: تیماج قهوه‌ای، بی‌مقوا، برخی صفحه‌ها وصالی شده با

کاغذ نا همگون، برخی عناوین شنگرف.

۱۰۱ گ، سطور ۱۶، ۱۱ × ۱۶ سم

﴿ ۹۶۷ ﴾

جنگ

از: ؟

مطالب مختلف روایت، شعر، نسب رسول خدا، سیاق قدیم، عقد نامه، صلح نامه،

اصطلاحات فقهاء در کتب فقهی چون: الاشهر، الاظهر، الاشبه، الاصلح، الاحوط، الاكثر، الانسب، الاولى، التردد، المشهور و مطالب گوناگون دیگر در این دفترچه نگاشته شده است.

آغاز: «در کتاب جلاء العیون مسطور است آقای مجلسی طاب ثراه در بیان نسب شریف حضرت خاتم الانبیاء محمد مصطفی علیه آلف التحیه و الثناء».

انجام: «.....».

چون جنگ از هر دو طرف نوشته شده است آغاز و انجام واقعی معلوم نگشت.

نسخ، نستعلیق خوب، گاهی تحریری، بدون نام کاتب، حدود سال

۱۲۲۷، جلد تیماج، حنائی، بی مقوا، دارای عطف، مالکیت محمد

الخراسانی، به تاریخ شهر جمادی الاولی ۱۳۶۹ و نیز مالکیت محمد بن

ابوطالب در ۱۳۲۸ داخل جلد رؤیت می شود.

۸۰ گ، سطور مختلف، ۱۱/۵ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۹۶۸ ﴾

مجموعه

۱- نور الایمان الذی ساعد فی اتمامها نظر سید الانس و

(عقائد فارسی)

الجان

از: نور الدین بن شفیع بن احمد الحسینی (ق ۱۴)

رساله مختصری است چاپ سنگی در اعتقادات شیعه دوازده امامی که از آیات و

روایات بهره گرفته است.

این رساله در ۱۱۲ صفحه در دار الطباعة آقا میرزا محمد حسین، ذی قعدة ۳۱۹ ق چاپ شده است. به قطع جیبی.

(ادبیات فارسی)

۲- مضحکات

از:؟

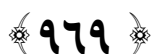
رساله مختصری است در داستان‌های کوتاه خنده دار، و گاهی خارج از نزاکت و ادب که بدون ذکر منبع آن‌ها را گرد آوری نموده و با عناوین: حکایت، حکایت، یا حکایت دیگر به رشته تحریر در آورده است.

آغاز افتاده: «مهر و نفقه و کسوه چند ساله مرا بدهد تا من به طلاق از او راضی شوم، و نمی‌بخشم این‌ها را».

انجام افتاده: «و آن آقا خوند بسیار غمگین می‌شد، روزی به کسی مسلط بر سر او بود شکایت او را کرد، و او نماینده کشک را اذیت...».

نستعلیق خوب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج قهوه‌ای.

۴۳ گ، سطور ۱۵، ۱۰ × ۱۶ سم.

(گوناگون فارسی)

جنگ؟

از:؟

دفتری است از دو جانب مطالب گوناگون در آن نگاشته شده است، آیات روایات، اشعاری در پند و اندرز و سوگواری و جز آن‌ها از مطالبی که برای بهره گرفتن در منبر و غیره سودمند است گرد آوری شده است.

آغاز: «تیغ دادن بر کف زنگی مست

به که آرد علم را ناکس به دست

انجام: «از خدا خواهیم توفیق ادب

بی ادب محروم ماند از فیض رب

بی ادب تنها نه خود را داشت بد

بلکه آتش بر همه آفاق زد»

نسخ و نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج قهوه‌ای

سیر، مهر بیضوی «الحق مع العلی و العلی مع الحق» و همچنین وقف

شهید محمد باقر (ظاهراً) حبیبی در پایان دیده می‌شود.

۱۴۶ گ، سطور مختلف، ۱۱ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۹۷۰ ﴾

فالنامه

(علوم غریبه فارسی)

از:؟

فالنامه‌ای است ویژه بانوان که بر طبق برجهای: حمل، ثور، جوزا، سرطان، اسد، سنبله، میزان، عقرب، جدی، قوس، دلو، حوت، طالع زنان را دیده و اطلاعاتی برای آنان گویند.

پیوست این اوراق برگ‌های دیگری در احضار کسی، محبوبیت بین دو نفر و صفحه‌ای از جفر جامع و جز آن‌ها آمده است.

آغاز: «در بیان جفر جامع و چگونگی درج ۲۸ حرف ابجد، جامع هر جفر را ابجد نیز می‌گویند. اوائل کتابت الألف مع الجفر، از جزو اول الف». انجام: «تیغ بند همراه با خود دارد... حمعسق، کاملا، حادیا، باسراً. فاصلا، صادق، برحمتک یا ارحم الراحمین».

نستعلیق، جلد: تیماج، حنائی سیر، فرسوده، بزرگتر از برگ‌ها، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، برگ‌ها در دو بخش بزرگتر و کوچکتر. ۲۲ گ، سطور مختلف، جلد ۱۵ × ۱۹/۵ سم

﴿ ۹۷۱ ﴾

یازده باب؟

(هیئت فارسی)

از؟

نسخه حاضر در حدود یازده باب است در تشریح هیئت که در اوائل از مباحث هندسی آغاز نموده است، و برخی از عناوین بدین قرار است:

بیان حرکت بسیطه، معدّل النهار، منطقة البروج، اربعة دائرة مارة باقطاب، دائرة میل، دائرة عرض، دائرة افق، دائرة نصف النهار، دائرة مشرق و مغرب، دائرة وسط السماء، دائرة ارتفاع...

باب یازدهم: در معرفت خط نصف النهار و سمت قبله زمین.

آغاز افتاده: «خطهای مستقیم را نصف قطر خوانند، و هر خط مستقیم که دائرة را به دو پاره کند آن را وتر خوانند».

انجام افتاده: «هزار کر، و هر کری سی و دو اصبع، و هر اصبعی به مقدار عرض شش جو».

نسخ خوانا، دارای اشکال هندسی و خطوط، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، بسیار فرسوده، حاشیه نویسی دارد، عناوین و نشان‌ها شنگرف، جلد تیماج مشکی یک لنگه.

۲۶ گ، سطور مختلف ۲۱، ۱۸، ۱۵/۵ × ۲۱ سم

﴿ ۹۷۲ ﴾

جامع الدعوات

(دعا فارسی)

از:؟

مجموعه‌ای که در آن دعا‌های گوناگون از جمله خواص چهل گانه نادعلیا مظهر العجائب و فالنامه، دعای محبت، بیمار نامه، و جز آن‌ها آمده است. آغاز افتاده: «باب هفتم در بعضی از خاصیات مجرب و اسرار کلمات تامّات که از... صادر شده که ناد علیا مظهر العجائب».

انجام: «قل یحییها الذی انشأها اول مرّة و هو بکل شیء علیم».

نسخ و نستعلیق، محمد حسن ذاکر فرزند آخوند ملا علی، چهار شنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۳۵۸، خط‌ها مختلف از کاتبان متعدد وقف سید محسن مرتضوی به آستانه مقدسه حضرت معصومه علیها السلام، جلد گالینگور فرسوده، برگ‌ها مختلف

۱۳۶ گ، سطور مختلف، ۱۱/۵ × ۱۸ سم

﴿ ۹۷۳ ﴾

مجموعه

۱- منهاج النجاة (۱ پ ۷۰ پ) (اعتقادات عربی)

از: ملا محسن بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱)

کتاب مختصری است در اصول دین و اقسام عبادات، و بیان راه رستگاری در رستاخیز، مشتمل بر یک مقدمه و دو مقصد و هر مقصد دارای ۵ باب می‌باشد. مقدمه در: تعیین بهترین هدایت کننده رسول خدا و امامان و قرآن. مقصد اول در ارکان: «توحید، نبوت، عدل، امامت و معاد. مقصد دوم در اعمال: یعنی طاعات جوارح و گناهان آنها و طاعات قلب و گناهانش، و آداب معاشرت با مردم و دستورات اخلاقی، و عناوین کتاب: «هدایة، هدایة» می‌باشد.

این کتاب در سال ۱۰۴۲ موافق جمله «انتهی منهاج النجاة» پایان یافته است.

آغاز: «بسمه، الحمد لله الذی هدانا للّٰدین القویم، و النهج المستقیم، و الصلاة و السلام علی من بعثه بالملّة البیضاء».

انجام: «و ایاک ثم ایاک ان تكون من الفريق الثالث، فتهلك هلاکاً لا یرجى فلاحک، و لا ینتظر اصلاحک».

۲- اوصاف الاشراف (۷۱ پ ۹۱ ر) (اخلاق فارسی)

از: خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن حسن طوسی (۶۷۲)

رساله‌ای است در اخلاق و فلسفه علمی آمیخته با عرفان در شش باب به نام

شمس‌الدین محمد بن محمد جوینی (مقتول ۶۸۳) که آن را از اخلاق ناصری نگاشته است.

فهرست باب‌ها بدین قرار است:

باب اول: مبدأ حرکت.

باب دوم: ازاله عوائق.

باب سوم: سیر و سلوک.

باب چهارم: احوالی که مقارن سلوک حاصل می‌شود.

باب پنجم: احوال وصول پس از سلوک.

باب ششم: نهایت حرکت و عدم انقطاع سلوک.

آغاز: «سپاس بی‌قیاس بار خدایی را که به سبب آن که هیچ عقلی را قوت اطلاع بر حقیقت او نیست».

انجام: «این است آن چه در این مختصر خواستیم که ایراد کنیم، و این جا سخن منقطع شد، و السلام علی من اتبع الهدی».

۳- خاتمة منية المرید فی آداب المفید و المستفید (۹۲ ر ۹۶ ر) (اخلاق عربی)

از: شهید دوم زین‌الدین بن علی عاملی (۹۶۶)

اصل کتاب در موضوع آدابی است که باید آن‌ها را استاد و شاگرد و هر دانشمند اسلامی و قاضی رعایت نمایند، و این آداب از آیات قرآن و احادیث استفاده شده و در یک مقدمه و چهار باب و یک خاتمه روز پنجشنبه بیستم ربیع الاول سال ۹۵۴ به پایان رسیده است.

و این چند برگ خاتمه آن کتاب است.

آغاز: «هذه خاتمه كتاب منية المريد... قال قدس سره: و اما الخاتمة فتشتمل على مطالب مهمّة، المطلب الاول في اقسام العلوم الشرعية».
انجام: «تقبلها الله برحمته، و تلقّاها بيد كرمه و رحمته، أنّه جواد كريم، و الحمد لله وحده، و صلى الله على محمد و آله الطاهرين».

۴- معنی قول النبی ﷺ الدنيا مزرعة الاخره (۹۶ پ ۹۷ ر) (حدیث عربی)
از:؟

رساله مختصری است در تحقیق معنی فرمایش رسول خدا ﷺ که فرمود: الدنيا مزرعة الاخره که زراعتکاری آخرت را به زراعتکاری دنیا تشبیه نموده و بذر پاک و خالی از ناخالصی و زمین صالح و کاشت و داشت و برداشت در زمان مناسب را شرط بهره برداری و بهره وری در زراعتکاری می‌داند همچنین در زراعتکاری برای آخرت نیز همه آن شرایط لازم است.

آغاز: «بسملة، الحمد لله حق حمده، و صلى الله على محمد نبیه و عبده و على آله و صحبه و جنده، و التابعین لهم باحسان من بعده و سلم تسليما».
انجام: «و رتب اورادك من صباحك الى مساءك، فاصنع الى ما يلقي اليك من اوامر الله انح».

۵- سرمایه ایمان (۱۰۰ ر ۱۷۰ پ) (اعتقادات فارسی)

از: ملا عبدالرزاق بن علی بن حسین فیاض لاهیجی (۱۰۷۲)
اصول دین پنجگانه را به روش کلامی و فلسفی و برخی اصطلاحات منطقی در

یک مقدمه و پنج باب، و هر بابی دارای چند فصل نگاشته است.
این کتاب مختصری است از «گوهر مراد» خود وی که برای یکی از اخلاء تلخیص
نموده است.

آغاز: «بسمله، حمد له، و بعد چنین گوید العبد الملتجی عبد الرزاق اللاهجی
(کذا) تجاوز الله عنه که یکی از اجلای اخلاّی عظام و اعظم احبّای کرام».
انجام: «و حق وجوب آن است بر هر که عالم باشد به حسن معروف و قبح منکر و
تجویز بر تأثیر و انتفای مفسده و هذا آخر ما اردنا ایراده».

کتاب اول نسخ، محمد حسن بن محمد ابراهیم، دوم نسخ و نستعلیق
محرم الحرام سنه ۱۲۳۳، سوم نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، نستعلیق،
چهارم محرم الحرام سال ۱۲۳۳، کتاب پنجم نستعلیق حسن بن محمد بن
ابراهیم الخوانساری محرم الحرام سنه ۱۲۳۴، پس از کتاب دوم سؤال از
خواجه نصیر از معنی اتحاد وحدت و توحید و فرق بین آنها و پاسخ وی،
عناوین و نشانها شنگرف، به نظر می رسد همه مجموعه به خط یک نفر
باشد. جلد تیماج قهوه‌ای سیر مایل به سرخی، بی مقوا، پیش و پس از
کتابها اشعار و روایات حکمت آمیزی هست به زبان عربی.

۱۷۰ گ، سطور ۱۷، ۱۱ × ۱۵ سم

﴿ ۹۷۴ ﴾

مجموعه

(نحو عربی)

۱- الکافیه (۱ ر ۳۸ ر)

از: ابو عمرو و عثمان بن عمر معروف به ابن حاجب (۶۴۶ ق)

متن بسیار فشرده مشهوری است که دانشمندان علم نحو برآن شروح و حواشی فراوانی نوشته‌اند. این متن با شرح جامی به نام «الفوائد الضیائیة» جزو کتب درسی نظام قدیم حوزه‌های علمیه بود.

آغاز افتاده: «او فی فعل و اسم، الاسم مادّل علی معنی فی نفسه غیر مقترن باحد الازمنة الثلاثة».

انجام: «و المخفضة يحذف للسّاكن، و تحذف فی الوقف، فیرد ما حذف، و المفتوحة ما قبلها تقلب الفاً».

۲- الفوائد الصمدیة (۳۹ پ ۶۸ ر) (نحو عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۱)

قواعد علم نحو را بسیار مختصر و گویا و به روش جذّاب و شیوا در پنج حدیقه برای برادرش عبدالصمد گرد آورده است.

آغاز: «بسمله، احسن كلمة یبتدء بها الكلام، و خیر خبر یختتم به المرام؛ حمدک اللهم علی جزیل الانعام، و الصلاة و السلام.... و آله البررة الکرام».

انجام: «اللهم اشرح صدورنا بانوار المعارف.... و آله الائمة المعصومین».

۳- الکبری فی المنطق (۶۹ پ ۹۲ ر) (منطق فارسی)

از: میر سید شریف علی بن محمد جرجانی (۸۲۵)

به شماره (۲۲۶) مراجعه کنید.

۴- حاشیة تهذیب المنطق (۹۳ پ ۱۶۱ پ) (منطق عربی)

از: نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی (۹۸۱)

حاشیه مختصر مهمی است با عنوان‌های «قوله، قوله» بر بخش منطق «تهذیب المنطق و الکلام» سعد الدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۲) این کتاب مورد توجه دانشمندان بوده و در نظام قدیم حوزه‌های علمیه از کتاب‌های درسی به شمار می‌آمد. آغاز: «قوله الحمد لله افتتح بحمد الله بعد البسملة؟ ابتداء بخیر الکلام، و اقتداء بحديث خیر الانام».

انجام: «قيل: هذا اشارة الى العمل به كونه اشبه بالمقصود ظاهرا، بل المقصود من العلم العمل به، جعلنا و اياكم من الراسخين في الامرين».

کتاب‌های اول تا چهارم نسخ، چهارم نستعلیق، همه به خط حسین علی فرزند حاج محمد، اول: شهر رجب ۱۲۴۷، دوم پنجشنبه ۲۶ جمادی الثانی همان سال، سوم نیز همان سال، چهارم دوم شهر ربیع الاول ۱۲۴۸، جلد: تیماج قهوه‌ای سیر حاشیه نویسی دارد. وقف محمد فراهانی سال ۱۳۶۸. ۱۶۱ گ، سطور ۱۲، ۱۰/۵ × ۱۵ سم

﴿ ۹۲۵ ﴾

مجموعه

۱- مختصر و منتخب جامع الفوائد (۱ ر ۵۴ ر) (پزشکی فارسی)

از:؟

رساله‌ای است کوتاه که از کتاب جامع الفوائد (طب یوسفی) برگزیده که اصل

کتاب از یوسف بن محمد بن یوسف طبیب هروی می‌باشد که مسائل پزشکی را به شعر سروده و آن را در هیجده ماه رمضان به سال ۹۱۷ هجری قمری در هرات به پایان برده است. انتخاب کننده گرچه می‌گوید منتخبی از باب اول است، ولی ظاهراً از همه کتاب برگزیده است.

آغاز: «بسمله، حمد له، بدان که این مختصری است و منتخبی از باب اول از جلد بیست و هفت باب کتاب جامع الفوائد».

انجام: «و دو درم روغن زیتون یا روغن گل اضافه کرده با نیم گرم بیاشامند و غذا شیرگاو بخورند نافع بود بسیار، تمام شد طب یوسفی».

۲- خواب نما؟ (۵۵ ر ۵۷ پ) (تعبیر خواب فارسی)

از؟

سه برگ تعبیر خوابی است که از کتاب‌های تعبیر خواب برگزیده است.

آغاز افتاده: «در تعبیر خواب که علمی شریف است، و حضرت یوسف علیه السلام و حکما و علماء در این باب رنج بسیار برده‌اند».

انجام افتاده: «هر که راحت و عیش در خواب ببند، قدری ناخوشی و عذاب به او برسد صدقه دهد تا خلاص شود باذن الله تعالی».

۳- گزیده‌ای از فوائد (۵۷ پ ۸۸ ر) (پزشکی فارسی)

از؟

برخی از سروده‌های فوائد تألیف یوسف بن محمد بن یوسف را با توضیحاتی و علاج امراضی گرد آورده است.

آغاز: «هر کس علاج موی سفیدش هوس بود

گو خوش بیا که یوسفیش رو بره بود»

انجام: «و آن چه اول از آب براید لاجورد باشد، دویم شمذیز و ظرف آخر هم بد

نباشد».

۴- رساله جواهر نامه (۸۸ ر ۹۳ ر) (گوهرشناسی فارسی)

از:؟

رساله مختصری است در شناختن سنگ‌ها و معدنی‌های گرانبها که مؤلف آن را از

تألیفات افلاطون حکیم می‌داند که عربی بوده و به فارسی ترجمه شده است این

رساله در چهار باب به قرار ذیل است:

باب اول: در جواهرات و در آن چند فصل (۴۰ فصل) است.

باب دوم: در روغن بلسان و ماهی سقنقور و دندان ماهی و عاج و آبنوس و مهره

سیاه و مهره خویروک.

باب سوم: در مشک و کافور و عنبر و لادن و صندل و زعفران و عود و باد و غیره.

باب چهارم: در معدنیات از طلا و نقره و مس و قلع و سرب و آهن و حار حتی و

سیماب سفید روی و برنج.

آغاز: «شکر و سپاس بی‌قیاس پادشاهی را سزااست که به جواهر قدرت این چرخ

مینا را برافراشته، و جمیع کواکب را برا و نگاه داشته».

انجام افتاده: «و اگر به رنگ یاقوت سرخ بود به غایت نیکو است، و بهای لعل میانه

بخرند، و شاید که بالعل مشابه باشد».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جز این که کتاب دوم بعد از

ظهر دو شنبه ۱۲ صفر، ۱۱۶۱ نگاشته شده است. جلد: تیماج قهوه‌ای در
پایان قصیده‌ای در مدح حضرت امیر مؤمنان علیه السلام آمده است: «بریز ساقرا مرا
مدام می‌به ساقرا».

۹۳ گ، سطور ۱۵، ۱۱ × ۱۵/۵ سم

﴿ ۹۷۶ ﴾

(جنگ فارسی)

جنگ منبری یا انیس الواعظین

از:؟

مطالبی است منبری مواعظ، آیات، روایات، سوگواری امامان علیهم السلام به
ویژه مصیبت جانگداز شهدای طف با اشعاری به عنوان پیش واقعه و وقایع تاریخی و
گریز به مصیبت شهدای کربلا و سپس اشعاری مناسب و زبان حال از جاهای مختلف
و احیاناً اشعاری عربی را که منبریان را سود دهد گرد آورده و در این جنگ نگاشته
است.

نستعلیق تحریری، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج قهوه‌ای

فرسوده، بی‌مقوا، در برگ ۱۲۹ سه عدد مهر بیضوی «الراجی بالله الغنی ابو

طالب بن علی» دیده می‌شود، وقف محمد فراهانی در ۱۳۶۸ در پایان دیده

می‌شود که نام انیس الواعظین نیز از آنجا گرفته شده.

۱۷۰ گ، سطور مختلف ۱۶، ۲۰، ۱۰ × ۱۹ سم

﴿ ۹۷۷ ﴾

رساله رمل

(رمل فارسی)

از:؟

رساله بسیار مختصری است در علم رمل و قواعد آن که به طور رمز و اشاره از حضرت دانیال و غیره نقل کرده است.

آغاز: «این لفظها خارج است . این لفظها داخلی است .»

انجام: «خانه‌های دوستی مسئول این است و ۵ و ۳ و ۱۱ و ۹ و خانه‌های دشمنی سائل و مسئول این است: ۴ و ۷ و ۱۵ و ۱۲».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ ندارد، جلد: کاغذ، برخی برگها سفید.

۳۵ گ، سطور مختلف، ۱۰ × ۱۷/۵ سم

﴿ ۹۷۸ ﴾

طالع بینی

(دعا فارسی)

از:؟

کتابچه‌ای که در آن طالع بینی بر حسب ماه‌های دوازده گانه قدیم: حمل و ثور و جوزالی آخره و دیونامه که حدود هفتاد و دو دیو و دعای برخی دردها و مرضها همراه مطالب خرافی و بی‌مدرك نگاشته شده است .

آغاز افتاده: «و خرابه‌ها و خانه کهنه یا در زیر.... بدان که در روز یکشنبه به او رسیده و نام خدا با او نباشد».

انجام افتاده: «و از روزها روز پنجشنبه و از ماه‌ها ماه رجب، چون ماه نو بیند».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: ندارد، پیوست آن هشت

برگ اشعار مصیبت از صامت و جز او می‌باشد.

۸۰ گ، سطور ۱۴، ۱۱ × ۱۸ سم

﴿ ۹۷۹ ﴾

الخلاصة فی النحو و الفیة بن مالک (نحو عربی)

از: ابن مالک محمد بن عبدالله طائی (۶۷۲)

به شماره (۴۰۸) مراجعه شود.

نسخ خوانا، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، آغاز و انجام افتاده است،

جلد: تیماج مشگی، فرسوده، بی‌مقوا کوچک‌تر از کتاب، برگ‌ها آبی.

۵۶ گ، سطور ۹، ۱۱ × ۱۵ سم

﴿ ۹۸۰ ﴾

دیوان ملا پریشان یا پریشان نامه (ادبیات فارسی)

از: ملا پریشان (ق ۱۳)

در حدود هزار و هفتصد بیت شعر است در موضوع اخلاقیات، مناجات، مدح و

ثنای معصومین علیهم السلام و احیاناً مصیبت حضرت امام حسین علیه السلام، و در

برگ ۳۳ و ۳۴ شعری از میرزا نادر هرسینی، این اشعار به زبان فارسی آمیخته به برخی

کلمات کردی می‌باشد.

آغاز: «من ژ بسم الله، من ژ بسم الله

ابتداه می‌کنم من ژ بسم الله

پریشان نامه ذکر مکم الله

نه برای هر کس پی فناء فی الله».

انجام: «دور کن از خانه تار عنکبوت

باشد اندر ماندنش نقصان نکوت

خرج را بیرون ز اندازه مکن

ریش حوشک خویش را تازه کن».

نستعلیق ۲۴، ۲۵ صفر المظفر سنه ۱۳۵۳ نام کاتب ندارد، بدون جلد، در

پایان نرخ اجناس در سال‌های ۱۳۲۰ الی ۱۳۲۴ دوره جنگ اروپا در دو برگ

آمده است. در آخرین برگ امضای علیرضا پور ابوالحسن (ظاهراً) به تاریخ

۱۹ / ۱۲ / ۳۰ آمده است.

۶۳ گ، سطور مختلف ۱۶، ۱۳، ۱۱ × ۱۷ سم

شرح الفوائد الصمدیه

(نحو عربی)

از:؟

شرحی است مزجی از الفوائد الصمدیه بهاء الدین محمد بن حسین عاملی

(۱۰۳۰). این شرح الحدائق النديه سيد علی خان کبير نيست و نیز الفوائد الشمسيه

جمال الدين احمد بن محمد لاهيجی شاگرد شيخ بهاء الدين نيست.

أغاز افتاده: «کاد و کرب تجرّده عن ان الناصبة المصدريه نحو قوله تعالى و ما کاد
وا يفعلون و قل اقترائه بها، و يغلب فی المضارع».

انجام افتاده: «نحو من قبل ان یأتی يومٌ لا بیع فيه و لا خلّة، لا ریب فيه مجرورة
المحلّ نعت الیوم، و نحو قولک ان یقم زید فبکر قائم و بشر حاضر».

نستعلیق، متن نسخ، کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: ندارد، حاشیه
نویسی دارد، نشان شنگرف.

۹۹ گ، سطور ۱۵، ۱۷/۵ × ۲۲ سم

﴿ ۹۸۲ ﴾

مجموعه

۱- معالم الاصول (۱ پ ۷۲ ر) (اصول عربی)

از: شیخ حسن بن زین الدین شهید ثانی (۱۰۱۱)

به شماره (۵۶) مراجعه کنید.

۲- جامع الاخبار (۷۴ پ ۱۰۵ ر) (حدیث عربی)

از: شیخ تاج الدین محمد بن محمد الشعیری (ق ۶)

روایات و احادیث اخلاقی را در حدود یکصد و چهل و یک فصل با حذف سند

بیان کرده است.

وی می‌فرماید: از آغاز بیست سالگی اشتیاق داشتم کتابی فراهم کنم که روایات

زهد، موعظه، و ترغیب و ترهیب را که از امامان پاک و آثار راویان نیکوکار رسیده در

بر بگيرد و در عين حال به قرآن مستدل و به برهان مؤيد گردد، تا سنم به پنجاه رسيد
الخ.

آغاز: «الحمد لله الاول بلا اول كان قبله، و الاخر بلا آخر يكون بعده، الذي قصرت
عن رؤيته ابصار الناظرين».

انجام: «و قال (ع): بشر المستضعفين المقهورين من بعدى بالجنة، و قال (ع): بشر
المشائين في الظلم بالمساجد بنور تام يوم القيامة».

۳- گزیده‌ای از گلشن ایمان (۱۲۴ ر ۱۵۰ ر) (اخلاق فارسی)

از: حسين علي فرزند حاج محمد (ق ۱۳)

از علامات آخر الزمان، و ویژگی‌های ظهور حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه
الشریف را از اخبار و احادیث در عناوینی که نانوشته مانده (تا شاید بعداً با شنگرف
بنویسد) برگزیده است. سر آغاز گزینش می‌گوید از گلشن ایمان تألیف محمد تقی بن
داود دیلمی ساکن قزوین این جزوه‌ها نوشته شد.

آغاز: «در ذکر بعضی از علامات آخر الزمان به شهادت آیات و روایات از آن جمله
نبذه‌ای از کلام حضرت امام جعفر صادق علیه السلام مذکور می‌شود».

انجام: «و می‌گویند: یا لیتنی کنت تراباً: ای کاش من خاک می‌بودم، و هر که اطلاع
بر تفصیل دلائل و اشارات طلبد رجوع بر کتب مبسوطه نماید».

۴- فوائد (۱۵۰ پ ۱۵۸ ر) (مختلف فارسی، عربی)

از: ؟

مطالبی مختلف از بحار الانوار، مجمع البحرين، کتب طبّی، جدول چهارده

معصوم علیهم‌السلام در برگیرنده اسامی کنیه‌ها، القاب، و سایر ویژگی‌های آن بزرگواران احادیث، فقه، مسائل قضا و قدر، استصحاب و جز آن‌ها در این برگ‌ها آمده است.

آغاز: «من کتاب البحار: العقل هو تعقل الاشياء و فهمها فی اصل اللغة، و اصطلاح اطلاقه علی امور: الاول هو قوة ادراك الامور».

انجام: «عن بعض العارفين: الممكن المجرد عن الجسمیه ان احتاج فی کمالاته الی البدن فهو النفس و الافهو العقل».

نستعلیق، حسین علی فرزند حاج محمد، کتاب اول در روز شنبه ۱۹ رجب سال ۱۲۵۸، کتاب دوم: شنبه، اول جمادی الاول ۱۲۵۸، بین کتاب دوم و سوم مطالب مختلفی از احادیث و تاریخ و جز آن‌ها به عربی و فارسی آمده است، کتاب سوم: سال ۱۲۵۸ وقف شهید محمد فراهانی، ظاهراً همه مجموعه به خط یک نفر است، جلد: تیماج ضربی، دارای ترنج، مرمت شده در کارگاه آستانه مقدسه حضرت فاطمه معصومه علیها‌السلام در خرداد ۱۳۸۵.

۱۵۸ گ، سطور ۲۱، ۱۵/۵ × ۲۱ سم

﴿ ۹۸۳ ﴾

مجموعه

۱- شرح الانموذج (۱ پ ۷۲ پ) (نحو عربی)

از: جمال الدین محمد بن عبدالغنی اردبیلی (۶۴۷)

شرحی است توضیحی و گویا با عناوین: «قال، اقول» بر رساله «الانموذج فی

النحو» جار الله محمود بن عمر زمخشری (۵۳۸) که جزو کتب درسی حوزه‌های علمیه بود.

أغاز: «الحمد لله الذي جعل العربية مفتاح البيان، و صيرها آلة يحترز بها عن الخطأ في اللسان».

انجام: «عصمنا الله من شرورهم، و ردّ عليهم بلطفه كيد نحورهم، و الصلاة و السلام على محمد و آله اجمعين».

۲- رساله الدرر المنضود فی معرفة الصیغ و العقود

(۷۳ ر ۱۰۰ پ) (فقه فارسی)

از: علی بن شیخ حسین کربلایی (ق ۱۱)

انواع و اقسام مختلف عقود و ایقاعات را با توضیحات کامل و صیغه‌های عربی آنها در یک مقدمه و دو باب و یک خاتمه نگاشته است.

مقدمه در: صیغ ایقاع و تقسیم عقد به لازم و جایز و بیان عقد لازم و عقد جایز، و بیان معنی قبض و اقباض و تقسیم ایقاع به لازم و غیر لازم.
باب اول: در بیان صیغ عقود و در آن چهار مطلب است.

أغاز: «بسمه، حمد له، چنین گوید: أقلّ العباد علما و اکثرهم زللا المفتقر الى الله الغنی علی بن شیخ حسین کربلایی که: افعال مشروعه مکلفین».

انجام: «بلی اگر ضامن تسلیم کند مبلغ را به مضمون له، و محال علیه دفع کند مال خود را به محال له و مضمون له، و محال قبض کند مبلغ را بعد از تراضی اظهر آن است در آن وقت حکم آن معاملات باشد».

مؤلف کتاب دیگری در نیت برای سلیمان شاه صفوی نگاشته است به نام:
«الجواهر السليمانية».

۳- صیغه‌های نکاح؟ (۱۰۰ پ ۱۰۴ پ) (فقه فارسی)

از: محمد باقر بن محمد تقی؟

رساله بسیار کوتاهی است در بیان وجوه صیغه‌های عقد دائم و موقت با رعایت جانب احتیاط که برای عقد دائم سیزده صورت بیان می‌نماید.

در کتابشناسی مجلسی که تألیفات آن علامه بزرگوار را نگارش نموده نامی از این رساله نیافتیم، آری رساله‌ای به نام عقود النکاح دارد که آغاز و انجام آن با این رساله مطابقت ندارد، ر.ک: ص ۲۶۸ همان.

آغاز: «بسملة الحمد لله الذى العالمين (كذا؟)، والعاقبة للمتقين، و الصلاة و السلام على خير خلقه محمد و آله اجمعين، ببايد دانست که ظاهر اخبار».

انجام: «وکیل مرد می‌گوید: هی علی ذالک طالق، تمت مؤلفه العبد المذنب محمد باقر ابن محمد تقی عفی الله عنهما».

کتال اول نسخ خوب، روز شنبه، شعبان المعظم سال ۱۲۶۷، مهدی حسینی، عناوین و نشان‌ها شنگرف، پس از پایان صورت عقد نامه با عباراتی شیوا. دوم: نستعلیق و نسخ، همان تاریخ، کتاب سوم: نستعلیق و نسخ، ظاهراً به خط مؤلف، جلد: تیماج قهوه‌ای روشن، مرمت شده، پس از پایان: کتاب الحسبة که امر به معروف و نهی از منکر را مورد بحث قرار داده، پس و پیش از کتاب اشعار و احادیث؛ و تاریخ تولد افراد زیادی در پایان مجموعه آمده است.

۱۰۴ گ، سطور ۱۵ ۱۴، ۱۷/۵ × ۲۱/۵ سم

﴿ ۹۸۴ ﴾

شرایع الاسلام

(فقه عربی)

از: محقق حلی جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید (۶۷۶)

به شماره ۳۳ مراجعه کنید.

نسخه حاضر جلد اول از کتاب طهارت تا پایان کتاب الوصایا می باشد.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، برخی نشان‌ها شنگرف، گاهی

تصحیح دارد، جلد: تیماج، مشگی، ساغری بی مقوا، محکم.

۲۰۴ گ، سطور ۱۶، ۱۶ × ۲۲ سم

﴿ ۹۸۵ ﴾

رساله‌ای در رمل و جفر

(علوم غریبه فارسی)

از:؟

در این رساله از مسائل جفر و رمل و کشف ضمائر و مسائلی از این گونه بسیار

مبهم و سر بسته بحث شده است، گویا دفتر یادداشت شخصی است که در این قبیل

مسائل کار می کرده است.

آغاز: «بسمله، بطرس اعظم ب ت ث و متعلق به کورس ج ح خ و متعلق به زحل د ذ

و متعلق به مشتری رز».

انجام: «پس تحمل کن که در این جدول بیان شده است. این است بعون الله الملك المنان» که پس از آن جدولی در ۱۶ × ۹ خانه نگاشته است.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: شمیمز قهوه‌ای روشن، برگ‌هایی در همان موضوع پیوست رساله می‌باشد که گویا یادداشت‌های همان شخص است.

۸۴ گ، سطور مختلف، ۱۸/۵ × ۲۳ سم

﴿ ۹۸۶ ﴾

ابواب الجنان (اخلاق فارسی)

از: میرزا رفیع الدین، محمد بن فتح الله واعظ قزوینی (۱۰۸۹) به شماره (۱۸۱) مراجعه فرمایید.

نسخه حاضر جلد اول و دارای چهارده مجلس است.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج حنائی، ضربی، عنوان‌ها و نشان‌ها شنگرف، مالکیت محمد جعفر حاج غلامحسین در سال ۱۲۹۶ در پایان رؤیت می‌شود.

۲۶۴ گ، سطور: ۲۳، ۱۷ × ۲۹ سم

﴿ ۹۸۷ ﴾

الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة (نحو عربی)

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (۹۸۹)

به شماره (۲۰۹) مراجعه شود.

نسخ خوب، محمد رضا در مدرسه صدر میرزا شفیع درب مسجد شاه،
تاریخ کتابت ندارد، حاشیه نویسی دارد، عناوین شنگرف، جلد: تیماج
قهوه‌ای، فرسوده.

۸۹ گ، سطور مختلف، ۲۱ × ۳۲ سم

﴿ ۹۸۸ ﴾

حياة القلوب

(تاریخ فارسی)

از: ملا محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱)

به شماره (۱۸۹) مراجعه کنید.

نسخه حاضر جلد سوم در امامت می‌باشد.

نستعلیق و نسخ خوانا، محمد هاشم نوری ابوکرنجی بن محمد بن محمد
رفیع، روز چهارشنبه، ۲۱ ربیع الآخر سال ۱۲۳۰ قمری، عنوان و نشان
شنگرف، مهر مربع «العبد هاشم نوری» و تاریخ تولد نورچشمی عباسعلی ۲۵
صفر در روز جمعه ۳ ساعت از روز گذشته سنه ۱۲۵۵ در پایان دیده
می‌شود. جلد تیماج قهوه‌ای، ضربی.

۱۳۸ گ، سطور ۲۳، ۲۰/۵ × ۳۳ سم

﴿ ۹۸۹ ﴾

شرايع الاسلام فى معرفة الحلال و الحرام (فقه عربى)

از: محقق حلى جعفر بن حسن بن يحيى بن سعيد (۶۷۶)

به شماره (۳۳) مراجعه فرماید.

نسخه حاضر جلد اول تا اواخر کتاب الوصایا می‌باشد.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

جلد: تیماج، ضربی حنائی سیر، مرمت شده، حاشیه نویسی دارد،

عناوین شنگرف، وقف، مالکیت خیرالدین و بیع: ملا محمد کاظم ملا علی

نقی مؤدب در آغاز رؤیت می‌شود.

۲۰۰ گ، سطور ۱۴، ۲۱/۵ × ۲۸ سم

﴿ ۹۹۰ ﴾

خلاصة منهج الصادقين (تفسير فارسى)

از: ملا فتح الله بن شكر الله كاشانى (۹۸۸)

به شماره (۱۷۹) مراجعه کنید.

نسخه حاضر جلد اول می‌باشد که از سوره حمد شروع شده و تا اواسط سوره

یوسف پایان یافته است.

آغاز: «حمدى چون کلمات ربانى شایسته لطیفی است که از محض لطف ابدی».

انجام نا تمام: «برادران يوسف را بر دوش گرفته و روى به راه آوردند، يعقوب».

نسخ و نستعلیق خوانا، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج
قهوه‌ای سیر، ضربی مرمت شده، وقف محمد الفراهانی در تاریخ شهر
جمادی الثانی ۱۳۶۸، سپس وقف شهید محمد باقر حبیبی.

۳۱۷ گ، سطور ۲۳، ۲۰/۵ × ۲۹/۵ سم

﴿ ۹۹۱ ﴾

الروضة البهیه فی شرح اللمعة الدمشقیة (فقه عربی)

از: شهید دوم زین الدین بن علی عاملی (۹۶۶ ق)

به شماره (۴) مراجعه شود.

نسخه حاضر جلد دوم می‌باشد.

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: گالینگور، گوشه‌ها و ته: تیماج

قهوه‌ای وقف محمد باقر حبیبی، عناوین شنگرف کم رنگ.

۲۲۴ گ، سطور ۲۳، ۲۲ × ۳۰ سم

﴿ ۹۹۲ ﴾

الحدائق الناضرة فی احکام العترة الطاهرة (فقه عربی)

از: شیخ یوسف بن احمد بن ابراهیم البحرانی (۱۱۸۶)

فقه استدلالی گسترده‌ای است در ۶ مجلد بزرگ (با این که تا کتاب وصیت بیشتر

نگاشته نشده است).

در آغاز دوازده مقدمه در مبانی احکام آورده است که آخرین مقدمه آن در بیان فرق بین اخباری و اصولی است.

آغاز: «الحمد لله الذى هدانا لهذا الذى كنا لنهتدي لولا ما رزقنا من العلم و التأويل».

آغاز نسخه افتاده: «حتى لقد اصبحت عرصات العلم دارسة الآثار، و منازل منظملة الاقطار، و عفت اطلاله و معالمه».

انجام افتاده: «و من تأمل فى مضامين الاخبار التى قدمناها؛ لا يخفى قوة ما ذكرناه مثل قوله (ع) فى صحितحه محمد بن مسلم: و يريد اذا وقع الكسوف».

نسخه حاضر جلد اول از كتاب الطهارة تا بخشى از: الفصل الثالث فى صلاة الآيات و ما يتعلّق به است».

نستعليق خوب، به خط سيد على بن سيد ميرزا، پنجم جمادى الاولى سال ۱۲۳۰ جلد: تيماج قهوه‌ای سير، ضربی، وقف شهيد محمد باقر حبيبي، عنوان و نشان شنگرف، سپس وقف محمد فراهانى در محرم الحرام سال ۱۳۶۸، حاشيه نويسى دارد.

۲۰۸ گ، سطور ۲۷، ۲۱ × ۳۰ سم

﴿ ۹۹۳ ﴾

(اخلاق فارسی)

عين الحيات

از: ملا محمد باقر بن ملا محمد تقى مجلسى (۱۱۱۱)

به شماره (۱۸۴) مراجعه كنيد.

نسخ و نستعلیق، ابوطالب بن ملا محمد طاهر رودکی، روز دوشنبه، ۱۴
رمضان سال ۱۲۴۳ قمری، جلد: تیماج مشگی فرسوده، وقف مهری خانم
بنت مرحوم یوز باشی بابا برکافه مؤمنین و شیعیان ائمه اثنا عشر و تولیت
آن با ملا محمد جعفر فرزند ملا طالب سال ۱۲۷۰، عنوان و نشان شنگرف،
اوراق به هم ریخته.

۳۰۳ گ، سطور ۲۲، ۲۱ × ۳۰ سم

﴿ ۹۹۴ ﴾

المطول (فی شرح تلخیص المفتاح) (بلاغت عربی)

از: سعد الدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳)

به شماره (۳) مراجعه فرماید.

نسخ سید حسن حسنی خراسانی بن سید محمد، صبح روز جمعه ۲۱
ربیع الاول سال ۱۲۲۶ در اصفهان، جلد: تیماج مشگی مرمت شده، حاشیه
نویسی دارد، پیش از کتاب قصیده مولانا جامی و اشعار و معما به نام‌های
مختلف و بحر طویل و سایر فوائد پیش و پس از کتاب آمده است، در پایان
دو عدد مهر بیضوی: «صاحب خلق حسینی حسن» که درست خوانده
نمی‌شود.

نشان شنگرف

۱۸۵ گ، سطور ۲۳، ۲۱ × ۳۰ سم

﴿ ۹۹۵ ﴾

(تاریخ فارسی)

حیات القلوب

از: ملا محمد باقر بن ملا محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱)

به شماره (۱۸۹) مراجعه شود.

نسخه حاضر جلد اول می‌باشد.

آغاز: «حیات قلوب مرده دلان به وادی ضلالت و حرمان به حمد خداوندی‌مانندی

است که مقربان درگاه احدیتش به زبان بی‌زبانی».

انجام نا تمام: «موسی بر سر قبر هارون آمد، و او را ندا کرد، هارون به امر خدا از

قبر بیرون آمد و گفت: موسی مرا نکشته است».

نسخ، عربی معرب، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان

شنگرف، جلد: تیماج مشگی کوچکتر از کتاب وقف کربلای عبدالصمد بن

کربلای عبدالحمید بر کافه شیعیان اثنا عشریه که قابلیت فهم احادیث

داشته باشد در ۱۱ شهر جمادی الاخر سنه ۱۲۶۱، در صفحه آغازین مهر

بیضوی «عبدالوهاب قزوینی» رؤیت می‌شود.

۱۳۷ گ، سطور ۲۵، ۲۰ × ۲۹ سم

﴿ ۹۹۶ ﴾

(فقه عربی)

الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة

از: شهید ثانی، زین الدین بن علی عاملی (۹۶۶)

به شماره (۴) مراجعه کنید.

نسخه حاضر جلد دوم می باشد.

نسخ، نام کاتب ندارد، چهار شنبه ۲۶ ربیع الثانی سال ۱۲۳۵ هـ، جلد:

تیماج مشگی، نشان شنگرف، حاشیه نویسی دارد.

۱۹۴ گ، سطور مختلف ۲۳، ۲۱، ۲۱ × ۲۰ سم

﴿ ۹۹۷ ﴾

مصابیح القلوب

(اخلاق فارسی)

از: ابوسعید حسن بن حسین شیعی سبزواری (ق ۸)

به شماره (۴۲۷) مراجعه کنید.

آغاز و انجام این نسخه افتاده است.

نسخ و نستعلیق خوش، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج

مشگی فرسوده، تک لنگه، عناوین شنگرف.

۸۵ گ، سطور ۲۵، ۱۹ × ۲۷ سم

﴿ ۹۹۸ ﴾

اصلاح المؤمنین

(اخلاق فارسی)

از: ؟

رساله ای است که در چهل باب در موضوع اخلاق و سیاست کشور داری که آن را

برای یکی از شاهزادگان نگارش نموده است. در نگارش این رساله از اشعار شاعران و روایات امامان علیهم‌السلام و آیات قرآن بهره فراوان برده شده است، و به راستی در موضوع خود جالب و شیوا و از نظر عبارت‌پردازی نیز زیبا می‌باشد.

نسخه حاضر کمی پیش از باب دهم آغاز شده، عنوان مزبور در فراز صفحه آغازین آمده است، و این رساله را در هیچ منبعی نیافتم. از محتوای رساله بر می‌آید که در حدود سال ۹۹۵ قمری و برای شاهزاده‌ای به نام معین الملک و الدوله ابوالحسن (گ) ۴۶ پ و ۶۸ پ) نگارش یافته است. پشت برگ ۱۹ کتاب مراجعه فرمایید.

آغاز: «بسمله، بعد الحمد و الصلاة:

از ملائک بهره داری از بهایم نیز هم

بگذر از حظّ بهایم کز ملائک بگذری

..... باب دهم در ادب صیانت نفس است از قول ناپسند و فعل ناستوده».

انجام: «و نه در هیچ کار اندیشه به کار برد، و نه در هیچ مهم شرط نگاه دارد، و اصل در بندگان حیا و زیرکی است، و این همه از صفتها مستحکم‌تر است، و السلام.....».

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد.

جلد: تیماج قهوه‌ای سیر، ضربی، فرسوده.

۷۱ گ، سطور ۱۹، ۱۸ × ۲۲/۵ سم

﴿ ۹۹۹ ﴾

(ادب فارسی)

گلستان

از: شیخ مصلح الدین بن عبدالله سعدی شیرازی (۶۹۱)

به شماره (۱۷۸) مراجعه شود.

نستعلیق، عزیز الدین، سنه ۱۲۰۷ در ام تسر پنجاب گاهی عنوانها

شنگرف، بدون جلد، صفحات مجدول به رنگ آبی دو خطه.

۱۲۱ گ، سطور ۱۲، ۱۸ × ۲۷/۵ سم

﴿ ۱۰۰۰ ﴾

(نحو عربی)

الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۹۸)

به شماره (۲۰۹) مراجعه کنید.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، حاشیه نویسی دارد، جلد:

تیماج مشگی، ضربی تک لنگه.

۱۶۰ گ، سطور مختلف، ۱۸ - ۱۵، ۱۴ × ۲۱ سم

﴿ ۱۰۰۱ ﴾

(اصول فقه عربی)

حاشیة شرح العضدی علی مختصر ابن الحاجب

از: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳)

ابن حاجب عثمان بن عمر (۷۴۶) کتابی به نام «منتهی السؤل و الأمل فی علمی الاصول و الجدل» نگاشت، سپس آن را تلخیص نموده مختصر الاصول نامید. دانشمندانی به شرح آن همت گاشتند از جمله قاضی عضد الدین عبد الرحمان بن احمد ایجی (۷۵۶)

نسخه حاضر حاشیه مفصلی است به عنوان «قوله قوله» بر شرح ایجی یاد شده.

تفتازانی آن را در ۲۶ شعبان سال ۷۳۴ به پایان برده است.

آغاز: «الحمد لله الذی وفقنا للوصول الی منتهی اصول الشریعة الغراء و شرح صدورنا بنور الاهتداء الی سلوک المحبّة البیضاء.... قوله فی صدر الکتاب: و ینحصر المختصر، ذهب الجمهور».

انجام: «ارشدنا و ایاکم لما ینفعنا فی الدنیا و الاخرة.... صلی الله علی محمد و علی آله و اصحابه و ازواجه».

نسخ، محمد بن محمد مؤمن بن علی قلی، سال ۱۲۲۸، حاشیه نویسی

دارد، جلد: تیماج حنائی سیر ضربی مرمت شده، نشان‌ها شنگرف، بر فرود

صفحه آغازین مهر مربع: «افوض امری الی الله عبده لطف الله» و بر فراز آن:

لطف الله فی شهر محرم الحرام ۱۲۷۶ رؤیت می‌شود.

۲۳۸ گ، سطور ۲۶ - ۲۵، ۱۵/۵ × ۲۱/۵ سم

آقا نجفی، ج ۱، ص ۸۹، ج ۳، ص ۲۴.

﴿ ۱۰۰۲ ﴾

حديقة المتقين في معرفة احكام الدين (فقه عربی)

از: ملا محمد تقی بن مقصود علی مجلسی (۱۰۷۰)

احکام فقهی عبادات را به اختصار و فتوایی در یک مقدمه و پنج باب و یک خاتمه نگاشته است. بدین قرار:

مقدمه: در فضیلت نماز.

باب اول: در احکام طهارت.

باب دوم: در احکام نماز.

باب سوم: در احکام خمس و زکات.

باب چهارم: در احکام روزه.

باب پنجم: در احکام حج و زیارت.

خاتمه: در احکام غیر عبادات که دانستن آنها ضروری است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين، و الصلاة و السلام علی اشرف المطهرين محمد و

عترته المعصومين، اما بعد چنین گوید:..... این رساله‌ای است در بیان عبادات».

انجام افتاده: «و همچنین کثیر السهو اگر سهوی کرده باشد که موجب سجده سهو

باشد سجده سهو را به جا نمی‌آورد».

نسخه حاضر تا اواخر باب دوم است.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، بدون جلد، عنوان و نشان

شنگرف.

۱۰۶ گ، سطور ۱۹، ۱۶ × ۲۱/۵ سم

﴿ ۱۰۰۳ ﴾

مقتل؟

(سوگواری فارسی)

از؟

مقتل نسبتاً مفصلی است در سوگواری شهدای کربلا علیهم السلام، در صد و پنج باب و هر باب دارای چندین مجلس که معمولاً در آغاز هر مجلس خطبه‌ای به زبان عربی آورده و در هر مناسبتی چند بیت شعر به فارسی در سوگواری نگاشته است. نسخه حاضر در آغاز به روایات رسول گرامی اسلام ﷺ درباره حضرت امام حسین علیه السلام پرداخته است و به فرمایشات آن بزرگوار درباره اهل بیت خود به پایان برده است.

برخی از عنوان‌ها از این قرار است: در ذکروفات جناب ابوطالب، مصیبت حضرت ابراهیم، مصیبت حمزه، ذکر وفات خدیجه کبری، در ذکر واقعه جان‌گداز اشرف کائنات.

آغاز افتاده:

«ما سوی الله در ره عشق آفتاب جمله ذرات از وی کامیاب

ظاهر دانائی و ادراک اوست باطن شاهنشاه لولاک اوست»

انجام افتاده: «ای پادشاهی که هفت دوزخ یک شراره از نیران غضب تو است، و هشت بهشت یک شمه‌ای از دریای رحمت تو، رخت خلیل را از آتش کشیدی، و گلیم کلیم را از آب قهرت کلیم قبطیان».

نستعلیق و نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان شنگرف

و بیشتر نانوشته، جلد: تیماج مشگی، تک لنگه.

۲۵۵ گ، سطور ۱۷ - ۲۱، ۱۵ × ۲۱ سم

﴿ ۱۰۰۴ ﴾

شرح مفاتیح الشرایع

(فقه عربی)

از: مولا محمد باقر ابن محمد اکمل وحید بهبهانی (۱۲۰۶)

شرح بسیار مفصلی است در هشت جلد به عنوان «قوله قوله» بر کتاب «مفاتیح الشرایع» ملا محسن فیض کاشانی (۱۰۹۱) و این شرح جز حاشیه مختصری است که وحید بر مفاتیح نگاشته است. و آن را «مصابیح الظلام» نیز می‌گویند. نسخه حاضر از اول طهارت است تا پایان منزوحات بئر، و خطبه کتاب را ننوشته‌اند.

آغاز: «قوله: فمن كان اه اعلم ان الاحكام الشرعية باسرها توقيفية موقوفة على الثبوت من الشرع بالبدیهة».

انجام: «وان كان تجاهاً بحذاء القبلة وهما مستويان في مهبّ الشمال فسبعة اذرع، وهذه الرواية تنادی بما ذكرنا من فوقية الشمال».

نسخ، مهدی بن محمد طاهر، عصر روز پنجشنبه، ششم ماه رمضان

۱۲۳۱ در قصبه خوانسار، جلد: تیماج مشگی، عناوین شنگرف.

۲۵۸ گ، سطور: ۳۱، ۲۰ × ۳۱ سم

الذریعه، ج ۱۴، ص ۷۵؛ آقا نجفی، ج ۳، ص ۲۸۰

﴿ ۱۰۰۵ ﴾

(حدیث عربی)

الکافی

از: محمد بن یعقوب کلینی (۳۲۸)

به شماره (۱۴۱) مراجعه شود.

نسخه حاضر فروع کافی کتاب الصیام تا اواخر باب اصناف الحج می‌باشد.
 آغاز: «بسمله، کتاب الصیام، باب ما جاء فی فضل الصوم و الصّائم، علی بن
 ابراهیم..... عن ابی جعفر علیه السلام: بنی الاسلام علی خمس».
 انجام افتاده: «فقلت: اصلحك الله سألتک فامرتنی بالتمتع، و اراک قد افردت الحج
 العام؟ فقال: اما و الله انّ الفضل لفی الذی امرتک به ولكنی».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان مشگی و درشت،
 خط خوانا، دارای عرضهای متعدد در صفحه آغازین و سوم، مالکیت محمد
 حکیم المصری و عرض سنه ۹۹۷ مهر دائره‌ای: «الواثق بالله الکریم محمد
 بن حسن الحکیم المصری» و دائره‌ای دیگر: «امانت خان شاه جهانی سنه
 ۱۰۳۲» و مهر دائره‌ای: «ابوالفتح فتح الله» و الله اکبر ۱۱ خرداد سنه دیده
 شد، و عرض دیده شد ماه دی الهی سنه، و ۲۲ تیر ماه الهی ۱۶ عرض دیده
 شد. قیمت مال سی روپیه و مهرهای دیگر و عرضهای دیگر در بخش
 هنری آستانه مقدسه وصالی و مرمت شده است، برخی تصحیحات را دارد،
 جلد: مقوا.

۹۳ گ، سطور ۱۷، ۱۹/۵ × ۲۶ سم اصل کتاب

خطوط ۱۳ × ۱۶/۵ سم، مرمت شده، ۳۰ × ۳۸ سم

﴿ ۱۰۰۶ ﴾

جنگ منبری؟

(سوگواری فارسی)

از: محمد علی بن حاج خانعلی بن شکر علی بن زلفعلی بن حبیب الله (زنده در ۱۳۲۰ ق)

مطالبی حدیثی، تاریخی، اشعاری پندآموز، حکمت‌آمیز، سوگواری به عربی، فارسی و گاهی ترکی از کتاب‌های مختلف و گاهی از منابع ضعیف چون سحاب الدموع و امثال آن گرد آورده و در این کتابچه نگاشته است.

آغاز افتاده: «زمین‌ها در نزد خدا مکه است، خاکی در نزد خدا بهتر از خاک آن نیست و سنگی در نزد خدا بهتر از سنگ آن نیست».

انجام: «خداوند وحی فرمود به ابراهیم علیه السلام: که از برای تو و ساره اسحاق متولد خواهد شد....».

نسخ و نستعلیق، به خط محمد علی بن حاج خانعلی در ۱۳۲۰ ق و زمان‌های مختلف، مهر مستطیل «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده محمد علی» و مهرهای مختلف دیگری در جاهای مختلف دیده می‌شود. عناوین و ترجمه‌ها شنگرف، وقف مدرسه فیضیه در تاریخ ۵۱/۵/۲۵، واقف: محمد حسین رشاد، جلد تیماج مشگی، تک لنگه

۳۷۷ گ، سطور مختلف، ۱۴ × ۲۱ سم

﴿ ۱۰۰۷ ﴾

مجموعه

۱- حاشیه الکلام؟ (۱ ر ۷۳ پ) (کلام عربی)

از:؟

حاشیه مختصر و موجزی است توضیح گونه و گاهی انتقادی بر کتابی کلامی با عناوین: «قوله، قوله»

آغاز نسخه: «اهل السنة، و ان خص بقوله: «حقایق الاشیا ثابتة» فالمراد اهل الحق فی هذه المسألة و هم ما عدی سوفسطائیة».

انجام: «قوله اشق و ادخل فی الاخلاص، فیکون افضل.... قلت: هذا الادعاء مما لا یقبل فی حق الانبیاء، و به یتظهر انّ هذا الوجه ایضاً یفید تفضیلکم فقط، انّ الفضل.... انه ذو الفضل العظیم».

۲- حل لغاز؟ (۷۴ پ ۱۰۳ پ) (لغز فارسی)

از:؟

شرح و توضیحی است بر لغزهای اسمی که با شعر اسم‌هایی را در نظر گرفته، و برای هر یک معمولاً مصرعی آورده است که به طرز کنایه آن اسم در آن مصرع یک بیت آمده است. و دو بیت اول به ترتیب به نام‌های منوچهر، فانی، اوحید، امان سروده شده است و بیت‌ها چنین است:

جبین ماه ملک دانی از چه پر نور است

به پیش فرش حریم تو سوده پیشانی

مکان پست تو بالای آسمان آمد

از آن مکان رفیعی که نبودش ثانی

آغاز: «ابتداء از اسم منوچهر کرده، و گفته: از جبین ماه میم اراده کرده و ظرف نور را ظرف چه دانسته منوچهر حصول یافته».

انجام افتاده: «گفته: بماحی له نماید، ما حی زلف بود، و از اولام مراد است، چون بلام له نماید؛ سیف الله حاصل آید، کمان تحلیل یافته گفته: کمان بر تیر کثیر شود، کثیر پیر بود، و تیر بر کمان».

نسخ نام کاتب ندارد، پایان رساله اول: فی سنه ۹۸۳، عناوین رساله اول:

شنگرف و دوم نانوشته، جلد: ندارد.

۱۰۳ گ، سطور ۱۴، ۱۰ × ۱۸/۵ سم

دفتر یادداشت؟

(ادبیات فارسی)

از: سید محمد فرزند سید علی نقی فرزند سید ابراهیم (زنده در ۱۳۲۱ ق)

عمدتاً اشعاری متفرقه ادبی، عرفانی، اخلاقی و جز آن را در این دفتر گرد آورده است، در میان یادداشت‌ها وصیتنامه سید علی نقی در سال ۱۳۲۷ و شجره‌نامه سید محمد در ۱۲ ربیع الثانی سنه ۱۳۲۱ آمده است.

آغاز: «الف قامت ای مغبچه سرو است بلند

حاجت این همه آفاق گرفته بکمند»

انجام: «یوم پنجشنبه سیزدهم شهر ربیع الثانی سنه ۱۳۲۱ از دارالخلافة تهران حرکت کردیم به طرف مشهد مقدس.... و روز یکشنبه هیجدهم شهر مذکور (شعبان) قبل از ظهر وارد طهران شدیم».

نستعلیق تحریری بیشتر به خط سید محمد مزبور، در تاریخ‌های مختلف، بیشتر برگ‌ها سفید، جلد: تیماج قهوه‌ای مایل به سرخی بی‌مقوا، در پایین اولین صفحه وصیتنامه مهر مربع «العبد المذنب علی نقی الحسینی» رؤیت می‌شود.

وصیتنامه در تاریخ روز سه شنبه ۲۴ محرم الحرام ۱۳۲۷ تحریر یافته است.

۲۳ گ نوشته شده، سطور مختلف، ۱۶ × ۲۰ سم

﴿ ۱۰۰۹ ﴾

مختصر الشرایع (فقه عربی)

به شماره (۱۷۲) مراجعه شود.

از: محقق حلی جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید (۶۷۶)

به شماره (۱۷۲) مراجعه شود.

این همان مختصر النافع است، نهایت آغاز نسخه حاضر با آغاز آن متفاوت است.

نسخ، حسن بن جعفر معروف به حاجی آقا بن سید علی نقی طباطبایی،

اواخر شوال المکرم سنه ۱۲۰۵ ظاهراً، عناوین شنگرف، در آغاز و انجام مهر

مربع «حسن بن جعفر الطباطبایی» رؤیت می‌شود، جلد: گالینگور، شیرازه و گوشه‌ها تیماج.

۱۷۵ گ، سطور ۱۶، ۱۵، ۱۴/۵ × ۲۰ سم

تقریرات الدرس

(اصول عربی)

از: عبدالنبی الموسوی الکازرونی (ق ۱۴)

تقریرات درس اصول آقا ضیاء الدین عراقی (۱۳۶۱) فرزند محمد می‌باشد، که به طور مختصر از بحث مفاهیم تا اواخر اجتهاد و اوائل تقلید را در بر دارد. نسخ، به خط مقرر مزبور، روز جمعه، غرة جمادی الثانی، سنه ۱۳۴۹، جلد: گالینگور آبی مشبک به سفید.

۲۴۲ گ، سطور مختلف، ۱۳/۵ × ۲۱ سم

دوازده باب

(تعبیر خواب فارسی)

از: ؟

رساله بسیار کوتاهی است در خواب گزاری که بدون دلیل و مستندی تعبیر خواب دیدن انسان و حیوان و سایر اشیاء را با تعبیر آنها آورده است.

آغاز: «بسمله، حمد له، اما بعد بدان که علم شریعت معجزه حضرت یوسف علیه السلام و

جمله پیغمبران در این رنج برده‌اند (چنین) از برای فائده خلق».

انجام افتاده: «و اگر خواب بیند سرچشم راست جهد روزی باشد، و اگر در خواب

بیند سرچشم چپ او جهد غم بروی رسد....».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج فرسوده، قهوه‌ای سیر

بدون مقوا، کوچکتر از رساله.

۱۴ گ، سطور ۹، ۱۱/۵ × ۱۷ سم

﴿ ۱۰۱۲ ﴾

مجموعه

۱- تعبیر خواب یا دوازده فصل (۱ پ ۲۹ ر) (تعبیر خواب فارسی)

از:؟

رساله مختصری است در خوابگزاری در دوازده فصل، بدین قرار:

فصل اول: در حقیقت خواب، و اسباب رؤیت، و شرایط صحت آن و آداب معبر.

فصل دوم: در دیدن تجلی نور ایزدی و روحانیت و انبیاء و اولیاء و سلاطین و

ملوک و جن و شیاطین و قیامت و حساب و کتاب و بهشت و دوزخ.

فصل سوم: در دیدن انسان و اعضاء او و آن چه از او بیرون آید.

فصل چهارم: در تصرفاتی که انسان کند در اعضاء خود و غیر آن، و اعراض و

احوالی که بر او طاری شود.

فصل پنجم: در جانوران.

فصل ششم: در آثار علوی و آسمان و ستارگان.

فصل هفتم: در آثار سفلی و بناها.

فصل هشتم: در باغ بوستان و درختان و میوه‌ها و مانند آن.

فصل نهم: در معدنیات و آن چه از آن سازند.

فصل دهم: در آلات صناعات و آلات خانه و حرب و ملاحی.

فصل یازدهم: در طعام و شراب و عطر و لباس و نان.

فصل دوازدهم: در خواب‌های بدیع.

آغاز: «بدان که علم تعبیر که آن عبارت است از معرفت احوال خواب‌ها، و کیفیت احوال رؤیا، و این علمی شریف است».

انجام: «دیگر شخصی به خواب دید که از ماه چراغ می‌گرفت، نابینا شد».

۲- مقاله‌ای در علم فراست (۲۹ پ ۳۵ پ) (قیافه‌شناسی فارسی)

از: ؟

رساله مختصری است در قیافه‌شناسی در دو باب:

باب اول: در دریافتن اخلاق مردم سبب چگونگی صورت و رنگ و شکل و

باب دوم: ترجیح بعضی از این علامات بر بعضی.

آغاز: «این مقاله در علم فراست که آن عبارت است از معرفت اخلاق درونی، و صفات باطن انسانی».

انجام: «معلم نجوم نیک داند تا تأثیرات کواکب و طبایع و منسوبات بهر یکی از آن شناسد. و الله اعلم و احکم».

(طبیعی فارسی)

۳- حرف الطبیعة (۳۵ پ ۴۵ ر)

از:؟

در پنج، شش حرفه که نیازمند آموختن و مهارت یافتن می‌باشد تا از عهده تصدی آن به خوبی بر آید در ۶ فصل بدین قرار:

فصل اول: در بیطره یا فرسنامه که بخشی از دامپزشکی کهن می‌باشد، پرورش اسب، بهداشت و تیمار و خوراک و طرز نگهداری آن را در بر می‌گیرد.

فصل دوم: در احوال مرغان شکاری.

فصل سوم: در قلع آثار جامه سپید بر هر چه بیالاید.

فصل چهارم: در فلاح.

فصل پنجم: در اکتاف، گویند بعضی از اهل طبایع در وقت افزونی ماه گوسفندی میشینه را بکشند و از شانه او استدلال بر وقایع امور و احوال سال کردند.

فصل ششم: در احکام اختلاج.

آغاز: «مقاله علم الحراف الطبیعت (چنین!) که آن شعب و اقسام بسیار دارد، و به حقیقت بیشترین صفت‌ها به او راجع».

انجام: «اگر ساق چپ بجهد چشمش به محنت دشمنان روشن گردد».

۴- مقاله‌ای در علم دم و علم وهم (۴۵ پ ۴۸ پ) (علوم غریبه فارسی) از:؟

این مقاله در دو فصل است:

فصل اول: در علم دم (انفاس)

فصل دوم: در علم وهم.

آغاز: «مقاله‌ای در علم دم و علم وهم، که اول عبارت است از معرفت انفس، و دلالات آن، و دوم از معرفت (چنین) تسخیر اوهام، و تدبیر ریاضت آن. انجام: «و هر یکی از این احکام بسیار ثابت کنند، اما چون در ذکر آن زیادت فائده متصور نمی‌شود به همین اکتفا رفت».

۵- رساله‌ای در بیان علم اختلاجات (۴۹ پ ۵۱ پ) (متفرقه فارسی)

از:؟

به شماره (۲۵) مراجعه کنید.

۶- آداب سفر کردن (۵۱ پ ۵۴ پ) (احکام فارسی)

از:؟

رساله بسیار کوتاهی است در آداب مسافرت که در آغاز شش چیز را در ابتدای سفر بد می‌داند: دیدن کلاغ، گرگ، آهو، بوم، زن سلیطه، ماده خرگوش، و برای هر یک شرطی قرار داده است. سپس تفأل‌ات بد و آداب رفاقت و سفر را تا ۴۵ عدد می‌شمارد، و دستور می‌دهد که در همه حالات از یاد خدای تعالی غافل نباشد. آغاز: «بدان که مسافر باید از خدا غافل نباشد، با یاد حق سبحانه و تعالی دائم بوده باشد».

انجام: «و چون راه را گم کنی؛ دو رکعت نماز بگزار و بگو: یا صالح! یا ابا صالح! ارشدونا الی الطریق رحمکم الله، انشاء الله که از خدای تعالی غافل نشوند».

۷- در بیان سگزیو لدوز (۵۶ پ ۷۲ پ) (متفرقه فارسی)

از:؟

در این بخش مطالب متفرقه را به نگارش در آورده است. بدین قرار:

الف. در احکام سگزبولدوز

ب. در خلاصه ایام و خوب و بد آن.

ج. در بیان فصد و حجامت.

د. در اوقاتی که جماع کردن در آن مکروه است.

ه. در بیان اعمالی که سبب فقر می شود.

و. در دیدن ماه.

ز. در بیان استخاره در ساعات روز، استخاره به قرآن.

ح. استخاره ذات الرقاع.

ط. کیفیت ختم سوره انعام.

ی. در پر کردن لوح از مولا محمد علی یزدی.

۸- اخلاق عارف سبجانی جلال الدین محمد دوانی

(۷۳ پ ۹۱ پ)

(اخلاق - فارسی)

از:؟

رساله مختصری است در موضوع اخلاق که برخی از عنوان‌ها بدین قرار است:

فصل فی خلافت آدم.

در علاج خوف مرگ.

در صحت نفس و سلوک با ارباب دهر.

در علاج حزن.

در علاج حسد.

در علاج غضب.

وصایای ارسطالیس.

لمعه در فضیلت محبت.

گویا برگرفته از لوامع الاشراف جلال الدین محمد بن اسعد دوانی (۹۰۸) باشد.

آغاز: «فصل فی خلافت آدم، قال الله تعالى: ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لا عین».

انجام: «حجاب چهره جان می شود غبار تنم

خوشا دمیکه از این چهره پرده بر فکنم

۹- فصلی از کیمیای سعادت (۹۱ ر ۱۱۱ ر) (اخلاق فارسی)

از:؟

بخش کوچکی از آغاز (پس از حمد و سپاس و درود) کتاب کیمیای سعادت ابوحامد محمد بن محمد غزالی (۵۰۵) است، که غزالی آن را از کتاب احیاء علوم الدین خود برگرفته و به زبان فارسی نگاشته است.

آغاز: «فصلی است که از کیمیای سعادت که از تصانیف محمد غزالی، بدان که آدمی را به هرزه و بازی نیافریده‌اند، بلکه کار وی عظیم و خطر وی بزرگ است».

انجام: «و او منزّه است از آن که او را به جایی خاص اضافه کنند، و تمامی این نوع از تقدس در آن آشکار شود».

۱۰- فضیلت شرح چهل حدیث (۱۱۱ ر ۱۲۱ ر) (اخلاق فارسی)

از:؟

چند حدیث کوتاه از رسول خدا ﷺ در توحید و معاد و اخلاق آورده و مختصری شرح داده و اشعاری چند از ملای رومی و غیره همراه حکایت کوتاهی برای هر حدیث نگاشته است، گویا در نظر داشته که چهل حدیث بنگارد.

آغاز: «بسمله، فضیلت شرح چهل حدیث، حضرت رسالت پناه ﷺ، فصل فی توحید (چنین) بر دو قسم است».

انجام: «ره دوراست در پیشست عزیز از اد راحت کو

در این ره گریه شام و نیاز صبگاہت کو؟

چو در صفه طاعت دعوی صفا داری

دم اخلاص بر تحقیق این دعوا گواہت کو؟

۱۱- فضیلت شرح سوره یوسف (۱۲۲ پ ۱۳۷ پ) (اخلاق فارسی)

از: ابوالفضل محمد حامد شوشتری

تفسیر برخی آیات از سوره یوسف علیہ السلام است به روش عرفانی، دارای حکایت‌های کوتاه از عرفاء و اشعاری مناسب.

آغاز: «عبدالله سهل شوشتری روح الله تعالی روحه فرماید: که حق تعالی اگر بنده را بعدد هر حرف از قرآن فهم عطا فرماید، به هزار یک از دقائق قرآن و نکات آن نرسد».

انجام: «همه کس به عشق یاری، همه کس به فکر کاری

من و دل ز بی کسی ها به در دعا نشسته».

۱۲- حفظ صحت (۱۳۸ ر ۱۴۳ پ) (پزشکی و شیمی فارسی)

از:

یادداشت های کوتاهی است در سه بخش یا سه فصل بدین قرار:

فصل اول: در حفظ صحت.

فصل دوم: در ساختن لثالی.

فصل سوم: در اشارت به بعضی از اصطلاحات.

آغاز: «فصل اول در حفظ صحت، بدان که حفظ صحت از اهمّ اشیاء است،

خصوصاً در این زمان که طبیعی که اعتماد به تدبیر او توان کرد متعذّر است».

انجام: «و آب نقره را ماء البیاض خوانند، و آب زبّق را ماء الفرّ، و العلم عند الله

تعالی».

کتاب اول تا نهم نستعلیق نسخ گونه، پایان اول: حاج تقی فرزند حاج

عبدالله، غره شعبان ۱۱۳۵ هجری، در قریه آسنجان در خانه مولا عبدالله،

پایان سوم: حاج تقی فرزند حاج عبدالله شربت دار، شعبان ۱۱۳۵، پس از

کتاب ششم، احکام مریض، در احکام بیماری در ایام ماه کتاب دهم،

یازدهم، دوازدهم، نستعلیق، در همه کتاب ها: عنوان و نشان سنگرف، جلد

تیماج سوخته ای سیر، فرسوده. همه مجموعه به یک قلم با فراز و فرود.

۱۴۳ گ، سطور ۱۹، ۱۱ × ۱۶ سم

﴿ ۱۰۱۳ ﴾

لسان‌الذاکرین (تاریخ فارسی)

از: میرزا محمد هادی بن ابوالحسن شریف نائینی (پیش از ۱۲۶۵ ق)

به شماره (۱۲۰) مراجعه شود.

نسخه حاضر جلد اول و دوم تا بخشی از مجلس شهادت امام جواد را در بر دارد.

نسخ خوب و خوانا، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان و نشان

شنگرف، برخی عناوین نانوشته، جلد: مقوا، آبی.

۴۳۸ گ، سطور ۱۷، ۲۱/۵ × ۳۱ سم

﴿ ۱۰۱۴ ﴾

تفسیر جلاء الالذهان و جلاء الاحزان (گازر) (تفسیر فارسی)

از: ابوالمحاسن حسین بن حسن جرجانی (ق ۱۰)

تفسیر گسترده و مهمی است بر قرآن کریم با استناد به اخبار و احادیث امامان

معصوم علیهم السلام، دارای مقدمه‌ای در هفت فصل.

بنا به گفته مرحوم استاد محدث ارموی اساس این تفسیر: «روض الجنان و روح

الجنان» ابوالفتوح رازی می‌باشد که به تفسیر ابوالفتوح رازی مشهور شده است.

نسخه حاضر با اینکه در آغاز به عنوان جلد اول نگاشته شده از سوره انعام: ۶ تا

پایان سوره کهف: ۱۸ می‌باشد.

آغاز: «رضی الله عنهم و رضوا عنه ذلک الفوز العظیم..... خدای تعالی گفت یعنی

گوید در آن روز که این زیست که سود کند».

انجام: «خدای تعالی همه را توفیق طاعت بمایجه و یرضاه کرامت کناد بمحمد و آله الامجاد، و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و عترته الطاهرین».

آیات نسخ، و شرح نستعلیق، کپاھند فرزند شاه نظر در سیف نانلی از محال دیلمان، برای برادر اعزّ ارشد ارفع اجل امجد رمضان، روز دوشنبه ۱۷ شهر جمادی الاول برابر ۲۵ شهریور قدیم، سنه ۱۰۶۴، عنوان و نشان شنگرف، جلد تیماج مشگی، اطراف برگ‌ها موریانه خورده، خطوط سالم، خط خوب خوانا.

۴۳۵ گ، سطور ۲۰، ۱۸ × ۳۰ سم

﴿ ۱۰۱۵ ﴾

کتاب الدعاء؟

(دعا عربی)

از؟

کتاب دعاء گسترده‌ای است که در آغاز آن روایات دعاء برای برادران دینی در غیبت آنان و آداب دعاء و کسانی که دعاء آنان به اجابت نمی‌رسد.

برخی از عناوین آغازین از این قرار است:

الباب الاول: فی ما یتعلق من الادعیة بالصلاة الخمس الیومیة و تعقیباتها و

شروطها و فی ادعية الساعات و الیالی و الایام، و فیہ فصول.

و لنبدأ بذكر ادعية تتعلّق بمقدمات الصلاة.

الفصل الثانی: فی التعقیب.

الفصل الثالث: فی سجدة الشکر و صفتها.

الفصل الرابع: فی ادعية الصلاح و المساء.

الفصل الخامس: فی ادعية كل يوم.

الفصل السادس: فیما يعمل لیل و فی النوافل اللیلية.

الفصل السابع: فی النوافل الیومیة.

الفصل الثامن: فی ادعية الساعات.

و پس از آن مطالب با عناوین حرز و حجاب آمده است.

أغاز افتاده: «غیرالله سبحانه و الدعا المقدم قبل نزول البلاء، و الامام المقسط و المعمم بدعائه، فعن هشام بن سالم عن ابی عبداللہ عليه السلام قال: من قدم اربعین من المؤمنین، ثم دعا استجیب له».

انجام افتاده: «قاله الشيخ ابن فهد رحمه الله فی عدته، فهذه.... قولاً غیر ما ذکر من الادعية التي فیها الاسم الاعظم، كدعاء الجوشن، و دعاء المشلول، و دعاء الصغيفه، و دعاء المجير».

نسخ، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: گالینگور مشگی، ضربی

، فرسوده، صفحات مجدول به مشگی و صورتی، و ثلاثی عنوان و نشان

شنگرف.

۳۱۹ گ، سطور ۱۹، ۲۱ × ۲۹ سم

﴿ ۱۰۱۶ ﴾

تقریرات الاصول؟

(اصول فقه عربی)

از:؟

یکدوره اصول فقه گسترده‌ای است که از بحث ظن آغاز گشته و به مباحث اجتهاد و تقلید پایان یافته است، گویا تقریرات بحث یکی از اساتید این فن باشد، و به وسیله یکی از شاگردانش، به رشته تحریر در آمده است.

آغاز: «بسمله، فی المظنة و اعتبارها، و تفصیل الکلام علی وجه یکشف اللثام عن وجه المرام يستدعی رسم مقدمة».

انجام: «هذا آخر ما اوردا (كذا) ایراده فی هذه المسألة المهمة علی ما افاده الاستاذ المحقق المدقق العليم العلامة مد الله ظله علی روس ارباب العلم و العمل، و الحمد لله».

نسخ خوانا، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: گالینگور، عطف و لبه‌ها

مرمت شده با تیماج سبز کم رنگ، فرسوده، عناوین مشگی یا نانوشته،

۲۳۰ گ، سطور ۲۶، ۲۱ × ۳۰/۵ سم

﴿ ۱۰۱۷ ﴾

مجمع البیان فی علوم القرآن

(تفسیر عربی)

از: ابو علی الفضل بن الحسن بن الفضل طبرسی (۵۴۸)

تفسیری است بسیار مشهور که بیشترین مطالب آن از کتاب «التبیان» شیخ طوسی

گرفته شده است، ولی با نظمی زیبا و مرتب و با روشی علمی و ساده، پس از انتخاب قطعه‌ای از آیات مباحث مختلف را با عناوین:

«الحجة، اللغة، الاعراب، القراءة، النزول، المعنى» می‌آورد.

در اول کتاب هفت فن آورده است در موضوعاتی که تعلق دارد به تفسیر و مفسران.

کتاب به ده جزء تقسیم شده است، و در روز پنجشنبه نیمه ذی القعدة ۵۳۶ به پایان رسیده است.

نسخه حاضر از اول سوره اسراء است تا پایان قرآن کریم، یعنی از سوره ۱۷ و اول جزء ۱۵، در حقیقت با این خط کل تفسیر در دو جلد واقع شده است.

آغاز کتاب: «الحمد لله الذي ارتفعت عن مطارح الفكر جلالته، وجلت عن مطامح الهمم عزّته».

آغاز نسخه: «بسمه، سورة سبحان، مكية، وقيل: مكية الآ خمس آيات: ولا تقتلوا النفس الآيه، ولا تقربوا الزنا الآيه، اقم الصلاة الآيه».

انجام: «و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً على تسهيله و تيسيره ... انك ولى الانعام ذوالجلال و الاكرام، و حسبنا الله و نعم الوكيل».

نسخ، محمد تقی فرزند ملک محمد، دوازدهم رمضان المبارک، سال

۱۱۶۳ جلد: تیماج مشگی، روکش تک لنگه سفید، عنوان و نشان شنگرف،

بر صفحه آغازین ملکیت محمد بن نور الدین، و مهر مربع «عبده محمد

الحسینی» رؤیت می‌شود.

۴۹۵ گ، سطور ۳۰، ۲۱ × ۳۰ سم

﴿ ۱۰۱۸ ﴾

رسائل الشجرة الالهيه فى العلوم و الحقائق الربانيه (فلسفه عربى)

از: شمس الدين محمد بن محمود شهرزورى (ق ۶ و ۷)

رساله‌هایی است در فلسفه که اقوال فلاسفه کهن را نقل کرده و در نقد یا پذیرش آنها استدلال می‌نماید.

ظاهراً مطالب در پنج رساله آمده است، بدین قرار:

الرسالة الاولى: فى المقدمات و تقاسيم الوجود، و هو يشمل على فصول.

الرسالة الثانية: فى تقاسيم العلوم و وجه تفاريقها.

الرسالة الثالثة: فى الاخلاق و التدابير و السياسات.

الرسالة الرابعة: فى؟

الرسالة الخامسة: فى العلوم الالهيه و الاسرار الربانية.

آغاز: «الحمد لله على سوابع نعمه، و مواهب حكمه، و شمول احسانه، و نير برهانه، حمداً لا يبلغ نهاية، و لا ينال غايه.... و بعد فهذه رسائل موسومه برسائل الشجرة الالهيه».

انجام افتاده: «بل الاجرام الفلكية تكون مظاهر للنفوس الناطقه المتوسطة فى السعادة و مراما تظهر نسبتها فى بعض طبقات عالم المثال، و يحضر عندها جميع اللذات و الراحة».

تذکر: این کتاب در ص ۱۲۸ مرحوم دانش پژوه با عنوان «الشجرة الالهيه» آمده است.

نستعلیق، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، جلد: تیماج قهوه‌ای (حنائی سیر) ضربی، ترنجی، روی برگ آغازین: وقف شاه عباس صفوی حسینی کتاب را با یکصد و نه جلد دیگر در غره ذی قعدة الحرام سنه ۱۰۳۷ بر روضه مقدسه منوره فاطمیه کاظمیه موسویه و مدرسه آستانه مزبوره برای طلاب به شرطی که از آن بیرون نبرند، با عرض ۲۰ شهر محرم الحرام ۱۱۷۲ و تحویل کتابدار و مهر مربع محمد رحیم بن محمد مهدی و مهر دائره‌ای: «الواثق بالله الغنی رفیع الدین محمد الحسینی الموسوی» دیده می‌شود.

و عرض‌هایی بر صفحه اول و دوم کتاب چون: ۲۶ شهر ذی حجة الحرام سنه ۱۱۱۱ با مهر بیضوی «الواثق بالله الغنی ابوطالب بن محمد معصوم قمی» و ۲۳ شهر ذی قعدة الحرام ۱۱۲۵ با همان مهر و ۶ شهر ربیع الثانی ۱۱۳۰ با مهر مربع: «محمد مهدی بن محمد معصوم قمی» و روز دوشنبه ۲۱ شهر جمادی الاول ۱۲۴۵ مطابق سیچقان ثیل با مهر بیضوی: «محمد رحیم بن محمد مهدی حسینی» و غره شهر ربیع الثانی مطابق سنه یونت ثیل ۱۱۶۳ ملاحظه و تحویل کتابدار شد، رؤیت می‌شود.

۳۰۶ گ، سطور ۲۵، ۲۲، ۱۷ × ۲۶ سم

﴿ ۱۰۱۹ ﴾

المباحث المشرقیه

(فلسفه عربی)

از: امام فخر الدین رازی محمد بن عمر بن حسین (۶۰۶ ق)

همه آراء و نظریات فلاسفه و نتایج گفته‌های آنان را با جواب‌هایشان آورده است، مؤلف آن را به اسم سهل بن عبدالعزيز یا سهیل بن عبدالعزيز مستوفی نگاشته است، مباحث در سه کتاب واقع شده است:

۱. الوجود و خواصه و احکامه.

۲. اقسام الممكنات.

۳. الالهیات.

آغاز افتاده: «تشهد أنه الممجد من... احدیه، و تعالی صمدیه، ممّا یلیق تعظیم مجده و جلاله، و کنه کبریائه و کماله و علوّ شأنه، و باهر برهانه، و قدیم احسانه».

انجام افتاده: «الفصل الثامن عشر فی أنّ منی الذکر هل فیہ قوّة منعقدہ حتی تصیر جزء من الجنین او لیس لذلك.... أنّ البیض الذی یكون من الريح اذا عرض علیه».

تذکر: این کتاب در ص ۱۶۰ فهرست مرحوم استاد دانش پژوه آمده است. و این همان نسخه است.

نسخ، احمد بن محمود بن محمد شروانی، روز جمعه ۱۷ صفر سنه ۶۸۷ (پایان اعراض) روی برگ اول: به تاریخ غره شهر ذی قعدة الحرام سنه ۱۰۳۷ وقف شاه عباس صفوی موسوی این کتاب را با یکصد و نه کتاب دیگر بر روضه مقدسه منوره فاطمیّه کاظمیه موسویه و مدرسه آستانه در قم به شرطی که بیرون نبرند با مهر دائره‌ای: «افوض امری الی الله الغنی رفیع الدین محمد الحسینی الموسوی» دیده می‌شود. با عرض‌های:

۲۶ شهر رمضان ۱۱۰۲ مطابق لوی ٹیل در خزانه سرکار ملاحظه و عرض

شد و ۲۰ شهر ربیع الاول ۱۱۷۲ مطابق با بارس ئیل ملاحظه و تحویل کتابدار شد، و ۲۶ ذی حجة الحرام ۱۱۱۱ در خزانه سرکار ملاحظه و عرض شد و ۲۳ ذی قعدة الحرام ۱۱۵۲ مطابق ئیلان ئیل در خزانه سرکار ملاحظه و عرض شد و ۲۱ جمای الاول سنه ۱۱۴۵ مطابق سیچقان ئیل ملاحظه و تحویل کتابدار سرکار شد.

با مهرهای مربع: «محمد رحیم بن محمد مهدی حسینی» و «ابوطالب بن محمد معصوم حسینی» و مهرهای ناخوانای دیگر دیده می‌شود. همچنین تملک محمد قاسم بن محمود گیلی لاهیجی در سنه ۹۹۴ و امیر منصور شیرازی بن سید محمد ثانی روی برگ اول دیده می‌شود. جلد: ندارد، عنوان و نشان شنگرف کم رنگ، عطف: تیماج قهوه‌ای روشن.

۲۵۲ گ، سطور ۲۷، ۱۷ × ۲۵ سم

الذریعة: ج ۱۹، ص ۳۹.

﴿ ۱۰۲۰ ﴾

منتخب اللغات شاه جهانی یا (فرهنگ رشیدی) (لغت فارسی)

از: عبد الرشید بن عبد الغفور حسینی مدنی تتوی (۱۰۷۷)

فرهنگ کلمات عربی است به فارسی که آن‌ها را از: «الصحاح» و «القاموس» و «الصراح» برگزیده و آن را به نام ابوالمظفر شهاب الدین شاه جهان (۱۰۶۸) نگاشته است. و به ترتیب حروف آغاز کلمات در ابواب و رعایت آخر کلمات در فصل‌ها قرار

داده است. و به سال ۱۰۴۶ برابر جمله: «منتخب بی بدیل» به پایان رسانده.
 آغاز: «ستایش و سپاس مالک الملکی را که تذکار آلائی بی احصا و نعمای منتهایش
 بعد از سوابق فیض و لواحق عطایش در دائره حصر نگنجد».

انجام: از پی تاریخش بی قیل و قال

گفت خرد «منتخب بی بدیل»

نستعلیق، نام کاتب ندارد، ۱۲۳۴، عنوان و نشان شنگرف، جلد: تیماج
 مشگی، دارای ترنج، روی برگ اول تملک علی اکبرالحسینی المدعو به
 شمس العلماء در غره شهر شعبان المعظم سنه ۱۳۳۹ با مهر بیضوی شمس
 العلماء دیده می شود.

۲۱۸ گ، سطور ۲۴، ۱۹ × ۳۱ سم

﴿ ۱۰۲۱ ﴾

جلاء العیون

(تاریخ فارسی)

از: ملا محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱)

به شماره (۱۳۳) مراجعه فرمایید.

برگ نخستین ناقص و پایان کتاب کامل است.

نسخ، میر اسماعیل ابرندابادی، در روز جمعه ۱۸ شهر شوال المکرم
 سال ۱۲۵۴، بیشتر عناوین نانوشته، جلد: تیماج ساغری دارای ترنج،
 مشگی، مرمت شده.

۳۰۵ گ، سطور ۲۵، ۲۱ × ۳۰ سم

﴿ ۱۰۲۲ ﴾

(دعاء فارسی)

زاد المعاد

از: ملا محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱)

به شماره (۱۰۷) مراجعه شود.

نسخ زیبا، عربی معرب، برخی دعاها دارای ترجمه به نستعلیق زیبا و شنگرف، عنوان و نشان شنگرف، دارای سر لوحه زیبا به شنگرف، لاجوردی - طلا، صفحات مجدول به طلا و لاجورد و مشگی، خط محمد اسماعیل اصفهانی در صفر سال ۱۳۱۶ به دستور ملا امیر خان نوشته شده است. جلد: گالینگور حنائی، صیقلی و براق مجدول به طلا، دارای ترنج، داخل جلد: سبز سیر مجدول به طلائی، مهر بیضوی: «حسین گل بوستان محمد» در آغاز و پایان کتاب دیده می‌شود.

۲۹۳ گ، سطور ۱۸، ۱۰/۵ × ۱۵/۵ سم

﴿ ۱۰۲۳ ﴾

(تفسیر عربی)

مجمع البیان لعلوم القرآن

از: ابو علی الفضل بن الحسن بن الفضل طبرسی (۵۴۸)

به شماره (۱۰۱۷) مراجعه شود.

نسخه حاضر بخش اول و از آغاز سوره حمد: ۱ تا آیه ۱۳۵ سوره آل عمران: ۳

می‌باشد.

أغاز کتاب: «الحمد لله الذي ارتفعت عن مطارح الفكر جلالته، وجلّت عن مطامع الهمم عزّته».

أغاز نسخه افتاده: «و بهما و لم يشرك فيها احداً من الانبياء ما خلا سليمان، فانه اعطاه منها، بسم الله الرحمن الرحيم، الا تراه و يحكى عن بلقيس حين قالت». انجام افتاده: «کمن تزوج امه من الرضاع، عن الضحاک، اولئك اشارة الى ما تقدم و صفهم من المتقين الذين ينفقون فى السّراء و الضّرّاع الخ».

نسخ (به قرينه جلد بعدی) محمد يوسف بن غياث الدين پنجه‌راری، عنوان و نشان شنکرف، جلد: تیماج قهوه‌ای، دارای ترنج، ضربی مرمت شده در کارگاه هنری آستانه مقدسه، بیتا.

۳۴۱ گ، ۲۵ س، ۲۳ × ۳۰/۵ سم

﴿ ۱۰۲۴ ﴾

مجمع البيان لعلوم القرآن (تفسير عربی)

از: ابو علی الفضل بن الحسن بن الفضل طبرسی (۵۴۸)

به شماره پیشین مراجعه شود.

نسخه حاضر بخش دوم کتاب و از آیه ۱۳۷ سوره آل عمران: ۳ تا آیه ۱۱۱ سوره یوسف: ۱۲ می‌باشد.

أغاز نسخه (دنباله بخش اول: «مغفرة من ربهم، ای ستر ذنوبهم، جنات تجرى من تحتها الانهار خالدین فيها. قدّمَ تفسیرها فی سورة البقره».

انجام نسخه: «ای نعمة یتتفع بها المؤمنون علما و عملاً، لقوم یؤمنون انما خصهم بذلك لانهم المتفعون به دون غیرهم».

نسخ، محمد یوسف بن غیاث الدین پنجه‌راری، پنجم شهر ذی الحجه سنه ۱۰۳۹، عنوان و نشان شنگرف، جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ترنجی. مرمت شده کارگاه هنری آستانه مقدسه پشت آخرین برگ: بیع امیر تاج الدین حسن کتاب را با یک جلد دیگر به امیر سید محمد درایت ثیل سنه ۱۱۳۰ دیده می‌شود. مهر بیضوی «عبدہ الراجی الغنی الوهاب» همان جا رؤیت می‌شود.

۳۴۴ گ، س ۲۵، ۲۳ × ۳۰/۵ سم

﴿ ۱۰۲۵ ﴾

(حدیث عربی)

جامع الصحاح

از:؟

کتابی است که روایات و احادیث را از صحاح اهل سنت با حذف سند درهشت جزء آورده است و گاهی پس از حدیث حروف معجمی از قبیل: س، م، ت، و، ن، د و امثال آنها را می‌آورد. گویا رمز منابع روایات باشد مثل سنن ابی داود، نسائی، ترمذی صحیح مسلم، بخاری و امثال آنها عناوین اجزاء بدین قرار است:

۱. ؟

۲. باب کتاب الجمعة.

۳. کتاب الصوم.

۴. الجهاد

۵. مناقب عبدالله بن مسعود.

۶. تفسیر سورة النساء.

۷. کتاب الاطعمه.

۸. کتاب الايمان و النذور.

هر یک از کتاب‌ها دارای ابوابی است.

آغاز افتاده: «استكمل الايمان، عن عبدالله بن عمر قال: قال رسول الله صلى الله عليه و سلم: بنى الاسلام على خمس: شهادة ان لا اله الا الله». انجام: «كلمتان خفيفتان على اللسان ثقيلتان في الميزان، حبيبتان الى الرحمان: سبحان الله، و بحمده، سبحان العظيم، و به تمّ الصّحاح».

نسخ زیبا، نام کاتب و تاریخ کتابت ندارد، عنوان‌ها شنگرف، صفحات مجدول به زر و لاجورد و مشگی، (جز جلد اول) همه اجزاء دارای سر لوحه زر و لاجورد و گل و بوته، جلد ندارد، فقط عطف تیماج حنائی مانده است.

۶۶۲ گ، س ۱۷، ۱۶/۵ × ۳۴ سم

﴿ ۱۰۲۶ ﴾

تفسیر جلاء الاذهان و جلاء الاحزان (یا تفسیر گازر) (تفسیر فارسی)

از: ابوالمحاسن حسین بن حسن جرجانی (ق ۱۰)

به شماره (۱۰۱۴) مراجعه شود.

نسخه حاضر از آغاز جلد اول تا آیه ۴۰ سوره احزاب: ۳۳ می‌باشد.

نسخ خوانا، حیدر بن عبدالحمید قاینی، نیمه شهر ذی قعدة الحرام سنه

۶۹ (۹) (پایان جلد اول، برگ ۳۳۰) آغاز جلد دوم دارای سر لوحه زر و

لاجورد به صورت گل‌های ریز، صفحات مجدول به زر و لاجورد و شنگرف و

مشگی، جلد: ندارد، عناوین نانوشته.

۷۵۲ گ، س ۲۱، ۲۳/۵ × ۳۰ سم

تذکر: این نسخه در ص ۱۰۱ فهرست مرحوم دانش پژوه آمده است. اوراق نسخه

پراکنده می‌باشد.

الحمد لله أولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً

نمایه‌ها

- ۱- نسخه‌های گزارش شده
- ۲- پدیدآورندگان (مؤلفان، مصنفان) و سایر اعلام
- ۳- کاتبان نسخه‌ها
- ۴- واقفان و اهداءکنندگان
- ۵- جای‌ها

تذکر: چون در بخش نخست نمایه‌ها (نسخه‌های گزارش شده) اجزاء مجموعه‌ها پراکنده می‌شد در این قسمت به ترتیب صفحات؛ و در چهار بخش دیگر به ترتیب الفباء تنظیم گردید.

فهرست نسخه‌های گزارش شده به ترتیب صفحات

قواعد الاحكام فى معرفة الحلال و الحرام: ۲۲...	
انوار القلوب: ۲۳.....	الروضة البهية فى شرح اللمعة الدمشقية: ۱۵...
تفصيل وسائل الشيعه الى تحصيل مسائل	الضافى: ۱۶.....
الشرعية: ۲۴.....	جلاء العيون: ۱۶.....
رياض المسائل فى تحقيق الاحكام بالدلائل	سرور الشيعه: ۱۷.....
(الشرح الكبير): ۲۴.....	من لا يحضره الفقيه: ۱۷.....
الروضة البهية فى شرح اللمعة الدمشقية: ۲۵...	نهج البلاغه: ۱۸.....
الحدائق الناضرة فى احكام العترة الطاهرة: ۲۶...	مجموعه: ۱۹.....
البهجة المرضية فى شرح الالفية: ۲۷.....	۱- حاشية المطول: ۱۹.....
الكافى (اصول): ۲۷.....	۲- عقود الدرر فى حلّ ابیات المطول و
ابواب الجنان: ۲۸.....	المختصر: ۱۹.....
روضة الصفا فى سيرة الانبياء و الملوك و	القوانين المحكمة: ۲۰.....
الخلفاء: ۲۸.....	منية اللبيب فى شرح التهذيب: ۲۱.....
زاد المعاد: ۲۹.....	حياة القلوب: ۲۲.....

٢٩..... سلاح المؤمنین:	١- مسکن الشَّجُون فی حکم الفرار من الوباء و
٣٢..... ارشاد الاذهان الی احکام الايمان:	الطاعون: ٤٣
..... حاشیة الشرح الجديد للتجريد و حواشی الدوانی:	٢- تظلم الزَّهراء من اهراق دماء آل العباء:..... ٤٤
..... ٣٣	کلمات مکنونه:..... ٤٥
..... الروضة البهیه فی شرح اللمعة الدمشقية: ٣٤...	شرح المختصر النافع (الشرح الصغير):..... ٤٧
..... الدروس الشرعیه فی فقه الامامیه: ٣٤.....	رياض المسائل فی تحقیق الاحکام بالدلائل
..... المطول فی شرح تلخیص المفتاح: ٣٥.....	(الشرح الكبير):..... ٤٧
..... حاشیة شرح الشرايع: ٣٦.....	مجموعه:..... ٤٨
..... مغنی اللیب عن کتب الاعارب: ٣٧.....	١- زبدة منتخب مصباح المنیر:..... ٤٨
..... من لا یحضره الفقیه: ٣٧.....	٢- حاشیه حاشیة الیزدی علی تهذیب
..... الاستبصار فیما اختلف من الاخبار: ٣٨.....	المنطق:..... ٤٨
..... الکافی: ٣٩.....	٣- حاشیة معالم الاصول (٩٩ پ ١٦٢ پ):..... ٤٨
..... اکمال الدین و تمام النعمه: ٣٩.....	٤- حاشیة البهجة المرضیه:..... ٤٩
..... الکافی: ٤٠.....	٥- حاشیة حاشیة مختصر المعانی:..... ٤٩
..... ارشاد الاذهان الی احکام الايمان: ٤١.....	٦- زبدة الاصول:..... ٥٠
..... جنگ؟: ٤١.....	شرح الاسباب و العلامات:..... ٥٠
..... جنگ؟: ٤٢.....	قواعد الاصول؟:..... ٥٢
..... جنگ: ٤٢.....	المختصر النَّافع :..... ٥٢
..... مجموعه: ٤٣.....	لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار:..... ٥٣

۵۴..... جنگ:	۶۵..... المختصر «فی شرح التلخیص»:
۵۵..... المناهل فی الفقه:	۶۶..... معالم الاصول:
۵۵..... تحرير القواعد المنطقية فی شرح الشمسية:	۶۷..... معالم الاصول:
۵۶..... شرح تجريد الاصول:	۶۷..... مفتاح الكرامه فی شرح قواعد العلامة:
۵۷..... مجموعه:	۶۸..... حاشیه المطول:
۱- رساله جعفریه صغیره:	۶۹..... حاشیه تحرير القواعد المنطقية:
۲- الرعايه فی شرح بداية الدرايه:	۶۹..... حاشیه تهذيب المنطق:
۳- شرح سورة زيور:	۷۰..... مجموعه:
رساله مفرده فی البرائة و الاحتياط:	۱- اثبات الواجب:
یوسف و زليخا:	۲- حاشیه حاشیه تهذيب الكلام اليزديه:
حاشیه شرح مختصر الاصول:	۷۱..... شرح الفوائد الصمدیه (الصغير):
المختصر النافع:	۷۲..... القانون:
مجموعه:	۷۳..... الفصول الغرويه فی الاصول الفقيهيه:
۱- خزینه الحقایق:	۷۴..... البهجة المرضيه فی شرح الالفیه:
۲- خزینه الفنون:	۷۵..... مجموعه:
مجموعه:	۱- عوائد الايام من مهمات ادلة الاحكام:
۱- صرف مير (۱ پ ۴۱ ر):	۲- شرح الوافیه:
۲- العزى فی التصريف:	۷۶..... شرح مراح الارواح:
۳- شرح التصريف:	۷۷..... الانسان الكامل فی معرفة الاواخر و الاوائل:

٧٨..... الفوائد الحائريه القديمه:	٢- نکاتى زبده:..... ٨٦
٧٨..... تحرير القواعد المنطقيه فى شرح الشمسيه:	الوافيه فى شرح الكافيه:..... ٨٧
٧٩..... الارشاد فى معرفة حجج الله على العباد:	مجموعه:..... ٨٨
٨٠..... اللهوف على قتلى الطفوف:	١- شرح تجريد الكلام الجديد:..... ٨٨
٨١..... شرح اصول كشف الغطاء:	٢- حاشيه شرح تجريد الكلام الجديد:..... ٨٨
٨١..... الفقيه بن مالك (الخلاصة فى النحو):	الفوائد الضيائيه فى شرح الكافيه:..... ٨٩
٨٢..... مجموعه:	شرح هداية الحكمة:..... ٩٠
٨٢..... ١- حاشيه حاشيه تهذيب يزدى:	جامع الادعيه:..... ٩٠
٨٢..... ٢- حاشية تحرير القواعد المنطقية:	١- احضار اجنه:..... ٩١
٨٢..... ٣- مثلثات منطوم (لغات مثلثه):	٢- رساله‌اى در شرح سوره يس:..... ٩١
٨٣..... ٤- نظم شكيات:	٣- كتاب جن نامه حضرت سليمان:..... ٩١
٨٤..... العوامل:	٤- تيغ بند:..... ٩٢
٨٤..... مجموعه:	رسالة فى الطهارة:..... ٩٢
٨٤..... ١- الفقيه بن مالك (الخلاصة فى النحو):	صحيفه سجاده:..... ٩٣
٨٤..... ٢- الكبرى فى المنطق:	الفوائد الضيائيه فى شرح الكافيه:..... ٩٤
٨٤..... ٣- حاشية شرح العوامل:	المختصر فى شرح التلخيص:..... ٩٥
٨٥..... ٤- الأجر وميه:	البهجة المرضيه فى شرح الالفية:..... ٩٥
٨٦..... مجموعه:	تحرير القواعد المنطقيه فى شرح الشمسيه:..... ٩٦
٨٦..... ١- الكافيه:	البهجة المرضيه فى شرح الالفية:..... ٩٧

تهذیب الوصول الى علم الاصول: ۹۷.....	مراح الارواح: ۱۰۶.....
ارشاد الاذهان الى احكام الايمان: ۹۸.....	جنگ منبری: ۱۰۷.....
مجموعه: ۹۹.....	ضوء المصباح (شرح المصباح): ۱۰۸.....
۱- البهجة المرضیه فی شرح الألفیه: ۹۹.....	جامع عباسی: ۱۰۹.....
۲- الكبرى فی المنطق: ۹۹.....	مجموعه: ۱۱۰.....
۳- حاشیة تهذیب المنطق: ۹۹.....	۱- حاشیة تهذیب المنطق: ۱۱۰.....
مجموعه: ۱۰۰.....	۲- شرح ایساغوجی: ۱۱۰.....
۱- حاشیة المطول: ۱۰۰.....	۳- المزار: ۱۱۱.....
۲- حاشیة شرح العضدی علی مختصر ابن	مجموعه: ۱۱۳.....
الحاجب: ۱۰۰.....	۱- جامع الاخبار: ۱۱۳.....
مجموعه: ۱۰۱.....	۲- اربعون سورة من التوراة: ۱۱۳.....
۱- نظمه نحو: ۱۰۱.....	النخبة: ۱۱۴.....
۲- نصاب الصبيان: ۱۰۲.....	حاشیة شرح حکمة العین: ۱۱۵.....
۳- شرح امثله: ۱۰۲.....	المفراح فی شرح مراح الارواح: ۱۱۷.....
۴- مثلثات منظوم (لغت مثلثه): ۱۰۳.....	صحیفه سجادیه: ۱۱۷.....
۵- رساله مختصری در اصول و فروغ: ۱۰۳.....	حاشیة لوامع الاسرار فی شرح مطالع
۶- رساله تنبییه: ۱۰۳.....	الانوار: ۱۱۸.....
۷- ترجمه رساله ای در علم قرائت: ۱۰۴.....	معالم الدین و ملاذ المجتهدين: ۱۱۹.....
۸- رساله الفرائض و السنن: ۱۰۵.....	مفاتیح الشرایع: ۱۱۹.....

مناجات:..... ۱۲۰	حاشیه تحریر القواعد المنطقیه:..... ۱۳۴
جنگ منبری:..... ۱۲۱	شرح الکافیه:..... ۱۳۴
مختصر المبادی:..... ۱۲۲	مجموعه:..... ۱۳۵
مجموعه فی الاحادیث المتفرقه:..... ۱۲۳	۱- زندگانی پیامبر اکرم ﷺ:..... ۱۳۵
المختصر النافع:..... ۱۲۴	۲- پولتیک به دولتیان؟:..... ۱۳۶
شرح هداية الحكمة:..... ۱۲۵	شرح نصاب الصبیان:..... ۱۳۷
الوافی:..... ۱۲۵	الابحاث علی الحاشیه:..... ۱۳۸
مجموعه:..... ۱۲۶	کتاب النور فی الامام المستور:..... ۱۳۹
۱- مسائل از منطق؟:..... ۱۲۶	ادعیه و حرزها؟:..... ۱۴۰
۲- شرح عوامل ملا محسن:..... ۱۲۷	شرایع الاسلام:..... ۱۴۱
۳- الهدایة:..... ۱۲۷	حاشیه معالم الاصول:..... ۱۴۲
مجموعه:..... ۱۲۸	شرح تجرید الکلام (الجدید):..... ۱۴۳
۱- الکبری فی المنطق:..... ۱۲۸	مجموعه:..... ۱۴۳
۲- الفوائد الصمدیه:..... ۱۲۸	۱- اثنا عشریه صلاتیه:..... ۱۴۳
مجموعه:..... ۱۲۹	۲- رساله درج المضامین:..... ۱۴۳
۱- الجداول؟:..... ۱۲۹	۳- مختار حروف:..... ۱۴۴
۲- منتخب السور و الادعیه:..... ۱۳۰	۴- رساله تجوید:..... ۱۴۴
مجمع البحار:..... ۱۳۱	۵- نظم اللنالی فی تجوید کلام المتعالی یا لؤلؤیه:
قواعد الحساب:..... ۱۳۲	 ۱۴۵

۱- الکبری المنطق:..... ۱۵۷	۶- مخارج حروف:..... ۱۴۵
۲- آداب المتعلمين:..... ۱۵۷	۷- رساله تجويد كلام الله رباني:..... ۱۴۵
۳- صيغ مشكله:..... ۱۵۷	زيارتنامه حضرت امام رضا عليه السلام:..... ۱۴۶
۴- الالفية:..... ۱۵۸	شرح قطر النداء وبل الصدا:..... ۱۴۷
۵- الشافية:..... ۱۵۸	الفوائد الصمدية:..... ۱۴۷
مجموعه:..... ۱۵۹	حاشية مختصر المعاني:..... ۱۴۸
۱- امثله:..... ۱۵۹	صحيفه سجاده:..... ۱۴۹
۲- شرح العوامل في النحو:..... ۱۵۹	المطالع؟:..... ۱۵۰
۳- نصاب الصبيان:..... ۱۶۰	الفية بن مالك، الخلاصة في النحو:..... ۱۵۰
جنگ:..... ۱۶۰	صحيفه سجاده:..... ۱۵۱
جنگ دعا:..... ۱۶۱	شرح الأجر وميه:..... ۱۵۲
ادعيه و زيارت:..... ۱۶۲	جامع عباسي:..... ۱۵۳
رسالة في دلالة النهي على الفساد و في العام و	الاعتقادات:..... ۱۵۳
الخاص و المطلق و المقيد:..... ۱۶۳	مجلة الدعوات؟:..... ۱۵۴
مجموعه:..... ۱۶۴	مجموعه:..... ۱۵۵
۱- زاد المسافرين:..... ۱۶۴	۱- مشکوة الانوار:..... ۱۵۵
۲- فصول مستفاده من مجالس النظر للشيخ	۲- اصول دين:..... ۱۵۵
الرئيس:..... ۱۶۵	۳- معراجنامه:..... ۱۵۶
۳- المفيد الخاص في علم الخواص:..... ۱۶۶	مجموعه:..... ۱۵۷

جزوهای از اشعار میرزا ابوالحسن: یغمای	۴- الادویه القلبیه: ۱۶۷.....
جندقی: ۱۸۳.....	۵- اسرار الرجال: ۱۶۷.....
اشعار متفرقه: ۱۸۴.....	مجموعه: ۱۶۸.....
بیاض نوحه؟: ۱۸۵.....	۱- مختصر فی الاصول: ۱۶۸.....
بیاض گزیده؟: ۱۸۶.....	۲- زبدة الاصول: ۱۶۹.....
بیاض سوگواری و شادی؟: ۱۸۷.....	حاشیه تحریر القواعد المنطقیه: ۱۷۰.....
بیاض نوحه و سینه زنی: ۱۸۷.....	شرح التصریف: ۱۷۰.....
بیاض نوحه و سینه زنی؟: ۱۸۸.....	جنگ آداب و سنن؟: ۱۷۱.....
دفتر نوحه و سینه زنی: ۱۸۹.....	جنگ ادعیه: ۱۷۲.....
بیاض نوحه و سینه زنی: ۱۹۰.....	جنگ ادعیه: ۱۷۳.....
نظریات علما؟: ۱۹۱.....	بیاض ادعیه و زیارات؟: ۱۷۴.....
مجموعه: ۱۹۳.....	زبده تجوید: ۱۷۵.....
۱- القول الاسد در ترجمه یا علی مدد: ۱۹۳.....	دیوان: ۱۷۶.....
۲- تقویم: ۱۹۳.....	اسرار الحکمة فی بیان الخلقه؟: ۱۷۷.....
۳- تاریخ روم: ۱۹۳.....	مستدرک الالفین: ۱۷۸.....
۴- مجله معالم: ۱۹۳.....	قصیده میلادیه: ۱۸۰.....
۵- جواهر الانصاف: ۱۹۳.....	غزلیات شرر: ۱۸۱.....
فصول الحق: ۱۹۴.....	جنگ اشعار: ۱۸۲.....
جواهر الانصاف فی شرح اسماء الرحمن لفظا و	دفتر بوستان دانش: ۱۸۳.....
مرآتاً: ۱۹۵.....	

مجموعه: ۲۰۶.....	جواهراللسان در شرح اسماء حسناى حضرت
۱- آب حیات: ۲۰۶.....	رحمان: ۱۹۶.....
۲- اصل الاصول (یا شاخه نبات): ۲۰۷.....	گزیده‌ای از دیوان شمس مغربی: ۱۹۷.....
۳- صیغ العقود و الايقاعات: ۲۰۷.....	مجموعه: ۱۹۸.....
۴- ترجمة العقائد: ۲۰۸.....	۱- شرح بخشی از اشعار گلشن راز
۵- الاعتقادات: ۲۰۸.....	شبستری: ۱۹۸.....
۶- الاحادیث المنبهة من الغفلة؟: ۲۰۹.....	۲- دوازده بند: ۱۹۹.....
المختصر فی شرح التلخیص: ۲۱۰.....	مجموعه: ۲۰۰.....
بیاض دعاء؟: ۲۱۰.....	۱- مختصر السنن: ۲۰۰.....
بیاض دعاء؟: ۲۱۱.....	۲- آداب العارفين: ۲۰۱.....
رساله جنّه: ۲۱۲.....	۳- هداية الطالبین فی اصول الاخلاق
جنگ: ۲۱۲.....	والدین: ۲۰۱.....
مجموعه: ۲۱۳.....	صحیفه سجادیه: ۲۰۲.....
۱- نور الايمان الذى ساعد فی اتمامها نظر سید	شبستان نکات و گلستان لغات: ۲۰۳.....
الانس و الجن: ۲۱۳.....	مجموعه: ۲۰۴.....
۲- مضحکات: ۲۱۴.....	۱- تیر شهاب در راندن باب خسران مآب: ۲۰۴.....
جنگ؟: ۲۱۴.....	۲- رساله‌ای در نصایح و دروس کریم خان
فالنامه: ۲۱۵.....	کرمانی: ۲۰۴.....
یازده باب؟: ۲۱۶.....	اختیارات ایام: ۲۰۵.....

جامع الدعوات: ۲۱۷.....	جنگ منبری یا انیس الواعظین: ۲۲۶.....
مجموعه: ۲۱۸.....	رساله رمل: ۲۲۷.....
۱- منهاج النجاة: ۲۱۸.....	طالع بینی: ۲۲۷.....
۲- اوصاف الاشراف: ۲۱۸.....	الخلاصة فی النحو و الفیة بن مالک: ۲۲۸.....
۳- خاتمة منية المريد فی آداب المفید و المستفید:	دیوان ملا پریشان یا پریشان نامه: ۲۲۸.....
۲۱۹.....	شرح الفوائد الصمدیه: ۲۲۹.....
۴- معنی قول النبی ﷺ الدنيا مزرعة	مجموعه: ۲۳۰.....
الآخرة: ۲۲۰.....	۱- معالم الاصول: ۲۳۰.....
۵- سرمایه ایمان: ۲۲۰.....	۲- جامع الاخبار: ۲۳۰.....
مجموعه: ۲۲۱.....	۳- گزیده‌ای از گلشن ایمان: ۲۳۱.....
۱- الکافی: ۲۲۱.....	۴- فوائد: ۲۳۱.....
۲- الفوائد الصمدیة: ۲۲۲.....	مجموعه: ۲۳۲.....
۳- الکبری فی المنطق: ۲۲۲.....	۱- شرح الانموذج: ۲۳۲.....
۴- حاشیة تهذیب المنطق: ۲۲۲.....	۲- رساله الدرر المنضود فی معرفة الصیغ و
مجموعه: ۲۲۳.....	العقود: ۲۳۳.....
۱- مختصر و منتخب جامع الفوائد: ۲۲۳.....	۳- صیغه‌های نکاح؟: ۲۳۴.....
۲- خواب نما؟: ۲۲۴.....	شرایع الاسلام: ۲۳۵.....
۳- گزیده‌ای از فوائد: ۲۲۴.....	رساله‌ای در رمل و جفر: ۲۳۵.....
۴- رساله جواهر نامه: ۲۲۵.....	ابواب الجنان: ۲۳۶.....

الفوائد الضیائیة فی شرح الکافی: ۲۳۶.....	الکافی: ۲۵۰.....
حياة القلوب: ۲۳۷.....	جنگ منبری?: ۲۵۱.....
شرايع الاسلام فی معرفة الحلال و الحرام: ۲۳۸.....	مجموعه: ۲۵۲.....
خلاصة منهج الصادقين: ۲۳۸.....	۱- حاشیة الکلام?: ۲۵۲.....
الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة: ۲۳۹.....	۲- حل لغاز?: ۲۵۲.....
الحدائق الناضرة فی احکام العترة الطاهرة: ۲۳۹.....	دفتر یادداشت?: ۲۵۳.....
عين الحیات (اخلاق فارسی): ۲۴۰.....	مختصر الشرايع: ۲۵۴.....
المطول (فی شرح تلخیص المفتاح): ۲۴۱.....	تقریرات الدرس: ۲۵۵.....
حیات القلوب: ۲۴۲.....	دوازده باب: ۲۵۵.....
الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة: ۲۴۲.....	مجموعه: ۲۵۶.....
مصایب القلوب: ۲۴۳.....	۱- تعبیر خواب یا دوازده فصل: ۲۵۶.....
اصلاح المؤمنین: ۲۴۳.....	۲- مقاله‌ای در علم فراست: ۲۵۷.....
گلستان: ۲۴۵.....	۳- حرف الطبیعة: ۲۵۸.....
الفوائد الضیائیة فی شرح الکافی: ۲۴۵.....	۴- مقاله‌ای در علم دم و علم وهم: ۲۵۸.....
حاشیة شرح العضدی علی مختصر ابن	۵- رساله‌ای در بیان علم اختلاجات: ۲۵۹.....
الحاجب: ۲۴۵.....	۶- آداب سفر کردن: ۲۵۹.....
حديقة المتقین فی معرفة احکام الدین: ۲۴۷.....	۷- در بیان سگزیدو لدوز: ۲۵۹.....
مقتل?: ۲۴۸.....	۸- اخلاق عارف سبجانی جلال الدین محمد
شرح مفاتیح الشرايع: ۲۴۹.....	دوانی: ۲۶۰.....

۹- فصلی از کیمیای سعادت:..... ۲۶۱	تفسیر جلاء الاذهان و جلاء الاحزان (یا تفسیر
۱۰- فضیلت شرح چهل حدیث:..... ۲۶۲	گازر):..... ۲۷۷
۱۱- فضیلت شرح سوره یوسف:..... ۲۶۲	تذکر: این نسخه در ص ۱۰۱ فهرست مرحوم
۱۲- حفظ صحت:..... ۲۶۳	دانش پژوه آمده است. ۲۷۸
لسان الذاکرین:..... ۲۶۴	
تفسیر جلاء الاذهان و جلاء الاحزان:..... ۲۶۴	
کتاب الدعاء؟:..... ۲۶۵	
تقریرات الاصول؟:..... ۲۶۷	
مجمع البیان فی علوم القرآن:..... ۲۶۷	
رسائل الشجرة الالهيه فی العلوم و الحقائق	
الربانيه:..... ۲۶۹	
المباحث المشرقيه:..... ۲۷۰	
منتخب اللغات شاه جهانى یا (فرهنگ	
رشیدی):..... ۲۷۲	
جلاء العیون:..... ۲۷۳	
زاد المعاد:..... ۲۷۴	
مجمع البیان لعلوم القرآن:..... ۲۷۴	
مجمع البیان لعلوم القرآن:..... ۲۷۵	
جامع الصحاح:..... ۲۷۶	

فهرست پدید آورندگان (مؤلفان، مصنفان) و سایر اعلام

حرف الف	
آخوند ملا اسماعیل فرزند حاج محمد حاج مختار	ابن حاجب: ۱۲۷، ۱۳۴
بنارانی: ۱۲۴	ابن حاجب، عثمان بن عمر: ۶۱، ۲۴۶
آخوند ملا معین: ۱۵	ابن شاه محمد کرمانی محمد سعید: ۱۷۶
آقا جمال: ۶۱	ابن عماد: ۱۴۴، ۱۴۵
آقاسید صالح: ۱۷۷	ابن فهد: ۲۶۶
آقا ضیاء الدین عراقی: ۲۵۵	ابن مالک، محمد بن عبدالله جیانی طائی:
آقا محمد شریف کرمانی اناری: ۲۰۴	 ۸۱، ۸۴، ۱۵۰، ۲۲۸
آقا نجفی شیخ محمد تقی فرزند حاج شیخ محمد	ابوالحسن علی بن عمر مشهور به دبیران کاتبی
باقر مسجد شاهی: ۲۰۱	قزوینی: ۱۱۵
آقانجفی مرعشی: ۶	ابوالفضل حافظیان: ۱۴
آقا نورالدین: ۹۸	ابوالفضل محمد حامد شوشتری: ۲۶۲
ابراهیم بن ابراهیم کرمانی: ۱۳۲	ابوالقاسم بن حسن میرزای قمی: ۶۸
ابن الفراقر الشلمغانی: ۷۵	ابوالقاسم جعفر بن سعید: ۳۶
	ابوالقاسم علی: ۳۴

ابوالمحسن حسین بن حسن جرجانی:.....	ابی عبدالله الحسین علیه السلام :..... ۱۸۰
..... ۲۷۷، ۲۶۴	احمد بن علی بن مسعود:..... ۱۰۶
ابوبکر محمد بن زکریا رازی:..... ۱۶۶	احمد بن محمد بن علی مقرئ فیومی:..... ۴۸
ابوحامد محمد بن محمد غزالی:..... ۲۶۱	احمد حسینی:..... ۲۹
ابو حیان محمد بن یوسف نحوی اندلسی:..... ۱۲۷	اراک:..... ۱۹۱
ابو زید عبدالرحمن بن علی بن صالح مکوودی	اسد الله بن الحسین:..... ۵۶، ۵۱
فاسی:..... ۱۵۲	امام جعفر صادق علیه السلام :..... ۲۳
ابوسعید حسن بن حسین شیعوی سبزواری:..... ۲۴۳	امام حسن علیه السلام :..... ۲۳، ۱۶
ابوطالب محمد:..... ۳۴	امام حسین علیه السلام :..... ۲۳، ۱۶
ابو عبدالله محمد بن محمد بن داود صنهاجی	امام رضا علیه السلام :..... ۱۴۱
معروف به ابن آجروم:..... ۱۵۲، ۸۵	امام سجاد علیه السلام :..... ۲۰۲، ۲۳
ابو علی الفضل بن الحسن بن الفضل	امام فخر الدین رازی محمد بن عمر بن
طبرسی:..... ۲۷۵، ۲۷۴، ۲۶۷	حسین:..... ۲۷۰
ابو عمرو، عثمان بن عمر مشهور به ابن	امام محمد باقر علیه السلام :..... ۲۳
حاجب:..... ۱۵۸	امام هشتم علی بن موسی الرضا علیه السلام :..... ۱۰۵
ابو عمرو، عثمان بن عمر معروف به ابن	امّ لقمان دختر میرزا محمد فندرسکی:..... ۱۵۷
حاجب:..... ۲۲۲، ۱۵۸، ۸۶	امیرالمؤمنین علی علیه السلام :..... ۱۸۰، ۱۱۳، ۸
ابونصر مسعود بن ابی بکر فراهی:.....	امیر سید حامد حسین هندی:..... ۶
..... ۱۶۰، ۱۳۷، ۱۰۲	

ج، خ، د، ذ، ر، ز

ب، پ، ت، ج، چ

حاج آقا شیخ محمد باقر لسان العلماء: ۲۰۲.....	بدیعی: ۸۲، ۱۰۳.....
حاج هاشم مجتبی کشف تهرانی: ۱۹۲.....	بهاء الدین محمد بن حسین عاملی: ۲۲۹.....
حاج یحیی فرزند حاج زمان کوشکی	پیامبر صلی الله علیه و آله : ۲۳.....
آبادهای: ۱۷۱.....	تاج الدین محمد بن محمد اسفراینی: ۱۰۸.....
حجة الاسلام شفتی: ۱۰۳.....	تفتازانی: ۱۴۹.....
حسام الدین حسن کاتی: ۱۱۰.....	ثقة الاسلام، محمد بن یعقوب کلینی:
حسن الرضوی: ۳۲.....	، ۲۷، ۳۹، ۴۰.....
حسن بن علاء الدین اسود: ۱۱۷، ۷۶.....	جالینوس پزشکی یونانی: ۱۶۷.....
حسین الطباطبایی: ۱۹.....	جلال الدین اوبهی: ۱۴۹.....
حسین علی فرزند حاج محمد: ۲۳۱.....	جلال الدین سیوطی: ۴۹.....
حضرت آیت الله مسعودی خمینی: ۱۴.....	جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر
حضرت رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله : ۱۵۶.....	سیوطی: ۲۷، ۴۹، ۷۴، ۹۵، ۹۷، ۹۹.....
حضرت سجاد، علی بن الحسین بن علی بن	جمال الدین عبدالله بن یوسف بن هشام
ابیطالب علیه السلام : ۱۴۹، ۱۱۷، ۹۳.....	نحوی: ۳۷، ۱۴۷.....
حضرت سلیمان: ۱۱۴، ۹۱.....	جمال الدین محمد بن عبدالغنی اردبیلی: ۲۳۲..
حضرت علی علیه السلام : ۲۳.....	جمال الدین احمد بن محمد لاهیجی: ۲۲۹.....
حضرت فاطمه معصومه علیه السلام : ۹.....	جمشید خان متولی و قوللر آغاسی: ۱۹.....
	چهارده معصوم علیهم السلام : ۲۳.....

خلیفہ سلطان سید حسین بن محمد مرعشی	۱۴۲.....
آملی:	۱۴۲.....
خواجہ عبداللہ فرزند ابی منصور ہروی	۱۲۰، ۵۴.....
انصاری:	۱۲۰، ۵۴.....
خواجہ نصیرالدین طوسی:	
سید ابوالقاسم قاری:	۱۴۵، ۱۰۱.....
سید اشرف الدین کیائی طالقانی:	۱۹۱.....
سید حسن صدر:	۱۴۰.....
سید حسن نقیبی ہمدانی:	۱۴.....
سید شریف رضی، محمد بن حسین موسوی:	۱۸۳.....
سید صدرالدین علی بن نظام الدین احمد	۸.....
دشتکی شیرازی معروف بہ سید علی خان	۱۲۴.....
مدنی:	۷۱.....
سید صدرالدین محمد بن میر باقر رضوی قمی	۸۰.....
ہمدانی:	۷۵.....
سید علی:	۱۷۰.....
سید علی اکبر بن سید محمد بن سید دلدار علی	۶۵.....
نقوی لکنہوی:	۱۷۷.....
سید علی خان کبیر:	۲۲۹.....
سراج الدین محمود بن ابی بکرار موی:	۱۱۸.....

سید علی محمد باب: ۲۰۴.....	موسوی حسینی: ۴۳.....
سید کلب باقر فرزند سید کلب حسین	سید هادی: ۱۴۰.....
انصاری: ۱۹۳.....	شاه سلطان حسین: ۳۵.....
سید کلب حسین انصاری: ۱۹۳.....	شرر: ۱۸۱.....
سید محمد الموسوی: ۲۴.....	شریف الواعظین: ۱۸۳.....
سید محمد باقر فرزند محمد نقی: ۱۰۳.....	شمس اصطهباناتی، شیدا: ۱۸۳، ۱۸۰.....
سید محمد بن سید علی طباطبایی معروف به	شمس الدین محمد بن محمد جوینی: ۲۱۸.....
مجاهد: ۵۵.....	شمس الدین محمد بن محمود شهرزوری: ۲۶۹.....
سید محمد جواد بن محمد بن محمد حسینی	شمس الدین محمد شیرین بن عزالدین بن
حسینی عاملی: ۶۷.....	یوسف مغربی: ۱۹۷.....
سید محمد فرزند سید علی نقی فرزند سید	شهید اول، محمد بن مکی عاملی:
ابراهیم: ۲۵۳.....	، ۱۱۸، ۳۴، ۱۵۸.....
سید مرتضی ضیاء الدین عبدالله بن مجد الدین	شهید دوم زین الدین بن علی عاملی:
ابی الفوارس محمد بن علی بن الأعرج حسینی	، ۱۵، ۲۵، ۳۴، ۵۸، ۲۱۹، ۲۳۹، ۲۴۲.....
حلی: ۲۱.....	شیخ احمد احسائی: ۱۰۴.....
سید میرزا محمد باقر بن سید محمد موسوی ملا	شیخ الرئيس، ابو علی حسین بن عبدالله بن سینا:
باشی شیرازی: ۲۳.....	، ۷۲، ۱۶۷.....
سید میر شریف علی بن محمد گرگانی: ۶۸، ۱۰۰.....	شیخ الطائفه محمد بن الحسن بن علی
سید نعمت الله بن عبدالله بن محمد جزائری	طوسی: ۳۸.....

شیخ عبدالحسین امینی: ۸.....	شیخ باقر شریف قرشی: ۸.....
شیخ عبدالکریم بن ابراهیم جیلی صوفی: ۷۷...	شیخ برهان الدین، نفیس بن عوض بن حکیم
شیخ علی: ۳۶.....	کرمانی: ۵۰.....
شیخ علی بن ابی جعفر، محمد بن الحسن بن	شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی: ۵۰.....
زین الدین شهید دوم: ۳۶.....	 ۵۰، ۷۱، ۱۰۹، ۱۲۸، ۱۴۳، ۱۴۷، ۱۵۳،
شیخ لطف الله: ۱۸۸.....	 ۱۶۹، ۱۷۲، ۱۸۳، ۲۲۲
شیخ محمد باقر فرزند جعفر بهاری	شیخ تاج الدین محمد بن محمد الشّعیری:
همدانی: ۱۳۹.....	 ۱۱۳، ۲۳۰
شیخ محمد بن الحسن حر عاملی: ۲۴.....	شیخ جبرائیل: ۱۵۲.....
شیخ محمد جرار حسین فرزند شیخ محمد	شیخ حسن ابوالحب: ۱۰.....
مصطفی حسین طاهر: ۱۷۸.....	شیخ حسن بن جعفر نجفی کاشف الغطاء: ۸۱...
شیخ محمد حسین بن محمد رحیم اصفهانی: ۷۳	شیخ حسن بن زین الدین شهید ثانی: ۵۰.....
شیخ محمد صادق: ۵۹.....	 ۶۶، ۶۷، ۱۱۹، ۲۳۰
شیخ محمد نجفی: ۱۷۹.....	شیخ حسین بن شهاب الدین حسین بن محمد
شیخ مرتضی ابن محمد امین انصاری	بن حیدر عاملی کرکی: ۱۹.....
شوشتری: ۵۹.....	شیخ حسین کربلایی: ۲۳۳.....
شیخ مصلح الدین بن عبدالله سعدی	شیخ صدوق، محمد بن علی بن بابویه قمی: ...
شیرازی: ۲۴۵.....	 ۱۷، ۳۷، ۳۹، ۱۵۳
	شیخ طوسی: ۲۶۷.....

عبد الرشید بن عبد الغفور حسینی مدنی	شیخ مفید، محمد بن محمد بن نعمان
تتوی:..... ۲۷۲	بغدادی:..... ۷۹
عبدالقاهر بن عبدالرحمن:..... ۱۵۹	شیخ موسی یکاولنگی، هزاره‌ای:..... ۱۳۸
عبدالقاهر گرگانی:..... ۱۵۹	شیخ مهدی بن میرزا علی رضا بن کاظم اشعری،
عبدالنبی الموسوی الکاظمی:..... ۲۵۵	قمی، طباطبایی:..... ۶۳، ۶۲
عزالدین ابراهیم بن عبدالوهاب بن ابراهیم	شیخ یوسف بن احمد بن ابراهیم درازی
زنجانی:..... ۶۴	بحرانی:..... ۲۳۹، ۲۶
عضد الدین عبدالرحمن بن احمد ایچی:..... ۶۱	ص، ط، ظ، ع، غ، ف، ق
علامه امینی:..... ۱۱۸، ۹	صاحب ریاض:..... ۳۴
علامه حلی، حسن بن یوسف بن المطهر:.....	صبا:..... ۱۸۳
..... ۱۷۸، ۱۱۸، ۹۸، ۹۷، ۴۱، ۳۲، ۲۲	صدرائی خوئی:..... ۱۴
علاءالدین علی بن محمد قوشچی:.....	صفائی خوانساری:..... ۳۲
..... ۱۴۳، ۸۸، ۳۳	طالب مهری:..... ۱۲۴
علی علیه السلام :..... ۲۳	ظل السلطان پسر ناصرالدین شاه:..... ۱۲۴
علی اکبر الحسینی:..... ۲۷۳	عارف:..... ۱۸۳
علی الرضا علیه السلام :..... ۱۶۱	عبدالحسین فرزند عباس تبریزی:..... ۱۲۱
علی بن شیخ حسین کربلانی:..... ۲۳۳	عبدالحمید بن ملا محمد رضا تفریشی:.....
علی بن محمد میر شریف گرگانی:..... ۱۵۹	 ۱۰۵، ۱۰۴، ۱۰۳
علی کلباسی:..... ۱۸۲	عبدالرحمن:..... ۹۱

محقق حلمی، جعفر بن حسن بن یحییٰ بن سعید:

محمد بن یعقوب کلینی: ۲۵۰.....	محمد علی عسکری قمی: ۱۹۰.....
محمد تقی: ۲۷.....	محمد علی قمی مداح: ۱۸۴، ۱۸۳.....
محمد تقی ابن محمد باقر: ۲۰۲.....	محمد علی کاشانی: ۸۴.....
محمد تقی دانش پژوه: ۱۱.....	محمد علی معین الاسلام: ۴۰.....
محمد تقی فرزند علینقی اولیاء تاجر قزوینی: ۲۷.....	محمد علی ولد ملاحسن بن نظر علی: ۱۰۱.....
محمد جعفر: ۱۲۲، ۳۲.....	محمد کریم خان: ۲۰۴.....
محمد حسینی، صالح: ۱۵۶.....	محمد مهدی بن علی نقی شریف طبیب: ۱۶۴..
محمد رضا اصولی فقیه میرزایی فرزند لسان	محمد مهدی واعظ کرمانی بن حسین کاتب
العلماء حاج شیخ محمد باقر: ۱۹۸.....	کرمانی: ۱۸.....
محمد رضا بن حاج حمزه کاظمی: ۸۰.....	محمد هاشم بن محمد حسین بن محمد رضا
محمد رضا بن علی باقری: ۱۸.....	حسینی شطائینی: ۴۹.....
محمد سعید فرزند شاه محمد کرمانی: ۱۷۵.....	محمی الدین، حسن بن محمد، چلبی، فناری: ۱۹..
محمد صادق بن ابی الحسن بن محمد: ۴۲، ۴۱.....	مختار اعمی اصفهانی معروف به «قاری صغیر»
محمد طاهر بن محمد اسماعیل: ۸۰.....	«مختار القراء»: ۱۴۴.....
محمد علی: ۱۸۹.....	مدنی کاشانی: ۱۹۱.....
محمد علی بن حاج خانعلی بن شکر علی بن	مرتضی بن محمد امین انصاری: ۵۹.....
زلفعلی بن حبیب الله: ۲۵۱.....	مرعشی: ۱۷۹.....
محمد علی بن عبدالعظیم: ۱۴۴.....	مصطفی ابن محمد صادق از میری: ۷۹.....
محمد علی خوشدل قمی: ۱۸۳.....	مطهر: ۱۷۰.....

ملا احمد بن محمد مهدی ابن ابی‌ذر نراقی	ملا محمد باقر ابن محمد تقی مجلسی: ۱۶۰۰۰۰
کاشانی: ۵۶، ۷۵	ملا محمد باقر بن محمد اکمل مشهور به وحید
ملا امیر خان: ۲۷۴	بهبهانی: ۷۸
ملا پریشان: ۲۲۸	ملا محمد باقر بن ملا محمد تقی مجلسی: ۲۲
ملا جلال الدین دوانی: ۳۲	۲۷۳، ۲۴۲، ۲۴۰، ۲۳۷، ۲۰۸، ۱۵۵، ۲۹
ملا رضی الدین بن نبی قزوینی: ۴۴	ملا محمد تقی بن مقصود علی مجلسی: ۲۴۷
ملا عبدالرزاق بن علی بن حسین فیاض لاهیجی:	ملا محمد جعفر اسد آبادی: ۲۰۶
۲۲۰	ملا محمد جعفر بن بن سیف الدین شریعتمدار
ملا عبدالله بن شهاب الدین حسین یزدی: ۴۹	استر آبادی: ۲۰۷
ملا عبدالله بن علی بن مهدی بروجردی: ۱۷	ملا محمد کاظم ملا علی نقی مؤدب: ۲۳۸
ملا عبدالله بن ملکه جهان: ۱۷	ملا مسیح طالقانی: ۳۵
ملا علی رضا بن کمال الدین حسین اردکانی	ملا مهدی نراقی: ۵۶
شیرازی (تجلی): ۸۲	ملا میرزا محمد بن حسن شیروانی: ۱۱۵، ۴۹
ملا فتح الله بن شکر الله کاشانی: ۲۳۸	ملا یحیی بن سبیک نیشابوری متخلص به فتاحی:
ملا قطب الدین محمد بن محمد بویهی	۲۰۳
رازی: ۱۱۸، ۵۳	منصوری: ۱۸۳
ملا محسن بن طاهر قزوینی: ۱۲۷، ۸۴، ۴۸	مولا محمد باقر ابن محمد اکمل وحید
ملا محسن، محمد بن مرتضی، فیض	بهبهانی: ۲۴۹
کاشانی: ۲۱۸، ۲۰۸، ۱۲۵، ۱۱۹، ۱۱۴، ۴۵، ۱۶	

مهدی بن علی رضا بن کاظم اشعری شریف	کرمانی فرزند محمد کاظم طیب: ۱۳۱
رضوی طبائی: ۱۴۳، ۱۲۶	میرزا محمد هادی: ۱۵۷
مهدی موعود: ۱۳۹	میرزا محمد هادی بن ابوالحسن شریف
میر حامد حسین: ۷	نائینی: ۲۶۴
میر خواند، محمد بن خاوند شاه بن محمود	میرزا نادر هرسینی: ۲۲۸
خوارزمشاه: ۲۸	میر سید شریف علی بن محمد گرگانی: ۶۴، ۶۹
میرزا ابوالقاسم بن حسن گیلانی: ۲۰	۷۰، ۸۲، ۸۴، ۹۹، ۱۱۸، ۱۲۸، ۱۳۴، ۱۵۷، ۲۲۲
میرزا حسن بن عبدالرزاق لاهیجی: ۱۵۵	میر سید علی بن محمد علی طباطبائی: ۲۴، ۴۷
میرزا حسن خوئی: ۱۲۱	میر محمد ابراهیم بن میر محمد معصوم بن میر
میرزا حسن کاشانی: ۱۷	فصیح بن میر اولیاء حسینی تبریزی: ۲۹
میرزا رضا صدیق الدوله نوری مازندرانی، لله	میرزا رفیع الدین، محمد بن فتح الله واعظ
باشی مظفرالدین میرزا: ۱۳۵، ۱۳۶	قزوینی: ۲۸
ن، و، ه، ی	
میرزا رفیع الدین، محمد بن فتح الله واعظ	ناصرالدین بن عبدالسید مطرزی: ۱۰۸
قزوینی: ۲۳۶	نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی:
میرزا شفیع: ۲۳۷	 ۶۹، ۹۹، ۱۱۰، ۲۲۳
میرزا فتاح معمار باشی مریخ شاه: ۱۵۷	نجیب الدین محمد بن علی عمر سمرقندی: ۵۱
میرزا محمد آصفی شیرازی: ۱۹۹	نظام الدین عثمان بن عبدالله خطائی: ۴۹، ۱۴۸
میرزا محمد اسماعیل: ۱۶۵	نور الدین بن شفیع بن احمد الحسینی: ۲۱۳
میرزا محمد تقی، مظفر علی شاه نعمة اللهی	

نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی:.....

..... ۶۰، ۸۹، ۹۴، ۲۳۶، ۲۴۵

واعظ:..... ۱۸۳

یحیی ابوطالبی:..... ۱۸۷

یحیی بن محمد شفیع اصفهانی: ۱۴۶

یزید:..... ۵۴

یوسف بن محمد بن یوسف طیب هروی:.. ۲۲۴

فهرست کاتبان نسخه‌ها

۱۷۰ گیلانی:	حرف الف
۲۴۱ ابوطالب بن ملا محمد طاهر رودکی:	حسن بن جعفر معروف به حاجی آقا بن سید علی
۱۴۸ احمد بن شیخ سلمان:	نقی طباطبایی: ۲۵۴.....
۲۰۲ احمد بن محمد علی اصفهانی:	حسن بن محمد بن ابراهیم الخوانساری: ۲۲۱...
۲۷۱ احمد بن محمود بن محمد شروانی:	حسن حسنی خراسانی بن سید محمد: ۲۴۱...
۸۸ احمد بن یوسف عبادی:	حسن علی مدی: ۸۳.....
اسد الله قراجه داغی فرزند کربلایی مهدی خان:	حسین علی فرزند حاج محمد: ۲۳۲، ۲۲۳.....
۱۱۷.....	حیدر بن عبدالحمید قاینی: ۲۷۸.....
۸۷..... امنت بن مرحمت:	حیدر بن علی: ۵۰.....
۲۶۳..... حاج تقی فرزند حاج عبدالله:	خلیفه نجفی ابن یوسف: ۹۳.....
ح، خ، د	رجبعلی بن عزیز: ۳۵.....
۱۸۴ حاج شیخ محمد علی خوشدل قمی:	رضابن علی محمد اسکوری: ۸۳.....
حاج محمد فرزند کربلای ابراهیم خان	رضا قلی ادیب: ۱۲۰.....

س، ش

- عبدالله الخوانساری: ۱۲۶.....
- علاء بن حسین بن علی، حافظ سبزواری: ۱۹....
- علی اکبر: ۱۴۷.....
- علی بن محمد: ۲۰۶.....
- علی فرزند ملا محمد کرمانی: ۲۰۲.....
- علی محمد بن کریلایی کریم: ۶۵.....
- علی یحیی علی حدید حسینی: ۸۰.....
- غلامعلی بن علی رضا ابرقوئی: ۴۷.....
- کاظم بن حسن گیلانی: ۶۹.....
- کیاهند فرزند شاه نظر: ۲۶۵.....
- سعادت قلی رضا آبادی: ۸۴.....
- سید صابر حسین کاظمی موسوی، الله
- آبادی: ۱۷۹.....
- سید عبدالله حسینی ابن میر ابوالمفاخر: ۱۰۵....
- سید علی بن سید میرزا: ۲۴۰.....
- سید محمد: ۲۵۴.....
- سید محمد باقر بن محمد حسین حسینی نسابه
- لاری: ۵۵.....
- سید محمد علی فرزند محمد اسماعیل
- حسینی: ۱۶۹.....
- سید مهدی بن آقا میر قاسم موسوی گیلانی: ۷۱.....
- شعبان بن خلیل: ۷۹.....
- شمس الدین بن سید محمد بن هاشم حسین
- جبل عاملی: ۴۱.....

م

- محمد ابراهیم بن محمد علی: ۱۵۸.....
- محمد ابراهیم حسینی: ۱۵۴.....
- محمد اسماعیل اصفهانی: ۲۷۴.....
- محمد الحسینی: ۲۰۵.....
- محمد بن الحسن نوری ناجحی: ۱۸۸.....
- محمد بن شاه نظر: ۹۰.....
- عبدالحسین: ۱۸۹.....
- عبدالرسول ساروی مازندرانی: ۶۱.....

ع، غ، ک

محمد بن محمد رحیم بن محمد بن محمد علی	محمد علی عسکری قمی: ۱۹۰، ۱۹۱
طالقانی: ۱۵	محمد علی قمی: ۱۸۱
محمد بن محمد مؤمن بن علی قلی: ۲۴۶	محمد فرزند ملک حسین دامغانی: ۹۶
محمد بیرجندی قائنی: ۹۷	محمد قلی ساوجی: ۱۱۰
محمد تقی بن علی محمد محالاتی: ۵۶	محمد کاظم بن عباس قلی: ۴۰
محمد تقی فرزند ملک محمد: ۲۶۸	محمد معصوم: ۱۲۵
محمد حسن بن محمد ابراهیم: ۲۲۱	محمد مهدی اصفهانی بن ملا محمد کاظم
محمد حسن ذاکر فرزند آخوند ملا علی: ۲۱۷	خوانساری: ۴۵
محمد رضا: ۲۳۷	محمد مهدی فرزند حاجی محمد خلیل: ۱۲۹
محمد رضایی: ۴۶	محمد نبی بن حسن علی استرآبادی: ۱۸
محمد رفیع قاینی: ۱۴۹	محمد نصیر بن محمد کاظم محلاتی: ۸۷
محمد علامه یا علامی: ۱۸۵	محمد هاشم نوری ابوکرنجی بن محمد بن محمد
محمد علی: ۱۸۹، ۵۹	رفیع: ۲۳۷
محمد علی اسفراینی بن حسن علی: ۱۸	محمد یوسف بن غیاث‌الدین پنجه‌راری:
محمد علی بن حاج خانعلی: ۲۵۱	۲۷۶، ۲۷۵
محمد علی بن کربلای قربان علی	ملا یار احمد فرزند استاد حسن طباطبائی: ۱۱۵
خبوشانی (قوچانی): ۶۹	موسی ناصر بن هادف قطیفی: ۱۲۴
محمد علی بن محمد جعفر لواناتی: ۱۷	مهدی اشعری: ۱۲۸

مهدی الازمنی، استر آبادی: ۷۶.....

مهدی بن علی رضا بن کاظم قمی اشعری: ۱۵۴.....

مهدی بن محمد طاهر: ۲۴۹.....

مهدی حسینی: ۲۳۴.....

میر اسماعیل ابرندآبادی: ۲۷۳.....

ن، ی

ناصرالدین احد بن محمد بن حسن بن محمود

امامی: ۵۹.....

یحیی ابوطالبی: ۱۸۸.....

یونس بن محمد بن یحیی بن عسکر عسکری

حسینی: ۲۵.....

فهرست واقفان و اهداءكنندگان

حرف الف	
ابوطالب حسيني قمي طاهري:..... ٦٨	آقا سيد عزيزالله:..... ٢٥
اسدالله:..... ١٥١	آقا شيخ محمد اوليائي:..... ٣٧
ج، ح، خ، ز	
جهانباني:..... ١٤٣	آقا نجفي:..... ٢٨، ٨٩، ١٥٢، ١٥٣، ١٥٩، ١٧٢
حاج علي افضل تاجر رشتي:..... ١٥	آقانجفي مرعشي:.....
حاج لشكر علي فرزند حاج غلامعلي	 ٤١، ٧٧، ٨٧، ١٠٧، ١٢٢، ١٤١، ١٦٢
اشتهدادي:..... ٩٤	آية الله صفايي خوانساري:..... ٥٢، ٦٧
حاج محمد علي كوكرم معروف به خوشدل:.....	آية الله مرعشي نجفي:.....
..... ١٧٩، ١٨٦	 ٢٤، ٦٥، ٦٦، ٦٨، ٩٨، ١٤٢، ١٤٧، ١٤٨
حاج ملا اسماعيل ترك:..... ٥٩	آية الله نجفي:.....
حاج مهدي حداد:..... ٨٦	 ٢٠، ٢١، ٢٩، ٤٦، ٥٥، ١١٦، ١٧٠، ١٧١
حاج ميرزا باقر حكمت:..... ٦٠	آية الله نجفي مرعشي:..... ٦١، ٨١، ٩٩، ١٢١
حاج ميرزا محمد:..... ٩٨	ابوالقاسم بن هادي مشهور به آقا جان:..... ٨٣
حسن ارجمندي خالدي:..... ١٣٧	ابوالقاسم سحاب:..... ١٣٨

ع، ف، گ

عباس مدرسی تهرانی:	حمید رضا یاسری: ۱۸۰، ۴۷، ۵۱، ۵۳، ۵۶، ۷۴، ۷۷، ۸۰، ۸۷، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۳۲، ۱۳۴، ۱۴۹، ۱۶۹
..... ۱۵، ۳۹، ۴۲، ۵۹، ۹۶، ۱۱۳، ۱۶۳	خوشدل: ۱۸۱
عباس میرزا نواب: ۱۹	زائر ناشناس: ۱۱۵، ۱۳۰، ۱۵۱، ۱۵۴
عزیزالله الحسینی: ۲۵	
علی جهانبانی: ۱۱۱، ۱۲۶، ۱۵۴	سید احمد پروین چی: ۳۱، ۴۵، ۱۴۶
علی کاشانی: ۲۶، ۳۶، ۵۴، ۱۰۶، ۱۲۰	سید مصطفی حسینی خوانساری: ۹۳
فخری برقی: ۴۰، ۹۴	سید مصطفی خوانساری: ۲۴، ۲۷
فرج‌الله تبریزی معروف به امیر خیابانی: ۲۹	سید مصطفی صفایی خوانساری: ۲۵، ۳۲، ۳۸
فقیه میرزایی: ۲۰۵	۹۵، ۱۰۹
کربلای عبدالصمد بن کربلای عبدالحمید: ۲۴۲	شاه عباس صفوی حسینی: ۲۷۰، ۲۷۱

م، ن

محمد جعفر: ۳۴	شهید محمد باقر حبیبی: ۲۱۰، ۲۴۰
محمد خورگامی رشتی: ۸۸	شهید محمد فراهانی: ۲۳۲
محمد فراهانی: ۲۴۰، ۲۲۶	شیخ محمد خورگامی: ۹۴
مرعشی نجفی: ۱۱۹	شیخ محمد علی کوکرم خوشدل تهرانی:
مصطفی الحسینی: ۲۵	 ۱۹۰، ۱۹۱
مهری خانم بنت مرحوم یوزباشی بابا: ۲۴۱	شیخ محمد وحید خورگامی رشتی:
میرزا ابوطالب قمی: ۱۰۱	 ۷۱، ۱۳۴، ۱۵۰، ۱۷۰
	صفائی خوانساری: ۲۵، ۱۳۵

ميرزا محمد علي فرزند حاج ملا محمد رضا

محرر: ۳۹.....

نجفي مرعشي: ۱۲۳، ۱۱۰، ۹۷.....

فهرست جای‌ها

دسکو ولایت: ۸۳	حروف الف، ب، پ، ت
دیلمان: ۲۶۵	آستانه مقدس قم: ۱۲
رایغ: ۷، ۶	اصفهان: ۱۶۸، ۱۳۴، ۱۲۰، ۶۱، ۳۵
روستای مرجان: ۱۵	ام‌تسر پنجاب: ۲۴۵
س، ص، ض، ط، ف، ق	بادکوبه: ۱۲۱
سمرقند: ۵۱	بغداد: ۹
سیف نانلی: ۲۶۵	پاکستان: ۱۷۹
صحن شریف رضوی: ۷۶	تهران: ۱۲۱
صحن مقدس: ۱۰	ح، خ، د، ر
ضریح مقدس: ۸	حرم حضرت موسی بن جعفر علیه السلام : ۱۰
طالقان: ۱۵	حکمت قم: ۴۰
طرزک رامند قزوین: ۵۰	حکمت قم: ۹۴
فومن کلید کوری: ۶۹	حلّه: ۶۷
قریه آسنجان: ۲۶۳	خوانسار: ۲۴۹

مدینه: ۸، ۶.....	قم: ۱۹.....
مسجد شاه: ۲۳۷.....	
مشهد مقدس: ۱۷۰.....	کاظمین: ۱۰.....
مکه: ۶.....	کتابخانه: ۷.....
نجف اشرف: ۱۴۰، ۱۳۹، ۶۷، ۱۱، ۱۰، ۹.....	کتابخانه آستان مقدس حضرت فاطمه
یوپی هندوستان: ۱۷۹.....	معصومه علیها السلام : ۱۱.....

کتابخانه عمومی مرحوم آیه الله نجفی

مرعشی: ۱۲.....

کراچی: ۱۷۹.....

کربلا: ۶۸، ۵۴، ۲۳.....

کوک چای: ۱۲۱.....

م، ن، ی

مدرسه چهار باغ: ۳۵.....

مدرسه حاج ملا صالح: ۸۳.....

مدرسه صدر: ۲۳۷.....

مدرسه فاضل خان: ۱۴۷.....

مدرسه لرمیان: ۱۱۸.....

مدرسه منصوریه شیراز: ۴۹.....

مدرسه میرزا جعفر: ۷۶.....